

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Letnik 64

17. november 2021

Vsebina

EVROPSKI PARLAMENT

ZASEDANJE 2020–2021

Seje: 8.–11. februarja 2021

SPREJETA BESEDILA

I Resolucije, priporočila in mnenja

RESOLUCIJE

Evropski parlament

torek, 9. februar 2021

2021/C 465/01	Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje osnutku uredbe Komisije o spremembi uredb (EU) 2019/424, (EU) 2019/1781, (EU) 2019/2019, (EU) 2019/2020, (EU) 2019/2021, (EU) 2019/2022, (EU) 2019/2023 in (EU) 2019/2024 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovano strežnikov in izdelkov za shranjevanje podatkov, elektromotorjev in pogonov s spremenljivo hitrostjo, hladilnih aparatov, svetlobnih virov in ločenih krmilnih naprav, elektronskih prikazovalnikov, gospodinjskih pomivalnih strojev, gospodinjskih pralnih strojev in pralno-sušilnih strojev ter hladilnih aparatov z neposredno prodajno funkcijo (D069494/02 – 2020/2917(RPS))	2
---------------	---	---

sreda, 10. februar 2021

2021/C 465/02	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o letnem poročilu Evropske centralne banke za leto 2020 (2020/2123(INI))	4
2021/C 465/03	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o novem akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo (2020/2077(INI))	11
2021/C 465/04	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o izvajanju Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev (2020/2029(INI))	30

2021/C 465/05	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o izvajanju člena 43 Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (2020/2047(INI))	47
2021/C 465/06	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o dostopu javnosti do dokumentov (člen 122(7)) – letno poročilo za leta 2016–2018 (2019/2198(INI))	54
2021/C 465/07	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o zmanjševanju neenakosti s posebnim poudarkom na revščini zaposlenih (2019/2188(INI))	62
2021/C 465/08	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o vplivu COVID-19 na mlade in šport (2020/2864(RSP))	82
četrtek, 11. februar 2021		
2021/C 465/09	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o izvajanju pridružitvenega sporazuma EU z Ukrajino (2019/2202(INI))	87
2021/C 465/10	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (2020/2818(RSP))	110
2021/C 465/11	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o varnosti jedrske elektrarne v Ostrovcu (Belorusija) (2021/2511(RSP))	123
2021/C 465/12	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o humanitarnih in političnih razmerah v Jemnu (2021/2539(RSP))	126
2021/C 465/13	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o razmerah v Mjanmaru (2021/2540(RSP))	135
2021/C 465/14	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o Ruandi, primer Paula Rusesabagina (2021/2543(RSP))	143
2021/C 465/15	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o stanju človekovih pravic v Kazahstanu (2021/2544(RSP))	147
2021/C 465/16	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o političnih razmerah v Ugandi (2021/2545(RSP))	154
2021/C 465/17	Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o prihodnjih izzivih na področju pravic žensk v Evropi: več kot 25 let po Pekinški deklaraciji in izhodiščih za ukrepanje (2021/2509(RSP)) .	160

II Sporočila

SKUPNE IZJAVE

Evropski parlament

torek, 9. februar 2021

2021/C 465/18	Sklep Evropskega parlamenta z dne 9. februarja 2021 o zahtevi za odvzem imunitete Álvaro Amaru (2019/2150(IMM))	170
---------------	---	-----

III Pripravljalni akti

Evropski parlament

torek, 9. februar 2021

2021/C 465/19	Sklep Evropskega parlamenta z dne 9. februarja 2021 o predlogu Evropske centralne banke za imenovanje podpredsednika nadzornega odbora Evropske centralne banke (N9-0080/2020 – C9-0425/2020 – 2020/0910(NLE))	172
2021/C 465/20	P9_TA(2021)0032 Nadzor nabave in posedovanja orožja ***I Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. februarja 2021 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nadzoru nabave in posedovanja orožja (kodificirano besedilo) (COM(2020)0048 – C9-0017/2020 – 2020/0029(COD)) P9_TC1-COD(2020)0029 Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 9. februarja 2021 z namenom sprejetja Direktive (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o nadzoru nabave in posedovanja orožja (kodificirano besedilo)	174
2021/C 465/21	Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje delegirani uredbi Komisije z dne 19. januarja 2021 o spremembi Priloge I k Uredbi (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede zneskov podpore Unije za razvoj podeželja v letu 2021 (C(2021)00188 – 2021/2517(DEA))	175
2021/C 465/22	Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje delegirani uredbi Komisije z dne 27. januarja 2021 o spremembi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/884 o odstopanju od Delegirane uredbe (EU) 2017/891 glede sektorja sadja in zelenjave in Delegirane uredbe (EU) 2016/1149 glede vinskega sektorja za leto 2020 v zvezi s pandemijo COVID-19 ter spremembi Delegirane uredbe (EU) 2016/1149 (C(2021)00371 – 2021/2530(DEA))	176
2021/C 465/23	Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje delegirani uredbi Komisije z dne 21. decembra 2020 o spremembi tehničnih standardov iz Delegirane uredbe (EU) 2016/2251 v zvezi s časovnim okvirom začetka uporabe nekaterih postopkov obvladovanja tveganja za namen izmenjave zavarovanja s premoženjem (C(2020)9147 – 2020/2942(DEA))	178
2021/C 465/24	Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje delegirani uredbi Komisije z dne 21. decembra 2020 o spremembi regulativnih tehničnih standardov iz delegiranih uredb (EU) 2015/2205, (EU) 2016/592 in (EU) 2016/1178 v zvezi z datumom, na katerega za določene vrste pogodb začne veljati obveznost kliringa (C(2020)9148 – 2020/2943(DEA))	180

sreda, 10. februar 2021

2021/C 465/25	P9_TA(2021)0038 Vzpostavitev Mehanizma za okrevanje in odpornost ***I Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost (COM(2020)0408 – C9-0150/2020 – 2020/0104(COD)) P9_TC1-COD(2020)0104 Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 10. februarja 2021 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost	182
---------------	--	-----

četrtek, 11. februar 2021

2021/C 465/26

P9_TA(2021)0046

Trgi finančnih instrumentov ***I

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2014/65/EU glede zahtev po informacijah, upravljanja produktov in omejitev pozicij za podporo okrevanju po pandemiji COVID-19 (COM(2020)0280 – C9-0210/2020 – 2020/0152(COD))

P9_TC1-COD(2020)0152

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 11. februarja 2021 z namenom sprejetja Direktive (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2014/65/EU glede zahtev po informacijah, upravljanja produktov in omejitev pozicij ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/878 glede njune uporabe za investicijska podjetja, za podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19

185

2021/C 465/27

P9_TA(2021)0047

Prospekt EU za okrevanje in ciljno usmerjene prilagoditve za finančne posrednike, da bi se podprlo okrevanje po pandemiji COVID-19 ***I

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2017/1129 v zvezi s prospektom EU za okrevanje in ciljno usmerjenimi prilagoditvami za finančne posrednike, da bi se podprlo okrevanje po pandemiji COVID-19 (COM(2020)0281 – C9-0206/2020 – 2020/0155(COD))

P9_TC1-COD(2020)0155

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 11. februarja 2021 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2017/1129 glede prospekta EU za okrevanje in ciljno usmerjenih prilagoditev za finančne posrednike in Direktive 2004/109/ES glede uporabe enotne elektronske oblike poročanja pri pripravi letnih računovodskih poročil, da bi se podprlo okrevanje po krizi zaradi COVID-19

186

2021/C 465/28

P9_TA(2021)0048

Pravila uporabe slotov na letališčih Unije: začasna razbremenitev ***I

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93 glede začasne razbremenitve od pravil uporabe slotov na letališčih Skupnosti zaradi pandemije COVID-19 (COM(2020)0818 – C9-0420/2020 – 2020/0358(COD))

P9_TC1-COD(2020)0358

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 11. februarja 2021 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93 glede začasne razbremenitve od pravil uporabe slotov na letališčih Unije zaradi krize zaradi COVID-19

188

Začasni ukrepi glede veljavnosti potrdil in licenc (Omnibus II) ***I

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih in začasnih ukrepih zaradi izbruha COVID-19 glede obnovitve ali podaljšanja nekaterih potrdil, spričeval, licenc, dovoljenj in pooblastil ter odloga nekaterih rednih preverjanj in rednih usposabljanj na nekaterih področjih prometne zakonodaje za referenčna obdobja po tistih iz Uredbe (EU) 2020/698 (COM(2021)0025 – C9-0004/2021 – 2021/0012(COD))

P9_TC1-COD(2021)0012

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 11. februarja 2021 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih in začasnih ukrepih zaradi nadaljevanja krize zaradi COVID-19 glede obnovitve ali podaljšanja nekaterih potrdil, spričeval, licenc, dovoljenj in pooblastil, odloga nekaterih rednih preverjanj in rednih usposabljanj na nekaterih področjih prometne zakonodaje in podaljšanja nekaterih obdobj iz Uredbe (EU) 2020/698 189

Legenda uporabljenih znakov

- * Postopek posvetovanja
- *** Postopek odobritve
- ***I Redni zakonodajni postopek: prva obravnava
- ***II Redni zakonodajni postopek: druga obravnava
- ***III Redni zakonodajni postopek: tretja obravnava

(Vrsta postopka je odvisna od pravne podlage, ki je predlagana v osnutku akta.)

Spremembe Parlamenta:

Novo besedilo je označeno s krepkim poševnim tiskom. Izbrisano besedilo je označeno s simbolom **■** ali prečrtano. Zamenjano besedilo je izbrisano ali prečrtano, besedilo, ki ga nadomešča, pa je označeno s krepkim poševnim tiskom.

EVROPSKI PARLAMENT

ZASEDANJE 2020–2021

Seje: 8.–11. februarja 2021

SPREJETA BESEDILA

torek, 9. februar 2021

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

EVROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2021)0033

Nenasprotovanje izvedbenemu ukrepu: okoljsko primerna zasnova izdelkov, povezanih z energijo

Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje osnutku uredbe Komisije o spremembi uredb (EU) 2019/424, (EU) 2019/1781, (EU) 2019/2019, (EU) 2019/2020, (EU) 2019/2021, (EU) 2019/2022, (EU) 2019/2023 in (EU) 2019/2024 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo strežnikov in izdelkov za shranjevanje podatkov, elektromotorjev in pogonov s spremenljivo hitrostjo, hladilnih aparatov, svetlobnih virov in ločenih krmilnih naprav, elektronskih prikazovalnikov, gospodinjskih pomivalnih strojev, gospodinjskih pralnih strojev in pralno-sušilnih strojev ter hladilnih aparatov z neposredno prodajno funkcijo (D069494/02 – 2020/2917(RPS))

(2021/C 465/01)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju osnutka uredbe Komisije o spremembi uredb (EU) 2019/424, (EU) 2019/1781, (EU) 2019/2019, (EU) 2019/2020, (EU) 2019/2021, (EU) 2019/2022, (EU) 2019/2023 in (EU) 2019/2024 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo strežnikov in izdelkov za shranjevanje podatkov, elektromotorjev in pogonov s spremenljivo hitrostjo, hladilnih aparatov, svetlobnih virov in ločenih krmilnih naprav, elektronskih prikazovalnikov, gospodinjskih pomivalnih strojev, gospodinjskih pralnih strojev in pralno-sušilnih strojev ter hladilnih aparatov z neposredno prodajno funkcijo (D069494/02,
- ob upoštevanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo ⁽¹⁾, in zlasti člena 15,
- ob upoštevanju mnenja, ki ga je dne 11. novembra 2020 pripravil odbor iz člena 19(1) Direktive 2009/125/ES,
- ob upoštevanju pisma Komisije z dne 14. decembra 2020, v katerem le-ta poziva Parlament, naj izjavi, da ne bo nasprotoval osnutku uredbe Komisije,
- ob upoštevanju pisma Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane predsedniku konference predsednikov odborov z dne 28. januarja 2021,
- ob upoštevanju člena 5a(3) Sklepa Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽²⁾,
- ob upoštevanju člena 112(4)(d) in člena 111(6) Poslovnika,
- ob upoštevanju priporočila za sklep Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

⁽¹⁾ UL L 285, 31.10.2009, str. 10.

⁽²⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

torek, 9. februar 2021

- ob upoštevanju, da ni bilo izraženo nobeno nasprotovanje v roku iz tretje in četrte alineje člena 111(6) Poslovnika, ki se je iztekel 9. februarja 2021,
- A. ker je Komisija 5. decembra 2020 Parlamentu posredovala osnutek uredbe Komisije, s čimer je začel teči rok za pregled, v katerem lahko Parlament uredbi nasprotuje;
- B. ker je Komisija leta 2019 sprejela uredbe (EU) 2019/424 ⁽³⁾, (EU) 2019/1781 ⁽⁴⁾, (EU) 2019/2019 ⁽⁵⁾, (EU) 2019/2020 ⁽⁶⁾, (EU) 2019/2021 ⁽⁷⁾, (EU) 2019/2022 ⁽⁸⁾, (EU) 2019/2023 ⁽⁹⁾ in (EU) 2019/2024 ⁽¹⁰⁾ („spremenjene uredbe“) o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo strežnikov in izdelkov za shranjevanje podatkov, elektromotorjev in pogonov s spremenljivo hitrostjo, hladilnih aparatov, svetlobnih virov in ločenih krmilnih naprav, elektronskih prikazovalnikov, gospodinjskih pomivalnih strojev, gospodinjskih pralnih strojev in pralno-sušilnih strojev ter hladilnih aparatov z neposredno prodajno funkcijo;
- C. ker so bile odkrite tehnične težave, ki bi ogrozile pravilno izvajanje spremenjenih uredb, ko se bodo začele uporabljati leta 2021; ker je Komisija zato pripravila osnutek uredbe z namenom odpraviti te tehnične težave ter pojasniti in uskladiti nekatere določbe v spremenjenih uredbah; ker je v osnutku uredbe Komisije med drugim enotno opredeljena „deklarirana vrednost“ z namenom določitve vrednosti, ki jih je treba predložiti organom za nadzor trga, da lahko ti opravijo preverjanje skladnosti in zlasti fizično preskušanje;
- D. ker bi moral osnutek uredbe Komisije začeti veljati do 1. marca 2021, tako da bi se spremembe spremenjenih uredb začele uporabljati na isti datum kot večina spremenjenih uredb;
- E. ker se ta sklep odobri kot izjemen ukrep, da bi se izognili obdobju pravne negotovosti za subjekte, ki morajo izpolnjevati zahteve iz spremenjenih uredb;
1. izjavlja, da ne nasprotuje osnutku uredbe Komisije;
 2. naroči svojemu predsedniku, naj ta sklep posreduje Komisiji in v vednost Svetu.

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) 2019/424 z dne 15. marca 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo strežnikov in izdelkov za shranjevanje podatkov v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 617/2013 (UL L 74, 18.3.2019, str. 46).

⁽⁴⁾ Uredba Komisije (EU) 2019/1781 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo elektromotorjev in pogonov s spremenljivo hitrostjo v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta, o spremembi Uredbe (ES) št. 641/2009 glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo samostojnih obtočnih črpalk in obtočnih črpalk, namenjenih vgradnji v izdelke, ter o razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 640/2009 (UL L 272, 25.10.2019, str. 74).

⁽⁵⁾ Uredba Komisije (EU) 2019/2019 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo za hladilne aparate v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 643/2009 (UL L 315, 5.12.2019, str. 187).

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (EU) 2019/2020 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo svetlobnih virov in ločenih krmilnih naprav na podlagi Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi uredb Komisije (ES) št. 244/2009, (ES) št. 245/2009 in (EU) št. 1194/2012 (UL L 315, 5.12.2019, str. 209).

⁽⁷⁾ Uredba Komisije (EU) 2019/2021 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo za elektronske prikazovalnike v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta in spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 1275/2008 ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 642/2009 (UL L 315, 5.12.2019, str. 241).

⁽⁸⁾ Uredba Komisije (EU) 2019/2022 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo gospodinjskih pomivalnih strojev v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 1275/2008 in razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 1016/2010 (UL L 315, 5.12.2019, str. 267).

⁽⁹⁾ Uredba Komisije (EU) 2019/2023 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo gospodinjskih pralnih in pralno-sušilnih strojev v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 1275/2008 in razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 1015/2010 (UL L 315, 5.12.2019, str. 285).

⁽¹⁰⁾ Uredba Komisije (EU) 2019/2024 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo hladilnih aparatov z neposredno prodajno funkcijo v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 315, 5.12.2019, str. 313).

sreda, 10. februar 2021

P9_TA(2021)0039

Evropska centralna banka – letno poročilo za leto 2020

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o letnem poročilu Evropske centralne banke za leto 2020 (2020/2123(INI))

(2021/C 465/02)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju letnega poročila Evropske centralne banke (ECB) za leto 2019,
 - ob upoštevanju povratnih informacij ECB o prispevku Evropskega parlamenta v okviru svoje resolucije o letnem poročilu ECB za leto 2018,
 - ob upoštevanju Statuta Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) in Evropske centralne banke (ECB), zlasti členov 15 in 21,
 - ob upoštevanju členov 123, 127(1), (2) in (5), 130, 132 in 284(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
 - ob upoštevanju člena 3 Pogodbe o Evropski uniji,
 - ob upoštevanju makroekonomskih napovedi strokovnjakov Eurosistema za euroobmočje in ukrepov, ki jih je Svet ECB sprejel 4. junija 2020,
 - ob upoštevanju raziskave ECB o dostopu podjetij v euroobmočju do financiranja v obdobju od oktobra 2019 do marca 2020, objavljene 8. maja 2020,
 - ob upoštevanju makroekonomskih napovedi strokovnjakov ECB za euroobmočje, objavljenih 10. septembra 2020,
 - ob upoštevanju monetarnih dialogov s predsednico Evropske centralne banke Christine Lagarde z dne 6. februarja in 8. junija 2020 ter 28. septembra 2020,
 - ob upoštevanju svojega stališča z dne 28. marca 2019 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju priložnostnega dokumenta št. 247 projektne skupine ECB za kriptometja iz septembra 2020 z naslovom „Stablecoins: Implications for monetary policy, financial stability, market infrastructure and payments, and banking supervision in the euro area“ (Stabilni kovanci: posledice za monetarno politiko, finančno stabilnost, tržno infrastrukturo in plačila ter bančni nadzor v euroobmočju),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2019 o uravnoteženi zastopanosti spolov pri imenovanjih na področju ekonomskih in monetarnih zadev EU ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju poročila ECB iz oktobra 2020 o digitalnem euru,
 - ob upoštevanju priložnostnega dokumenta ECB št. 201 z naslovom „The use of cash by households in the euro area“ (Uporaba gotovine v gospodinjstvih v euroobmočju) iz novembra 2017,
 - ob upoštevanju posodobljene okoljske izjave ECB za leto 2020,
 - ob upoštevanju člena 142(1) Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A9-0002/2021),
- A. ker poletna gospodarska napoved Komisije za leto 2020 ob upoštevanju gospodarskih pretresov, ki jih je povzročila pandemija COVID-19, predvideva, da se bo gospodarstvo euroobmočja v letu 2020 skrčilo za 8,7 %, v letu 2021 pa zraslo za 6,1 %, gospodarstvo EU-27 pa se bo leta 2020 skrčilo za 8,3 %, leta 2021 pa bo zraslo za 5,8 %;

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0325.

⁽²⁾ UL C 23, 21.1.2021, str. 105.

sreda, 10. februar 2021

- B. ker naj bi po makroekonomskih napovedih strokovnjakov ECB iz septembra 2020 letna inflacija v harmoniziranem indeksu cen življenjskih potrebščin (HICP) v euroobmočju leta 2020 v povprečju znašala 0,3 %, leta 2021 1,0 % in leta 2022 1,3 %, napovedi glede inflacije pa kažejo velike razlike v euroobmočju;
- C. ker je po podatkih Eurostata stopnja brezposelnosti avgusta 2020 znašala 7,4 % v EU in 8,1 % v euroobmočju; ker se pričakuje, da se bo stopnja brezposelnosti povečala; ker je stopnja brezposelnosti po Uniji neenakomerna; ker tako znotraj držav članic kot med njimi še vedno obstajajo izredne regionalne neenakosti v brezposelnosti; ker visoka stopnja brezposelnosti mladih ostaja resen problem, s katerim se mora EU spopasti;
- D. ker podatki ECB o HICP za leto 2020 zaradi koronavirusne krize v več državah članicah kažejo deflacijski učinek;
- E. ker naj bi se svetovni realni BDP (brez euroobmočja) po septembrskih napovedih ECB v letu 2020 zmanjšal za 3,7 %, leta 2021 zrasel za 6,2 %, leta 2022 pa za 3,8 %;
- F. ker so bili na ožjem seznamu za imenovanje novega člana Izvršilnega odbora, ki naj bi zamenjal Yvesa Merscha, samo moški, ne glede na večkratne pozive Evropskega parlamenta, naj se mu predloži glede na spol uravnotežen ožji seznam kandidatov z vsaj dvema imenoma za mesta v Izvršilnem odboru ECB; ker so ženske v Svetu ECB še vedno premalo zastopane;
- G. ker je leta 2019 neto dobiček ECB znašal 2,366 milijarde EUR, leta 2018 pa 1,575 milijarde EUR; ker lahko ta večji dobiček pripišemo predvsem povečanju neto prihodkov od obresti v portfelju ameriškega dolarja in portfelju programa nakupa sredstev;
- H. ker je konec leta 2019 bilanca stanja Eurosistema dosegla rekordno vrednost 4 671 425 milijonov EUR, kar je druga največja vrednost po rekordni vrednosti v letu 2018;
- I. ker mala in srednja podjetja, ki so še naprej hrbtenica gospodarstva in družbe EU ter ki krepijo gospodarsko in družbeno kohezijo, potrebujejo dodatno podporo;
- J. ker je kriza zaradi COVID-19 ta podjetja močno prizadela; ker so splošni gospodarski obeti negativno vplivali na njihov dostop do financiranja;
- K. ker je v PDEU mandat ECB opredeljen kot ohranjanje stabilnosti cen in podpiranje splošnih ekonomskih politik v Uniji, da bi prispevala k doseganju ciljev Unije;
- L. ker se je EU zavezala, da bo do leta 2050 dosegla podnebno nevtralnost, in je naloga ECB, da prispeva k temu; ker naloge ECB niso omejene zgolj na stabilnost cen, temveč vključujejo tudi varnost in trdnost bančnega sistema ter stabilnost finančnega sistema;
- M. ker je raziskava Eurobarometer iz novembra 2019 pokazala, da je javna podpora evropski ekonomski in monetarni uniji z eurom kot enotno valuto v letu 2019 znašala 62 %;
- N. ker je ECB 18. marca 2020 napovedala program nakupa vrednostnih papirjev zaradi pandemije (PEPP) kot nov, začasen program za nakup sredstev javnega in zasebnega sektorja v višini 750 milijard EUR, da bi preprečila tveganja za transmisijo monetarne politike v euroobmočju, ki jih je povzročila pandemija koronavirusa;
- O. ker je Svet ECB 4. junija 2020 sklenil povečati sredstva za PEPP na 1,35 bilijona EUR, podaljšati obdobje za neto nakupe PEPP vsaj do konca junija 2021 in ponovno vlagati zapadla plačila glavnice v okviru PEPP vsaj do konca leta 2022; poleg tega ugotavlja, da se bodo neto nakupi v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev nadaljevali v višini 20 milijard EUR mesečno, skupaj z začasnim povečanjem nakupov v višini 120 milijard EUR do konca leta 2020;

sreda, 10. februar 2021

- P. ker so bili sprejeti drugi ukrepi politike za zagotavljanje likvidnosti, kot so ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja (CUODR III) in likvidnostno posojilo, značilno za pandemijo (PELTRO);
- Q. ker je evropski sistem jamstva za vloge kljub predlogom Komisije in ECB o nujni potrebi po zaščiti vlog na ravni EU v precejšnji zamudi;

Splošni pregled

1. pozdravlja vlogo ECB pri varovanju stabilnosti eura; poudarja, da je neodvisnost ECB, ki je predpisana v Pogodbah, osnovni pogoj, da ta lahko opravlja svoj mandat in ohrani svojo demokratično legitimnost; ugotavlja, da neodvisnost pomeni, da ECB ne sme zahtevati ali sprejemati navodil od institucij ali organov Unije, vlad držav članic ali drugih organov; poudarja, da se te neodvisnosti ne sme kršiti, in izpostavlja, da mora neodvisnost centralne banke vedno spremljati določena raven odgovornosti; poudarja, da PDEU določa, da mora ECB poleg svojega osnovnega mandata ohranjanja stabilnosti cen podpirati tudi splošne ekonomske politike v Uniji, da bi prispevala k doseganju ciljev Unije, če ti niso v nasprotju z osnovnim mandatom; poudarja, da so trajnostni razvoj, konvergenca, polna zaposlenost in socialni napredek splošni cilji Unije, kot so opredeljeni v členu 3 PDEU;
2. pozdravlja, da je bil v sklopu ECB kot nov oddelek ustanovljen center za podnebne spremembe;
3. poudarja nepreklicnost enotne valute; poudarja, da euro ni le monetarni, temveč tudi politični projekt;
4. je zaskrbljen zaradi zdravstvene, gospodarske in socialne krize brez primere, ki jo je povzročila pandemija COVID-19, saj se je gospodarstvo euroobmočja močno skrčilo, razmere na trgu dela pa so se hitro poslabšale, vključno s povečanjem brezposelnosti; ugotavlja, da se pričakuje, da se bo gospodarska aktivnost euroobmočja spet okreplila, čeprav sta hitrost in obseg okrevanja še vedno zelo negotova in neenakomerna po državah članicah;
5. je poleg tega zaskrbljen, da v razmerah izjemne negotovosti prevladujejo negativna tveganja pri obetih za rast, saj je obseg krčenja in okrevanje odvisen od trajanja in učinkovitosti ukrepov za zaježitev, uspešnosti fiskalnih in monetarnih politik za ublažitev negativnih učinkov na dohodke in zaposlovanje ter obsega, v katerem so zmogljivost ponudbe, domače povpraševanje in mednarodne dobavne verige trajno prizadete;
6. poziva, da se po pandemiji nujno ponovno oceni sistemsko tveganje v finančnem sektorju; v zvezi s tem pozdravlja ustanovitev delovnega odbora za pandemijo pri Evropskem odboru za sistemska tveganja; svetuje, da se v prihodnje stresne teste vključi kvalitativna ocena idiosinkratičnega tveganja;
7. pozdravlja prizadevanja ECB za ohranjanje stabilnosti cen; ugotavlja, da cilj glede inflacije ni bil vedno dosežen in da je še naprej potrebna previdnost; poudarja, da je euroobmočje v zadnjih mesecih zabeležilo deflacijo; poudarja, da deflacija predstavlja znatna tveganja za gospodarstva euroobmočja in bo zato morda potrebno odločno posredovanje ECB;
8. pozdravlja dejstvo, da ECB razpravlja o prilagoditvi merjenja inflacije; ugotavlja, da je HICP zelo ozek način merjenja inflacije, ki inflacijo v euroobmočju podcenjuje zaradi neustreznega deleža stanovanjskih stroškov v košarici HICP⁽³⁾; poziva k prilagoditvi košarice, ki bo odražala dejstvo, da evropska gospodinjstva porabijo 24 % dohodkov za stanovanjske stroške; spodbuja ECB, naj upošteva tudi inflacijo cen premoženja, ki jo med drugim povzročajo nizke obrestne mere; priznava izzive pri prenosu monetarne politike;
9. priznava odločni poziv predsednice Lagarde k popolni uskladitvi fiskalnih in monetarnih politik ter zavezo, da se uporabijo vsa orodja, ki bodo prinesla čimbolj uspešen, učinkovit in sorazmeren rezultat, da bi podprli gospodarsko okrevanje euroobmočja; poudarja, da se fiskalna in monetarna politika močno dopolnjujeta; pozdravlja program ECB za nakup vrednostnih papirjev zaradi pandemije v podporo gospodarskemu okrevanju v euroobmočju;

(³) Glej „Persistent low inflation in the euro area: Mismeasurement rather than a cause for concern?“ (Vztrajno nizka inflacija v euroobmočju: Napačno merjenje ali razlog za zaskrbljenost?) ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/614214/IPOL_IDA\(2018\)614214_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/614214/IPOL_IDA(2018)614214_EN.pdf)).

sreda, 10. februar 2021

Monetarna politika

10. pozdravlja hiter in obsežen odziv monetarne politike ECB na krizo zaradi COVID-19 v izrednih razmerah; priznava pozitiven učinek tega odziva na gospodarske razmere v euroobmočju; pričakuje, da bo ECB svojo podporo ohranila, dokler bo to potrebno; je seznanjen z izjavo člana nadzornega odbora ECB Yvesa Merscha, da se ta prožnost ne bo razširila na druge operacije;

11. meni, da trajnostne oživitve gospodarstva ne bo mogoče doseči le z monetarno politiko; poudarja, da so za ponovno vzpostavitev in krepitev gospodarske rasti po vsej Uniji potrebne reforme za povečanje konkurenčnosti in socialne kohezije; meni, da je potencial monetarne politike za spodbujanje okrevanja omejen, in – ob spoštovanju njene neodvisnosti – poziva ECB, naj v okviru svojega mandata preuči možnost uporabe drugih ukrepov, ki bi lahko spodbudili gospodarstvo; poudarja učinke prelivanja zelo prilagodljive monetarne politike, kot je vpliv na varčevalce ali tveganje inflacije cen premoženja; svari države članice, naj nizkih obrestnih mer ne jemljejo kot samoumevne, saj bi lahko zvišanje obrestnih mer negativno vplivalo na servisiranje javnega dolga;

12. vendar svari pred nevarnostjo previsokih vrednotenj na trgu obveznic, kar bi bilo težko obvladati, če bi začele obrestne mere ponovno naraščati, to pa velja predvsem za države, ki sodelujejo v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem ali ki so močno zadolžene;

13. opozarja na pomen aktivne monetarne politike pri lajšanju pritiska zaradi finančnih omejitev na mala in srednja podjetja; priznava, da se je delež malih in srednjih podjetij, ki se srečujejo s finančnimi omejitvami, zmanjšal z 18 % v obdobju 2009–2012 na 8 % v obdobju 2016–2019; poudarja, da kriza zaradi COVID-19 močno vpliva na mala in srednja podjetja; priznava pomen mikro, malih in srednjih podjetij v EU; v zvezi s tem poudarja, da je treba spodbujati zasebne in javne naložbe in reforme, in zato poziva k nadaljnjim prizadevanjem za zagotovitev financiranja realnega gospodarstva;

14. poziva ECB, naj spremlja sorazmernost kvantitativnega rahljanja s tveganji v svojih bilancah, inflacijo cen premoženja in morebitnim neustreznim razporejanjem virov;

15. opozarja na vpliv dolgoročno nizkih obrestnih mer; poudarja, da nizke obrestne mere pomenijo tudi priložnost za potrošnike, podjetja, vključno z malimi in srednjimi podjetji, delavce in posojiljemalce, ki lahko izkoristijo močnejši gospodarski zagon, nižjo brezposelnost in nižje stroške izposojanja; priznava, da imajo politike ECB različne distribucijske posledice; poziva ECB, naj preuči vpliv svoje politike na neenakomerno porazdelitev bogastva; po drugi strani obžaluje, da se povečuje število nedonosnih in zelo zadolženih podjetij, zmanjšujejo spodbude vladam, da bi izvajale reforme za povečanje rasti in vzdržnosti, in da nastajajo škodljivi učinki na zavarovalnice in pokojninske sklade, ter poudarja finančno breme, ki ga to povzroča številnim državljanom po vsej Uniji;

16. opozarja na povezavo med monetarno politiko in rastjo cen stanovanjskih nepremičnin v euroobmočju; poudarja, da naj bi se vztrajno visoka stopnja preobremenjenosti s stanovanjskimi stroški (leta 2018 je znašala 9,6 %) še povečala, in poziva ECB, naj oceni regionalni in sektorski učinek in medgeneracijsko pravičnost svojega programa kvantitativnega rahljanja na življenjske stroške po vsej Uniji;

17. se zaveda, da je morala ECB zaradi resnosti krize pozornost preusmeriti od svojega pregleda okvirne strategije monetarne politike; je seznanjen z zavezo predsednice Lagarde v monetarnem dialogu 28. septembra 2020, da bo tesno sodelovala s Parlamentom in zagotovila redni dialog;

18. meni, da bi bilo treba pri vsakem pregledu okvirne strategije monetarne politike strogo upoštevati naravo evropskega gospodarstva, ki je vse bolj storitveno in digitalizirano, ter oceniti, v kolikšni meri to ovira prenos monetarnih politik v realno gospodarstvo;

Boj proti podnebnim spremembam

19. opozarja – ob spoštovanju neodvisnosti ECB – na vpliv podnebnih sprememb na dinamiko inflacije in tveganja prenosa v monetarno politiko; opozarja na vlogo ECB pri ohranjanju stabilnosti cen; opozarja, da je ECB evropska institucija in je zato zavezana Pariškemu sporazumu;

sreda, 10. februar 2021

20. je seznanjen z zavezo predsednice Lagarde, da bo preučila podnebju prijazne spremembe operacij ECB in raziskala se možnosti, ki so na voljo za boj proti podnebnim spremembam; poziva ECB, naj svoj okvir za zavarovanje uskladi s tveganji, povezanimi s podnebnimi spremembami, in razkrije, v kolikšni meri je usklajen s Pariškim sporazumom, ter preuči tovrstno uskladitev v bančnem sektorju;
21. poziva, naj se za obvladovanje tveganj uporabi proaktivna in kvalitativna strategija, pri kateri bodo upoštevana sistemska tveganja, povezana s podnebnimi spremembami;
22. pozdravlja, da se še naprej povečujejo nakupi zelenih obveznic in njihov delež v portfelju ECB;
23. spodbuja prizadevanja, da bi se povečale raziskovalne zmogljivosti v zvezi z vplivom podnebnih sprememb na finančno stabilnost in euroobmočje;

Drugi vidiki

24. poziva ECB, naj nadaljuje svoja prizadevanja za zagotavljanje stabilnosti finančnih trgov za vse možne primere, povezane z izstopom Združenega kraljestva iz EU;
25. izraža zaskrbljenost zaradi stalnega naraščanja stanj v sistemu TARGET2 znotraj ESCB; ugotavlja, da glede razlage teh stanj ni enotnega mnenja;
26. se seznanja z rezultati analize projektne skupine ECB za kriptoičetja; poziva ECB, naj obravnava tveganja pranja denarja, financiranja terorizma in drugih kriminalnih dejavnosti, povezanih z anonimnostjo, ki jo zagotavljajo kriptoičetja; poziva ECB, naj okrepi spremljanje razvoja kriptoičetij, vključno s stabilnimi kovanci, in povečanih tveganj za kibernetično varnost;
27. pozdravlja analizo in pripravljalo delo ECB za uvedbo digitalnega evra; ugotavlja, da digitalni euro ni kriptoičetje; poudarja, da bi moral digitalni euro izpolnjevati vrsto minimalnih zahtev, kot so trdnost, varnost, učinkovitost in varovanje zasebnosti; poudarja, da digitalni euro ne sme ogroziti gotovine kot plačilnega sredstva; podpira priporočilo ECB, da bi morala biti izdaja digitalnega evra dostopna zunaj euroobmočja na način, ki je skladen s cilji Eurosistema, da bi spodbudili povpraševanje po euru med tujimi vlagatelji in s tem okrepili njegovo mednarodno vlogo; ECB tudi poziva, naj zagotovi ustrezno ravnovesje med omogočanjem regulativnih finančnih inovacij na področju finančne tehnologije in zagotavljanjem finančne stabilnosti;
28. je prav tako kot ECB zaskrbljen zaradi hitre rasti nebančnega finančnega sektorja, znanega tudi kot bančništvo v senci; poudarja, da je treba to področje ustrezno urediti; poudarja, da mora ECB zmanjšati sistemske tveganje, ki se pojavi zaradi vse večjega števila bančno nereguliranih subjektov, ki se zbirajo okrog bank, da bi dobili dostop do njihovih plačilnih sistemov;
29. pozdravlja trenutna prizadevanja ECB, da bi dodatno okrepila svoje zmogljivosti odzivanja in okrevanja v primeru kibernetičnega napada na samo organizacijo; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je v oktobru in novembru 2020 prišlo do tehničnih okvar na poravnalnem sistemu TARGET2; pozdravlja, da je ECB zatem izvedla preiskavo teh okvar, in poziva, naj se rezultati razkrijejo Parlamentu;
30. priznava uspeh ECB na področju boja proti ponarejanju, kar dokazuje stalno nizek delež ponarejenih bankovcev v celotnem obtoku; pozdravlja, da sta bila v letu 2019 uvedena posodobljena bankovca za 100 EUR in 200 EUR z izboljšanimi varnostnimi elementi; poudarja pomen gotovine kot plačilnega sredstva za državljane EU; poziva ECB, naj ne zmanjšuje količine različnih bankovcev v obtoku;
31. poziva ECB, naj preuči načine za okrepitev mednarodne vloge evra, ker bi se s tem povečala zmožnost EU, da svojo politiko oblikuje neodvisno od drugih svetovnih akterjev, in ker je močnejša vloga evra pomemben element ohranjanja evropske gospodarske suverenosti; ugotavlja, da bo večja privlačnost evra kot rezervne valute še povečala njegovo mednarodno uporabo; poudarja, da je za krepitev vloge evra potrebna poglobitev evropske ekonomske in monetarne unije; pozdravlja večkratne pozive ECB k dokončanju bančne unije; poudarja, da bi lahko vzpostavitev dobro zasnovanega evropskega varnega vrednostnega papirja spodbudila finančno povezovanje in pomagala ublažiti negativne povratne učinke med državami in domačimi bančnimi sektorji;

sreda, 10. februar 2021

32. pozdravlja, da sta Bolgarija in Hrvaška julija 2020 vstopili v mehanizem ERM II; podpira hitro določitev ciljnega datuma za uvedbo eura v obeh državah; pozdravlja celovit pregled hrvaških in bolgarskih bank, ki ga je ECB izvedla julija in avgusta 2019; opozarja, da so v skladu s Pogodbama vse države članice, z izjemo Danske, dolžne sprejeti skupno valuto ob predhodnem izpolnjevanju maastrihtskih konvergenčnih meril;

33. poziva ECB, naj še naprej plodno sodeluje tudi z državami članicami, ki niso članice euroobmočja;

Odgovornost

34. se strinja s pripravljenostjo predsednice Lagarde za okrepljen dialog in poudarja, da je treba dodatno izboljšati ureditev ECB glede odgovornosti in preglednosti; poudarja, da je treba razmisliti o tem, kako okrepiti nadzor Evropskega parlamenta nad ECB in dialog z nacionalnimi parlamenti; poziva k pogajanjem o formalnem medinstitucionalnem sporazumu, da bi formalizirali in presegli obstoječe prakse odgovornosti v zvezi z monetarnimi funkcijami;

35. je zelo zaskrbljen, da sta med 25 člani Sveta ECB le dve ženski, kljub večkratnim pozivom Parlamenta in visokih predstavnikov ECB, vključno z njeno predsednico Christine Lagarde, naj se pri imenovanjih na področju ekonomskih in monetarnih zadev EU zagotovi uravnotežena zastopanost spolov; poudarja, da bi moralo imenovanje članov izvršilnega odbora v skladu s Pogodbama potekati skrbno in popolnoma pregledno ter v sodelovanju s Parlamentom; poziva Svet, naj za vse prihodnje razpise za delovna mesta pripravi glede na spol uravnotežen ožji seznam kandidatov in ga predloži Parlamentu, da bi ta lahko imel pomembnejšo svetovalno vlogo pri postopku imenovanja; obžaluje, da doslej v zvezi s tem ni bilo zadovoljivega napredka; opozarja, da je enako obravnavanje moških in žensk ustavno načelo, ki ga je treba strogo spoštovati;

36. želi spomniti, da sta med šestimi člani izvršilnega odbora ECB le dve ženski; izpostavlja, da Svet kljub številnim pozivom Parlamenta, naj uravnoteži zastopanost spolov v izvršilnem odboru ECB, te zahteve ne jemlje resno; želi spomniti na zavezo Parlamenta, da ne bo upošteval seznamov kandidatov, pri katerih ni spoštovano načelo uravnotežene zastopanosti spolov; poziva vlade držav članic, Evropski svet, Svet, Euroskupino in Komisijo, naj si aktivno prizadevajo za to, da bo pri prihodnjih predlogih za ožje sezname in imenovanja zagotovljena uravnotežena zastopanost spolov;

37. pozdravlja podrobne in bistvene povratne informacije, razdeljene po oddelkih, ki jih je ECB predložila v zvezi z resolucijo Parlamenta glede letnega poročila ECB za leto 2018; poziva ECB, naj ostane zavezana odgovornosti in še naprej vsako leto objavlja svoje pisne povratne informacije v zvezi z resolucijami Parlamenta o letnem poročilu ECB;

38. je seznanjen s sodbo nemškega zveznega ustavnega sodišča z dne 5. maja 2020 o ECB in izjavo Sveta ECB iz istega dne; priznava, da ECB stalno ocenjuje sorazmernost vseh programov; ugotavlja, da je ECB zatem sprejela odločitev, da Evropskemu parlamentu, nemški zvezni vladi, nemškemu zveznemu parlamentu in centralni banki Bundesbank razkrije nejavne dokumente, povezane s programom nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja;

39. izreka priznanje in čestita ECB in predsednici Lagarde za prizadevanja za izboljšanje komunikacije in preglednosti s Parlamentom; poleg tega se strinja s predsednico Lagarde, da mora ECB z državljani bolje komunicirati o učinku svojih politik; predlaga tudi reden dialog brez navzočnosti javnosti med člani Odbora Evropskega parlamenta za ekonomske in monetarne zadeve in ustreznimi predstavniki ECB po objavi najnovejšega razpoložljivega poročila o postopkih Sveta ECB, da bi ocenili odločitve ECB pred monetarnimi dialogi in vzporedno z njimi;

40. pozdravlja objavo mnenj Odbora ECB za etiko v primerih nasprotja interesov in pridobitne zaposlitve članov Izvršilnega odbora ECB, Sveta ECB in nadzornega odbora po koncu mandata; poziva ECB, naj zagotovi neodvisnost članov svojega odbora za notranjo revizijo, zagotovi, da odboru za poklicno etiko ne bo predsedoval nekdanji predsednik ali drugi nekdanji člani Sveta ECB niti kdo drug, ki bi lahko bil v nasprotju interesov, ter naj posnema to preglednost glede morebitnih nasprotij interesov in pridobitne zaposlitve po izteku mandata;

41. ugotavlja, da ECB „ponovno proučuje“ svojo politiko, ki glavnemu ekonomistu omogoča zasebne telefonske klice z večjimi vlagatelji po srečanjih, na katerih se sprejemajo politične odločitve, vendar meni, da se mora ta praksa takoj končati, saj ni pregledna;

sreda, 10. februar 2021

42. ponovno poziva k sprejetju okrepljene politike razkrivanja nepravilnosti in pregleda kadrovskih predpisov ECB, ki bi bili usklajeni vsaj s standardi in cilji iz Direktive (EU) 2019/1937 o zaščiti žvižgačev ⁽⁴⁾, da bi zaščitili žvižgače in jim omogočili, da na zaupen način in brez strahu pred povračilnimi ukrepi prijavijo nepravilnosti, po potrebi tudi z zagotavljanjem anonimnosti;

43. poziva k bolj podrobnemu razkritju socialnih zadev in zadev v zvezi z zaposlenimi ter zadev upravljanja na podlagi Direktive 2014/95/EU o nefinančnem poročanju ⁽⁵⁾;

o

o o

44. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in Evropski centralni banki.

⁽⁴⁾ Direktiva (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije (UL L 305, 26.11.2019, str. 17).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin (UL L 330, 15.11.2014, str. 1).

sreda, 10. februar 2021

P9_TA(2021)0040

Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o novem akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo (2020/2077(INI))

(2021/C 465/03)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. marca 2020 o novem akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo – Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo (COM(2020)0098), in delovnega dokumenta služb Komisije z naslovom *Leading the way to a global circular economy: state of play and outlook* (Utiranje poti h krožnemu gospodarstvu na svetovni ravni: stanje in obeti) (SWD(2020)0100),
- ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in ciljev trajnostnega razvoja, vključno s ciljem trajnostnega razvoja 12 „odgovorna poraba in proizvodnja“ in ciljem trajnostnega razvoja 15 „življenje na kopnem“,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. oktobra 2020 o strategiji na področju kemikalij za trajnostnost – Okolju brez strupov naproti (COM(2020)0667) ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. julija 2020 o trajnostni strategiji za kemikalije ⁽²⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. marca 2020 z naslovom *Nova industrijska strategija za Evropo* (COM(2020)0102),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom *Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – Vračanje narave v naša življenja* (COM(2020)0380),
- ob upoštevanju globalnega poročila o oceni biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev IPBES iz maja 2019,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom „Strategija od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem (COM(2020)0381),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. oktobra 2018 z naslovom *Trajnostno biogospodarstvo za Evropo: krepitev povezave med gospodarstvom, družbo in okoljem* (COM(2018)0673),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. januarja 2018 o evropski strategiji za plastiko v krožnem gospodarstvu (COM(2018)0028),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2019 o evropski strateški dolgoročni viziji za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtravno gospodarstvo ⁽³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. novembra 2019 o izrednih podnebnih in okoljskih razmerah ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. julija 2017 o daljši življenjski dobi za izdelke: koristi za potrošnike in podjetja ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. julija 2015 o učinkoviti rabi virov: prehod na krožno gospodarstvo ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. septembra 2018 o izvajanju svežnja o krožnem gospodarstvu: možnosti za rešitev vprašanja stičišča med zakonodajo o kemikalijah, proizvodih in odpadkih ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/Strategy.pdf>

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0201.

⁽³⁾ UL C 23, 21.1.2021, str. 116.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0078.

⁽⁵⁾ UL C 334, 19.9.2018, str. 60.

⁽⁶⁾ UL C 265, 11.8.2017, str. 65.

⁽⁷⁾ UL C 433, 23.12.2019, str. 146.

sreda, 10. februar 2021

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. julija 2020 o evropskem pristopu k shranjevanju energije ⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2020/741 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode ⁽⁹⁾,
- ob upoštevanju predloga Komisije o osmem okoljskem akcijskem programu z dne 14. oktobra 2020 in zlasti prednostnega cilja glede pospešitve prehoda na krožno gospodarstvo iz člena 2(2)(c) predloga,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),
- ob upoštevanju posebnih poročil Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) o podnebnih spremembah, dezertifikaciji, degradaciji tal, trajnostnem gospodarjenju z zemljišči, prehranski varnosti in tokovih toplogrednih plinov v kopenskih ekosistemih ter o oceanih in kriosferi v spreminjajočem se podnebnju, ter njegovega posebnega poročila o globalnem segrevanju za 1,5 °C, njegovega 5. ocenjevalnega poročila (AR5) in njegovega zbirnega poročila iz septembra 2018,
- ob upoštevanju prvega akcijskega načrta za krožno gospodarstvo, ki se je začel izvajati leta 2015 (sporočilo Komisije z dne 2. decembra 2015 z naslovom Zaprtje zanke — akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo) (COM(2015)0614) in ukrepov, sprejetih v okviru tega načrta,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. julija 2020 o trajnostni strategiji za kemikalije ⁽¹⁰⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru ⁽¹¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. septembra 2018 o evropski strategiji za plastiko v krožnem gospodarstvu ⁽¹²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. septembra 2018 o izvajanju svežnja o krožnem gospodarstvu: možnosti za rešitev vprašanja stičišča med zakonodajo o kemikalijah, proizvodih in odpadkih ⁽¹³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 31. maja 2018 o izvajanju direktive o okoljsko primerni zasnovi ⁽¹⁴⁾,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje ⁽¹⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o plastičnih izdelkih za enkratno uporabo),
- ob upoštevanju pregleda zakonodaje EU o odpadkih, sprejete leta 2018: Direktiva (EU) 2018/851 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih ⁽¹⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: okvirna direktiva o odpadkih); Direktiva (EU) 2018/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži ⁽¹⁷⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o odpadni embalaži); Direktiva (EU) 2018/850 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 1999/31/ES o odlaganju odpadkov na odlagališčih ⁽¹⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o odlagališčih), in Direktiva (EU) 2018/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi direktiv 2000/53/ES o izrabljenih vozilih, 2006/66/ES o baterijah in akumulatorjih ter odpadnih baterijah in akumulatorjih ter 2012/19/EU o odpadni električni in elektronski opreми ⁽¹⁹⁾,

⁽⁸⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0198.

⁽⁹⁾ UL L 177, 5.6.2020, str. 32.

⁽¹⁰⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0201.

⁽¹¹⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0005.

⁽¹²⁾ UL C 433, 23.12.2019, str. 136.

⁽¹³⁾ UL C 433, 23.12.2019, str. 146.

⁽¹⁴⁾ UL C 76, 9.3.2020, str. 192.

⁽¹⁵⁾ UL L 155, 12.6.2019, str. 1.

⁽¹⁶⁾ UL L 150, 14.6.2018, str. 109.

⁽¹⁷⁾ UL L 150, 14.6.2018, str. 141.

⁽¹⁸⁾ UL L 150, 14.6.2018, str. 100.

⁽¹⁹⁾ UL L 150, 14.6.2018, str. 93.

sreda, 10. februar 2021

- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi ⁽²⁰⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba CLP),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. januarja 2017 z naslovom Vloga pridobivanja energije iz odpadkov v krožnem gospodarstvu (COM(2017)0034),
 - ob upoštevanju napovedi o svetovnih virih za leto 2019 ⁽²¹⁾ ter poročil o učinkoviti rabi virov in podnebnih spremembah ⁽²²⁾, ki jih je pripravil Mednarodni forum za vire,
 - ob upoštevanju objave v reviji Science z naslovom Evaluating scenarios toward zero plastic pollution (Ocenjevanje scenarijev za ničelno onesnaževanje s plastiko) ⁽²³⁾,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju mnenj Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov, Odbora za mednarodno trgovino, Odbora za promet in turizem in Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane (A9-0008/2021),
- A. ker je Mednarodni forum za vire v svoji napovedi o svetovnih virih za leto 2019 ocenil, da polovico vseh emisij toplogrednih plinov ter več kot 90 % izgube biotske raznovrstnosti in pomanjkanja vode povzročajo dejavnosti pridobivanja in predelave virov; ker je količina virov, ki jo porabi svetovno gospodarstvo, enaka količini virov 1,5 Zemlje in ker bi že zdaj za preživetje potrebovali tri Zemlje, če bi vsi trošili toliko, kot povprečen prebivalec EU, glavni cilj krožnega gospodarstva pa bi moral biti zmanjšanje celotne rabe naravnih virov in nastajanja odpadkov; ker bo za uresničitev tega treba ločiti gospodarsko rast od rabe virov, pri čemer je treba upoštevati razliko med absolutnim in relativnim ločevanjem;
- B. ker ti podatki ponazarjajo, da ima trajnostna raba virov, zlasti osnovnih surovin, osrednjo vlogo ter da je treba pospešiti ukrepe na vseh ravneh in po vsem svetu; ker je koncept krožnega gospodarstva sam po sebi horizontalen in bo znatno prispeval k doseganju drugih okoljskih ciljev, tudi ciljev Pariškega sporazuma;
- C. ker je prehod na krožno gospodarstvo ključnega pomena za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v EU ter doseganje podnebnega cilja Unije do leta 2030 in cilja neto ničelnih emisij toplogrednih plinov do leta 2050, za to pa treba temeljito prenoviti vrednostne verige v gospodarstvu;
- D. ker lahko prehod na krožno gospodarstvo spodbudi trajnostne poslovne prakse in se pričakuje, da bodo imela evropska podjetja in gospodarstva zaradi dobro razvitih poslovnih modelov EU, našega poznavanja krožnosti in strokovnega znanja o recikliranju vodilno vlogo v svetovnih prizadevanjih za doseganje krožnosti;
- E. ker bi morala biti načela krožnega gospodarstva osrednji element vsake evropske in nacionalne industrijske politike ter nacionalnih načrtov držav članic za okrevanje in odpornost v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost;
- F. ker je skupna poraba energije v EU precejšnja, dejavnosti v okviru krožnega gospodarstva pa bi morale zajemati tudi energetska učinkovitost ter trajnostno pridobivanje virov energije;
- G. ker je krožno gospodarstvo pomembno za doseganje različnih ciljev v zvezi s trajnostnim razvojem, vključno s ciljem 12 glede zagotovitve trajnostnih načinov porabe in proizvodnje ter ciljem 13 o podnebnih ukrepih;
- H. ker je zasnova izdelkov brez odpadkov in onesnaževanja eno od načel krožnega gospodarstva;

⁽²⁰⁾ UL L 353, 31.12.2008, str. 1.

⁽²¹⁾ <https://www.resourcepanel.org/reports/global-resources-outlook>

⁽²²⁾ <https://resourcepanel.org/reports/resource-efficiency-and-climate-change>

⁽²³⁾ <https://science.sciencemag.org/content/369/6510/1455>

sreda, 10. februar 2021

- I. ker lahko po podatkih iz nedavnih študij krožno gospodarstvo do leta 2030 poveča BDP EU za dodatnih 0,5 % in ustvari več kot 700 000 novih delovnih mest ⁽²⁴⁾, hkrati pa ima potencial za izboljšanje kakovosti delovnih mest; ker se je med letoma 2012 in 2018 število delovnih mest v EU, povezanih s krožnim gospodarstvom, povečalo za 5 % in zdaj znaša približno 4 milijone; ker se pričakuje, da bo mogoče v sektorju ponovne izdelave EU s politikami podpore in naložbami v industrijo do leta 2030 doseči letno vrednost med približno 70 in 100 milijardami EUR ter ustvariti od približno 450 000 do skoraj 600 000 povezanih delovnih mest;
- J. ker je trajnostno in odgovorno pridobivanje primarnih surovin ključno za doseganje učinkovite rabe virov in izpolnitev ciljev krožnega gospodarstva; ker je treba zato razviti standarde za trajnostno nabavo prednostnih surovin in proizvodov;
- K. ker je do 80 % okoljskega vpliva proizvodov določenih v fazi zasnove in ker zgolj 12 % materialov, ki jih uporablja industrija EU, izvira iz recikliranih materialov;
- L. ker se je zaradi hitrega povečanja e-trgovanja znatno povečala odpadna embalaža, kot so plastični proizvodi za enkratno uporabo in odpadni karton; ker je še vedno zaskrbljujoče pošiljanje odpadkov v tretje države;
- M. ker se ocenjuje, da se v EU vsako leto zavrže 88 milijonov ton hrane, od tega naj bi se je več kot polovica zavrгла v gospodinjstvih in na ravni potrošnikov; ker živilski odpadki bistveno vplivajo na okolje, saj predstavljajo približno 6 % vseh emisij toplogrednih plinov v EU;
- N. ker je plastika okoljski problem, če se z njo ne ravna pravilno, denimo v primeru smetenja, težavnosti ponovne uporabe in recikliranja, spornih snovi, emisij toplogrednih plinov in rabe virov;
- O. ker je agencija ECHA sprejela znanstveno mnenje o omejitvi uporabe mikroplastike, ki se namerno dodaja proizvodom na trgu EU/EGP v koncentraciji nad 0,01 % masnega deleža;
- P. ker se je po ocenah Evropske agencije za okolje (EEA) med letoma 1996 in 2012 količina oblačil, kupljenih na osebo v EU, povečala za 40 %, obenem pa se več kot 30 % oblačil v omarah v Evropi ne uporablja že vsaj eno leto; ker se več kot polovica oblačil po tem, ko se zavržejo, ne reciklira, temveč končajo v mešanih gospodinjstvih odpadkih, nato pa se pošljejo v sežigalnice ali odlagališča ⁽²⁵⁾;
- Q. ker je minilo že več kot dve leti, odkar je Medvladni panel za podnebne spremembe objavil posebno poročilo o globalnem segrevanju za 1,5 °C, v katerem je navedeno, da so za omejitev globalnega segrevanja na 1,5 °C potrebne hitre, daljnosežne in izjemne spremembe v vseh vidikih družbe, kakršnih še ni bilo;
1. pozdravlja novi akcijski načrt Komisije za krožno gospodarstvo; poudarja, da je krožno gospodarstvo skupaj s ciljem ničelnega onesnaževanja za okolje brez strupov ključnega pomena za zmanjšanje celotnega okoljskega odtisa evropske proizvodnje in potrošnje, da bi ostali v mejah zmogljivosti našega planeta, varovali človekovo zdravje ter obenem zagotovili konkurenčnost in inovativnost gospodarstva; poudarja, da lahko krožno gospodarstvo bistveno prispeva k doseganju ciljev Pariškega sporazuma, Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti in ciljev OZN za trajnostni razvoj;
 2. poziva Komisijo, naj vse pobude v okviru akcijskega načrta predloži pravočasno v skladu s priložo k sporočilu, vsak zakonodajni predlog pa naj utemelji na celoviti oceni učinka, pri čemer je treba upoštevati tudi stroške neukrepanja;
 3. poudarja, da lahko krožno gospodarstvo ponudi rešitve za nove izzive, s katerimi se soočamo in ki so se v krizi zaradi COVID-19 poosttrili, in sicer z okrepitevijo in zmanjšanjem ranljivosti vrednostnih verig v EU in po svetu, pa tudi z okrepitevijo odpornosti, trajnosti, konkurenčnosti in dobičkonosnosti evropskih industrijskih ekosistemov; meni, da se bo na ta način okrepila strateška avtonomija EU ter spodbudilo ustvarjanje delovnih mest; poudarja, da se je v pandemiji COVID-19 pokazalo, da je treba vzpostaviti okolje, ki omogoča krožno gospodarstvo; poziva države članice, naj krožno gospodarstvo vključijo v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost;

⁽²⁴⁾ https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/EllenMacArthurFoundation_Growth-Within_July15.pdf

⁽²⁵⁾ Poročilo o okoljskih kazalnikih za leto 2014: Environmental Impacts of Production-Consumption Systems in Europe (Poročilo o okoljskih kazalnikih za leto 2014: okoljski vplivi sistemov proizvodnje in potrošnje v Evropi). Evropska agencija za okolje, 2014.

sreda, 10. februar 2021

4. meni, da lahko krožno gospodarstvo EU in evropskim podjetjem omogoči, da bodo ohranila svojo inovativnost in konkurenčnost na svetovnem trgu ter obenem zmanjšala svoj okoljski odtis; zato poziva Komisijo in države članice, naj naložbe usmerijo v pospešeno izvajanje pobud za spodbujanje krožnega gospodarstva in podpiranje inovacij; meni, da bi bilo treba v okviru načrta EU za okrevanje (Next Generation EU), Sklada za pravični prehod in programa Obzorje Evropa uvesti ter spodbujati pobude, prakse, infrastrukturo in tehnologijo na področju krožnega gospodarstva;
5. poudarja, da je boljše delovanje notranjega trga pogoj za vzpostavitev krožnega gospodarstva v EU; poudarja zlasti, da je ustrezno izvajanje in učinkovito izvrševanje veljavnih pravil pomembno za dobro delujoč trajnostni enotni trg; želi spomniti, da je EU druga največja gospodarska velesila na svetu in obenem največja svetovna trgovinska velesila; poudarja, da je enotni trg močno orodje, ki ga je treba izkoristiti za ustvarjanje trajnostnih in krožnih proizvodov ali tehnologij, ki bodo postali naš prihodnji standard, saj bomo tako državljanom omogočili nakup cenovno ugodnih, varnih, okolju prijaznih in zdravih proizvodov;
6. poudarja, da je treba gospodarsko rast popolnoma ločiti od uporabe virov; poziva Komisijo, naj predlaga zavezujoče kratko- in dolgoročne cilje EU, ki bodo temeljili na znanstvenih podatkih, za zmanjšanje rabe primarnih surovin in vplivov na okolje; poziva, naj se določijo cilji EU na podlagi pristopa z retrospektivno analizo za zagotovitev verodostojnega izvajanja strateških ciljev v mejah zmogljivosti našega planeta, da bomo najpozneje do leta 2050 vzpostavili ogljično nevtralno, okoljsko trajnostno krožno gospodarstvo brez strupov;
7. poziva Komisijo, naj predlaga zavezujoče cilje EU, v skladu s katerimi bi do leta 2030 bistveno zmanjšali odtis materialov in potrošnje EU ter ju do leta 2050 uskladili z omejitvami našega planeta, in sicer na podlagi kazalnikov, ki bi jih do konca leta 2021 sprejeli v okviru posodobljenega okvira za spremljanje; poziva Komisijo, naj upošteva zglede, ki so jih postavile najbolj ambiciozne države, obenem pa tudi razlike med državami članicami zaradi njihovih različnih okoliščin in zmogljivosti;
8. poziva Komisijo, naj do leta 2021 uvede harmonizirane, primerljive in enotne kazalnike glede krožnosti, ki bodo zajemali kazalnike materialnega odtisa in odtisa potrošnje ter številne podkazalnike o učinkovitosti virov in ekosistemskih storitvah; s temi kazalniki bi morali meriti porabo virov na ravni EU, držav članic in posameznih sektorjev, vključno z uvozom in izvozom, ter biti usklajeni s harmonizirano oceno življenjskega cikla in metodologijo upoštevanja naravnega kapitala v računovodstvu; uporabljati bi se morali v vseh politikah, finančnih instrumentih in regulativnih pobudah Unije;
9. pozdravlja zavezo Komisije za posodobitev in pregled okvira za spremljanje krožnega gospodarstva; obžaluje, da sedanji okvir za spremljanje ne vsebuje celovitega in celostnega sklopa kazalnikov, ki bi omogočili merjenje ločevanja gospodarske rasti od rabe virov in vpliva na okolje; poudarja, da bi moral okvir za spremljanje zajemati omenjene kazalnike krožnosti ter tudi celotni sklop ciljev in dejanske ukrepe iz akcijskega načrta za krožno gospodarstvo, da bi se zagotovil učinkovit instrument za merjenje krožnosti in napredka pri celovitem doseganju njenih ciljev;
10. poudarja tudi, da so potrebne znanstveno zanesljive meritve, da bi zajeli sinergije med krožnim gospodarstvom in blažitvijo podnebnih sprememb, tudi z meritvijo ogljičnega odtisa;
11. želi opozoriti na priložnosti, ki jih ponuja optimalna uporaba izdelkov in storitev, ter na ukrepe za podaljšanje življenjskega cikla in uporabe materialov; v zvezi s tem zlasti poudarja, da je mogoče združiti rešitve krožnega gospodarstva in digitalizacije; poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo ukrepe za podpiranje novih trajnostnih in krožnih poslovnih modelov, kot so pristopi proizvodov kot storitev, ki varčujejo z viri in zmanjšujejo okoljske vplive ter obenem zagotavljajo varstvo potrošnikov; Komisijo tudi poziva, naj v novi pobudi za trajnostne izdelke olajša pristope proizvodov kot storitev, Komisijo in države članice pa, naj odpravijo nepotrebne regulativne in fiskalne ovire za te pristope ter spodbujajo razvoj infrastrukture, ki omogoča krožnost in trajnostno digitalno gospodarstvo; opozarja, da na podnebje in okolje bistveno vpliva tudi digitalizacija zaradi večjega povpraševanja po energiji, pridobivanja surovin in ustvarjanja odpadne elektronske opreme; poziva Komisijo, naj oceni in obravnava te izzive, tako da vzpostavi metodologijo za spremljanje in količinsko opredelitev okoljskega vpliva digitalnih tehnologij, struktur in storitev, vključno s podatkovnimi središči, ter predlaga ukrepe, po potrebi tudi zakonodajne, za zagotovitev okoljske trajnosti digitalnih rešitev, ki energetsko učinkovitost, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in rabo virov ter vzpostavitev krožnega gospodarstva postavljajo v središče trajnostnega digitalnega prehoda;

sreda, 10. februar 2021

12. poziva Komisijo, naj opredeli potrebne regulativne in druge ukrepe za odpravo upravnih in pravnih ovir za krožno, delitveno in storitveno gospodarstvo ter za spodbujanje njegovega razvoja; zlasti jo še poziva, naj prouči, kako bi se bilo mogoče spoprijeti z izzivi, kot sta vprašanji odgovornosti in lastninskih pravic, ki so povezani z delitvenim in storitvenim gospodarstvom, pri čemer je treba nujno izboljšati pravno varnost za proizvajalce in potrošnike, če naj bi omogočili uporabo teh konceptov; predlaga, naj Komisija prouči možnost razvoja evropske strategije za delitveno in storitveno gospodarstvo, ki bo ta vprašanja obravnavala, kot tudi socialna vprašanja;

13. poudarja, da je treba bolje razumeti, kako je mogoče s tehnologijami umetne inteligence podpreti krožno gospodarstvo s spodbujanjem njihove uporabe pri snovanju, poslovnih modelih in infrastrukturi; poudarja, da je pomembno obravnavati digitalizacijo kot sredstvo za omogočanje krožnega gospodarstva, zlasti kar zadeva potne liste proizvodov ali informacije o materialih v okviru vseevropskega podatkovnega prostora; poudarja, da bosta izboljšanje dostopnosti in izmenjava podatkov ključnega pomena, ob zagotavljanju dejavnega sodelovanja med deležniki za zagotovitev, da bodo novi pristopi ostali pravični in vključujoči ter ščitili zasebnost in varnost podatkov;

14. poudarja, da je treba ustvariti ekonomske spodbude in ustrezno regulativno okolje za inovacije v krožnem gospodarstvu, materiale in poslovne modele, ter obenem odpraviti subvencije, ki izkrivljajo trg in so okolju škodljive, ter poziva, naj se to podpre v novi industrijski strategiji za Evropo ter v strategiji za mala in srednja podjetja; poudarja posebno vlogo prvih na trgu, malih in srednjih podjetij ter zagonskih podjetij pri prehodu na krožno gospodarstvo; poudarja, da lahko raziskave na področju trajnostnih materialov, postopkov, tehnologij in proizvodov ter njihova razširitev na industrijski ravni evropskim podjetjem zagotovijo svetovno konkurenčno prednost; poudarja, da so na evropski in nacionalni ravni potrebni odločni ukrepi za zagotovitev podpore vodilnim podjetjem v krožnem gospodarstvu in krožnim poslovnim modelom;

15. poudarja, da je treba v prehod na bolj krožno gospodarstvo kot deležnika vključiti evropsko industrijo; poudarja, da so ukrepi za spodbujanje krožnega gospodarstva ključnega pomena za razogljičenje industrije; poziva h krožnim pristopom v industriji na vseh ravneh zasnove izdelkov, pridobivanja surovin, ponovne uporabe in recikliranja izdelkov ter ravnanja z odpadki, ter poudarja, da je treba spodbuditi razvoj vodilnih trgov za trajnostne industrijske materiale in proizvode;

16. poziva podjetja, naj v okviru letnih poročil pripravijo načrte prehoda, v katerih bodo opisala, kako in kdaj nameravajo doseči podnebno nevtralnost, krožno gospodarstvo in trajnostnost;

17. poziva države članice, naj dajo prednost možnostim z minimalnimi upravnimi bremenmi ter okrepijo razvoj javno-zasebnih partnerstev na področju raziskav in razvoja, ki zagotavljajo sistemske in celostne rešitve;

18. poziva Komisijo, naj vzpostavi regulativni okvir za certificiranje vseh rešitev za naravno in tehnološko odstranjevanje ogljika, vključno z zajemanjem, shranjevanjem in uporabo ogljika;

19. poudarja ključno vlogo biomimetike kot pospeševalca krožnosti pri spodbujanju biomimetičnih rešitev, ki z zasnovano zmanjšujejo rabo materiala, energije in strupenih spojin ter zagotavljajo trajnostne, regenerativne in inovativne rešitve, ki temeljijo na naravi in se lahko uporabljajo za številne sektorje;

20. poziva k ustreznemu številu osebja in proračunu za službe Komisije, ki so pristojne za zagotavljanje uspešnega izvajanja akcijskega načrta; poudarja, da mora dodelitev sredstev ustrezati tako sedanjim kot dolgoročnim političnim prednostnim nalogam, zato v okviru evropskega zelenega dogovora pričakuje znatno okrepitev človeških virov zlasti v Generalnem direktoratu Komisije za okolje;

Okvir politike za trajnostne izdelke

21. poudarja, da je treba linearno gospodarstvo po načelu „vzemi, naredi, odvrzi“ preoblikovati v resnično krožno gospodarstvo, ki bo temeljilo na naslednjih načelih: zmanjševanje rabe energije in virov, ohranjanje ekonomske vrednosti, preprečevanje nastajanja odpadkov, zasnova izdelkov iz odpadkov, škodljivih snovi ter onesnaževal, nadaljnja uporaba proizvodov in materialov v zaprtih zankah, varovanje zdravja ljudi, spodbujanje koristi za potrošnike ter obnova naravnih sistemov; meni, da bi bilo treba te cilje upoštevati pri novem okviru politike za trajnostne proizvode ter celotni strategiji za

sreda, 10. februar 2021

krožno gospodarstvo in industrijski strategiji; poudarja, da je treba trajnostne krožne sisteme v celoti vključiti v vse dejavnosti, tudi politike, proizvode, proizvodne procese in poslovne modele;

22. poudarja, da bi morali trajnostni, krožni, varni in nestrupeni proizvodi in materiali ter storitve na trgu EU postati pravilo in ne izjema ter bi morali veljati kot privzeta, a tudi privlačna, cenovno primerna in dostopna možnost za vse potrošnike; zato pozdravlja načrt Komisije glede priprave zakonodajne pobude o trajnostnih izdelkih, da bi določili horizontalna načela za politiko za trajnostne proizvode in zavezujoče zahteve za izdelke, dane na trg EU;

23. odločno podpira, da se področje uporabe direktive o okoljsko primerni zasnovi⁽²⁶⁾ razširi na proizvode, ki niso povezani z energijo, in da se opredelijo horizontalna načela glede trajnosti in standardi glede delovanja, popravljivosti, ponovne uporabnosti, netoksičnosti, nadgradljivosti, možnosti recikliranja, vsebnosti recikliranih materialov ter učinkovite rabe virov in energije za posamezne proizvode, ki se dajejo na trg EU, ter poziva Komisijo, naj v tem letu v zvezi s tem predstavi predlog; hkrati ponovno poziva Komisijo, naj bo pri izvajanju zahteve glede okoljsko primerne zasnove izdelkov, ki porabljajo energijo, v okviru veljavne direktive o okoljsko primerni zasnovi ambiciozna, tudi v zvezi s spodbujanjem krožnega gospodarstva;

24. poudarja, da je treba ohraniti skladen in jasen evropski zakonodajni okvir za trajnostne izdelke, ter da je treba okrepiti ustvarjanje sinergije z drugimi ukrepi, vključno z uvedbo oznake EU; poudarja, da so poleg minimalnih zakonskih standardov za zasnovo izdelkov potrebne tudi tržne spodbude za najbolj trajnostna podjetja ter trajnostne izdelke in materiale;

25. spodbuja Komisijo, naj predlaga cilje glede materialnega in okoljskega odtisa v celotnem življenjskem ciklu posameznih kategorij izdelkov, ki se dajejo na trg EU, tudi najbolj ogljično intenzivnih polizdelkov; nadalje jo poziva, naj za posamezne izdelke in/ali sektorje uvede zavezujoče cilje glede vsebnosti recikliranih materialov ter zagotovi učinkovitost, varnost in za recikliranje primerno zasnovo izdelkov; poziva jo tudi, naj za doseganje teh ciljev zagotovi spodbudne tehnološke, regulativne in tržne pogoje, pri čemer naj upošteva potrebne industrijske spremembe in naložbene cikle v posameznih sektorjih, ter naj razmisli o uvedbi zahtev glede izboljšanja trajnostnosti storitev;

26. podpira načrt za uvedbo digitalnih „potnih listov“ za izdelke, da bi podjetjem, organom za nadzor trga in potrošnikom omogočili, da spremljajo podnebne, okoljske, socialne in druge vplive izdelkov vzdolž celotne vrednostne verige, ter za zagotovitev zanesljivih, preglednih in zlahka dostopnih informacij o trajnosti izdelka in njegovem vzdrževanju, možnostih ponovne uporabe, popravila in razstavljanja, ravnanju z izdelkom ob koncu življenjske dobe ter sestavi, uporabljenih materialih in kemikalijah ter njegovih okoljskih in drugih vplivih; poziva Komisijo, naj oceni možnosti za uvedbo ustrezne oznake; poudarja, da se pri uvedbi digitalnih potnih listov za izdelke ne sme nepotrebno regulativno obremeniti podjetij; meni, da morajo biti združljivi z drugimi digitalnimi orodji, denimo s prihodnjim načrtom za prenovo stavbe in podatkovno zbirko SCIP;

27. poudarja, da je doseganje ciklov nestrupenih materialov ključno za uspeh krožnega gospodarstva in razvoj trajnostnega enotnega trga, kot tudi za zagotavljanje nestrupenega okolja za evropske državljane; zato ponavlja stališča iz svoje resolucije o trajnostni strategiji za kemikalije in resolucije o rešitvi vprašanja stičišča med zakonodajo o kemikalijah, proizvodih in odpadkih, ter poudarja, da je treba čim prej sprejeti potrebne ukrepe za izvajanje strategije na področju kemikalij za trajnostnost, da bi zagotovili okolje brez strupov;

28. poudarja, da imajo potrošniki pravico do bolj natančnih, usklajenih in točnih informacij o tem, kako izdelki in storitve skozi življenjsko dobo vplivajo na okolje in podnebje, vključno v zvezi z njihovo trajnostjo in popravljivostjo, ter poziva k ukrepanju proti zavajanju v zvezi z okoljskimi praksami in lažnim okoljskim trditvam, ki se nanašajo na proizvode, na prodaj na spletu in drugje; odločno podpira namero Komisije, da predlaga zakonsko ureditev uporabe ekoloških trditvev z uvedbo zanesljivih in usklajenih metod izračunavanja v celotni vrednostni verigi na podlagi usklajenih kazalnikov in ocene življenjskega cikla, kot je okoljski odtis, vključno glede preprečevanja odpadkov, rabe surovin,

⁽²⁶⁾ Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (UL L 285, 31.10.2009, str. 10).

sreda, 10. februar 2021

izogibanja škodljivim snovem, zagotavljanja trajnosti in življenjske dobe izdelkov ter zasnove, ki omogoča njihovo popravilo in recikliranje; nadalje poudarja, da je treba nedavno spremenjeno Direktivo 2005/29/ES⁽²⁷⁾ izvrševati s proaktivnimi ukrepi, ki obravnavajo ekološke trditve;

29. poziva Komisijo, naj podpre razvoj digitalnih orodij za obveščanje potrošnikov, s čimer bi se okrepila njihova vloga v digitalni dobi; poudarja, da so spletne platforme in spletne tržnice pomembne za spodbujanje trajnostnih proizvodov in storitev, ter ugotavlja, da bi lahko potrošnikom zagotovile jasnejše in razumljivejše informacije o trajnosti in popravljivosti proizvodov, ki jih ponujajo;

30. poudarja, da je treba vlogo okoljskega znaka EU kot merila za okoljsko trajnost okrepiti, in sicer z izboljšanjem tržne in potrošniške ozaveščenosti in prepoznavnosti, določitvijo celovitih standardov, vključitvijo dodatnih ustreznih izdelkov v ta sistem in olajšanjem njegove uporabe v okviru javnih naročil;

31. podpira načrtovane pobude za izboljšanje trajnosti in popravljivosti izdelkov v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, pri čemer je treba tudi krepiti pravice potrošnikov, in sicer tako na trgih poslovanja med podjetji in potrošniki kot na trgih medpodjetniškega poslovanja; zato toplo pozdravlja načrtovano pobudo za uvedbo pravice do popravila, ki bi veljala vsaj za podaljšano življenjsko dobo proizvodov ter s katero bi omogočili dostop do rezervnih delov, izčrpnih informacij in cenovno ugodnih storitev popravil za potrošnike;

32. v zvezi s tem poziva k ukrepom za zagotovitev brezplačnega dostopa do potrebnih informacij o popravilu in vzdrževanju za vse udeležence na trgu, vključno z informacijami o nadomestnih delih in posodobitvah programske opreme, in sicer ob upoštevanju zahtev glede varnosti potrošnikov in brez poseganja v Direktivo (EU) 2016/943⁽²⁸⁾, ter k ukrepom za zagotovitev dostopa do nadomestnih delov brez nepoštenih ovir za vse akterje v sektorju popravil, tudi za neodvisne serviserje in potrošnike, za določitev obveznega najkrajšega obdobja za razpoložljivost nadomestnih delov in/ali posodobitev in najdaljših rokov dobave za razširjeno skupino kategorij proizvodov ob upoštevanju njihovih posebnosti in na podlagi ocene učinka, in naj se oceni, kako ustrezno spodbujati popravila v okviru zakonsko urejene garancijske dobe; poudarja, da bi morali prodajalci vse udeležence na trgu obvestiti o popravljivosti svojih proizvodov;

33. poziva k jasni in lahko razumljivi, usklajeni prostovoljni shemi označevanja trajnosti proizvoda (tj. o ocenjeni življenjski dobi proizvoda) in popravljivosti ter k oblikovanju enotne oznake popravljivosti in uvedbi enotne lestvice popravljivosti, da bi potrošnikom olajšali odločanje; poziva k minimalnim zahtevam glede informacij v skladu z direktivama 2005/29/ES in 2011/83/EU⁽²⁹⁾; poziva Komisijo, naj pri pripravi pregleda Direktive (EU) 2019/771⁽³⁰⁾ razmisli o razširitvi tako garancijskih pravic kot tudi pravil obrnjenega dokaznega bremena za nekatere kategorije proizvodov z višjo pričakovano življenjsko dobo in o uvedbi neposredne odgovornosti proizvajalca;

34. poziva k sprejetju zakonodajnih ukrepov za zaustavitev praks, ki povzročajo načrtovano zastarelost, tudi tako, da se razmisli o možnosti uvrstitve teh praks na seznam iz Priloge I k Direktivi 2005/29/ES;

⁽²⁷⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

⁽²⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o varstvu nerazkritega strokovnega znanja in izkušenj ter poslovnih informacij (poslovnih skrivnosti) pred njihovo protipravno pridobitvijo, uporabo in razkritjem (UL L 157, 15.6.2016, str. 1).

⁽²⁹⁾ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

⁽³⁰⁾ Direktiva (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb za prodajo blaga, spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 in Direktive 2009/22/ES ter razveljavitvi Direktive 1999/44/ES (UL L 136, 22.5.2019, str. 28).

sreda, 10. februar 2021

35. pozdravlja, da namerava Komisija uvesti zakonodajo, ki bo prepovedovala uničenje neprodanega trajnega blaga, razen če bi ogrožalo varnost ali zdravje; poudarja, da bi morali postati recikliranje, ponovna uporaba in redistribucija neživilskih izdelkov splošno pravilo, ki bi se tudi zakonsko izvrševalo;

36. poudarja, da je treba okrepiti notranji trg za trajnostne izdelke, in meni, da bi moral pri tem vodilno vlogo prevzeti javni sektor; ugotavlja, da javni organi pri izbiri najboljših ponudb za blago, storitve ali gradnje kot merilo za oddajo naročila še vedno pogosto uporabljajo merilo najnižje cene; podpira, da bi v sektorski zakonodaji določili minimalna obvezna merila in cilje za zelena javna naročila;

37. poudarja, da imajo pri pospeševanju prehoda na trajnostno in krožno gospodarstvo pomembno vlogo zelena javna naročila, zato jih je pomembno izvajati tudi med gospodarskim okrevanjem EU;

38. poziva Komisijo, naj pripravi zakonodajni predlog o zelenih postopkih javnega naročanja; meni, da bi morali biti izdelki in rešitve, ki so bili ponovno uporabljeni, popravljene in ponovno proizvedeni oziroma obnovljeni, ter drugi izdelki in rešitve, ki so gospodarni z energijo in viri ter ki imajo v svoji življenjski čim manjši okoljski vpliv, v skladu s cilji evropskega zelenega dogovora samodejno izbrani v vseh javnih naročilih, in če ne bi bili prednostna izbira, bi se moralo uporabljati načelo „upoštevanje ali pojasni“; Komisijo tudi poziva, naj zagotovi smernice v podporo podjetjem pri trajnostnem javnem naročanju; poziva, naj se za Komisijo in države članice ob spoštovanju načela subsidiarnosti uvede obvezno poročanje o trajnostnosti v odločitvah o javnih naročilih;

39. poudarja, da je treba spodbujati visokokakovostne tokove zbiranja materialov, ponovno uporabo in recikliranje ter ohranjati najvišjo vrednost materialov, pa tudi čiste, nestrupene in trajnostne zaprte snovne zanke; poudarja, da je treba povečati razpoložljivost in kakovost recikliranih materialov in se pri tem osredotočiti na zmožnost materialov, da po recikliranju ohranijo svoje prvotne lastnosti, tako da lahko pri prihodnji uporabi nadomestijo primarne surovine; ob tem poudarja, da je treba spodbujati tako večjo možnost recikliranja pri zasnovi izdelkov kot tudi ukrepe za učinkovito ločeno zbiranje in kavcijske sisteme vračanja embalaže; poziva, naj se po načelu bližine podpre postavljanje obratov in zmožljivosti za recikliranje na lokacijah, kjer tovrstnih obratov še ni;

40. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo razvoj visokokakovostne infrastrukture za zbiranje, razvrščanje, ponovno uporabo materialov in recikliranje ter podprejo raziskave o razvoju nove inovativne tehnologije, s katero se bo minimalizirala raba virov in nastajanje preostanka odpadkov, povečal donos in izboljšala kakovost sekundarnih materialov, ki jih bo mogoče ponovno uporabiti in reciklirati, ter s katero bo mogoče dekontaminirati reciklirane materiale in v povezavi z drugimi tehnologijami zmanjšati skupni okoljski, pa tudi energetski in podnebni odtis; meni, da ima kemično recikliranje, kadar izpolnjuje te zahteve, potencial za prispevanje k zaprtju zanke za nekatere tokove odpadkov;

41. poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bodo zdravstveni, okoljski in podnebni vplivi procesov in rezultatov novih tehnologij recikliranja in predelave še pred zagotovitvijo finančnih spodbud temeljito ocenili na industrijski ravni, ter naj poskrbi, da bo ves postopek ocenjevanje pregleden;

42. meni, da je mora kemično recikliranje ustrezati opredelitvi recikliranja v skladu z okvirno direktivo o odpadkih, zato da predelava v materiale in snovi, ki naj bi se uporabili kot gorivo, ne bo štela za kemično recikliranje; poziva Komisijo, naj priskrbi pravno potrditev za to;

43. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo omogočijo digitalne tehnologije, kot sta blokovna veriga in digitalni vodni žig, ter naj poskrbijo, da bodo interoperabilne, tako da bodo lahko s sledenjem, spremljanjem in popisom rabe virov in tokov izdelkov v vseh fazah njihovega življenjskega cikla podpirale razvoj krožnega gospodarstva;

44. poudarja, da bi bilo pomembno izboljšati dostop do sredstev za raziskovalne in inovacijske projekte na področju krožnega gospodarstva; zato poziva Komisijo, naj dejavnosti programa Obzorje Evropa usmeri v podporo raziskavam in inovacijam za:

— postopke in tehnologije na področju recikliranja;

— učinkovito rabo virov pri industrijskih procesih;

— inovativne in trajnostne materiale, proizvode, postopke, tehnologije in storitve ter njihovo uvajanje na industrijski ravni;

sreda, 10. februar 2021

- biogospodarstvo z inovacijami na biološki osnovi, kar zajema razvoj materialov in proizvodov na biološki osnovi;
- satelite za opazovanje Zemlje, saj imajo lahko pomembno vlogo pri spremljanju razvoja krožnega gospodarstva z ocenjevanjem pritiska na primarne surovine in pa stopnje emisij;

45. poudarja, da imajo lahko trajnostni in obnovljivi viri pomembno vlogo v krožnih procesih, usmerjenih v razogljčenje, ter da lahko uporaba energije iz obnovljivih virov izboljša krožnost življenjskih ciklov izdelkov in spodbuja energetski prehod;

46. poudarja, da bi moral zakonodajo, povezano z okvirom politik za trajnostne izdelke, podpirati zanesljiv in pregleden sistem ogljičnega in okoljskega računovodstva, ki bi spodbujal naložbe v izdelke in procese krožnega gospodarstva;

47. poudarja, da je treba pri določanju standardov za podnebni in okoljski vpliv izdelkov skozi vso vrednostno verigo upoštevati njihov celotni življenjski cikel, vpliv pridobivanja materialov, polizdelkov, rezervnih delov in stranskih proizvodov; meni, da je treba standarde določiti z odprtim, preglednim in znanstveno utemeljenim postopkom, v katerega bodo vključeni vsi ustrezni deležniki; glede tega spodbuja k določitvi skupnih metodologij za ocenjevanje življenjskega cikla in izboljšano zbiranje podatkov;

48. poudarja, da je za izvajanje politike za trajnostne proizvode poglobitvega pomena standardizacija, saj zagotovi zanesljive opredelitve, metriko in preskuse lastnosti, kot sta trajnost in popravljivost;

49. vztraja, da je treba pravočasno zasnovati standarde EU in da morajo biti skladni z okoliščinami dejanske rabe, pri tem pa je treba preprečiti upravna ozka grla za deležnike, kar bi povzročilo zamudo pri objavi standardov;

50. želi spomniti na sporočilo Komisije z dne 1. junija 2016 z naslovom Evropski standardi za 21. stoletje in na delo, ki je bilo opravljeno ob skupni pobudi za standardizacijo; poziva Komisijo, naj to pobudo dodatno okrepi in sprejme nove ukrepe in načrte za izboljšanje delovanja evropskih organizacij za standardizacijo;

51. meni, da je učinkovito izvajanje in izvrševanje zakonodaje EU v zvezi z zahtevami glede varnosti proizvodov in trajnostnosti bistveno za zagotovitev, da so proizvodi, dani na trg, skladni z ustreznimi pravili in Uredbo (EU) 2019/1020⁽³¹⁾; dodaja, da številni proizvodi, kupljeni prek spleta in uvoženi v EU, ne izpolnjujejo minimalnih varnostnih zahtev EU; poziva Komisijo in države članice, naj si intenzivneje prizadevajo zagotoviti skladnost proizvodov, vključno s proizvodi, ki se prodajajo prek spleta, in naj se spoprimejo s tveganji za varnost potrošnikov, ki jih prinašajo ponarejeni proizvodi, tako da izvajajo okrepljen nadzor trga in uvedejo enakovredne standardi carinskega nadzora, pa tudi z okrepljenim sodelovanjem na tem področju ter povečanjem proračunskih sredstev in dodatnimi človeškimi viri; zato poziva k učinkovitejšemu nadzoru EU, in sicer z določitvijo harmoniziranih pravil o najmanjšem številu in pogostosti pregledov ter s pooblastitvijo Komisije, naj spremlja in pregleduje dejavnosti nacionalnih organov za nadzor trga;

52. poudarja, da so se prostovoljni sporazumi izkazali za neučinkovite pri doseganju trajnostne in univerzalne polnilne rešitve za mobilno radijsko opremo; ponovno poziva Komisijo, naj nujno začne izvajati določbe Direktive 2014/53/EU⁽³²⁾ o radijski opremi, zlasti pa naj v okviru globalne strategije za zmanjšanje elektronskih odpadkov uvede univerzalni polnilnik za pametne telefone ter vse male in srednje elektronske naprave, da bi čim bolj zagotovili standardizacijo, združljivost in interoperabilnost zmogljivosti za polnjenje oziroma brezžično polnjenje; jo poziva, naj vzporedno s tem pravočasno pripravi strategijo za ločevanje, da potrošniki ne bi bili prisiljeni z novo napravo kupovati tudi novega polnilnika, kar bi omogočilo večje okoljske koristi, prihranek stroškov in večjo korist za potrošnike; ponovno poudarja, kako pomembno je, da potrošniki z usklajenim označevanjem prejmejo lahko berljive, zanesljive in ustrezne informacije o relevantnih lastnostih

⁽³¹⁾ Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L 169, 25.6.2019, str. 1).

⁽³²⁾ Direktiva 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu in razveljavitvi Direktive 1999/5/ES (UL L 153, 22.5.2014, str. 62).

sreda, 10. februar 2021

polnilnikov, kot sta interoperabilnost in učinkovitost polnjenja, vključno s skladnostjo s standardom USB 3.1 ali višje, da bi se lahko odločili za najbolj priročno, stroškovno učinkovito in trajnostno možnost;

53. poudarja, da je med že obstoječimi in prihodnjimi ukrepi EU in držav članic potrebna skladnost politik, zato se da bodo uresničevali cilji akcijskega načrta ter da bo za krožne tehnologije, proizvode in storitve zagotovljena gospodarska in naložbena gotovost, kar bo spodbudilo tudi konkurenčnost EU in inovacije; poziva Komisijo, naj uredi vse morebitne regulativne nedoslednosti ali prepreke in pravno negotovost, ki onemogočajo popolno uveljavitev krožnega gospodarstva; poziva k ekonomskim spodbudam, kot so določanje cen CO₂, razširjena odgovornost proizvajalca s prilagajanjem pristojbin na podlagi ekoloških vidikov in davčne spodbude, ter k drugim finančnim spodbudam za trajnostne potrošniške izbire; meni, da bi morali biti ti ukrepi po možnosti skladni s tehničnimi merili za pregled krožnega gospodarstva, opredeljenimi v uredbi o taksonomiji; poziva države članice, naj razmislijo o ciljnih krožno gospodarstva v vsej ustreznih nacionalni zakonodaji in naj poskrbijo, da bo popolnoma usklajena s cilji in ukrepi iz strategije EU za krožno gospodarstvo; poleg tega poziva Komisijo, naj se osredotoči na izvajanje zakonodaje, povezane s krožnim gospodarstvom, da bi zagotovila enake konkurenčne pogoje za krožne proizvodne postopke in poslovne modele;

Ključne vrednostne verige izdelkov: elektronika ter informacijsko-komunikacijska tehnologija

54. podpira pobudo za krožno elektroniko, ki bi morala obravnavati pomanjkljivosti glede trajnosti, krožne zasnove, vsebnosti nevarnih in škodljivih snovi, vsebnosti recikliranih materialov, popravljivosti, razpoložljivosti rezervnih delov, nadgradljivosti, preprečevanja nastajanja e-odpadkov ter zbiranja, ponovne uporabe in recikliranja; poziva tudi k vključitvi vprašanj, povezanih z zgodnjo zastarelostjo, kamor sodi tudi zastarelost izdelkov zaradi sprememb programske opreme; poziva k uskladitvi in izboljšanju infrastrukture za recikliranje odpadne električne in elektronske opreme v EU;

55. meni, da je treba potrošnikom močno olajšati zbiranje elektronskih odpadkov; pozdravlja zavezo Komisije, da bo preučila možnosti za vseunijsko shemo ponovnega sprejema informacijsko-komunikacijskotehnoloških proizvodov, in je prepričan, da bi morali pri tem zajeti čim širši nabor izdelkov; poudarja, da je pomembno, da so sistem za vračanje in vsi drugi modeli zbiranja zasnovani tako, da ščitijo možnost ponovne uporabe informacijsko-komunikacijskotehnoloških proizvodov in zagotavljajo izvajalcem dejavnosti ponovne uporabe dostop do blaga, ki ga je mogoče ponovno uporabiti;

56. poudarja, da imajo ukrepi za okoljsko primerno zasnovo velik potencial, in želi spomniti, da direktivi o okoljsko primerni zasnovi in o označevanju z energijskimi nalepkami⁽³³⁾ že sami zagotovili skoraj polovico prihranka zaradi energetske učinkovitosti, ki ga je EU postavila kot cilj za leto 2020; poudarja, da je treba hitro dokončati delo v zvezi z okoljsko primerno zasnovo elektronike in informacijsko-komunikacijske tehnologije, torej pametnih telefonov, tablic, računalnikov in tiskalnikov (vključno s kartušami), postaj in podsistemov mobilnih omrežij in omrežne opreme, zato da se bodo najkasneje leta 2021 predlagali ustrezni ukrepi;

57. poudarja, da je pomembno spodbujati bolj trajnostne vzorce porabe in proizvodnje elektronike ter informacijsko-komunikacijske tehnologije, ter poziva Komisijo, naj preuči možnost uvedbe informacij za potrošnike o razlikovanju med posodobitvami za odpravo napak in za nadgradnjo ter o ogljičnem odtisu porabe podatkov;

58. poziva, naj se uvede obvezna certifikacijska shema za izvajalce recikliranja elektronskih odpadkov, da se zagotovita učinkovita snovna predelava in varstvo okolja;

59. poziva Komisijo, naj poleg pobude za krožno elektroniko pripravi pobudo za krožno in trajnostno digitalizacijo, informacijsko-komunikacijsko tehnologijo ter načrt za umetno inteligenco;

Ključne vrednostne verige izdelkov: baterije in vozila

60. poudarja, da je glede na prehod na brezemisijsko mobilnost in električna omrežja z obnovljivimi viri in glede na to, da je treba poskrbeti za trajnostno in etično pridobivanje surovin in kritičnih surovin v novih zakonodajnih okvirih, potreben strateški, okoljsko trajnosten, trajnostni in etični pristop do baterij in vozil; poziva k oblikovanju konkurenčnih in odpornih vrednostnih verig za proizvodnjo, ponovno uporabo in recikliranje baterij v EU;

⁽³³⁾ Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (UL L 153, 18.6.2010, str. 1).

sreda, 10. februar 2021

61. pozdravlja predlog Komisije za novo uredbo o baterijah in odpadnih baterijah, ter meni, da bi moral novi regulativni okvir EU za baterije zajemati vsaj: trajnostno, etično in varno pridobivanje surovin, okoljsko primerno zasnovano z ukrepi za vsebnost recikliranih materialov, nadomestitev nevarnih in škodljivih snovi, kjer je mogoče, boljše ločeno zbiranje, ponovno uporabo, obnavljanje, ponovno izdelavo, spremembo namena in recikliranje, vključno z višjimi cilji recikliranja, predelavo dragocenih materialov in razširjeno odgovornostjo proizvajalca, ter z ukrepi za obveščanje potrošnikov; okvir bi moral zajemati vplive na okolje v vsej življenjski dobi ter vsebovati namenske določbe o baterijah, povezane z mobilnostjo in hranjenjem energije;

62. je zaskrbljen zaradi velike odvisnosti EU od uvoza surovin za proizvodnjo baterij; je prepričan, da bi si lahko z boljšimi sistemi za recikliranje baterij zagotovili velik delež surovin, potrebnih za proizvodnjo baterij v EU;

63. izraža zaskrbljenost zaradi socialno-ekonomskega vpliva pridobivanja mineralov, zlasti kobalta; prosi Komisijo, naj oceni možnosti za izvedljiv zakonodajni okvir, s katerim bi zagotovili etično pridobivanje materialov in uvedli zakonodajo o obvezni potrebni skrbnosti, da bi se spoprijeli s problemom negativnega mednarodnega vpliva na okolje in človekove pravice;

64. pozdravlja, da namerava Komisija pregledati direktivo o izrabljenih vozilih⁽³⁴⁾; poziva Komisijo, naj to direktivo posodobi, da bo v celoti odražala in spoštovala načela krožnega gospodarstva, vključno z načrtnim preprečevanjem nastajanja odpadkov, nadgradljivostjo, modularnostjo, popravljivostjo, možnostjo ponovne uporabe in možnostjo recikliranja materialov ob najvišji ravni vrednosti, ob tem, da bo največjo prednost dajala ponovni uporabi; poziva Komisijo, naj poskrbi za učinkovite verige ponovne uporabe za proizvajalce avtomobilov in za sheme razširjene odgovornosti proizvajalca; poziva Komisijo, naj izboljša poročanje o izrabljenih vozilih prek evropske podatkovne zbirke; poziva Komisijo, naj pojasni, okrepi in nadzira načelo, da je treba pred razrezom in drobljenjem avtomobilov vedno poskrbeti, da se vozilo razstavi in deli ponovno uporabijo;

65. poudarja, da je treba v okviru programa Obzorje Evropa dodatno spodbujati raziskave in inovacije na področju postopkov in tehnologij recikliranja, da bi povečali potencial krožnega gospodarstva na področju baterij; se zaveda vloge malih in srednjih podjetij v sektorju zbiranja in recikliranja;

Ključne vrednostne verige izdelkov: embalaža

66. ponavlja, da naj bi do leta 2030 poskrbeli, da bo mogoče vso embalažo ponovno uporabiti ali na ekonomsko izvedljiv način reciklirati, in poziva Komisijo, naj nemudoma predstavi ustrezen zakonodajni predlog, vključno z ukrepi in cilji za zmanjšanje količine odpadkov in ambiciozno zastavljenimi bistvenimi zahtevami v direktivi o odpadni embalaži, s katerimi bi v e-trgovini in drugod zmanjšali odvečno embalažo, izboljšali možnosti recikliranja, povečali vsebnost recikliranih materialov, postopno opustili nevarne in škodljive snovi in spodbujali ponovno uporabo; poudarja, da se s tem ne sme ogroziti varnost hrane ali higienski standardi; poziva naj bodo ti ukrepi usmerjeni k čim boljšim okoljskim rezultatom v skladu s hierarhijo odpadkov in k čim nižjemu ogljikovemu odtisu;

67. poudarja, da ima embalaža bistveno vlogo pri varnosti proizvodov, zlasti pri varnosti hrane in higieni, pa tudi pri zmanjševanju živilskih odpadkov, poziva industrijo, naj regulativne ukrepe dopolni z dodatnimi prostovoljnimi ukrepi za nadaljnje preprečevanje nepotrebne embalaže in za znatno zmanjšanje količine embalaže, ki se daje na trg, naj razvije z viri učinkovitejše, krožne in podnebju prijazne embalažne rešitve, kot so usklajene oblike embalaže ter embalaža, ki jo je mogoče ponovno uporabiti in ponovno napolniti, ter naj olajša uporabo transportne embalaže, ki jo je mogoče ponovno uporabiti; spodbuja pobude, kot sta zaveznitvo za krožno plastiko in evropski pakt za plastiko;

68. trdi, da visokokakovostno recikliranje ustvarja dejansko tržno povpraševanje po recikliranih materialih ter je eden najpomembnejših dejavnikov pri prizadevanjih za povečanje skupne količine embalaže, ki se zbira, razvršča in reciklira; poziva k uporabi sodobne in učinkovite opreme in tehnologije za razvrščanje in ločevanje ter naj se izboljša okoljsko primerna zasnova embalaže, na podlagi izpopolnjenih meril za oceno življenjskega kroga pa bi bilo treba preoblikovati tudi embalažne rešitve;

69. poziva Komisijo, naj preuči različne vrste embalaže, ki se uporabljajo v e-trgovini, da bi določila dobro prakso za optimizacijo na področju embalaže za zmanjšanje količin in pretirane rabe; poziva Komisijo, naj podpre ponovno uporabo embalažnih materialov za večkratno dostavo pošilk kot alternativo embalažnim materialom za enkratno uporabo;

⁽³⁴⁾ Direktiva 2000/53/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000 o izrabljenih vozilih (UL L 269, 21.10.2000, str. 34).

sreda, 10. februar 2021

70. poudarja pomembno vlogo, ki jo lahko ima prodaja brez embalaže pri zmanjševanju uporabe embalaže, ter poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo tovrstne ukrepe, hkrati pa naj zagotovijo varnost hrane in higieno;

71. poudarja, da imajo skladi in programi za inovacije bistveno vlogo pri zmanjševanju količine materialov in inovacijah na področju recikliranja;

72. ve, da naraščata spletna prodaja in dostava paketov; poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe za zagotovitev, da bodo vsi spletni prodajalci ne glede na lokacijo izpolnjevali bistvene zahteve ter poročali in finančno prispevali k sistemom razširjene odgovornosti proizvajalca v državah članicah EU, v katerih so njihovi proizvodi dani na trg;

73. poziva Komisijo, naj podpira ločeno zbiranje in razvrščanje odpadne embalaže, kot je opredeljena v Direktivi (EU) 2018/852 ter naj zagotovi, da jo bodo države članice pravočasno prenesle; poziva Komisijo, naj oceni možnost pregleda sistema prepoznavanja embalažnih materialov (Direktiva 97/129/ES⁽³⁵⁾), da bi državljanom olajšali ločeno zbiranje glede na možnosti recikliranja pri posameznih vrstah embalaže;

74. poziva Komisijo, naj podpre in preuči možnosti za združljive nacionalne kavcijske sisteme povratne embalaže, da bi se dosegla potrebna stopnja zbiranja 90 % plastične embalaže za pijačo in kot korak na poti do vzpostavitve enotnega trga za embalažo, zlasti za sosednje države članice. Združljive sheme bi bilo mogoče doseči s serializacijo ter kodificiranim in enotnim označevanjem. Če država članica še nima vzpostavljenih shem ali načrtov za preoblikovanje svoje sheme, bi jo bilo treba spodbujati, naj z uporabo dobre prakse in ustreznih znanstvenih argumentov izbere shemo, ki je podobna shemam drugih držav članic ali združljiva z njimi;

Ključne vrednostne verige izdelkov: plastika

75. poziva Komisijo, naj še naprej izvaja evropsko strategijo za plastiko v krožnem gospodarstvu, zlasti s spodbujanjem boljše zasnove, krožnih poslovnih modelov in inovativnih proizvodov ter pristopa izdelek kot storitev, ki omogočajo bolj trajnostne vzorce potrošnje;

76. poziva Komisijo, naj se na celovit način spoprime s problematiko plastike in mikroplastike; poziva Komisijo, naj sprejme splošno postopno opustitev namerno dodane mikroplastike in naj z novimi obveznim regulativnimi ukrepi zmanjša nenamerni izpust vseh vrst mikroplastike že pri viru, tako na primer pri pnevmatikah, tekstilu, umetni travi ter pri proizvodnji plastičnih peletov; poudarja, da je treba odpraviti vrzeli v znanstvenem vedenju o mikroplastiki in nanoplastiki ter spodbuditi k razvoju varnejših alternativ in k oblikovanju konkurenčnih trgov s proizvodi brez mikroplastike; obenem vztraja, da je treba nujno sprejeti kratkoročne ukrepe; poudarja, da največ onesnaženja z mikroplastiko izvira iz razpadanja makroplastike v okolju, in podpira predlog, da bi morali za plastične proizvode veljati posebni ukrepi, kot so zahteve glede okoljsko primerne zasnove v fazi proizvodnje, da bi se preprečili izpusti sekundarne mikroplastike v okolje; poziva Komisijo, naj preuči vire, distribucijo, usodo in vplive makro- in mikroplastike pri čiščenju odpadnih voda in ravnanju z meteorno vodo; želi opozoriti, da 80 % morskih odpadkov prihaja s kopnega, in poziva države članice, naj ukrepajo na žariščnih točkah rek in rečnih ustij;

77. poudarja, da bi bilo treba v primerih, ko proizvodi za enkratno uporabo močno obremenijo okolje in vire in če le obstajajo nadomestne možnosti za ponovno uporabo in/ali trajne alternative, te proizvode nadomestiti s takšnimi za večkratno uporabo na okolju prijazen način, ne da bi bila pri tem ogrožena higiena ali varnost živil; glede tega poziva Komisijo, naj razmisli o zakonodajnih ukrepih, na primer o razširitvi direktive o plastiki za enkratno uporabo, ko se bo pregledovala; poziva Komisijo, naj si prizadeva za oblikovanje standardov za embalažo za večkratno uporabo in za zamenjavo embalaže, namizne posode in jedilnega pribora za enkratno uporabo;

78. priznava potencialno vlogo plastike na biološki osnovi ter biološko razgradljive plastike in plastike, primerne za kompostiranje, vendar ta sama po sebi ne bo rešila okoljskih vprašanj, povezanih s plastiko, ter poudarja pomen ozaveščanja o ustrezni uporabi plastike na biološki osnovi in biološko razgradljive plastike;

⁽³⁵⁾ Odločba Komisije 97/129/ES z dne 28. januarja 1997 o določitvi sistema prepoznavanja embalažnih materialov v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži (UL L 50, 20.2.1997, str. 28).

sreda, 10. februar 2021

79. spodbuja k oblikovanju predloga o jasnih svetovnih standardih za materiale, proizvode, oblikovanje in recikliranje;
80. poziva Komisijo in države članice, naj postavijo skladen okvir za preglednost in obveznosti glede poročanja za vse udeležene v vrednostni verigi v zvezi s proizvodnjo plastike, prometom z njo, njeno uporabo in ravnanjem z njo ob koncu življenjske dobe;
81. poziva Komisijo, naj razvije sheme razširjene odgovornosti proizvajalca, v katerih bo za plastične proizvode ob koncu njihove življenjske dobe odgovoren proizvajalec;

Ključne vrednostne verige izdelkov: tekstil

82. poudarja, da je nova celovita strategija EU za tekstil pomembna za spodbujanje trajnosti, krožnosti, sledljivosti in preglednosti v tekstilnem in oblačilnem sektorju EU, čeprav je treba upoštevati tudi globalno naravo teh vrednostnih verig in razsežnost hitre mode; poudarja, da bi morala strategija vsebovati usklajen nabor instrumentov politike in podpirati nove poslovne modele, s katerimi bi upoštevali vse vplive na okolje in družbo v vsej vrednostni verigi in izboljšali oblikovanje tekstila za večjo trajnost ter možnost ponovne uporabe in mehanskega recikliranja ter za uporabo visokokakovostnih vlaken, predvsem s kombiniranjem zahtev po okoljsko primerni zasnovi, shem odgovornosti proizvajalca in sistemov označevanja;
83. pozdravlja uvedbo novega okvira politike za tekstilne izdelke ter poudarja, da mora dajati prednost preprečevanju odpadkov ter trajnosti, možnosti ponovne uporabe in popravljivosti, pa tudi ustreznemu ravnanju z nevarnimi in škodljivimi kemikalijami v skladu s hierarhijo odpadkov; poziva k ukrepom za preprečevanje izgubljanja sintetičnih mikrovlaknen v fazi oblikovanja in proizvodnje ter k drugim ukrepom, kot so razvoj preventivnega nadzorovanega in neonesnažujočega industrijskega predpranja in standardi za opremljanje novih pralnih strojev s filtri za mikrovlakna; poziva, naj se za vso EU uvedejo posebna merila za prenehanje statusa odpadka za tekstilne izdelke;
84. poziva, naj se novi okvir politike za tekstilne izdelke uporablja v skladu z drugimi instrumenti politike, kot je prihodnji predlog zakonodaje EU o potrebni skrbnosti na področju človekovih pravic in okolja, zato da se v vseh fazah tekstilne vrednostne verige zagotovi spoštovanje pravic delavcev, človekovih pravic in enakosti spolov;

Ključne vrednostne verige izdelkov: gradnja in stavbe

85. poziva Komisijo, naj prihodnji val prenove izvaja ob popolnem upoštevanju načel krožnega gospodarstva in tudi raznolikosti tega sektorja; poziva Komisijo, naj določi horizontalne zahteve in zahteve za posamezne izdelke; poudarja, da bi s podaljšano življenjsko dobo stavb namesto rušenja pridobili potencial za prihranek toplogrednih plinov in okoljske koristi; poziva Komisijo, naj razmisli o določitvi ciljev za zmanjšanje ogljičnega odtisa in odtisa materialov stavb EU ter o uporabi okvira Level(s) za trajnostne stavbe kot zavezujočega okvira za učinkovito gradnjo; meni, da je treba vključiti minimalne pravne zahteve glede okoljske učinkovitosti stavb, da bi izboljšali učinkovito rabo virov in energetske učinkovitost stavb;
86. želi opomniti, da mora Komisija v skladu z okvirno direktivo o odpadkih razmisliti o reviziji ciljev snovne predelave, določenih v zakonodaji EU za gradbene odpadke in odpadke pri rušenju objektov ter njihove frakcije po posameznih materialih, in meni, da bi to moralo zajemati tudi cilj materialne predelave za izkopano zemljinjo; predlaga, da bi v gradbeništvu za različne uporabe vključili cilje glede ponovne uporabe in recikliranja ter uporabe sekundarnih surovin ter da bi tudi poskrbeli za njihovo večjo sledljivost; poziva Komisijo, naj pregleda uredbo o gradbenih proizvodih, in pozdravlja, da je za leto 2021 najavljena strategija za trajnostno grajeno okolje; meni, da bi sprejetje digitalnih rešitev v grajenem okolju, na primer za sledenje odpadkom, pripomoglo k večji energetske učinkovitosti stavb in večji krožnosti v gradbenem sektorju;
87. poudarja, da je pomembno uvesti visokokakovostne politike načrtovanja stavb, ki bodo prednostno osredotočene na prenovo, preureditev in nadaljnjo uporabo stavb, kjer je mogoče, ne pa na gradnjo novih;
88. poudarja, da bi morale biti glede na to, da 90 % grajenega okolja za leto 2050 že stoji, določene posebne zahteve za sektor obnove, da bi do leta 2050 imeli popolnoma modularne stavbe, ki bi jih bilo mogoče prilagoditi različnim vrstam uporabe in ki bi bile energetske pozitivne; to bi moralo zajemati tudi korenite prenove, proizvodnje na kraju samem in možnost ponovne uporabe;

sreda, 10. februar 2021

Ključne vrednostne verige izdelkov: hrana, voda in hranilne snovi

89. poziva Komisijo, naj pripravi zakonodajni predlog za uresničitev cilja, da bi do leta 2030 prepolovili količino živilskih odpadkov, v skladu z zavezami iz strategije od vil do vilic in glede na sporočene podatke držav članic v skladu z okvirno direktivo o odpadkih; poziva Komisijo, naj preprečevanje izgub hrane in živilskih odpadkov v vsej prehranski vrednostni verigi vključi v ustrezne politike EU, kot je določeno v strategiji od vil do vilic, in želi spomniti, da bi morali biti ti ukrepi skladni s hierarhijo ravnanja z odpadki; poziva države članice, naj sprejmejo celovite ukrepe za znatno zmanjšanje živilskih odpadkov in naj spodbujajo k doniranju hrane;

90. poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe za zaprtje zanke hranil v kmetijstvu, zmanjša odvisnost Evrope od uvoza živalske krme in poveča uporabo recikliranega živalskega gnoja in drugih organskih hranil, kot sta kompost in digestat, namesto kemičnih gnojil, obenem pa naj poskrbi za visoko stopnjo varovanja zdravja, okolja in ekosistemov;

91. poziva, naj krožno gospodarstvo temelji na okolju prijaznem regulativnem okviru, da se preprečijo morebitni negativni toksični učinki na vodne ekosisteme; pozdravlja nedavno sprejeto uredbo o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode in revizijo direktive o pitni vodi ⁽³⁶⁾ ter poziva k njenemu polnemu izvajanju; poziva Komisijo, naj povežavo med vodo in energijo v celoti vključi v evropske politike, in opozarja, da sta kakovost vodnih virov in dostop do njih odvisna od dobrega izvajanja nadzora pri viru in načela, da plača onesnaževalec; podpira krožni pristop k čiščenju odpadnih voda in ravnanju z njimi, da bi povečali predelavo komunalne odpadne vode; poudarja, da je iz odpadnih voda mogoče pridobiti različne vire, od celuloze in bioplastike do hranil, energije in vode, ter spodbuja k nadaljnji analizi možnosti ponovne uporabe in hkratnemu zmanjšanju porabe energije in vode; podpira načrtovani pregled direktive o čiščenju komunalne odpadne vode ⁽³⁷⁾; poziva Komisijo, naj oceni možnost sprejetja zakonodajnih ukrepov za obravnavo učinkovitosti rabe vode v stavbah;

92. poudarja, da se lahko z boljšim dostopom do vode za vse v Evropski uniji zaradi manjše odvisnosti od ustekleničene vode bistveno izboljša krožnost; poziva k polnemu uresničevanju določb o dostopnosti vode iz direktive o pitni vodi;

93. poudarja, da imajo trajnostni izdelki na biološki osnovi, zlasti boljša predelava bioloških odpadkov in uporaba ostankov in stranskih proizvodov, pomembno vlogo pri prehodu na krožno in ogljično nevtrarno gospodarstvo;

94. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo ločeno zbiranje bioloških odpadkov, ki ga uvaja okvirna direktiva o odpadkih, omogočalo proizvodnjo visokokakovostnega komposta za izboljšanje tal, nenevarnih kemikalij in drugih proizvodov, kjer je to izvedljivo in je koristno za okolje;

95. poudarja potencial trajnostnega biogospodarstva in trajnostnega gozdarskega sektorja; poudarja pomen izvajanja strategij EU za biogospodarstvo in za biotsko raznovrstnost, da bi izboljšali krožnost z nadomestitvijo fosilnih materialov z obnovljivimi materiali na biološki osnovi, kjer je to koristno za okolje in trajnost ter tudi za biotsko raznovrstnost glede na vse večje povpraševanje po materialih na biološki osnovi;

Manj odpadkov, več vrednosti

96. poudarja, da je najprej potreben večji poudarek na preprečevanju nastajanja odpadkov v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki v EU, in sicer na področju politike proizvodov in politike ravnanja z odpadki; poziva Komisijo, naj v okviru revizije okvirne direktive o odpadkih in direktive o odlagališčih, predvidenih za leto 2024, predlaga zavezujoče cilje za skupno zmanjšanje odpadkov ter za zmanjšanje odpadkov v posameznih tokovih odpadkov in skupinah proizvodov ter cilje za omejitev nastajanja ostankov odpadkov; meni, da bi bilo treba pripravo na cilje ponovne uporabe in pripravo na cilje recikliranja ločiti ter dati prednost ponovni uporabi v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki;

⁽³⁶⁾ Direktiva Sveta 98/83/ES z dne 3. novembra 1998 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (UL L 330, 5.12.1998, str. 32).

⁽³⁷⁾ Direktiva Sveta 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL L 135, 30.5.1991, str. 40).

sreda, 10. februar 2021

97. izraža zaskrbljenost zaradi neenakega izvajanja ciljev EU glede odpadkov v državah članicah; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo vse države članice učinkovito in v celoti izvajale sedanje cilje glede odpadkov in sveženj o odpadkih iz leta 2018, ter poziva vse države članice, naj brez odlašanja v celoti prenesejo zakonodajo iz leta 2018;

98. meni, da so nekonkurenčne cene in pomanjkanje visokokakovostnih sekundarnih surovin in trgov zanje dejavniki, ki ovirajo vzpostavitev krožnega gospodarstva; poziva Komisijo, naj oceni ukrepe za zagotavljanje večje konkurenčnosti sekundarnih surovin ob hkratnem prispevanju k okolju brez strupov;

99. meni, da je zasebni sektor močan partner pri povečanju povpraševanja in zanimanja strank za krožne rešitve in proizvode, ter poziva države članice, naj podprejo podjetja, ki imajo poslovne modele, storitve ali proizvode, s katerimi zmanjšujejo količino odpadkov in rabo virov, ter naj izkoristijo njihove storitve;

100. močno podpira prizadevanja za vzpostavitev dobro delujočega trga EU za visokokakovostne, nestrupene sekundarne surovine brez poseganja v določbe okvirne direktive o odpadkih in uredbe o pošiljkah odpadkov ter poudarja, da bodo za to potrebni skupni standardi kakovosti; opozarja, da lahko države članice opredelijo nacionalna merila za stranske proizvode in določitev prenehanja statusa odpadka ter poziva Komisijo, naj predlaga harmonizirana evropska merila za določitev prenehanja statusa odpadkov na področju ključnih tokov odpadkov v skladu z okvirno direktivo o odpadkih, da bi odpravila ovire na trgu in zagotovila visokokakovostno predelavo materialov; obžaluje dejstvo, da Komisija ni opredelila posebnih meril EU za papir, pnevmatike in tekstil, kot zahteva okvirna direktiva o odpadkih;

101. poziva Komisijo, naj nameni pozornost pravilom o čezmejnih premikih odpadkov za predelavo med državami članicami EU ter naj razmisli o njihovi prilagoditvi, da bi povečala njihovo jasnost in razumljivost, odpravila upravne ovire, ob ohranjanju učinkovitosti zakonodaje pri varovanju človekovega zdravja in okolja, ter uskladila njihovo izvajanje po državah članicah EU, tudi z vzpostavitvijo enotnega elektronskega sistema EU za evidentiranje pošilk odpadkov;

102. podpira tekoča prizadevanja Komisije za zagotovitev ustrezne predelave odpadnih olj; v skladu z Direktivo 2008/98/ES⁽³⁸⁾ poziva Komisijo, naj do leta 2022 predstavi zakonodajni predlog z dodatnimi ukrepi za spodbujanje regeneracije odpadnih olj, vključno z uvedbo kvantitativnih ciljev;

103. opozarja, da morajo vse države članice zagotoviti, da se do 31. decembra 2023 biološki odpadki bodisi ločujejo in reciklirajo pri viru ali zbirajo ločeno in ne mešajo z drugimi vrstami odpadkov; poziva Komisijo in države članice, naj svoje naložbe usmerijo v krepitev zbiranja in kompostiranja organskih odpadkov;

104. poudarja, da si je EU zastavila cilje v zvezi z odpadki in da morajo EU in države članice v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki najprej okrepiti preprečevanje in pripravo na ponovno uporabo, povečati visokokakovostno recikliranje in odpraviti odlaganje odpadkov na odlagališčih ter karseda zmanjšati sežiganje; poziva Komisijo, naj opredeli skupni pristop na ravni EU za ravnanje z ostanki komunalnih odpadkov, ki jih ni mogoče reciklirati, da bi zagotovili njihovo optimalno obdelavo in preprečili kopičenje presežnih zmogljivosti za sežiganje odpadkov na ravni EU, ki bi lahko povzročile učinke vezanosti in ovirale razvoj krožnega gospodarstva; meni, da je treba sežiganje odpadkov izvajati v najnaprednejših obratih za pridobivanje energije iz odpadkov z visoko energetske učinkovitostjo in nizkimi emisijami znotraj EU;

105. poudarja, da je ločeno zbiranje odpadkov osnovni pogoj za visokokakovostno recikliranje ter za ohranjanje dragocenih materialov in proizvodov v krogu recikliranja; podpira načrte Komisije, da bo predlagala ukrepe za izboljšanje in harmonizacijo obstoječih sistemov ločenega zbiranja, pri katerih bi bilo treba upoštevati najboljše prakse v državah članicah ter različne regionalne in lokalne pogoje, prav tako pa ti ukrepi ne bi smeli negativno vplivati na dobro delujoče obstoječe sisteme; poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezno izvajanje določb iz okvirne direktive o odpadkih;

106. poudarja, da morajo strategije in politike v zvezi z odpadki temeljiti na zanesljivih znanstvenih podatkih in metodologijah, s čimer se bosta izboljšali zanesljivost in primerljivost statistike EU; zato poziva Komisijo, naj dodatno uskladi statistiko odpadkov in zbere informacije o recikliranih materialih in odpadkih v treh točkah: zbiranje, vstopna točka v obrat za recikliranje in delež učinkovite ponovne uporabe recikliranih materialov;

⁽³⁸⁾ Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

sreda, 10. februar 2021

107. obžaluje, da se direktiva o odlaganju odpadkov na odlagališčih ne osredotoča na preprečevanje, zato poziva k njeni uskladitvi s splošnimi načeli načrta CEAP in opredelitvi cilja 10-odstotnega odlaganja odpadkov na odlagališčih v izhodiščnem letu ter števila kilogramov odpadkov na osebo na leto, da se prepreči prehod z odlaganja odpadkov na odlagališčih na sežiganje odpadkov;

108. opozarja, da je industrijska simbioza ključni element za doseganje krožnega gospodarstva s spodbujanjem medsebojno povezanih mrež, v katerih odpadki iz ene industrije postanejo surovina v drugi, energija in material pa lahko nenehno krožita, da se čim dlje ohrani produktivna raba virov; zato poziva k povečanju prizadevanj za pospešitev industrijske simbioze na ravni EU in k zagotavljanju večje učinkovitosti in konkurenčnosti industrijske vrednostne verige;

109. poudarja, da bodo morala ozemlja zaradi razvoja industrijske simbioze bolje razumeti in upravljati svoj lokalni tok virov in da jih bo industrijska simbioza usmerila k izvajanju novih strategij za prostorsko načrtovanje v sodelovanju z industrijami, deležniki, lokalno upravo in državljani; države članice poziva, naj od lokalne in regionalne uprave zahtevajo, da opredelijo možnosti za industrijsko simbiozo s temeljitim načrtovanjem gospodarskih dejavnosti in obvezno analizo tokov virov;

110. poudarja pomen izvajanja člena 8a(1) okvirne direktive o odpadkih, v katerem je jasno navedeno, da morajo države članice natančno opredeliti odgovornosti in vloge za organizacije za odgovornost proizvajalca;

111. priporoča, naj se zagotovi podpora razvoju lokalnih vrednostnih verig, ki temeljijo na recikliranju bioloških odpadkov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kot je biometan, da bi se ustvarile tesnejše povezave med podeželskimi in mestnimi skupnostmi ter bi se v celoti izvajala hierarhija ravnanja z odpadki;

112. poudarja, da je treba krožnost proizvodov in intenzivnost rabe virov vključiti v čezmejne prilagoditvene mehanizme;

Zagotavljanje, da bo krožnost del vsakdana v življenju ljudi, v regijah in mestih

113. priznava, da imajo pri ravnanju z odpadki in izvajanju ukrepov, vključenih v akcijski načrt za krožno gospodarstvo, v krožnem gospodarstvu pomembno vlogo regionalne oblasti, lokalni organi in skupnosti ter mala in srednja podjetja; poziva Komisijo in države članice, naj podprejo vzpostavitev in sodelovanje vozlišč za krožno gospodarstvo v vseh evropskih regijah, industrijskih grozdih in lokalnih skupnostih v duhu predlagane pobude „novi evropski Bauhaus“ in zagotovijo podporo pri razvoju krožnih modelov oblikovanja, javnih naročil in ravnanja z odpadki;

114. podpira zamisel glede posodobitve programa za nova znanja in spretnosti za krožno gospodarstvo in poziva Komisijo, naj ta program prilagodi posebnim zaposlovalnim potrebam, vključno z zahtevami glede izobraževanja in usposabljanja in novimi delovnimi mesti, ki so potrebna pri prehodu na krožno gospodarstvo; poziva Komisijo, naj poskrbi, da bo akcijski načrt za krožno gospodarstvo povezan z izvajanjem evropskega stebra socialnih pravic in strategije za enakost spolov, ter zagotovi pravičen prehod; poudarja tudi ključno vlogo, ki jo imajo socialni partnerji v delovnih in socialnih vidikih prehoda na krožno gospodarstvo;

115. opozarja na ključno vlogo potrošnikov pri preprečevanju nastajanja odpadkov in ravnanju z njimi ter na potrebo po spodbujanju vključevanja državljanov v ločeno zbiranje odpadkov; poudarja, da morajo države članice ter regionalni in lokalni organi ozaveščati o trajnostni porabi, tudi o modelih porabe, ki temeljijo na ponovni uporabi, izposoji ali souporabi, ter o preprečevanju nastajanja odpadkov ter učinkovitem sortiranju in odstranjevanju odpadkov;

116. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo načela krožnega gospodarstva vključena v vse prakse, in naj podpre države članice pri izmenjavi znanja in primerov dobre prakse v zvezi z različnimi prizadevanji za uvedbo krožnega gospodarstva na regionalni in lokalni ravni v EU;

117. poudarja, kako pomembno je sodelovanje med vlada, lokalnimi organi, akademskimi krogi in podjetji, tudi proizvajalci in kupci, za spodbujanje in krepitev ukrepov krožnega gospodarstva; poudarja, da je treba to sodelovanje razširiti na druge deležnike, kot so socialna podjetja, zagonska podjetja in nevladne organizacije;

sreda, 10. februar 2021

118. ugotavlja, da ima sektor popravil in vzdrževanja velik potencial za ustvarjanje zaposlitvenih možnosti in da je treba njegov razvoj podpreti in spodbujati, predvsem pobude za popravila, zadruga in socialna podjetja na lokalni ravni in naravni skupnosti;

119. poudarja vlogo, ki jo lahko ima zajemanje, shranjevanje ter uporaba ogljikovega dioksida (CCS/U) za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora; podpira celovit okvir politike in sistem spodbud za uporabo varnih naprav CCS/U, ki prispevajo k neto zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, da bi težka industrija postala podnebno nevtralna, kjer ni možnosti za neposredno zmanjšanje emisij⁽³⁹⁾; vendar potrjuje, da bi morali v okviru strategije EU o ničelni stopnji neto emisij dati prednost zmanjšanju neposrednih emisij ter ukrepom za ohranjanje in izboljšanje naravnih ponorov in zbiralnikov v EU⁽⁴⁰⁾;

V ospredju prizadevanj na svetovni ravni

120. podpira prizadevanja Komisije za revizijo uredbe o pošiljkah odpadkov, da bi zagotovili preglednost in sledljivost trgovine z odpadki znotraj EU, zaustavili izvoz odpadkov, ki škodujejo okolju ali zdravju ljudi, v tretje države in učinkoviteje obravnavali nezakonito ravnanje, s tem pa bi zagotovili, da bodo vsi odpadki obdelani v skladu z načeli krožnega gospodarstva; poleg tega podpira Komisijo pri izvajanju nedavnih sprememb Baselske konvencije o plastičnih odpadkih in pri polnem spoštovanju obveznosti EU iz te konvencije; poziva Komisijo, naj se osredotoči tudi na:

- finančne spodbude za vzpostavitev resničnega trga in enakih konkurenčnih pogojev za visokokakovostne sekundarne surovine;
- omogočanje postopkov za spodbujanje zmogljivosti recikliranja in infrastrukture za obdelavo odpadkov v EU;
- izvajanje sistema elektronske izmenjave podatkov za boljše spremljanje tokov podatkov;
- izvedbo revizije uredbe o pošiljkah odpadkov⁽⁴¹⁾ in okvirne direktive o odpadkih;

121. pozdravlja svetovno zvezo za krožno gospodarstvo in učinkovito rabo virov, da se pospeši globalen prehod na podnebno nevtralno, z viri gospodarno in krožno gospodarstvo, ter poziva Komisijo, naj vodi prizadevanja za sklenitev mednarodnega sporazuma o upravljanju z naravnimi viri, da bi v zvezi z njihovo rabo ostali znotraj omejitve planeta;

122. podpira prizadevanja Komisije na mednarodni ravni za sklenitev svetovnega dogovora o plastiki in spodbujanje uporabe pristopa EU na podlagi krožnega gospodarstva v zvezi s plastiko; poudarja, da je treba zagotoviti možnost celovitega in preglednega sledenja različnih zavez na ravni EU in svetovni ravni; poziva Komisijo in države članice, naj prevzamejo dejavno vodilno vlogo pri nadaljnjih mednarodnih odzvih za boj proti plastičnim odpadkom in mikroplastiki v morju;

123. poudarja, da je treba zahtevati, da se pri uvozu primarnih in sekundarnih surovin v EU spoštujejo človekove pravice, zdravje ljudi in okoljevarstveni standardi, ki so enaki standardom EU, tudi v prihodnjem zakonodajnem predlogu Komisije o trajnostnem upravljanju podjetij in primerni skrbnosti, ter da je treba zagotoviti enake konkurenčne pogoje v ključnih dobavnih verigah v EU; poudarja pomen zagotavljanja skladnosti med notranjo in zunanjo politiko Unije v zvezi s cilji evropskega zelenega dogovora in akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo, tudi v zunanjih odnosih Unije in v sporazumih o zunanji trgovini;

124. poziva evropske proizvajalce, naj prevzamejo odgovornost, ko prodajajo proizvode v tretjih državah, in predlaga, naj se industrijski deležniki zavežejo, da bodo svojo odgovornost proizvajalca razširili na organizacijo ali financiranje ločenega zbiranja svojih proizvodov v tretjih državah, ko ti postanejo odpadki; prav tako poziva proizvajalce, naj obravnavajo nedoslednosti v zvezi s kakovostjo izvoženih proizvodov in proizvodov, ki so v prodaji na trgu EU;

125. podpira Komisijo pri spodbujanju večstranskih razprav o trajnostnih ravneh rabe virov in omejitvah planeta, vključno s preučitvijo znanstveno utemeljenih ciljev glede rabe virov;

⁽³⁹⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru, točka 33.

⁽⁴⁰⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. marca 2019 o podnebnih spremembah – evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo v skladu s Pariškim sporazumom, točka 13.

⁽⁴¹⁾ Uredba (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov (UL L 190, 12.7.2006, str. 1).

sreda, 10. februar 2021

126. poudarja, da je nujno treba izvajati Agendo 2030 v povezavi z zadevami, povezanimi s krepitvijo mednarodnega ravnanja s kemikalijami in zaščito pred škodljivimi učinki kemikalij na zdravje in okolje; zlasti poudarja pomen postopka, ki se izvaja v okviru strateškega pristopa k mednarodnemu ravnanju s kemikalijami (SAICM), pri odločanju o močnem okviru za zanesljivo ravnanje s kemikalijami in odpadki po letu 2020 na Mednarodni konferenci za ravnanje s kemikalijami v Bonnu, julija 2021;

127. poziva Komisijo, naj spodbudi uporabo kazalnikov o učinkoviti rabi virov v okviru mednarodnih konvencij, da se omogoči primerljivost med industrijami in gospodarstvi ter se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji in podpreta dialog in sodelovanje s tretjimi državami;

128. ob upoštevanju predpostavke, da so viri na Zemlji končni, bi bila potrebna mednarodna konvencija o učinkoviti rabi virov, v okviru katere bi se lahko izvajale razprave o dostopu do virov in o posledicah njihove rabe s poudarkom na trajnosti in pravičnosti;

129. želi spomniti, da se je treba poleg ukrepov za uresničevanje ciljev EU glede podnebne nevtralnosti do leta 2050 lotiti tudi problema ogljičnega odtisa uvoženih izdelkov, po katerih obstaja povpraševanje v EU; poziva Komisijo, naj poišče in odpravi ovire za zeleno rast in ekološke inovacije ter ovire, ki krožnim proizvodom in storitvam onemogočajo vstop na trg EU; poziva Komisijo, naj preuči možnosti in koristi zmanjšanih carinskih in necarinskih ovir za nekatere proizvode in storitve, da bi spodbudila razvoj krožnega gospodarstva, tudi v okviru tekočega pregleda splošne sheme preferencialov; ob tem spodbuja Komisijo, naj področju uporabe za pogajanja o sporazumu o okoljskem blagu doda razsežnost krožnega gospodarstva in pospeši sprejetje sporazuma; poziva Komisijo, naj upošteva posebne potrebe malih in srednjih podjetij EU, da bi jim pomagala pri vključevanju krožnega gospodarstva v poslovni model, na primer s spodbudami, in naj jih podpira pri izvajanju poslovnih strategij za izvoz krožnih proizvodov, zlasti z uvedbo orodja za oceno tveganja v zvezi s pravili o poreklu, ki jih Komisija ravno preučuje; poziva Komisijo, naj v Svetovni trgovinski organizaciji prevzame vodilno vlogo pri obravnavanju proizvodov glede na ogljični odtis, da bi uravnovesili pošten konkurenčne pogoje;

130. meni, da so v trgovinskih sporazumih potrebne pravno utemeljene določbe, da ustrezne zakonodaje EU o krožnem gospodarstvu ne bi označili kot trgovinsko oviro;

131. poudarja, da je strateška trgovinska politika bistveno orodje za napredovanje proti krožnemu gospodarstvu in za agendo EU in OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 v svetovnem merilu, zato poudarja, da je pomembno poskrbeti, da bodo trgovinski in naložbeni sporazumi usklajeni s politikami za krožno gospodarstvo;

132. spodbuja Komisijo, naj se s trgovinskimi partnerji EU poveže v odprtem in preglednem dialogu in sodelovanju, da bi dodatno podprli cilje krožnega gospodarstva; poziva Komisijo in države članice, naj si v mednarodnih telesih (Konferenca OZN za trgovino in razvoj, Svetovna trgovinska organizacija, G20, G7) še naprej prizadevajo za uveljavljanje agende EU za krožno gospodarstvo in z mednarodnimi partnerji poskrbijo za enake konkurenčne pogoje na globalnem prizorišču, in sicer naj skušajo preučiti zamisel o digitalnih potnih listih, s katerimi bi podprli razpoložljivost podatkov o vsebini in ogljičnem odtisu proizvodov ter njihovi možnosti recikliranja, zato da se omogoči čim večja krožnost ter spodbudita razširjena odgovornost proizvajalca in trajnostna potrošniška izbira; predlaga tudi, naj skuša Komisija z ustreznimi mednarodnimi mnogostranskimi organizacijami doseči dogovor o mednarodni oznaki, ki bo potrošnikom zlahka razumljiva in bo sporočala, ali je proizvod mogoče reciklirati; poudarja, da je treba posebno pozornost nameniti vprašanju, kako lahko krožno gospodarstvo koristi manj razvitim državam in kako lahko v njem sodelujejo; poziva Komisijo, naj načela krožnega gospodarstva vključi v svojo pobudo za celovito strategijo z Afriko; poziva Komisijo, naj z uporabo pomoči za trgovino in sheme GSP+ pomaga državam v razvoju sprejeti prakse krožnega gospodarstva, vključno s standardi za proizvode;

o

o o

133. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

sreda, 10. februar 2021

P9_TA(2021)0041

Izvajanje direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o izvajanju Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev (2020/2029(INI))

(2021/C 465/04)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 2 in drugega pododstavka člena 3(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter členov 8, 79 in 83 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju členov 3, 5 in 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP),
- ob upoštevanju Direktive 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ⁽¹⁾ (direktiva o preprečevanju trgovine z ljudmi),
- ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi in priporočil Sveta Evrope na tem področju,
- ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic,
- ob upoštevanju Konvencije OZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (Palermška konvencija) in njenih protokolov ter zlasti Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki (Protokol OZN o trgovini z ljudmi), ter Protokola proti tihotapljenju migrantov po kopnem, morju in zraku,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o otrokovih pravicah in Izbirnega protokola h Konvenciji o otrokovih pravicah glede prodaje otrok, otroške prostitucije in otroške pornografije ter resolucije Evropskega parlamenta z dne 26. novembra 2019 o otrokovih pravicah ob 30. obletnici Konvencije OZN o otrokovih pravicah⁽²⁾,
- ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju,
- ob upoštevanju dela posebnega poročevalca OZN o trgovini z ljudmi, zlasti ženskami in otroki,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, zlasti njenega člena 6, katerega namen je preprečiti vse oblike trgovine z ženskami in izkoriščanja prostitucije žensk,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o preprečevanju in odpravljanju trgovine z osebami in izkoriščanja prostituiranja drugih,
- ob upoštevanju Pekinške deklaracije in Izhodišč za ukrepanje, sprejetih na četrti svetovni konferenci o ženskah 15. septembra 1995, ter poznejših končnih dokumentov, sprejetih na posebnih zasedanjih Združenih narodov Peking + 5 (2000), Peking + 10 (2005) in Peking + 15 (2010) ter na pregledni konferenci Peking + 20,
- ob upoštevanju skupnega komentarja OZN k direktivi EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev, v katerem se poziva, naj se žrtvam trgovine z ljudmi zagotovi mednarodna zaščita glede na spol,

⁽¹⁾ UL L 101, 15.4.2011, str. 1.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0066.

sreda, 10. februar 2021

- ob upoštevanju Konvencije Mednarodne organizacije dela (MOD) o prisilnem delu iz leta 1930 (št. 29), protokola iz leta 2014 h Konvenciji o prisilnem delu iz leta 1930, Konvencije o odpravi prisilnega dela iz leta 1957 (št. 105) in priporočila (dopolnilnih ukrepov) v zvezi s prisilnim delom iz leta 2014 (št. 203), Konvencije o prepovedi najhujših oblik dela otrok iz leta 1999 (št. 182) ter Konvencije o delavcih v gospodinjstvu iz leta 2011 (št. 189),
- ob upoštevanju vodilnih načel OZN o podjetništvu in človekovih pravicah,
- ob upoštevanju splošnega priporočila št. 33 odbora OZN za odpravo diskriminacije žensk o dostopu žensk do pravnega varstva z dne 23. julija 2015,
- ob upoštevanju resolucije Združenih narodov z naslovom Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030, ki jo je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela 25. septembra 2015, zlasti cilja trajnostnega razvoja 5.2 o odpravi vseh oblik nasilja nad ženskami in dekleti, vključno s trgovino z ljudmi, spolnim izkoriščanjem in drugimi oblikami izkoriščanja,
- ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini in boju proti njima (Istanbulska konvencija),
- ob upoštevanju Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ⁽³⁾ (direktiva o pravicah žrtev),
- ob upoštevanju Direktive 2011/93/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ⁽⁴⁾ (direktiva o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji),
- ob upoštevanju Direktive 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje za državljane tretjih držav, ki so žrtve trgovine z ljudmi ali so jim pomagali pri nezakoniti preselitvi in ki sodelujejo s pristojnimi organi⁽⁷⁾ (direktiva o dovoljenju za prebivanje),
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2002/90/ES z dne 28. novembra 2002 o opredelitvi pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju⁽⁸⁾ ter Okvirnega sklepa Sveta 2002/946/PNZ z dne 28. novembra 2002 o krepitvi kazenskega okvira na področju preprečevanja nudenja pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju⁽⁹⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 24. junija 2020 o strategiji EU o pravicah žrtev (2020–2025) (COM(2020)0258),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. junija 2012 z naslovom Strategija EU za odpravo trgovine z ljudmi za obdobje 2012–2016 (COM(2012)0286),

⁽³⁾ UL L 315, 14.11.2012, str. 57.

⁽⁴⁾ UL L 18, 21.1.2012, str. 7.

⁽⁵⁾ UL L 168, 30.6.2009, str. 24.

⁽⁶⁾ UL L 348, 24.12.2008, str. 9.

⁽⁷⁾ UL L 261, 6.8.2004, str. 19.

⁽⁸⁾ UL L 328, 5.12.2002, str. 17.

⁽⁹⁾ UL L 328, 5.12.2002, str. 1.

sreda, 10. februar 2021

- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 17. oktobra 2014 z naslovom Vmesno poročilo o izvajanju strategije EU za odpravo trgovine z ljudmi (SWD(2014)0318) ter prvega (COM(2016)0267)), drugega (COM(2018)0777) in tretjega (COM(2020)0661) poročila o napredku,
- ob upoštevanju poročila Komisije o oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za izpolnitev določb Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev v skladu s členom 23(1) (COM(2016)0722),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. oktobra 2020 o enakosti spolov v zunanji in varnostni politiki EU ⁽¹⁰⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. novembra 2019 o pristopu EU k Istanbulski konvenciji in drugih ukrepih za boj proti nasilju na podlagi spola ⁽¹¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2016 o boju proti trgovini z ljudmi v zunanjih odnosih EU ⁽¹²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. maja 2016 o izvajanju Direktive 2011/36/EU z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev z vidika enakosti spolov ⁽¹³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. februarja 2014 o spolnem izkoriščanju in prostituciji ter njenem vplivu na enakost spolov ⁽¹⁴⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 4. decembra 2017 z naslovom Poročilo o ukrepih na podlagi strategije EU za odpravo trgovine z ljudmi in opredelitev nadaljnjih konkretnih ukrepov (COM(2017)0728),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. marca 2020 z naslovom Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025 (COM(2020)0152),
- ob upoštevanju študij Komisije o gospodarski, socialni in človeški ceni trgovine z ljudmi v EU iz leta 2020, o pregledu delovanja nacionalnih in nadnacionalnih mehanizmov držav članic za napotitev iz leta 2020, o zbiranju podatkov o trgovini z ljudmi v EU iz leta 2020 in o razsežnosti spola v trgovini z ljudmi z leta 2016,
- ob upoštevanju skupne izjave o zavezi o sodelovanju v boju proti trgovini z ljudmi iz leta 2018, ki so jo podpisali Evropski azilni podporni urad (EASO), Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA), Agencija EU za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol), Agencija EU za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust), Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound), Agencija EU za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL), Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA), Agencija EU za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA), Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Frontex) ter Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE),
- ob upoštevanju poročila Europolu o stanju trgovine z ljudmi v EU z dne 18. februarja 2016,
- ob upoštevanju poročila Europolu o izzivih boja proti trgovini z ljudmi v digitalni dobi z dne 18. oktobra 2020,
- ob upoštevanju Europolove ocene ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala (SOCTA) za leto 2017,

⁽¹⁰⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0286.

⁽¹¹⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0080.

⁽¹²⁾ UL C 101, 16.3.2018, str. 47.

⁽¹³⁾ UL C 76, 28.2.2018, str. 61.

⁽¹⁴⁾ UL C 285, 29.8.2017, str. 78.

sreda, 10. februar 2021

- ob upoštevanju 4. letnega poročila o Evropskem centru Europolu za boj proti tihotapljenju migrantov (2020) z dne 15. maja 2020,
 - ob upoštevanju poročila Agencije Evropske unije za temeljne pravice z naslovom *Severe labour exploitation: workers moving within or into the European Union* (Hudo izkoriščanje delovne sile: delavci, ki se gibljejo v Evropski uniji ali vstopajo vanjo) z dne 29. maja 2015,
 - ob upoštevanju poročila Eurostata o trgovini z ljudmi z dne 17. oktobra 2014,
 - ob upoštevanju resolucije 9/1 konference podpisnic Konvencije OZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (UNTOC) o vzpostavitvi mehanizma za pregled izvajanja UNTOC in njenih protokolov,
 - ob upoštevanju smernic UNHCR z dne 7. aprila 2006 o mednarodni zaščiti z naslovom *Uporaba člena 1A(2) Konvencije iz leta 1951 in/ali Protokola iz leta 1967 o statusu beguncev za žrtve trgovine z ljudmi in osebe, ki jim grozi trgovina z ljudmi*,
 - ob upoštevanju globalnega poročila Urada Združenih narodov za droge in kriminal o trgovanju z ljudmi za leto 2018,
 - ob upoštevanju splošnega priporočila št. 38 odbora OZN za odpravo diskriminacije žensk o trgovini z ženskami in dekleti v okviru svetovnih migracij z dne 6. novembra 2020,
 - ob upoštevanju evropske ocene izvajanja Direktive 2011/36/EU: Migracije in vprašanja spolov, ki jo je 15. septembra 2020 objavil generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve ⁽¹⁵⁾,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika ter člena 1(1)(e) in Priloge 3 sklepa konference predsednikov z dne 12. decembra 2002 o postopku pridobitve dovoljenja za pripravo samoiniciativnih poročil,
 - ob upoštevanju skupne razprave Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov v skladu s členom 58 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A9-0011/2021),
- A. ker je trgovina z ljudmi kršitev človekovega dostojanstva ter telesne in duševne integritete človeka, ki nas obdaja v vsakdanjem življenju, in huda kršitev temeljnih pravic, kot je določeno v členu 5(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah;
- B. ker je trgovina z ljudmi močno vezana na spol, saj so po podatkih skoraj tri četrtine ⁽¹⁶⁾ vseh žrtev v EU v letih 2017 in 2018 ženske in dekleta, ki so bile predmet trgovine predvsem zaradi spolnega izkoriščanja; ker je spolno izkoriščanje najpogostejši vzrok za trgovino z ljudmi v EU od leta 2008;
- C. ker se je število zabeleženih žrtev trgovine z ljudmi v zadnjem obdobju študij Komisije (2017 in 2018) povečalo v primerjavi s prejšnjim obdobjem in se še vedno povečuje ⁽¹⁷⁾; ker je dejansko število žrtev verjetno bistveno večje od zabeleženih podatkov, saj številne žrtve ostanejo neodkriti;

⁽¹⁵⁾ Evropska ocena izvajanja – Izvajanje Direktive 2011/36/EU: Migracije in vprašanja spolov, generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve, oddelek za naknadno oceno, 15. september 2020.

⁽¹⁶⁾ Tretje poročilo Komisije o napredku v boju proti trgovini z ljudmi (2020) v skladu s členom 20 Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev (COM(2020)0661).

⁽¹⁷⁾ COM(2020)0661.

sreda, 10. februar 2021

- D. ker je med žrtvami trgovine z ljudmi precej otrok; ker je 78 % vseh otrok in 68 % odraslih, ki so žrtve trgovine z ljudmi, deklet oziroma žensk ⁽¹⁸⁾;
- E. ker so razlike med spoloma, revščina, prisilna razselitev, brezposelnost, pomanjkanje socialno-ekonomskih priložnosti, pomanjkanje dostopa do izobraževanja, nasilje na podlagi spola, diskriminacija in marginalizacija ter korupcija nekateri od dejavnikov, zaradi katerih so osebe, predvsem ženske in otroci, ranljivi za trgovino z ljudmi; ker temeljni vzroki za trgovino z ljudmi še niso ustrezno odpravljeni;
- F. ker so žrtve trgovine z ljudmi pogosto podvržene več presečnim oblikam diskriminacije in nasilja, tudi na podlagi spola, starosti, rase, invalidnosti, etnične pripadnosti, kulture in veroizpovedi ter narodnosti ali socialnega porekla ali drugega statusa, in ker lahko te oblike diskriminacije tudi same spodbujajo trgovino z ljudmi ⁽¹⁹⁾;
- G. ker ima trgovina z ljudmi veliko različnih oblik, ki vse temeljijo na zlorabljanju naravne ranljivosti žrtev in so namenjene zlorabljanju ljudi, in ker njene žrtve opravljajo različne zakonite in nezakonite dejavnosti, med drugim v kmetijskem sektorju, predelavi živil, spolni industriji, delu v gospodinjstvu, proizvodnji, negi, čiščenju, drugih sektorjih (predvsem storitvenih), prosjačijo, so vpletene v kazniva dejanja, prisilne poroke, spolno izkoriščanje na spletu in zunaj njega, nezakonite posvojitve in trgovino s človeškimi organi; ker obstajajo še druge oblike trgovine z ljudmi, ki so premalokrat zabeležene in o katerih se premalo poroča, vključno z nekaterimi, ki so močno vezane na spol, kot so prisilne poroke in služabništvo;
- H. ker se je v zadnjih nekaj letih pokazalo, da je tveganje, da postanejo žrtve trgovine z ljudmi, zlasti veliko med migranti in prosilci za azil; ker so med njimi mladoletniki brez spremstva in ženske posebna ciljna skupina za mreže trgovine z ljudmi;
- I. ker Europol svari, da bi se lahko število žrtev zaradi učinka pandemije COVID-19 še povečalo ⁽²⁰⁾, verjetnost, da organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj odkrijejo trgovce z ljudmi, pa zmanjšala, ter da bi lahko tudi recesija po pandemiji COVID-19 povzročila nevarne posledice na področju trgovine z ljudmi ⁽²¹⁾; ker se je položaj njenih žrtev od začetka krize poslabšal, službe za pomoč pa imajo težave pri zagotavljanju pomoči žrtvam;
- J. ker so se po podatkih Eurola ⁽²²⁾ z uporabo digitalnih tehnologij povečale možnosti storilcev kaznivih dejanj za trgovino z ljudmi za namene različnih vrst izkoriščanja; ker trgovci z ljudmi uporabljajo nove tehnologije v vseh fazah spolnega izkoriščanja, od novačenja in oglaševanja žrtev do izsiljevanja ter nadzora nad njihovim gibanjem; ker ta nova orodja trgovcem z ljudmi omogočajo večjo anonimnost in jih organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj težje izsledijo; ker spletna interakcija ustvarja tveganja in priložnosti za zločince, žrtve in organe za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj;
- K. ker je trgovina z ljudmi še vedno zapleteno in razširjeno kaznivo dejanje, ki vpliva na možnost uresničevanja vseh ciljev trajnostnega razvoja, zlasti ciljev 5 (enakost spolov), 8 (dostojno delo in gospodarska rast), 16 (mir, pravičnost in močne institucije) ter 17 (partnerstva za doseganje ciljev);
- L. ker je trgovina z ljudmi predvsem hud zločin proti posameznikom, povzroča pa tudi stroške za družbo, in sicer dodatno uporabo javnih storitev, vključno z organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, specializiranih služb, zdravstvenih storitev in socialnega varstva, slabše gospodarske rezultate, vrednost izgubljene kakovosti življenja in usklajevanje pri preprečevanju trgovine z ljudmi; ker so ti stroški za EU-28 ocenjeni na 3 700 524 433 EUR ⁽²³⁾;
- M. ker je trgovina z ljudmi zapleten mednarodni pojav, ki ga je mogoče učinkovito obravnavati le, če institucije EU, države članice, tretje države in EU ter mednarodne organizacije med seboj usklajeno sodelujejo; ker je mednarodno sodelovanje bistveno za izkoreninjenje trgovine z ljudmi prek sinergije med različnimi obstoječimi notranjimi in zunanjimi

⁽¹⁸⁾ Zbirka podatkov o trgovini z ljudmi v EU (2020).

⁽¹⁹⁾ COM(2020)0661, str. 1.

⁽²⁰⁾ COM(2020)0661, str. 1.

⁽²¹⁾ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/challenges-of-countering-human-trafficking-in-digital-era>

⁽²²⁾ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/challenges-of-countering-human-trafficking-in-digital-era>

⁽²³⁾ Študija o gospodarski, socialni in človeški ceni trgovine z ljudmi v EU (2020).

sreda, 10. februar 2021

politikami, kot sta globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko EU in akcijski načrt za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024, pa tudi prek ustreznih informacijskih kampanj v sodelujočih državah; ker bi bilo trgovino z ljudmi upoštevati v zakonodajnem delu v okviru Akcijskega načrta za enakost spolov III;

- N. ker je učinkovito odkrivanje žrtev trgovine z ljudmi v večini držav članic še vedno izziv iz več razlogov, kot so neznanje jezika med žrtvami in njihova nepripravljenost za prijavo policiji ter omejene zmogljivosti za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj; ker je prepoznavanje mladoletnih žrtev pogosto še večji izziv, ker mladoletniki ne razumejo, da so žrtve; ker morajo države članice z vso potrebno skrbnostjo preprečevati trgovino z ljudmi, preiskovati primere in kaznovati storilce, zagotavljati podporo žrtvam, njihovo opolnomočenje in spoštovanje njihovega dostojanstva ter zaščito žrtev in dostop do pravnih sredstev, saj bi z opustitvijo teh dejanj kršile, ovirale ali izničile uživanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin žrtev;
- O. ker direktiva o preprečevanju trgovine z ljudmi določa minimalne standarde, ki jih je treba uporabljati v vsej Evropski uniji za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter zaščito žrtev, in ker je v njej opredeljena trgovina z ljudmi; ker popoln in pravičen prenos direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi, ki mu sledi njeno polno izvajanje, nista le obvezna, temveč tudi nujna za napredek pri obravnavanju trgovine z ljudmi;
- P. ker vsa poročila o spremljanju kažejo, da skoraj 10 let po sprejetju direktive preprečevanju trgovine z ljudmi ovire za njeno polno izvajanje na ravni držav članic še niso odpravljene, saj se večine žrtev ne odkrije, stopnji kazenskega pregona in obsodb storilcev pa ostajata nizki; ker lahko organizirane kriminalne združbe dejavno izkoristijo velike pomanjkljivosti v nacionalnih zakonih in politikah v zvezi s trgovino z ljudmi in njihovo pomanjkljivo izvajanje, zaradi česar je lahko precej ljudi izpostavljenih izkoriščanju;
- Q. ker izvajanje direktive o pravicah žrtev ni bilo zadovoljivo, zlasti zaradi nepopolnega in/ali nepravilnega prenosa;
- R. ker je trgovina z ljudmi zelo dobičkonosna oblika organiziranega kriminala, ki ga usmerjata povpraševanje in dobiček; ker se je treba v boju proti trgovini z ljudmi osredotočiti na zmanjšanje povpraševanja, tudi po spolnem izkoriščanju žensk in deklet; ker so fizično, psihično in spolno nasilje sestavni del trgovine z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja in nasilja nad ženskami;
- S. ker bi lahko z ratifikacijo Istanbulske konvencije dopolnili prizadevanja EU in držav članic v boju proti trgovini z ljudmi;
- T. ker je v več gospodarskih sektorjih v EU prisotno hudo izkoriščanje delovne sile, ki prizadene različne skupine čezmejnih delavcev, tako državljanov EU kot državljanov tretjih držav; ker bi bilo treba take prakse obravnavati, kot priporoča Agencija Evropske unije za temeljne pravice⁽²⁴⁾, med drugim s celovitim sistemom ciljno usmerjenih inšpekcijskih pregledov delovnih pogojev;
1. poudarja, da je potreben usklajen, harmoniziran in dosleden okvir na ravni EU, ki bi temeljil na učinkovitejših mehanizmih ocenjevanja in spremljanja in s katerim bi bolje preprečevali trgovino z ljudmi, žrtvam pa zagotovili večjo podporo, pomoč in zaščito, njegov cilj pa bi bil popolna odprava trgovine z ljudmi, za katerega bi si prizadevali tudi z usklajenim izvajanjem določb o pravicah iz direktive o pravicah žrtev, direktive o dovoljenju za prebivanje in direktive o odškodnini⁽²⁵⁾, saj je trgovina z ljudmi kaznivo dejanje čezmejnih razsežnosti in je zato ni mogoče obravnavati samo na nacionalni ravni;

⁽²⁴⁾ Hudo izkoriščanje delovne sile: delavci, ki se gibljejo v Evropski uniji ali vstopajo vanjo, <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/severe-labour-exploitation-workers-moving-within-or-european-union>.

⁽²⁵⁾ Direktiva Sveta 2004/80/ES z dne 29. aprila 2004 o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (UL L 261, 6.8.2004, str. 15).

sreda, 10. februar 2021

2. izraža pohvalo Komisiji za dobro delo, ki ga je opravila pri usklajevanju ukrepov, s katerimi se je EU odzvala na trgovino z ljudmi, ter pri pridobivanju znanja in ugotovitev o različnih vidikih trgovine z ljudmi, vključno z raziskavami o vidiku spola in posebni ranljivosti otrok; poziva Komisijo, naj poskrbi, da se bo dosedanje delo nadaljevalo, in v ta namen imenuje stalnega koordinatorja EU za boj proti trgovini z ljudmi, ki bo imel ustrezno strokovno znanje in jasna pooblastila ter bo deloval skupaj z mrežo nacionalnih predstavnikov držav članic in civilne družbe, da bo zagotovljeno stalno sodelovanje;

3. poudarja, kako pomembno je, da se finančna sredstva programov Sklada za azil, migracije in vključevanje (AMIF), programa Daphne, Evropskega socialnega sklada plus ter Sklada za notranjo varnost (ISF) še naprej uporabljajo za projekte za boj proti trgovini z ljudmi ter da se v ta namen uporabljajo tudi drugi razpoložljivi instrumenti, vključno s programi EU, kot so program za državljane, enakost, pravice in vrednote, finančni instrumenti, kot sta instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) in nujni skrbniški sklad EU za Afriko, ter pobude, kot so Evropska večdisciplinarna platforma proti grožnjam kriminala (EMPACT), pobuda Spotlight EU in OZN ter pobuda GLO.ACT; opozarja, da so potrebni pobude in projekti, ki bi se pri boju proti trgovini z ljudmi osredotočili na vidik spola, in poziva k celovitemu pregledu politike projektov, ki jih financira EU; poziva države članice, naj zagotovijo stabilno financiranje in ustrezno osebje za odkrivanje in zaščito žrtev, ter izraža zaskrbljenost zaradi pomanjkanja ustreznega financiranja za organizacije za pomoč žrtvam, zlasti tiste, ki nudijo podporo ženskam, ki imajo zaradi velikega zmanjšanja sredstev težave pri zagotavljanju storitev žrtvam;

4. poudarja, da je zaradi pomanjkanja doslednih, primerljivih in podrobnih podatkov še naprej težko na njihovi podlagi ustrezno oceniti obseg in trende trgovine z ljudmi; poziva države članice, naj si bolj prizadevajo in namenijo več sredstev za raziskave, zbiranje in analizo podatkov o vseh oblikah trgovine z ljudmi, poleg tega pa naj izboljšajo usklajevanje med viri podatkov na nacionalni ravni in ravni EU ter pridobivanje najnovejših podatkov, ki naj bodo razčlenjeni po starosti, spolu ter rasnem in etničnem poreklu ter naj zajemajo tudi žrtve trgovine z ljudmi znotraj države – pri zbiranju teh podatkov morajo ustrezno spoštovati pravice do zasebnosti, avtonomije in varstva osebnih podatkov –, pri tem pa naj sodelujejo z udeleženi institucionalnimi akterji, civilno družbo, Evropskim inštitutom za enakost spolov (EIGE) in vsemi ustreznimi mednarodnimi organizacijami; poziva Komisijo, naj te podatke za EU redno zbira in objavlja;

5. poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da se bo razlikovalo med trgovino z ljudmi in tihotapljenjem, ki ju je treba podrobneje preučiti in zanju oblikovati različne pravne in politične ukrepe; poudarja, da zaradi nerazlikovanja med njima žrtve pogosto niso pravilno prepoznane, zato se zanje ne uporabijo ukrepi za zaščito in so izpostavljene sekundarni viktimizaciji;

6. poziva Komisijo in države članice, naj ocenijo in ovrednotijo uporabo digitalnih tehnologij, družbenih medijev in internetnih storitev kot glavnih orodij za novačenje žrtev trgovine z ljudmi, poleg tega pa naj okrepijo vlogo organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter organizacij civilne družbe v boju proti trgovini z ljudmi, tako da jim zagotovijo potrebno tehnično znanje in namenske vire za spoprijemanje z izzivi, ki jih prinašajo nove tehnologije; nadalje jih poziva, naj sprejmejo pravila o odgovornosti tretjih oseb za tehnološka podjetja, ki gostijo izkoriščevalsko gradivo, izboljšajo zakonodajna orodja, ki se uporabljajo v sodnih postopkih in pri pregonu trgovcev z ljudmi, spodbujajo naj izmenjavo informacij in sodelovanje med ustreznimi organi, ponudniki internetnih storitev in družbenimi mediji, pa tudi kampanje obveščanja javnosti o trgovini z ljudmi po vsej EU, hkrati pa naj spoštujejo pravico žrtev do zasebnosti in varnosti ter zagotavljajo njihove temeljne pravice in varstvo podatkov ter bolj podprejo oblikovanje nadnacionalnega strokovnega znanja in rešitev, ki temeljijo na tehnologiji, na primer za preprečevanje novačenja žrtev;

7. poziva Komisijo in države članice, naj ozaveščenost o kibernetiski varnosti obravnavajo kot prednostno nalogo v kampanjah, namenjenih šolam, univerzam, podjetjem in raziskovalnim ustanovam, ter naj gradijo na obstoječem strokovnem znanju, kot je na primer zbrano na portalu Better Internet for Kids (Boljši internet za otroke); poudarja, da je ozaveščanje o spletni trgovini z ljudmi v družbenih medijih bistveno za to, da se v mreži trgovine z ljudmi ne bi znašle nove žrtve; poziva Komisijo, naj aktivno sodeluje s platformami pri razvoju skupnih smernic in akcijskih načrtov za preprečevanje spletne trgovine z ljudmi in boj proti njej;

Prepoznavanje in zaščita ter pomoč in podpora žrtvam

8. poudarja, da je zgodnje prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi še vedno med glavnimi izzivi pri izvajanju direktive, hkrati pa je ključnega pomena za to, da se žrtvam omogoči uveljavljanje pravic; poziva države članice, naj žrtve zaščitijo in v vseh fazah postopka odgovornost za njihovo prepoznavanje zaupajo več akterjem, med drugim tudi predstavnikom organizacij civilne družbe, pripadnikom organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, uradnikom, pristojnim za priseljevanje in azil, inšpektorjem za delo in socialnim delavcem ali zdravstvenemu osebju ter drugim ustreznim strokovnjakom in akterjem; poudarja, da je potreben pristop, ki bo temeljil na štirih ključnih strategijah, tj. preprečevanju, pregonu, zaščiti žrtev in partnerstvu na več ravneh; poziva vse države članice, naj namenijo ustrezna

sreda, 10. februar 2021

sredstva za prepoznavanje in zaščito ter pomoč in podporo žrtvam trgovine z ljudmi v vseh fazah postopka; poudarja, da bi bilo treba pri zgodnjem prepoznavanju žrtev upoštevati posebnosti sektorjev in skupin z visokim tveganjem, kot so ženske in dekleta;

9. poziva vse države članice, naj učinkovito zagotovijo pravice žrtev, in sicer tako, da jim čim prej priskrbijo pravno pomoč, med drugim tudi z dostopnimi informacijami o njihovih zakonskih pravicah, ter jih zaščitijo in podprejo s pristopom, pri katerem se bodo upoštevali vidik spola in potrebe otrok, poleg tega pa naj zagotovijo dopolnjevanje z direktivo o pravicah žrtev; želi spomniti, da morajo države članice v skladu z direktivo o boju proti trgovini z ljudmi sprejeti potrebne ukrepe za to, da imajo pristojni organi pravico, da žrtev trgovine z ljudmi zaradi njihove vpletenosti v kriminalne dejavnosti, ki so jih bile prisiljene storiti, ne preganjajo ali kaznujejo;

10. obžaluje, da v nekaterih državah ni ciljno usmerjenih programov za zaščito ranljivih žrtev; poudarja, kako pomembno je z ukrepi poskrbeti za posebne potrebe žrtev v ranljivem položaju in zagotoviti posebne smernice za osebe, ki so žrtve trgovine z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja; poudarja, da je treba žrtvam zagotoviti brezpogojno in posamezniku prilagojeno zaščito, pomoč in podporo, pri čemer je treba upoštevati tudi njihove neposredne vzdrževane družinske člane, in sicer tudi v sodnih postopkih, povezanih s kazenskimi, civilnimi ali drugimi ukrepi proti trgovcem z ljudmi ali izkoriščevalcem; poziva k učinkovitemu izvajanju direktive o pravicah žrtev in vse s tem področjem povezane zakonodaje v vseh državah članicah, pri tem pa naj se uporabi pristop, ki bo upošteval vidik spola in izhajal iz potreb žrtev; opozarja, da ljudje, ki si prizadevajo zaščititi žrtve trgovine z ljudmi in jim pomagati, zaradi svojega dela ne bi smeli biti kriminalizirani;

11. ugotavlja, da žrtve trgovine z ljudmi potrebujejo specializirane storitve, vključno z dostopom do varne kratko- ali dolgoročne nastanitve, programov za zaščito prič, zdravstvene oskrbe in svetovanja, prevajalskih storitev in tolmačenja, pravnega varstva, nadomestila, izobraževanja in usposabljanja, med drugim tudi učenja jezika države, v kateri prebivajo, pa tudi dostopom do trga dela ter možnostjo posredovanja zaposlitve in (ponovnega) vključevanja, dostopom do pomoči pri preselitvi in do storitev, dodatno prilagojenih posamezniku, pri vseh teh storitvah pa je treba upoštevati vidik spola; poziva države članice, naj žrtvam trgovine z ljudmi zagotovijo ustrezne in ciljno usmerjene storitve, pri katerih se bo upošteval vidik spola;

12. obžaluje, da so posebne potrebe žrtev v ranljivem položaju, kot so ženske, otroci, osebe LGBTI, invalidi in osebe iz rasnih skupin, pogosto spregledane, ter poziva države članice, naj žrtvam zagotovijo storitve in podporo, pri katerih se bodo upoštevali vidik spola in njihove posebne potrebe; poziva države članice, naj obravnavajo zlasti potrebe oseb LGBTI, saj so zaradi kumulativnega učinka različnih vrst diskriminacije na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete močno izpostavljene trgovini z ljudmi;

13. poudarja, da so po navedbah Komisije iz treh poročil o napredku romske skupnosti, zlasti ženske in otroci, zelo izpostavljene vsem oblikam trgovine z ljudmi in izkoriščanja; poziva Komisijo in države članice, naj v okviru nacionalnih strategij za vključevanje Romov za obdobje 2020–2030 oblikujejo posebne ukrepe za boj proti trgovini z ljudmi; poziva Komisijo in države članice, naj zberejo statistične podatke o žrtvah trgovine z ljudmi, razčlenjene po njihovi etnični pripadnosti;

14. je zaskrbljen, ker žrtve trgovine z ljudmi pogosto niso ustrezno obveščene o svojih pravicah ter ukrepih pomoči in podpore, ki so jim na voljo; poudarja, kako pomembno je, da imajo žrtve in osebe na terenu, ki lahko pride v stik z njimi, na voljo jasne in dosledne informacije;

15. poudarja, da sicer celotnega učinka pandemije COVID-19 še ni mogoče izmeriti, da pa je kljub temu jasno, da je kriza nesorazmerno prizadela najranljivejše žrtve trgovine z ljudmi, zlasti ženske, otroke in osebe v prekarinem položaju, in da so se morala številna zatočišča zaradi prijavljenih okužb zapreti ali ukiniti svoje storitve, zaradi česar so žrtve trgovine z ljudmi ostale brez stanovanja, zdravstvene oskrbe in pravne pomoči; v zvezi s tem poudarja, da bi morale biti storitve oskrbe in socialnega varstva na voljo vsem, brez diskriminacije; opozarja, da je pandemija še okrepila temeljne vzroke za trgovino z ljudmi, pri čemer so postale ranljive skupine bolj izpostavljene trgovini z ljudmi, povečalo se je število spletnih oglasov, ki so povezani z žrtvami trgovine z ljudmi, več pa je tudi spolnih plenilcev, katerih tarča so otroci, spolnega izkoriščanja na spletu in povpraševanja po otroški pornografiji; poziva države članice, naj v zvezi s tem sprejmejo učinkovite ukrepe, pri tem pa naj se oprejo tudi na delo organizacij civilne družbe in agencij EU, kot je Europol, ki je marca 2020 objavil poročilo *Pandemic profiteering: how criminals exploit the COVID-19 crisis* (Pandemsko dobičkarstvo: kako kriminalci izkoriščajo krizo zaradi COVID-19); poziva Komisijo, naj podrobneje preuči učinke pandemije na potencialne žrtve trgovine z ljudmi ter strukturo in delovanje trgovine z ljudmi na splošno, da bi zasnovali posebne ukrepe za njeno odpravo;

sreda, 10. februar 2021

16. poudarja, da so potrebni polno delujoči in dosledni nacionalni mehanizmi za napotitev, ki bi morali biti usklajeni tudi z nadnacionalnimi mehanizmi za napotitev, financirati pa bi se morali s posebnimi namenskimi sredstvi, da bi se lahko spoprijeli z izzivi pri usklajevanju različnih akterjev in pomanjkljivostmi, zaradi katerih jim žrtve ne zaupajo dovolj, to pa lahko slabo vpliva na učinkovitost napotitev; poudarja, da bi bilo poleg polno delujočega nacionalnega mehanizma za napotitev, ki bi določal vlogo in naloge vseh sodelujočih akterjev⁽²⁶⁾, potrebno tudi dobro sodelovanje med policijo in nevladnimi organizacijami, tako da bi zagotovili zaščito in uveljavljanje pravic žrtev trgovine z ljudmi; spodbuja države članice, naj vzpostavijo nacionalne centre za podporo žrtvam trgovine z ljudmi in njihov sprejem ter omogočijo neposredno in učinkovito čezmejno sodelovanje med temi centri, pa tudi med organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj in ustreznimi agencijami EU;

17. poziva Komisijo, naj spremlja in ocenjuje stanje v zvezi z zagotavljanjem odškodnin žrtvam v državah članicah in čezmejno, in sicer z vidika dostopa, izvrševanja in dejanskih plačil, ter naj predlaga konkretne ukrepe, da bi žrtve v vseh državah članicah lažje in hitreje prišle do pravne pomoči in odškodnin, pri tem pa ne bi smelo priti do poseganja v pravico do drugih vrst nadomestila;

18. pozdravlja vzpostavitev mehanizma za pregled izvajanja Konvencije OZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in njenih protokolov leta 2018 in začetek postopka pregleda tega mehanizma leta 2020; poziva Komisijo, naj bo v tem postopku pregleda za zgled; poudarja, kako pomembno je, da se trgovina z ljudmi vse bolj pojmuje kot kompleksna in razvijajoča se kazniva dejavnost; poziva države članice in institucije EU, naj poskrbijo, da bosta analiza trgovine z ljudmi in ukrepanje proti njej osredotočena na človekove pravice, ter opozarja, da morajo pri tem sodelovati z državljani in organizacijami civilne družbe; opozarja na pomembno vlogo Evropskega parlamenta in nacionalnih parlamentov; poziva Komisijo in države članice, naj se pridružijo mednarodni kampanji OZN za boj proti trgovini z ljudmi; poziva države članice, naj ratificirajo vse ustrezne mednarodne instrumente, ki so namenjeni boju proti trgovini z ljudmi, vključno s Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi;

Trgovina z ljudmi kot kaznivo dejanje, vezano na spol, in ukrepanje proti trgovini z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja

19. poudarja, da je spolno izkoriščanje od leta 2008 najbolj razširjena in najpogosteje evidentirana oblika trgovine z ljudmi v EU, saj se 60 % njenih žrtev spolno izkorišča; ugotavlja, da je več kot 92 % teh žrtev žensk in deklet ter da je več kot 70 % trgovcev z ljudmi moških⁽²⁷⁾, kar kaže, da trgovina z ljudmi temelji na neenakosti spolov;

20. zato poziva države članice, naj sprejmejo posebne ukrepe za obravnavanje nasilja, povezanega s spolom, nasilja nad ženskami in mladoletniki, družbenega sprejemanja nasilja in kulture nekaznovanja, strukturnih neenakosti med spoloma in spolnih stereotipov, ki so vsi temeljni vzroki za trgovino z ljudmi, in sicer zlasti s kampanjami za izobraževanje, obveščanje in ozaveščanje, pa tudi z izmenjavo primerov dobre prakse, med katerimi so tudi programi in tečaji usposabljanja, namenjeni moškim in fantom; Komisiji priporoča, naj pri spremljanju izvajanja zakonodaje EU o boju proti trgovini z ljudmi bolj poudari in razvije vidik spola ter jo poziva, naj ta vidik še naprej spremlja pri oceni o upoštevanju in izvajanju direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi v državah članicah;

21. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami preuči, kako povpraševanje po spolnih storitvah spodbuja trgovino z ljudmi, saj Europol poroča, da je v nekaterih državah članicah prostitucija zakonita, tako da lahko trgovci v njihovem pravnem okolju lažje izkoriščajo žrtve⁽²⁸⁾; želi spomniti na ugotovitev Europa, da so v nekaterih državah članicah EU, kjer je prostitucija zakonita, osumljenci poleg odraslih žrtev lahko izkoriščali tudi otroke⁽²⁹⁾; poudarja, da so gonilo trgovine z ljudmi visoki dobički za trgovce in povpraševanje, ki spodbuja vse oblike izkoriščanja; poudarja, da je uporaba zakonite poslovne dejavnosti kot krinke za različne oblike izkoriščanja med trgovci z ljudmi zelo pogosta; želi spomniti, da imajo države članice pravno obveznost, da odvrtaajo od vseh oblik izkoriščanja in zmanjšujejo povpraševanje po njem, kar bi moral biti ključni cilj preprečevanja in pregona;

⁽²⁶⁾ Eno od priporočil skupine strokovnjakov Sveta Evrope za ukrepanje proti trgovini z ljudmi (GRETA) je, naj se nacionalni mehanizem za napotitev uporablja tudi za prosilce za azil in pridržane priseljence.

⁽²⁷⁾ Zbirka podatkov o trgovini z ljudmi v EU, 2018, str. 2020.

⁽²⁸⁾ Europol, Poročilo o stanju trgovine z ljudmi v EU, 18. februar 2016.

⁽²⁹⁾ COM(2018)0777, str. 6.

sreda, 10. februar 2021

22. poziva Komisijo, naj prednostno obravnava preprečevanje kaznivega dejanja trgovine z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja, tudi s kampanjami za izobraževanje, ozaveščanje in obveščanje, s sprejetjem ukrepov in programov za odvrčanje od povpraševanja in njegovo zmanjšanje in po možnosti s sprejetjem temu namenjene zakonodaje v prihodnosti, ter poziva države članice, naj v nacionalne zakone med kazniva dejanja vključijo zavestno uporabo storitev žrtve trgovine z ljudmi, kot je priporočeno v členu 18 direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi in kot je leta 2018 ponovno poudarila Komisija⁽³⁰⁾, poleg tega pa naj zagotovijo učinkovite, sorazmerne in odvračalne kazni; poziva države članice, naj pri delu z žrtvami trgovine z ljudmi tesneje sodelujejo z organizacijami civilne družbe;

23. poziva države članice in Komisijo, naj se osredotočijo na ponavljajoče se in nove vzorce trgovine z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja, kot sta vse večje izkoriščanje otrok in žensk – npr. prek navezovanja stikov z namenom spolne zlorabe, spolnega izsiljevanja in z metodo zapeljivca (ang. lover boy), ki je najpogostejši način novačenja in podrejanja žrtev z uporabo spletnih tehnologij – in sicer tako, da v sodelovanju z vsemi ustreznimi akterji poskrbijo za pridobivanje digitalnih kompetenc, tudi na področju varnosti na spletu; ugotavlja, da so kriminalne mreže, ki se ukvarjajo s trgovino z ljudmi, z večjo uporabo tehnologije bistveno spremenile svoj način delovanja, zlasti v nekaterih fazah postopka trgovine z ljudmi;

24. poudarja, kako pomembni so programi usposabljanja, ki upoštevajo vidik spola in potrebe otrok ter so namenjeni vsem uradnikom, sodnikom in akterjem, ki vodijo primere in preiskave trgovine z ljudmi ter imajo stik s potencialnimi žrtvami, in se zavzema, da bi bilo takih programov več, saj bi tako lahko prej prepoznali žrtve trgovine z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja; spodbuja države članice, naj v sodelovanju s civilno družbo, socialnimi partnerji in zasebnim sektorjem sprejmejo ukrepe za podporo žrtvam, kot so izhodni programi, ukrepi za psihološko podporo, priložnosti ponovnega vključevanja v dostojno družbeno in poklicno življenje, izobraževanje in dostop do storitev na področju spolnega in reproduktivnega zdravja ter možnosti za uveljavljanje s tem povezanih pravic; v zvezi s tem poudarja tudi, kako pomembni so programi ozaveščanja splošne javnosti za prepoznavanje in zaščito potencialnih žrtev; poudarja, da je treba za usposabljanje nameniti ustrezna sredstva, zato države članice poziva, naj jih zagotovijo;

25. poziva države članice, naj uvedejo celovito spolno vzgojo, ki bo prilagojena starosti in razvojni stopnji učencev, saj je to ključen ukrep za preprečevanje vseh oblik nasilja nad ženskami in dekleti, vključno s trgovino z ljudmi in spolnim izkoriščanjem, ter naj v to vzgojo vključijo izobraževanje o privolitvi in odnosih, ki bo spodbujalo zdrava načela spoštovanja in enakosti v vseh razmerjih;

Trgovina z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile

26. močno obžaluje, da več držav članic in organizacij civilne družbe poroča o povečanju trgovine z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile⁽³¹⁾; obžaluje, da je med žrtvami trgovine z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile tudi vse več otrok, in poziva k nujnim ukrepom nacionalnih inšpektoratov v državah članicah, da bi tovrstne prakse odkrivali in odpravljali; poleg tega poziva Evropski organ za delo, naj prednostno obravnava vprašanje hudih oblik izkoriščanja delovne sile in ukrepi zmožljivost držav članic na tem področju, da bi lahko bolje prepoznale in sankcionirale hude oblike izkoriščanja delovne sile s ciljno usmerjenimi inšpekcijskimi pregledi; poudarja, da bi veljalo razmisliti o tem, da bi problematiko izkoriščanja delovne sile vključili v programe usposabljanja za uradnike, ki imajo stik z žrtvami, da bi izboljšali zgodnje odkrivanje žrtev trgovine z ljudmi za namene prisilnega dela; poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami preuči, kako povpraševanje po ceneni delovni sili spodbuja trgovino z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile; poziva oblasti držav članic, naj si bolj prizadevajo za odpravo vseh oblik neformalnega in zakonsko neurejenega dela, s čimer bi delavske pravice zagotovile vsem delavcem; poudarja, da so izkoriščani delavci zaradi prekarnega delovnega statusa odvisni od svojih delodajalcev, to pa trgovcem z ljudmi omogoča, da izkoriščajo svoje žrtve;

Druge oblike izkoriščanja

27. poziva države članice in Komisijo, naj se osredotočijo na ponavljajoče se in nastajajoče vzorce vseh oblik trgovine z ljudmi, med drugim za namene izkoriščanja delovne sile, prisilnega prosjačenja, prisilnih in navideznih porok ter prisilne kriminalne dejavnosti; poudarja, da so gonilo trgovine z ljudmi visoki dobički za trgovce in povpraševanje, ki spodbuja vse oblike izkoriščanja; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da številne države članice EU nimajo ustrezne zakonodaje za obravnavanje žrtev vseh oblik izkoriščanja; poziva države članice, naj pri zagotavljanju zaščite, pomoči in podpore žrtvam upoštevajo vse

⁽³⁰⁾ COM(2018)0777, str. 6.

⁽³¹⁾ Tretje poročilo Komisije o napredku v boju proti trgovini z ljudmi (2020) v skladu s členom 20 Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev (COM(2020)0661).

sreda, 10. februar 2021

oblike trgovine z ljudmi; ugotavlja, da kljub nedavnim poročilom o kriminalnih mrežah trgovine z ljudmi po EU, namenjene izkoriščanju delovne sile in drugim oblikam izkoriščanja, na tem področju ni ustreznih podatkov in zakonodaje, žrtve pa nimajo dostopa do podpornih storitev;

28. je seznanjen, da je bilo 18 % žrtev trgovine z ljudmi namenjenih drugim oblikam izkoriščanja ⁽³²⁾, kot so prisilno prosjačenje, prisilne kriminalne dejavnosti, prodaja dojenčkov, odvzem organov, nezakonite posvojitve, finančno izkoriščanje na podlagi goljufije in trgovina z ljudmi za namene nadomestnega materinstva; poudarja, da veliko žrtev prisilnega prosjačenja in prisilne kriminalne dejavnosti pogosto prihaja iz marginaliziranih romskih skupnosti in da gre pogosto za otroke;

29. poudarja, da pravni in politični okvir EU na področju trgovine z ljudmi združuje tako notranje kot zunanje razsežnosti, ter priznava, da so ukrepi za boj proti trgovini z ljudmi, ki je hudo kaznivo dejanje in kršitev človekovih pravic, jasen cilj zunanjega delovanja EU; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo sodelovanje s tretjimi državami, da bi se borili proti vsem oblikam trgovine z ljudmi ter povečali možnosti za skupne preiskave in specializiran pregon;

Trgovina z ljudmi v okviru azila in migracij

30. poudarja, da čeprav je večina žrtev državljanov EU, hudodelske združbe zlorablajo migracijske poti za tihotapljenje žrtev trgovine z ljudmi v EU, pri čemer so v humanitarnih krizah migranti, begunci in prosilci za azil tej trgovini bolj izpostavljeni; poudarja, da se je v zadnjih letih močno povečalo število žensk in deklet, s katerimi se trguje na poti v osrednjem Sredozemlju za namene spolnega izkoriščanja v EU ⁽³³⁾; poziva države članice in EU, naj te ženske in dekleta prepoznajo ter v prihodnje podobne primere preprečijo, in sicer tako, da pri preprečevanju in obravnavanju trgovine z ljudmi uporabijo dosleden in usklajen pristop, ki bo temeljil na pravicah ter upošteval vidik spola in potrebe otrok; opozarja, da ženske in otroci pogosto postanejo žrtve spolne zlorabe na migracijski poti, v zameno za zaščito in osnovno vzdrževanje; poudarja, da so merila za pridobitev uradnega statusa žrtve trgovine z ljudmi za te ženske in otroke pogosto prestroga, da bi jih izpolnili, zato ne morejo prejeti potrebne pomoči za odpravo škode, ki jih je prizadela;

31. ponovno poudarja, da so prosilci za azil, begunci in migranti, še posebej pa mladoletniki brez spremstva in mladoletniki, ločeni od družine, izpostavljeni trgovini z ljudmi in da bi morali posebno pozornost nameniti trgovini z ženskami, otroki in drugimi ranljivimi skupinami; poudarja, da so migranti ranljivi in izpostavljeni tveganju v različnih fazah migracijskega procesa: pred samo migracijo, na poti v EU, na destinaciji in pri morebitnem vračanju; opozarja, da so trgovini z ljudmi bolj izpostavljeni tudi zaradi omejenega znanja jezika okolice in/ali pomanjkljivega razumevanja svojih pravic, omejenih izvedljivih možnosti za preživetje ali kakovostno izobraževanje ter omejene svobode gibanja;

32. opozarja na zelo majhno število registriranih žrtev trgovine z ljudmi v postopkih mednarodne zaščite; poziva države članice, naj prihajajoče posameznike bolje obveščajo o njihovih pravicah in veljavnih postopkih v skladu z zakonodajo EU, med drugim tudi o možnostih za pridobitev podpore prek odvetnikov in kulturnih posrednikov, ki si prizadevajo preprečiti trgovino z ljudmi in izkoriščanje, in sicer tudi tako, da jim zagotovijo storitve prevajanja in tolmačenja;

33. poudarja, da so se v nekaterih državah članicah prosilci za mednarodno zaščito, prepoznani kot žrtve trgovine z ljudmi, v nekaterih primerih odločili oz. so bili prisiljeni sprožiti drug postopek in zaprositi za dovoljenje za prebivanje v skladu z direktivo o dovoljenju za prebivanje ⁽³⁴⁾; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo postopki preprečevanja trgovine z ljudmi in azilni postopki povezani in da se bodo dopolnjevali;

34. poziva države članice, naj zagotovijo usklajeno uporabo določb iz uredbe Dublin III, direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi in direktive o dovoljenju za prebivanje, da bi preprečile prakso, ki se uporablja v nekaterih državah članicah, da se žrtve trgovine z ljudmi premeščajo v državo, v kateri so bile izkoriščane ob prvem prihodu, zaradi česar so bolj izpostavljene tveganju, da bodo ponovno postale žrtve trgovine z ljudmi in doživele nove travme;

⁽³²⁾ COM(2020)0661.

⁽³³⁾ Drugo poročilo o napredku, COM(2018)0777, str. 3.

⁽³⁴⁾ Evropska ocena izvajanja – Izvajanje Direktive 2011/36/EU: Migracije in vprašanja spolov, Generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve, Oddelek za naknadno oceno, 15. september 2020, str. 49.

sreda, 10. februar 2021

35. poziva države članice, naj okrepijo prizadevanja za zgodnje prepoznavanje morebitnih žrtev, zlasti v migracijskih tokovih in na žariščnih točkah, ter naj v zvezi s tem sprejmejo zaščitne in preventivne ukrepe; opozarja, da je treba prepoznanim potencialnim žrtvam nemudoma zagotoviti zaščito in dostop do varnih mest, kjer lahko dobijo informacije in pravno pomoč; poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo vsem žrtvam, tudi med migranti, zagotovile možnosti za pravno varstvo ne glede na njihov status prebivanja;

36. poziva države članice, naj zagotovijo ustrezne vire in posebne zmogljivosti za dejanske in domnevne žrtve trgovine z ljudmi, med drugim ženske, mladoletnike brez spremstva in mladoletnike, ločene od družin, ter poskrbijo za dovolj prostora v zavetiščih; poziva države članice, naj poskrbijo, da bo osebje v sprejemnih centrih usposobljeno, da upošteva vidik spola, ter naj zagotovijo ustrezno podporo in financiranje za organizacije civilne družbe, ki z njimi sodelujejo;

37. poziva države članice, naj žrtvam trgovine z ljudmi zagotovijo pravico do družinskega življenja in ocenijo, ali bi lahko mednarodno zaščito, priznano žrtvam, razširili tudi na njihove družinske člane; poziva države članice, naj pospešijo postopke za združitev družine za tiste družinske člane žrtev, ki so v državi izvora ogroženi;

38. poudarja, da je treba v postopkih za mednarodno zaščito vzpostaviti nacionalne mehanizme za zbiranje podatkov o žrtvah trgovine z ljudmi, da bi lahko pri ugotovljenih primerih nadalje ukrepali;

39. je zaskrbljen, da je obdobje za okrevanje in premislek povezano s sodelovanjem žrtve med preiskavo in ga odobrijo organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj; obžaluje, da v nekaterih državah članicah ⁽³⁵⁾ to obdobje ni zagotovljeno niti žrtvam trgovine z ljudmi, ki so državljani EU in/ali EGP, niti prosilcem za azil; poziva Komisijo, naj spremlja izvajanje razpoložljivih zakonskih rešitev na ravni držav članic, zlasti odobritev obdobja za okrevanje in razmislek;

40. poudarja, da se po podatkih Europolu s tihotapljenjem migrantov in trgovino z ljudmi včasih ukvarjajo iste kriminalne združbe ⁽³⁶⁾, preiskave pa kažejo na to, da trgovci z ljudmi v EU vse pogosteje izkoriščajo migrante in prosilce za azil ⁽³⁷⁾; poudarja, da je pri sodelovanju s tretjimi državami – ki so lahko države izvora ali tranzita – na področju boja proti tihotapljenju pomembno preprečevati trgovino z ljudmi in se proti njej boriti, poleg tega pa zaščititi njene žrtve, ki jim je treba ponuditi celovito podporo ter programe za ponovno vključevanje in rehabilitacijo;

41. opozarja države članice, da so prosilci za azil v primeru, da nimajo na voljo varnih in zakonitih migracijskih poti, bolj izpostavljeni trgovini z ljudmi, saj lahko postanejo žrtve izkoriščanja tako na poti kot po prihodu; poziva države članice, naj poskrbijo za varnejše in zakonite migracijske poti, npr. z uporabo humanitarnih vizumov, da bi preprečile izkoriščanje ranljivih posameznikov;

42. ugotavlja, da so zaradi neurejenega statusa ali odvisnega položaja osebe bolj izpostavljene trgovini z ljudmi, žrtve pa se redkeje odločijo poiskati pomoč ali prijaviti zlorabo, saj se bojijo posledic, povezanih s priselitvijo, zaradi česar so izpostavljene izkoriščanju in zlorabi; ugotavlja, da lahko trgovci z ljudmi žrtve z neurejenim statusom še lažje izkoriščajo zaradi velikih pomanjkljivosti v nacionalnih zakonih in politikah v zvezi s trgovino z ljudmi ter njihovega pomanjkljivega izvajanja, zaradi česar je lahko precej ljudi še bolj izpostavljenih izkoriščanju; poziva države članice, naj ločijo izvršilne ukrepe na področju migracij od dejavnosti preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj; poudarja, da je treba za ranljive osebe vzpostaviti mehanizme varne prijave in učinkovite pritožbe;

Trgovina z otroki

43. ugotavlja, da otroci predstavljajo skoraj četrtno vseh žrtev v EU, dekleta (78 %) pa veliko večino otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi v EU; poudarja, da je bilo skoraj 75 % vseh otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi v EU, državljanov EU; je zlasti zaskrbljen zaradi nasilja, zlorabe in izkoriščanja, ki jih doživljajo otroci v EU, zlasti otroci, ki so žrtve trgovine z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja ⁽³⁸⁾;

⁽³⁵⁾ 9. splošno poročilo o dejavnostih skupine GRETA, str. 57.

⁽³⁶⁾ Četrto letno poročilo Evropskega centra Europolu za boj proti tihotapljenju migrantov (2020).

⁽³⁷⁾ Europolova ocena ogroženosti zaradi organiziranega kriminala in hudih kaznivih dejanj iz leta 2017.

⁽³⁸⁾ Europol, Evropski center za boj proti tihotapljenju migrantov, 4. letno poročilo o dejavnostih, 2020.

sreda, 10. februar 2021

44. opozarja na obveznost držav članic, da se posebej posvetijo otrokom, ki so žrtve trgovine z ljudmi, pri čemer mora biti največja korist otroka vedno na prvem mestu; poudarja fizično in psihološko škodo, ki jo utrpijo otroci, ki so žrtve trgovine z ljudmi, in njihovo večjo ranljivost za izkoriščanje; poziva države članice, naj poskrbijo za stroge ukrepe za zaščito otrok, domnevo, da je žrtev otrok, in oceno starosti otroka, zaščito pred kazenskim postopkom in med njim, dostop do brezpogojne pomoči, odškodnino, nekaznovanje, pomoč in podporo družinskemu članu otroka žrtve ter preventivo;

45. poziva države članice, naj se osredotočijo na prepoznavanje otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi, in jim pomagajo uveljavljati njihove pravice; poudarja, da je treba za otroke, tudi otroke brez spremstva, ki so žrtve trgovine z ljudmi, nemudoma določiti usposobljene skrbnike, ki imajo ustrezno podporo, vključno z začasnimi skrbniki kot nujnim ukrepom, hkrati pa opozarja na pomen otrokom prijaznega pravosodja in posebnih služb; poleg tega poziva države članice, naj uvedejo ukrepe za ustrezno in primerno usposabljanje, zlasti iz pravnega in psihološkega področja, za vse, ki delajo z otroki, ki so žrtve trgovine z ljudmi, in naj povečajo število skrbnikov z organiziranjem kampanj ozaveščanja;

46. poziva države članice, naj njihovo konzularno osebje pri jemanju biometričnih podatkov mladoletniku v postopku za izdajo vizuma posebej poskrbi za pravilno preverjanje identitete mladoletnikov in povezavo z osebami, ki izvajajo starševsko skrb ali imajo zakonito skrbništvo; poziva Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z Europolom in organizacijami civilne družbe ter državami članicami nacionalnim, lokalnim in regionalnim organom zagotovi ciljno usmerjeno in učinkovito izobraževanje in usposabljanje ter informacije o metodah, ki jih uporabljajo trgovci z ljudmi, da bi tako preprečili trgovino z otroki;

47. poziva države članice, naj v celoti izvajajo direktivo o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji ter okrepijo policijsko in pravosodno sodelovanje na področju preprečevanja spolnega izkoriščanja in boja proti njemu; poziva države članice, naj sodelujejo z organizacijami civilne družbe in agencijami EU, zlasti Europolom in Eurojustom, da bi pospešili izmenjavo informacij in podprli čezmejne preiskave;

48. z veliko zaskrbljenostjo opaža razširjenost spolnega zlorabljanja otrok ter vzorec in normalizacijo trgovine z otroki in spolnega izkoriščanja otrok ter poziva spletne platforme, naj se na to ustrezno odzovejo, da bi preprečili, da bi bilo gradivo, ki prikazuje otroke, postalo dostopno;

49. ugotavlja, da se za novačenje in privabljanje morebitnih žrtev uporabljajo sredstva, kot so internet in družbeni mediji; poziva spletne platforme, naj posebno pozornost namenijo razvoju ustreznih orodij; poziva, naj se ta uporaba metod za kibernetско nasilje obravnava v novem aktu o digitalnih storitvah; poziva države članice, naj razvijejo model identifikacije, zgodnje podpore in pomoči za otroke, ki so žrtve spolnega izkoriščanja in zlorabe na spletu, pa tudi programe ozaveščanja in otrokom prijazne mehanizme prijave; spodbuja Komisijo in države članice, naj sprejmejo nadaljnje ukrepe v boju proti tem kaznivim dejanjem na spletu in naj izboljšajo preventivne ukrepe; zato ponavlja, da je treba izboljšati čezmejno sodelovanje in izmenjavo med organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in organi za zaščito otrok ter razviti hitro iskanje družine in alternativne možnosti oskrbe za mladoletnike brez spremstva;

50. opozarja, da otroške žrtve potrebujejo posebno podporo, pri čemer je treba upoštevati njihovo korist in posebno ranljivost; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo strokovnjaki, ki so v stiku z otroškimi žrtvami, kot so uslužbenci organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, mejni policisti, javni uslužbenci, delavci v sodstvu ter socialni in zdravstveni delavci, tudi tisti, ki delajo v ustanovah za varstvo mladih, ustrezno usposobljeni za prepoznavanje, podporo in napotitev otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi; ugotavlja, da pri zaslišanju otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi, vedno ne sodelujejo specializirane skupine na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, ki so usposobljene za avdiovizualno snemanje pričevanj otrok; poziva države članice, naj to uveljavijo kot običajno prakso in uslužbence organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj usposobijo za te otroku prijazne vrste zasliševanja; priporoča državam članicam, naj razvijejo močan verižni pristop, pri katerem bodo posebna podpora žrtvam trgovine z ljudmi, kot so specializirani podporni in sprejemni centri za te žrtve, in konvencionalni moduli za oskrbo mladih tesno povezani, obenem pa se bo zadostilo potrebam vsakega otroka, ki je žrtev trgovine z ljudmi;

51. ugotavlja, da so romski otroci še posebej izpostavljeni izkoriščanju in trgovini ter pri njih obstaja veliko tveganje, da postanejo žrtve spolnega izkoriščanja, izkoriščanja za delo in prisilnega prosjačenja;

52. pozdravlja odločitev Komisije, da v strategijo EU za učinkovitejši boj proti spolni zlorabi otrok z dne 24. julija 2020 vključi ustanovitev Evropskega centra za preprečevanje spolne zlorabe otrok in boj proti njej, k čemur je Evropski

sreda, 10. februar 2021

parlament pozval v resoluciji z dne 26. novembra 2019 o otrokovih pravicah, ki je temelj usklajenega evropskega pristopa z večstransko udeležbo in vključuje preprečevanje zlorabe otrok, boj proti njej ter pomoč žrtvam;

53. ugotavlja, da so otroci pri migracijah, zlasti otroci migranti brez spremstva in ločeni otroci migranti, še vedno izpostavljeni velikemu tveganju nasilja, trgovine z ljudmi in izkoriščanja na migracijskih poteh na poti v EU in znotraj nje; ugotavlja, da so dekleta na vseh migracijskih poteh izpostavljena tveganju spolnega izkoriščanja in nasilja na podlagi spola; poziva države članice, naj otrokom brez spremstva, ki so žrtve trgovine z ljudmi, zagotovijo pomoč, podporo in zaščitne ukrepe, ki ustrezajo njihovim posebnim potrebam, jim ob prihodu dodelijo skrbnika ter jim zagotovijo ustrezne in prilagojene življenjske razmere; opozarja, da bi morali ti ukrepi upoštevati kratkoročno in dolgoročno največjo korist otrok brez spremstva; obsoja dejstvo, da nekatere države članice uporabljajo pridržanje, tudi v policijskih celicah, kot sredstvo za zaščito mladoletnikov brez spremstva; opozarja, da bi morale države članice preučiti alternative pridržanju, zlasti otrok; želi spomniti, da pridržanje ni v otrokovi koristi in da bi morale države članice zagotoviti otrokom prijazen nastanitev brez odvzema prostosti;

54. ugotavlja, da trgovci z ljudmi pogosto uporabljajo sprejemne centre, da bi identificirali potencialne žrtve in poskrbeli za njihov prevoz na kraje izkoriščanja, zato morajo biti ustrezni javni organi in drugi pristojni akterji v državah članicah še posebej pozorni ter te centre spremljati in varovati, pri čemer bi morali posebno pozornost nameniti najbolj ranljivim osebam, kot so otroci, hkrati pa krepiti njihovo vlogo z ozaveščanjem v šolah, mladinskih centrih in mladinskih gibanjih; poudarja, da je za iskanje in zaščito izginulih otrok migrantov brez spremstva potreben usklajen evropski pristop;

Učinkovitost kazenskopravnih sistemov in inkriminacija uporabe storitev žrtev

55. ugotavlja, da je število pregonov in obsodb za kaznivo dejanje trgovine z ljudmi majhno; poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe za boljše in hitrejšo izvajanje preiskav v primerih trgovine z ljudmi in povečajo policijska prizadevanja na nacionalni in nadnacionalni ravni ter uvedejo stroge kazenske sankcije za kazniva dejanja trgovine z ljudmi; poudarja, da se veljavne nacionalne sankcije in sredstva za njihovo izvrševanje še vedno precej razlikujejo med državami članicami; poudarja, da bi bilo treba posebno pozornost nameniti premalo prijavljenim in premalo preiskovanim področjem, zlasti sezonskim in začasnim zaposlitvam v nizko kvalificiranih in slabo plačanih sektorjih, kot je izkoriščanje delovne sile v kmetijskem sektorju; poziva države članice, naj se proti nekaznovanju borijo z usklajenim pristopom med ustreznimi agencijami EU v partnerstvu z državami članicami, institucijami EU, organizacijami civilne družbe in drugimi partnerji ter tako povečajo učinkovitost preiskav in pregona, tudi z učinkovito uporabo obstoječih platform, ki jih upravljajo agencije, kot sta Europol in Eurojust; zato poziva pristojne organe, odgovorne za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon hudih kaznivih dejanj, vključno s primeri trgovine z ljudmi, naj jih pri tem podpirajo z obsežnimi informacijskimi sistemi, vključno s schengenskim informacijskim sistemom (SIS II), v skladu z določbami iz ustrezne zakonodaje;

56. poudarja, da vse države članice niso sprejele zakonodaje, ki bi ustrezala členu 18 direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi⁽³⁹⁾; ugotavlja, da različne pravne ureditve glede inkriminacije uporabe storitev, ki jih morajo opravljati žrtve, ovirajo prizadevanja za zmanjšanje povpraševanja; obžaluje, da je stopnja pregona in obsodb v EU zaradi zavestne uporabe storitev žrtev in spolnega izkoriščanja nizka; ponovno poziva države članice, naj dejanje zavestne uporabe storitev žrtev trgovine z ljudmi opredelijo kot kaznivo dejanje;

57. poudarja, da je nadvse pomembno, da organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj v EU v odziv na vse pogostejše vzorce kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, ki jih omogoča internet, razvijejo učinkovite in razširjene analitične zmogljivosti; poziva Komisijo, naj zagotovi finančno podporo agencijam EU, kot je Europol, in državam članicam prek posebnih sektorskih sredstev EU, kot je Sklad za notranjo vrednost, zagotovi finančno podporo, da se zagotovijo najvišji analizni standardi in ustrezna orodja za obdelavo vse bolj zapletene količine informacij;

58. ugotavlja, da so ženske zaradi svojega socialno-ekonomskega položaja ali priseljskega statusa nesorazmerno bolj kriminalizirane in da zaradi spolnih stereotipov, diskriminacijskih zakonov, večplastne ali kombinirane diskriminacije, postopkovnih in dokaznih zahtev in praks nimajo enakega dostopa do pravnega varstva; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo pravno varstvo fizično, gospodarsko, socialno in kulturno dostopno vsem ženskam; poziva Komisijo in države članice, naj odpravijo ovire za dostop žensk do pravnega varstva;

⁽³⁹⁾ Drugo poročilo o napredku, COM(2018)0777, str. 29.

sreda, 10. februar 2021

59. obžaluje, da so pogoji za to, da žrtev trgovine z ljudmi uradno pridobi status žrtve, pogosto prestrogi, zlasti za mladoletnike in druge ranljive žrtve, ki so finančno in čustveno odvisni od trgovcev z ljudmi; obžaluje, da se zoper žrtve še vedno vlagajo kazenske obtožbe in so obsojene za kazniva dejanja, ki so jih bile prisiljene storiti, pogosto v zvezi z nezakonitim vstopom na ozemlje države članice, ki je pogosto neočljivo povezan s trgovino z ljudmi; poziva države članice, naj sprejmejo jasne določbe o nepreganjanju ali nekaznovanju žrtev trgovine z ljudmi in o prekinitvi povezave med zaščito žrtev in sodelovanjem z organi kazenskega pregona, ki trenutno vso breme polaga na žrtve; poziva države članice, naj namesto tega izpolnijo potrebe žrtev po psihološki podpori; poziva jih tudi, naj sprejmejo ustrezne ukrepe in zagotovijo, da pomoč in podpora žrtvi v skladu s členom 11 direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi ne bosta pogojeni z njeno pripravljenostjo, da sodeluje v kazenski preiskavi, pri pregonu ali sojenju;

60. obžaluje, da se podatki o identiteti žrtev trgovine z ljudmi pojavljajo v policijskih poročilih in v postopkih, zaradi česar žrtve težko spregovorijo ali jih je težko zaščititi pred povračilnimi ukrepi; poziva države članice, naj imena in druge podatke o identiteti hranijo v ločenih dosjejih, tako da bodo dostopni policiji in tožilstvu, ne bodo pa se razkrili osumljencem trgovine z ljudmi in njihovim odvetnikom;

61. poudarja pomen finančnih preiskav in sledenja toku denarja kot ključne strategije za preiskovanje in pregon mrež organiziranega kriminala, ki služijo s trgovino z ljudmi; poziva države članice, naj ob začetku nove preiskave trgovine z ljudmi izvedejo finančne preiskave in sodelujejo s strokovnjaki za pranje denarja; poziva države članice, naj okrepijo sodelovanje pri zamrznitvi in zaplenbi premoženja posameznikov, vpletenih v trgovino z ljudmi, in pri zagotavljanju odškodnine žrtvam, tudi z uporabo zaplenjenega premoženja, da bi prispevale k pomoči in zaščiti žrtev, k čemur spodbuja uvodna izjava 13 direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi; poziva Komisijo, naj oceni in spodbuja uporabo obstoječega pravosodnega in policijskega sodelovanja ter razpoložljivih orodij, kot so vzajemno priznavanje sodb sodišč, skupne preiskovalne skupine in evropski preiskovalni nalog; v zvezi s tem poziva k bolj celostnemu pristopu, s katerim bi okrepili skupno razmišljanje v vseh sektorjih, kot so migracije, zaposlovanje, zdravje in varnost na delovnem mestu in številni drugi sektorji;

Sodelovanje med državami članicami in z agencijami EU

62. opozarja na vlogo agencij EU pri zgodnjem prepoznavanju žrtev in boju proti trgovini z ljudmi; poziva k povečanju sredstev za agencije na področju pravosodja in notranjih zadev, da se omogoči usposabljanje njihovega osebja in razvoj instrumentov za krepitev zmogljivosti na področju odkrivanja žrtev, vključno z imenovanjem ustrezno usposobljenega osebja z vidika pristopov, ki upoštevajo spol in otroka, zlasti v državah članicah, ki se spopadajo s povečanimi mešanimi migracijskimi tokovi; poziva Komisijo, naj razvije smernice za vključevanje strokovnega znanja o razsežnosti spolov in človekovih pravic v dejavnosti organov kazenskega pregona po vsej EU, tudi z razvojem trajnih programov za izboljšanje uravnotežene zastopanosti spolov v postopkih odločanja ter med zaposlenimi v agencijah na področju pravosodja in notranjih zadev, ki preiskujejo trgovino z ljudmi;

63. pozdravlja skupno izjavo o zavezi k sodelovanju v boju proti trgovini z ljudmi, ki so jo sklenile agencije na področju pravosodja in notranjih zadev; v zvezi s tem poziva države članice, naj povečajo čezmejno sodelovanje in izmenjavo znanja z ustreznimi agencijami EU, kot so Eurojust, Europol, FRA, Frontex, Cefol, EIGE in EASO.

64. poudarja ključno vlogo Eurojusta pri sodelovanju in usklajevanju zapletenih preiskav in pregona med pravosodnimi organi v državah članicah, med drugim prek uporabe evropskega naloga za prijetje, evropskega preiskovalnega naloga ter skupnih preiskovalnih skupin; poziva države članice, naj zagotovijo pogostejše in bolj pravočasne napotitve zadev v zvezi s trgovino z ljudmi na Eurojust, da bi izboljšali usklajevanje sodnih preiskav in pregona med državami članicami in s tretjimi državami; spodbuja pogostejšo uporabo skupnih preiskovalnih skupin ob podpori Eurojusta in Europola, saj se je to orodje za pravosodno sodelovanje izkazalo za še posebej učinkovito v boju proti trgovini z ljudmi;

65. spodbuja države članice, naj povečajo izmenjavo podatkov in informacij za boj proti trgovini z ljudmi z uporabo ustreznih virov in podatkovnih zbirk Europola;

66. poziva Cefol, naj zagotovi usposabljanje za pristojne organe kazenskega pregona, da se zagotovijo standardizirani pristopi k preiskovanju in zaščiti žrtev;

sreda, 10. februar 2021

Priporočila

67. poziva Komisijo, naj po temeljiti oceni učinka revidira direktivo o boju proti trgovini z ljudmi, da bi izboljšala ukrepe za preprečevanje, obravnavanje in pregon vseh oblik trgovine z ljudmi, zlasti za spolno izkoriščanje, ki je najbolj razširjeno; obravnava uporabo spletnih tehnologij tako pri širjenju kot pri preprečevanju trgovine z ljudmi; izboljša ukrepe za preprečevanje in za zgodnje odkrivanje žrtev ter enostaven in brezpogojen dostop do pomoči in zaščite, hkrati pa okrepi horizontalni pristop, ki upošteva vidik spola in otrok, pri vseh oblikah trgovine z ljudmi;

68. poziva Komisijo, naj glede na resnost in obsežnost tega kaznivega dejanja v EU in nizko število pregonov spremeni direktivo o boju proti trgovini z ljudmi, da bi zagotovila, da države članice izrecno inkriminirajo uporabo vseh storitev, ki jih opravljajo žrtve trgovine z ljudmi, ki zajema izkoriščanje, kot je predlagano v členu 18 direktive o boju proti trgovini z ljudmi; obžaluje, da je za organe pregona težko dokazati, da je uporabnik vedel, da uporablja storitev žrtve trgovine z ljudmi; poudarja, da težave pri dokazovanju niso nujno odločilni argument za to, da se neko ravnanje ne obravnava kot kaznivo dejanje; ugotavlja, da omejitev kazenske odgovornosti le na primere, ko uporabnik neposredno in dejansko ve, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi, pomeni zelo visok prag za pregon; meni, da bi bilo treba natančno preučiti zahtevano raven tega, kaj in koliko uporabnik ve, da se ga lahko kazensko preganja; meni, da bi moral uporabnik dokazati, da so bili sprejeti vsi razumni ukrepi za preprečitev uporabe storitev, ki jih opravlja žrtev; je zaskrbljen zaradi nezadostnega znanja organov kazenskega pregona o tem, ali je uporabnik vedel, da uporablja storitve, ki jih opravljajo žrtve trgovine z ljudmi, pomanjkanja sodne prakse v zvezi s tem ter nezadostnih in neustreznih človeških virov; poudarja, kako pomembno je, da si države članice bolj prizadevajo za povečanje števila preiskav in pregonov ter zmanjšanje bremena za žrtve in njihova pričanja med postopki za zbiranje dokazov; poziva k rednemu in prilagojenemu usposabljanju preiskovalcev, tožilcev in sodnikov ter k sistematični uporabi finančnih preiskav in drugih učinkovitih preiskovalnih orodij na podlagi obveščevalnih podatkov, ki lahko zagotovijo vrsto dokazov, ki jih je treba uporabiti poleg pričanj žrtev; poziva države članice, naj namenijo dovolj finančnih in človeških virov za ustrezno obravnavo tega kaznivega dejanja;

69. poziva Komisijo, naj brez odlašanja objavi posebno in namensko strategijo EU za odpravo trgovine z ljudmi, naj trgovino z ljudmi v EU obravnava kot prednostno področje, in sicer s celovitim pravnim in političnim okvirom, ki bo upošteval vidik spola in otrok ter bo osredotočen na žrtve;

70. želi spomniti, da morajo direktivo o preprečevanju trgovine z ljudmi v celoti, dosledno in skrbno izvajati in uporabljati vsi akterji na tem področju, tudi zakonodajalci, sodniki, tožilci, policija in javnoupравни organi; poudarja, da je ustrezno usposabljanje vseh teh akterjev izjemnega pomena, tako kot preventivne kampanje ozaveščanja ter sodelovanje med javno upravo in organizacijami civilne družbe; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo prizadevanja na tem področju;

71. poziva Komisijo, naj redno ocenjuje in pregleduje, kako države članice izvajajo direktivo o boju proti trgovini z ljudmi, in predloži poročilo v skladu s členom 23(1), v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za usklajitev s to direktivo, in učinek veljavne nacionalne zakonodaje, ter naj nemudoma uvede postopke za ugotavljanje kršitev, če je bilo ugotovljeno pomanjkljivo izvajanje, poroča Evropskemu parlamentu in predloži predloge za revizijo direktive;

72. poziva Komisijo, naj oceni revizijo direktive o dovoljenju za prebivanje, da se zagotovi, da se žrtve ob izteku roka za premislek ne vračajo in da dovoljenja za prebivanje za žrtve trgovine z ljudmi niso pogojena s sodelovanjem ali pripravljenostjo za sodelovanje žrtev v preiskavi ali kazenskem postopku v zadevi; poziva tudi države članice, naj zagotovijo, da bo brezpogojen dostop do pomoči in podpore, ki ga določa direktiva o preprečevanju trgovine z ljudmi, usklajen z direktivo o dovoljenju za prebivanje in z njenim izvajanjem;

73. poziva države članice in Komisijo, naj opredelijo, dodelijo in namenijo ustrezna sredstva za boj proti trgovini z ljudmi na nacionalni ali evropski ravni prek možnosti financiranja, ki jih zagotavljajo evropski skladi in projekti, kot so Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in program Daphne za državljane, enakost, pravice in vrednote v novem večletnem finančnem okviru;

74. poziva Komisijo in države članice, naj organizirajo informacijske kampanje, namenjene potencialnim žrtvam, in jih obveščajo o pomoči, zaščiti in njihovih pravicah v vseh državah EU;

sreda, 10. februar 2021

75. poziva Komisijo, naj izvede z dokazi podprto raziskavo o dejavnih tveganja za potencialne žrtve in o tem, kako se različna področja politike dotikajo vprašanja trgovine z ljudmi v tveganih sektorjih;
76. poziva Komisijo in države članice, naj preprečevanje trgovine z ljudmi obravnavajo s pristopom, ki temelji na človekovih pravicah, s poudarkom na pravicah žrtev, ter naj sodelujejo s civilno družbo pri zagotavljanju potrebnih storitev in pomoči žrtvam ter jim zagotovijo dostop do pravnega varstva, odškodnine in nadomestila;
77. poudarja, kako pomembni so usklajen pristop za boljše prepoznavanje morebitnih žrtev v okviru migracijskih tokov in žariščnih točk, izboljšan dostop do azilnih postopkov in zagotavljanje, da se dopolnjujejo s postopki, povezanimi s trgovino z ljudmi; poziva Komisijo, naj oceni izvajanje direktive o preprečevanju trgovine z ljudmi in pripravi predloge za njeno revizijo;
78. poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo nujne ukrepe proti kriminalnim združbam, ki se ukvarjajo s tihotapljenjem migrantov in trgovino z ljudmi, saj je verjetno, da bodo pretihotapljene osebe postale žrtve trgovine z ljudmi, ter naj ocenijo tveganje, s katerim se soočajo migranti in najranljivejše osebe, zlasti mladoletniki brez spremstva in ženske; v zvezi s tem poudarja potrebo po večjem številu zakonitih in varnih migracijskih poti, da bi preprečili izkoriščanje ranljivih oseb brez urejenega statusa;
79. poziva države članice, naj v odziv na pandemijo COVID-19 pripravijo načrt izrednih ukrepov, da bi zagotovili minimalno delovanje sistemov za boj proti trgovini z ljudmi v izrednih razmerah; ugotavlja, da bi moral načrt izrednih ukrepov obsegati minimalen paket storitev, ki so na voljo žrtvam za pokritje njihovih najnujnejših potreb v času omejenih možnosti za napotitev, zaščito, preiskovanje njihovih primerov in sodne postopke;
80. poziva Komisijo, naj zagotovi neprekinjeno delo koordinatorja EU za boj proti trgovini z ljudmi z imenovanjem stalnega koordinatorja EU za boj proti trgovini z ljudmi, to pa naj tudi vključi v novo strategijo za boj proti trgovini z ljudmi;

o

o o

81. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.
-

sreda, 10. februar 2021

P9_TA(2021)0042

Izvajanje člena 43 direktive o azilnih postopkih

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o izvajanju člena 43 Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (2020/2047(INI))

(2021/C 465/05)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah, ki jo je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov (OZN) leta 1948, in Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o otrokovih pravicah,
- ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah (EKČP),
- ob upoštevanju Ženevske konvencije o statusu beguncev iz leta 1951 in njenega protokola iz leta 1967, zlasti pravice do nevrčanja,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) ter zlasti njenih členov 1, 3, 4, 6, 7, 18, 19, 20 in 47,
- ob upoštevanju globalnega dogovora o varnih, urejenih in zakonitih migracijah, ki ga je Generalna skupščina OZN sprejela 19. decembra 2018,
- ob upoštevanju člena 78 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite ⁽¹⁾ (direktiva o azilnih postopkih),
- ob upoštevanju ustrezne sodne prakse Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP),
- ob upoštevanju Direktive 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito ⁽²⁾ (direktiva o pogojih za sprejem),
- ob upoštevanju začasnega dogovora med Parlamentom in Svetom z dne 14. junija 2018 o prenovitvi direktive o pogojih za sprejem,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) ⁽³⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva ⁽⁴⁾ (Dublin III),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. aprila 2020 z naslovom COVID-19: Smernice za izvajanje zadevnih določb EU na področju azila in vračanja ter za preselitve (C(2020)2516),

⁽¹⁾ UL L 180, 29.6.2013, str. 60.

⁽²⁾ UL L 180, 29.6.2013, str. 96.

⁽³⁾ UL L 77, 23.3.2016, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 180, 29.6.2013, str. 31.

sreda, 10. februar 2021

- ob upoštevanju evropske ocene izvajanja Službe Evropskega parlamenta za raziskave (EPRS) iz novembra 2020 o azilnih postopkih na meji ⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju študije Evropskega azilnega podpornega urada (EASO) iz septembra 2020 z naslovom *Border Procedures for Asylum Applications in EU+ Countries* (Postopki na meji za prošnje za azil v državah EU+) in njegove publikacije iz septembra 2019 z naslovom *Guidance on asylum procedure: operational standards and indicators* (Smernice o azilnem postopku: operativni standardi in kazalniki),
 - ob upoštevanju poročila Agencije Evropske unije za temeljne pravice o temeljnih pravicah za leto 2020,
 - ob upoštevanju mnenja Agencije Evropske unije za temeljne pravice št. 3/2019 z dne 4. marca 2019 z naslovom *Update of the 2016 Opinion of the European Union Agency for Fundamental Rights on fundamental rights in the „hotspots“ set up in Greece and Italy* (Posodobitev mnenja Agencije Evropske unije za temeljne pravice iz leta 2016 o temeljnih pravicah na žariščnih točkah, vzpostavljenih v Grčiji in Italiji),
 - ob upoštevanju poročila Agencije Evropske unije za temeljne pravice z dne 8. decembra 2020 z naslovom *Migration: Fundamental Rights Challenges at Land Borders* (Migracije: izzivi, povezani s temeljnimi pravicami na kopenskih mejah),
 - ob upoštevanju priporočenih načel in smernic o človekovih pravicah na mednarodnih mejah Urada visokega komisarja OZN za človekove pravice,
 - ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje iz leta 2016 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 30. maja 2018 o razlagi in izvajanju Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje ⁽⁶⁾,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve z dne 22. maja 2018 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika ter člena 1(1)(e) in Priloge 3 sklepa konference predsednikov z dne 12. decembra 2002 o postopku pridobitve dovoljenja za pripravo samoiniciativnih poročil,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (A9-0005/2021),
- A. ker je namen te resolucije sozakonodajalcema zagotoviti na dokazih utemeljene informacije o sedanjih uporabi postopkov na meji in oceniti, kako države članice izvajajo člen 43 direktive o azilnih postopkih in povezane določbe; ker resolucija ne nadomešča niti polnopravnega poročila o izvajanju direktive, ki bi ga Komisija že morala pripraviti, niti zakonodajnih pogajanj o novem spremenjenem predlogu uredbe o azilnih postopkih;
- B. ker razčlenjeni in primerljivi podatki v zvezi z izvajanjem člena 43 direktive o azilnih postopkih pogosto niso zbrani ali javno dostopni; ker podatki o finančnih stroških postopkov na meji niso na voljo; ker lahko odvzem prostosti pri posameznikih povzroči znatne človeške stroške, zlasti če so centri za pridržanje na mejah neprimerni ali če se postopkovni zaščitni ukrepi ne izvajajo oziroma se izvajajo neustrezno;
- C. ker direktiva o azilnih postopkih ne vsebuje jasne opredelitve postopkov na meji niti ne določa njihovih ciljev; ker člen 43(1) direktive o azilnih postopkih državam članicam daje možnost, da uporabijo postopke na meji; ker postopek na meji uporablja 14 držav članic in ker tri med njimi v skladu z evropsko oceno izvajanja EPRS postopek uporabljajo iz razlogov, ki niso določeni v direktivi o azilnih postopkih; ker lahko države članice v natančno določenih okoliščinah predvidijo postopke presojanja dopustnosti in/ali vsebinske preučitve na meji ali v tranzitnem območju; ker večina držav članic na meji ali v tranzitnih območjih ocenjuje tudi uporabo dublinskega sistema; ker postopki na meji pomenijo le majhen delež vseh primerov, ki jih obravnavajo organi za presojo, razen v Grčiji, kjer je več kot 50 % prošelj za azil obravnavanih po skrajšanem postopku, uvedenem po izjavi EU in Turčije;

⁽⁵⁾ W. van Ballegooij, K. Eisele, *Asylum procedures at the border, European Implementation Assessment* (Azilni postopki na meji, Evropska ocena izvajanja), Služba Evropskega parlamenta za raziskave, 2020.

⁽⁶⁾ UL C 76, 9.3.2020, str. 86.

sreda, 10. februar 2021

- D. ker v členu 43 direktive o azilnih postopkih ni izrecno določeno, na katerih mejah lahko države članice uporabijo postopke na meji; ker je bilo v evropski oceni izvajanja EPRS ugotovljeno, da je treba izraz „meja“ iz zgoraj navedenega člena razumeti kot zunanje meje EU; ker dve državi članici uporabljata postopke na meji tudi na notranjih mejah in prosilce pridrži v policijskih objektih;
- E. ker nekatere države članice prosilce za azil pridrži v postopkih na meji brez pravne podlage v nacionalnem pravu; ker se lahko poleg nezadostnih zaščitnih ukrepov za prosilce zaradi tega krati tudi pravica poslancev Parlamenta do obiska;
- F. ker za pridržanje v postopkih na meji veljajo ista pravila kot za pridržanje prosilcev drugje na ozemlju države članice; ker direktiva o pogojih za sprejem določa, da se lahko prosilci pridrži le v skrajnem primeru, potem ko so bili ustrezno preučeni vsi drugi ukrepi, ki ne vključujejo pridržanja, in da mora pridržanje temeljiti na načelih nujnosti in sorazmernosti; ker morajo države članice, kadar pridržanje odredijo upravni organi, zagotoviti hitro sodno preučitev zakonitosti pridržanja, ki se opravi po uradni dolžnosti in/ali na zahtevo prosilca; ker si morajo države članice v skladu z veljavnim pravnim okvirom prizadevati tudi, da se pridržani mladoletniki izpustijo in nastanijo v primernih prostorih za mladoletnike;
- G. ker kljub znatnemu povečanju domnevnih kršitev temeljnih pravic na zunanjih mejah EU državam članicam ni treba vzpostaviti neodvisnega mehanizma za spremljanje, ki bi zagotavljal varstvo temeljnih pravic na zunanjih mejah;
- H. ker bi bilo treba državljanom tretjih držav ali osebam brez državljanstva v postopkih na meji zagotoviti jasne informacije in ustrezno pomoč, med drugim pravno pomoč in tolmačenje, zlasti glede možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito;
- I. ker je bilo v evropski oceni izvajanja EPRS ugotovljeno, da države članice, ki se preučujejo v oceni, v praksi ne uporabljajo procesnih jamstev, določenih v direktivi o azilnih postopkih, zlasti pravice do obveščeniosti, pravne pomoči in tolmačenja, ali pa jih uporabljajo le restriktivno;
- J. ker evropska ocena izvajanja EPRS razkriva več primerov neskladnosti z direktivo o azilnih postopkih; ker je Komisija sprožila postopek za ugotavljanje kršitev zgolj proti dvema državama članicama;

Splošne ugotovitve

1. ugotavlja, da je Komisija med pripravo novega pakta o migracijah in azilu izvedla posvetovanja z deležniki, pa tudi izmenjave s Parlamentom in državami članicami; vendar poudarja, da Komisija kljub pravni obveznosti poročanja in zahtevam, ki izhajajo iz medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje, ni nikoli predložila poročila o izvajanju direktive o azilnih postopkih ter da je v letih 2016 in 2020 predstavila predloga za uredbo o azilnih postopkih, ne da bi predvidela oceno učinka; pričakuje, da bo Komisija predstavila poročilo, s katerim zamuja od leta 2017;
2. ponovno poudarja, da je za usmerjanje usklajenega oblikovanja politike pomemben je pristop, ki temelji na dokazih;
3. ugotavlja, da so spremljanje in statistični podatki nujni za zagotavljanje skladnosti z zakonodajo EU; poziva države članice, naj zbirajo statistične podatke o: (i) številu prošenj, obravnavanih v postopkih na meji, in kategoriji prosilcev; (ii) vrstah razlogov, navedenih za uporabo postopka na meji, in njihovi pogostosti; (iii) izidih postopkov na meji na prvi stopnji in v pritožbenem postopku ter (iv) številu in kategorijah oseb, ki niso bile vključene v postopek na meji;

Področje uporabe

4. poudarja, da so postopki na meji trenutno izjema od zakonsko določenega pravila, da imajo prosilci za azil pravico do vstopa na ozemlje države članice; ugotavlja, da so številne prošnje za mednarodno zaščito podane na meji ali v tranzitnem območju države članice, preden se odloči, ali se bo prosilcu dovolil vstop ali ne; ugotavlja, da lahko države članice v teh primerih postopke na meji uporabijo le v primerih, ki so izčrpno določeni v členu 31(8) in členu 33 direktive o azilnih postopkih, ter v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II te direktive; ugotavlja, da se prenos in uporaba postopkov na meji na podlagi direktive o azilnih postopkih med državami članicami razlikujeta, kar povzroča neenotnost v EU; ugotavlja, da večina držav članic uporablja postopke na meji le v majhnem številu primerov in da več držav članic običajno ne uporablja postopkov na meji; vendar poudarja, da tri od sedmih držav članic, preučeni v evropski oceni izvajanja EPRS, uporabljajo postopke na mejah iz razlogov, ki presegajo tiste iz člena 43 direktive o azilnih postopkih, in jih poziva, naj tega ne počnejo; poleg tega poziva države članice, naj na notranjih mejah ne uporabljajo postopkov na mejah;

sreda, 10. februar 2021

5. ugotavlja, da imajo vse osebe, ki zaprosijo za mednarodno zaščito, interes, da se njihove prošnje obravnavajo čim hitreje in učinkoviteje, pod pogojem, da se vse prošnje presoajo individualno ter da se uporabljajo postopkovni zaščitni ukrepi in pravice, ki so v skladu s pravom Unije priznane prosilcem, in da je te zaščitne ukrepe in pravice mogoče učinkovito uveljavljati;

Pravna fikcija nevstopa in pridržanje

6. opozarja, da postopki na meji vključujejo obravnavo prošnje za azil na meji ali v tranzitnem območju pred odločitvijo o vstopu na ozemlje države članice; ponovno poudarja, da zavrnitev vstopa v skladu z Zakonikom o schengenskih mejah ne sme posegati v uporabo posebnih določb o pravici do azila in mednarodne zaščite; zato ugotavlja, da države članice morajo oceniti, ali prosilec za azil potrebuje zaščito;

7. ugotavlja tudi, da je v skladu s členom 9(1) direktive o azilnih postopkih prosilec treba dovoliti, da ostanejo na ozemlju držav članic, tudi na meji ali v tranzitnem območju, kjer je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito;

8. poudarja, da je dejstvo, da prosilec ni zakonito vstopil na ozemlje države članice, čeprav dejansko ostane na tem ozemlju, pravna fikcija; poudarja, da ta pravna fikcija vpliva le na pravico do vstopa in bivanja, vendar ne pomeni, da prosilec ni pod jurisdikcijo zadevne države članice;

9. poudarja, da bodo prosilci, za katere se uporabijo postopki na meji, med obravnavo prošnje za azil verjetno pridržani; poleg tega opozarja, da so vse države članice, preučene v evropski oceni izvajanja EPRS, pridržale prosilce za azil v okviru postopkov na meji;

10. ponovno opozarja, da kot je določeno v direktivi o pogojih za sprejem, države članice osebe ne smejo pridržati zgolj zaradi tega, ker je prosilec, in da se prosilce lahko pridržijo le v jasno opredeljenih izjemnih okoliščinah; opozarja na skupni začasni dogovor s Svetom o prenovitvi direktive o pogojih za sprejem, ki določa, da države članice ne smejo pridržati prosilca na podlagi njegovega državljanstva; poudarja, da direktiva o pogojih za sprejem določa, da mora pridržanje ostati skrajni ukrep, ki traja čim krajše obdobje in le tako dolgo, dokler veljajo razlogi iz člena 8(3), ter da je treba pridržanim osebam omogočiti, da se pritožijo zoper odvzem prostosti; ponovno poudarja, da pravica do svobode, kot je določena v členu 6 Listine in členu 5 EKČP, velja tudi na mejah EU; obžaluje, da v postopkih na meji ni bilo razvitih in uporabljenih skoraj nobenih alternativ pridržanju, in spodbuja države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da bodo take alternative na voljo;

11. izraža zaskrbljenost, ker nekatere države članice prosilce za azil pridržijo v postopkih na meji brez ustrezne pravne podlage za pridržanje v okviru postopkov na meji v nacionalnem pravu, saj to lahko privede do nezadostnih zaščitnih ukrepov; poudarja, da bi morale države članice v nacionalnem pravu zagotoviti pravno podlago za pridržanje, če se zanj odločijo;

12. opozarja, da je Sodišče Evropske unije v združenih zadevah C-924/19 PPU in C-925/19 PPU odločilo, da lahko primer, ko prosilec sme zapustiti tranzitno območje in se odpraviti v tretjo državo, šteje za pridržanje;

13. je globoko zaskrbljen zaradi poročil o hudih kršitvah človekovih pravic in izredno slabih pogojih pridržanja v tranzitnih območjih ali centrih za pridržanje na obmejnih območjih; poziva države članice, naj v skladu s standardi direktive o pogojih za sprejem zagotovijo dostojne pogoje za sprejem v obmejnih objektih; v zvezi s tem opozarja, da bi bilo treba pridržane prosilce obravnavati ob polnem spoštovanju njihovega človekovega dostojanstva;

14. opominja, da bi morala biti v skladu z Listino in Konvencijo OZN o otrokovih pravicah iz leta 1989 otrokova korist najpomembnejše vodilo držav članic pri uporabi direktive o azilnih postopkih; ugotavlja, da je Odbor OZN za pravice otroka pojasnil, da otroci nikoli ne bi smeli biti pridržani zaradi priseljevanja; ponavlja svoje stališče glede uredbe o azilnih postopkih, da mladoletnikov v okviru postopkov na meji ne bi smeli nikoli pridržati in da se lahko ta postopek za mladoletnike uporabi le, če je na voljo alternativa pridržanju; poziva države članice, ki uporabljajo postopek na meji za mladoletnike, naj sprejmejo alternative pridržanju v skladu z načelom otrokove koristi; poziva države članice, naj postopke na meji uporabljajo le, če so na voljo alternative pridržanju;

sreda, 10. februar 2021

Zavrnitev vstopa in spremljanje

15. opozarja na nedavne ugotovitve Agencije Evropske unije za temeljne pravice, zlasti da se je število sporočenih domnevnih incidentov v zvezi s kršitvami temeljnih pravic na zunanjih mejah v zadnjih letih znatno povečalo; ugotavlja, da to vključuje številne primere, ko je bil vstop osebam zavrjen, ne da bi se njihove prošnje za azil evidentirale, tudi v okviru postopkov na meji; ponovno poudarja, da morajo države članice preprečiti nedovoljene prehode meje, in opozarja, da ta obveznost ne posega v pravice oseb, ki prosijo za mednarodno zaščito; se strinja z Agencijo Evropske unije za temeljne pravice, da je rednost in resnost teh domnevnih incidentov resen problem na področju temeljnih pravic; ponovno poudarja, da so v skladu z zakonodajo EU in mednarodnim pravom samodejna zavrnitev vstopa, vračanje in kolektivni izgon prepovedani; poleg tega poudarja, da morajo države članice v skladu s členom 8 direktive o azilnih postopkih osebe obvestiti o možnosti vložitve prošnje za azil, če obstajajo znaki o potrebah po zaščiti, in da je treba osebam, ki jim je bil zavrjen vstop, zagotoviti dostop do učinkovitega pravnega sredstva v skladu z zakonodajo EU in EKČP; obsoja vse primere, v katerih države članice ne spoštujejo teh obveznosti, in jih poziva, naj jih v celoti izpolnijo; poziva Komisijo, naj učinkovito zagotovi, da bodo države članice izpolnjevale te obveznosti, tudi s tem, da v primeru resnih pomanjkljivosti začasno ustavi plačila EU;

16. meni, da je nujno ustanoviti neodvisni mehanizem za spremljanje, in poziva države članice, naj organom za spremljanje omogočijo neoviran dostop do obmejnih objektov ter s tem zagotovijo učinkovito varstvo temeljnih pravic in sistematično poročanje o kršitvah v skladu s priporočili Agencije Evropske unije iz njenega poročila o vprašanih, povezanih s temeljnimi pravicami na kopenskih mejah; meni, da bi bilo treba v okviru neodvisnega spremljanja preverjati tudi kakovost postopka odločanja in njegovega izida, pa tudi pogoje pridržanja in skladnost s postopkovnimi zaščitnimi ukrepi; meni, da bi morale biti v organe za spremljanje vključene neodvisne in pristojne nacionalne institucije za človekove pravice ter nevladne organizacije, agencije EU, kot je Agencija za temeljne pravice, pa tudi mednarodne organizacije, kot je Visoki komisariat OZN za begunce;

Mladoletniki brez spremstva in ranljivi prosilci, ki v postopku na meji potrebujejo posebna procesna jamstva

17. ugotavlja, da člen 24 direktive o azilnih postopkih določa, da države članice v razumnem času potem, ko je podana prošnja za mednarodno zaščito, ocenijo, ali prosilec potrebuje posebna procesna jamstva, in da ne smejo uporabiti postopka na meji, če takih jamstev ni mogoče zagotoviti v njegovem okviru;

18. poudarja, da so države članice vzpostavile mehanizme za ugotavljanje, kateri prosilci potrebujejo posebna procesna jamstva, vendar mehanizmi pogosto niso učinkoviti pri odkrivanju takih potreb in, kadar se ugotovijo potrebe, pogosto ocenjujejo le vidne potrebe; ugotavlja, da je še vedno izziv učinkovito in hitro ugotoviti, kateri prosilci potrebujejo posebna procesna jamstva; poudarja, da imajo ranljive osebe pravico, da se ocenijo njihove potrebe po posebnih procesnih jamstvih, in, če se zanje uporabijo postopki na meji, do ustrezne podpore v skladu z zakonodajo EU; poziva države članice, naj zagotovijo, da bo postopek ugotavljanja, kateri prosilci potrebujejo posebna procesna jamstva, učinkovit in tem prosilcem zagotovijo popoln dostop do posebnih jamstev in podpore, kot je določeno v direktivi o pogojih za sprejem; poudarja, da kadar v okviru postopka na meji ni mogoče zagotoviti ustrezne podpore ali kadar organ za presojo meni, da prosilec potrebuje posebna procesna jamstva (pri čemer je posebna pozornost namenjena žrtvam mučenja, posilstva ali drugih hujših oblik psihološkega, fizičnega, spolnega nasilja ali nasilja na podlagi spola), organ za presojo zanj teh postopkov ne sme uporabiti ali jih mora prenehati uporabljati;

19. opozarja, da člen 25(6)(b) direktive o azilnih postopkih določa omejen sklop okoliščin, ki državam članicam omogočajo, da v postopku na meji obravnavajo prošnje mladoletnikov brez spremstva; poudarja, da preučene države članice niso vzpostavile ustreznih metod za ocenjevanje starosti; poziva države članice, naj zagotovijo spoštovanje načela otrokove koristi ter zaščitijo otroke, vključno z žrtvami trgovine z ljudmi; poudarja, da direktiva o azilnih postopkih državam članicam omogoča, da mladoletnike brez spremstva izvzamejo iz postopka na meji in njihove prošnje ustrezno obravnavajo v okviru rednega azilnega postopka; poziva države članice, naj mladoletnike brez spremstva izvzamejo iz postopkov na meji;

Postopkovni zaščitni ukrepi

20. ugotavlja, da so postopki na meji skrajšani postopki, in opozarja, da imajo prosilci v postopkih na meji v skladu s členom 43 direktive o azilnih postopkih enake pravice in jamstva kot prosilci v običajnih postopkih;

21. poudarja, da so v vseh preučeni državi članici poročali o velikih težavah pri dostopu do pravne pomoči in njeni kakovosti; poudarja, da je pravna pomoč ključna za zagotovitev pravičnih azilnih postopkov; priporoča, naj se brezplačna pravna pomoč zagotovi že na prvi stopnji, takoj ko je prošnja za azil evidentirana; poziva države članice, naj tudi v praksi zagotovijo učinkovit dostop do pravne pomoči ter poskrbijo, da je na voljo dovolj usposobljenih pravnih svetovalcev;

sreda, 10. februar 2021

22. ugotavlja, da lahko države članice v skladu z direktivo o azilnih postopkih nevladnim organizacijam omogočijo dostop do postopka na meji, da prosilcem zagotovijo pomoč; obžaluje, da v okviru postopkov na meji številne države članice ne urejajo takega dostopa specializiranim nevladnim organizacijam do obmejnih objektov, mejnih prehodov in tranzitnih območij, ki lahko ima bistveno vlogo pri zagotavljanju pravnih in procesnih pravic prosilcev ter lahko prispeva h kakovosti odločitev na prvi stopnji;

23. poudarja, da je za postopke na meji značilna kombinacija kratkih postopkovnih rokov in pridržanja; meni, da so učinkoviti postopkovni roki nujni, da bi bilečasne omejitve prostega gibanja v primeru pridržanja oseb kar se da kratke; opozarja, da lahko države članice uvedejo krajše, vendar razumne roke, brez poseganja v ustreznost in celovitost obravnave, ki je v teku, ter učinkovit dostop prosilca do temeljnih jamstev in načel iz direktive o azilnih postopkih; ugotavlja, da se rok za odločitev v postopku na meji med državami članicami razlikuje, in sicer od dveh do 28 dni, rok za vložitev pritožbe pa od dveh do sedmih dni; poudarja, da lahko kratki roki otežijo temeljito pripravo razgovora ali pritožbe in s tem pošteno uporabo postopka, zlasti če se postopkovni zaščitni ukrepi iz direktive o azilnih postopkih ne uporabljajo učinkovito;

24. ponovno poudarja obveznosti držav članic glede zagotavljanja dostopa do pomoči, zastopanja in postopkovnih informacij prosilcem, kot je določeno v direktivi o azilnih postopkih; poudarja, da morajo prosilci imeti pravočasen dostop do ustreznih in razumljivih informacij o postopkih na meji ter svojih pravicah in dolžnostih; poudarja, da bi bilo treba tolmačenje zagotoviti osebno in v vseh fazah postopka na meji; opozarja, da so osebni razgovori posledica obveznosti držav članic, da prosilcem dejansko omogočijo, da predstavijo razloge za svoje prošnje in ključne elemente postopka obravnave, voditi pa jih mora ustrezno usposobljeno osebje; poudarja, da bi bilo treba prosilcem zagotoviti dovolj časa za pripravo na razgovor; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da države članice, preučene v evropski oceni izvajanja EPRS, ne izpolnjujejo svojih obveznosti iz direktive o azilnih postopkih v zvezi s postopkovnimi zaščitnimi ukrepi v okviru postopkov na meji, in poudarja, da lahko težave prosilcev pri dostopu do postopkovnih zaščitnih ukrepov resno vplivajo na njihove pravice, zagotovljene z Listino; poziva države članice, naj zaščitne ukrepe iz direktive o azilnih postopkih izvajajo in jih uporabljajo v celoti;

25. priznava, da direktiva o azilnih postopkih prepušča državam članicam presojo, ali imajo pritožbe samodejni odločilni učinek; vendar opozarja, da je Sodišče Evropske unije priznalo, da mora imeti pritožba zoper odločbo o vrnitvi, katere izvršitev lahko državljana tretje države izpostavi resnemu tveganju vračanja, odločilni učinek;

Postopki na meji in veliko število prihodov

26. ugotavlja, da je mogoče v skladu s členom 43(3) direktive o azilnih postopkih v primeru prihodov, pri katerih gre za veliko državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki vložijo prošnje za mednarodno zaščito na meji ali v tranzitnem območju, te postopke izvajati tudi, kadar in kolikor časa so ti državljani tretjih držav in osebe brez državljanstva normalno nastanjeni v bližini meje ali tranzitnega območja;

27. opozarja, da jamstva iz poglavja II direktive o azilnih postopkih veljajo tudi v primeru velikega števila prihodov; meni, da je za to bistveno zagotoviti dovolj osebja in sredstev; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da lahko v teh primerih pride do težav pri pravilni uporabi postopkov na meji, da so možne kršitve temeljnih pravic in težave z učinkovitostjo;

28. se strinja s pomisleki, ki so jih izrazili Agencija za temeljne pravice, visoki komisar OZN za begunce in posebni poročevalec OZN za človekove pravice migrantov glede spoštovanja procesnih jamstev in temeljnih pravic v skrajšanih postopkih na meji, ki se uporabljajo na grških žariščnih točkah; obžaluje resne vrzeli na področju temeljnih pravic na evropskih žariščnih točkah, ki jih je opredelila Agencija Evropske unije za temeljne pravice;

29. ugotavlja, da lahko agencije EU podprejo države članice v primeru velikega števila prihodov prosilcev za azil na vstopni točki na meji, da se vsem prosilcem zagotovi hiter in pravičen postopek; zlasti ugotavlja, da lahko urad EASO zagotavlja operativno podporo na različnih stopnjah azilnega postopka in da lahko agencija Frontex pomaga pri pregledovanju, identifikaciji in odvzemu prstnih odtisov; ugotavlja, da je urad EASO doslej zagotavljal pomoč le v Grčiji v okviru tako imenovanega skrajšanega postopka na meji na otokih; poleg tega poudarja, da so bile dosežene izboljšave, vendar še vedno obstajajo resne pomanjkljivosti, kot je povprečno večmesečno trajanje postopkov na meji; upa, da bo načrtovana Agencija EU za azil prispevala k odpravi teh pomanjkljivosti;

sreda, 10. februar 2021

Uporaba postopkov na meji

30. opominja, da je uporaba postopkov na meji prepuščena presoji držav članic; ponavlja, da bi morale države članice, če uporabljajo postopke na meji, določiti pogoje, ki prosilcem za mednarodno zaščito zagotavljajo pošten in ustrezen postopek ter hitro in jasno informacijo o njegovem izidu; ugotavlja, da je zlasti v bolj zapletenih primerih učinkovitost procesnih jamstev, kot je pravica do pravne pomoči, lahko omejena; poudarja, da morajo biti učinkoviti postopki in postopkovni zaščitni ukrepi tesno povezani; poudarja, da je treba prošnjo obravnavati v skladu z drugimi določbami direktive o azilnih postopkih, če odločitve ni mogoče sprejeti najpozneje v štirih tednih; poziva države članice, naj v zakonodaji in praksi v celoti spoštujejo postopkovne zaščitne ukrepe, določene v direktivi o azilnih postopkih;

31. poziva države članice, naj še naprej izmenjujejo primere dobre prakse o pravilni uporabi sedanjih postopkov na meji ter jih delijo tudi s Komisijo;

32. poziva države članice, naj kritično ocenijo, ali njihove sedanje operativne zmogljivosti zadostujejo za zagotavljanje izvajanja njihovih obveznosti v postopkih na meji; poziva države članice, naj po potrebi okrepijo operativno sodelovanje in pomoč;

33. poziva Komisijo, naj učinkovito spremlja izvajanje člena 43 direktive o azilnih postopkih ter povezanih določb in v primeru neskladnosti ukrepa, med drugim tako, da po potrebi sproži postopek za ugotavljanje kršitev;

o

o o

34. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

sreda, 10. februar 2021

P9_TA(2021)0043

Dostop javnosti do dokumentov za leta 2016–2018

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o dostopu javnosti do dokumentov (člen 122(7)) – letno poročilo za leta 2016–2018 (2019/2198(INI))

(2021/C 465/06)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti členov 1, 9, 10, 11 in 16 PEU ter člena 15 PDEU,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), zlasti členov 41 in 42,
- ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. marca 2014 o dostopu javnosti do dokumentov (člen 104(7)) v obdobju 2011–2013 ⁽²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 28. aprila 2016 o dostopu javnosti do dokumentov (člen 116(7)) za leti 2014 in 2015 ⁽³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. septembra 2017 o preglednosti, odgovornosti in integriteti v institucijah EU ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju letnih poročil evropske varuhinje človekovih pravic in njenega posebnega poročila v strateški preiskavi OI/2/2017 o preglednosti zakonodajnega postopka Sveta,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. januarja 2019 o strateški preiskavi varuhinje človekovih pravic OI/2/2017 o preglednosti zakonodajnih razprav v pripravljalnih telesih Sveta EU ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice,
- ob upoštevanju poročil Komisije, Sveta in Parlamenta za leta 2016, 2017 in 2018 o uporabi Uredbe (ES) št. 1049/2001,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1367/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. septembra 2006 o uporabi določb Aarhuške konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v institucijah in organih Skupnosti ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. novembra 2017 o letnem poročilu o dejavnostih Evropskega varuha človekovih pravic za leto 2016 ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju političnih smernic za Komisijo za obdobje 2019–2024, ki jih je predstavila predsednica Ursula von der Leyen,
- ob upoštevanju člena 54 in člena 122(7) Poslovnika,
- ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve in mnenja Odbora za ustavne zadeve (A9-0004/2021),

⁽¹⁾ UL L 145, 31.5.2001, str. 43.

⁽²⁾ UL C 378, 9.11.2017, str. 27.

⁽³⁾ UL C 66, 21.2.2018, str. 23.

⁽⁴⁾ UL C 337, 20.9.2018, str. 120.

⁽⁵⁾ UL C 411, 27.11.2020, str. 149.

⁽⁶⁾ UL L 264, 25.9.2006, str. 13.

⁽⁷⁾ UL C 356, 4.10.2018, str. 77.

sreda, 10. februar 2021

- A. ker je v Pogodbah zapisano, da „Unija pri vseh svojih dejavnostih upošteva načelo enakosti svojih državljanov, ki so deležni enake obravnave s strani njenih institucij“ (člen 9 PEU); ker ima vsak državljan „pravico sodelovati v demokratičnem življenju Unije“ in se „odločitve [...] sprejemajo kar najbolj odprto in v kar najtesnejši povezavi z državljani“ (člen 10(3) PEU, upošteva njeno trinajsto uvodno izjavo in člene 1(2) in 9);
- B. ker člen 15 PDEU določa, da institucije, organi, uradi in agencije Unije zaradi spodbujanja dobrega upravljanja in zagotovitve sodelovanja civilne družbe pri svojem delu kar najbolj upoštevajo načelo javnosti delovanja ter da imajo vsi državljani Unije in vse fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic pravico dostopa do dokumentov institucij, organov, uradov in agencij Unije;
- C. ker je status pravice dostopa do dokumentov kot temeljne pravice poudarjen tudi v členu 42 Listine, ki ima danes enako pravno veljavo kot Pogodbi (člen 6(1) PEU); ker pravica dostopa državljanom omogoča, da učinkovito uveljavljajo svojo pravico do nadzora nad delom in dejavnostmi institucij, organov, uradov in agencij EU, zlasti nad sprejemanjem zakonodaje;
- D. ker bi morale biti delovanje institucij EU skladno z načelom pravne države; ker si morajo institucije EU prizadevati doseči kar najvišje standarde preglednosti, odgovornosti in integritete; ker so ta vodila načela ključni elementi za spodbujanje dobrega upravljanja v institucijah EU ter zagotavljanje večje odprtosti delovanja EU in njenega procesa odločanja; ker je zaupanje državljanov v institucije EU bistveno za demokracijo, dobro upravljanje in učinkovito oblikovanje politik; ker bi bilo treba zagotoviti tudi preglednost in dostop do dokumentov o načinu izvajanja politik EU na vseh ravneh in uporabe sredstev EU; ker sta odprtost in udeležba civilne družbe nepogrešljivi za spodbujanje dobrega upravljanja institucij EU; ker imajo državljani v skladu s temeljnimi načeli demokracije pravico do poznavanja in spremljanja postopka odločanja; ker Evropski parlament deluje z visoko stopnjo preglednosti v zakonodajnem postopku, tudi v fazi odborov, ki državljanom, medijem in deležnikom omogoča, da vidijo, kako in zakaj so odločitve sprejete in lahko jasno opredelijo različna stališča v Parlamentu in se seznanijo, od kje izvirajo določeni predlogi, ter da spremljajo postopke sprejetja končnih odločitev;
- E. ker v skladu s členom 16(8) PEU Svet zaseda javno, ko odloča in glasuje o osnutku zakonodajnega akta; ker je po trditvah evropske varuhinje človekovih pravic večina pripravljanih dokumentov v tekočih zakonodajnih postopkih označena z „LIMITE“, kar pomeni nesorazmerno omejevanje pravice državljanov do dostopa do zakonodajnih dokumentov⁽⁸⁾; ker to, da Svet ni zavezan zagotavljanju preglednosti, kaže na pomanjkanje odgovornosti v njegovi vlogi sozakonodajalca EU;
- F. ker so bila v preiskavah, ki jih je varuhinja človekovih pravic zaključila leta 2018, poudarjena naslednja glavna vprašanja: preglednost, odgovornost in dostop javnosti do informacij in dokumentov (24,6 %), kultura storitev (19,8 %) ter ustrezna uporaba diskrecijskih pravic (16,1 %); ker so se druga vprašanja med drugim nanašala na spoštovanje postopkovnih pravic, kot je pravica do zaslišanja, spoštovanje temeljnih pravic, etična vprašanja, sodelovanje javnosti v postopku odločanja EU, tudi v postopkih ugotavljanja kršitev, dobro finančno poslovanje razpisov, nepovratnih sredstev in pogodb EU, zaposlovanje ter dobro urejanje vprašanj glede osebja EU;
- G. ker je varuhinja človekovih pravic leta 2018 vzpostavila novo spletišče s prenovljenim in uporabnikom prijaznim vmesnikom za morebitne pritožnike; ker „hitri“ postopek za obravnavo pritožb o dostopu javnosti do dokumentov, ki ga je uvedla varuhinja človekovih pravic, odraža njeno odločenost, da iskalcem pomoči hitro nudi pomoč in sprejme odločitve;
- H. ker je varuhinja človekovih pravic v strateški preiskavi OI/2/2017/TE ugotovila, da Svet ne deluje pregledno, kar zadeva dostop javnosti do njegovih zakonodajnih dokumentov, in da v njegovi sedanji praksi postopka odločanja, zlasti med pripravljano fazo v pripravljanih telesih Sveta, vključno z odbori, delovnimi skupinami in Odborom stalnih

⁽⁸⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/sl/recommendation/en/89518>

sreda, 10. februar 2021

predstavnikov (Coreper), prihaja do nepravilnosti; ker je 16. maja 2018 varuhinja zaradi nepripravljenosti Sveta, da izvede njena priporočila, Parlamentu predložila posebno poročilo OI/2/2017/TE o preglednosti zakonodajnega postopka v Svetu; ker je Parlament v svoji resoluciji z dne 17. januarja 2019 o strateški preiskavi varuhinje človekovih pravic podprl priporočila varuhinje;

- I. ker je varuhinja človekovih pravic v zadevi 1302/2017/MH o tem, kako je Komisija obravnavala zahtevo za dostop javnosti do mnenj svoje pravne službe v zvezi z registrom za preglednost, ugotovila, da vztrajno zavračanje Komisije širšega dostopa do dokumentov pomeni nepravilnost, saj Komisija ravno pri ukrepu, namenjenem spodbujanju preglednosti kot načina za povečanje legitimnosti in odgovornosti EU, ni izkazala kar največje odprtosti in odkritosti;

Preglednost s širšega vidika

1. si odločno prizadeva, da bi državljane približal svojemu postopku odločanja; poudarja, da sta preglednost in odgovornost temeljni za ohranjanje zaupanja državljanov Unije v politične, zakonodajne in upravne postopke Unije; poudarja, da člen 10(3) PEU priznava participativno demokracijo kot enega od glavnih demokratičnih načel EU, s tem pa poudarja, da je treba odločitve sprejemati čim bliže državljanom; opozarja, da je popolnoma demokratično in zelo pregledno odločanje na evropski ravni nujno za povečanje zaupanja državljanov v institucije EU; poudarja, da morajo vse institucije EU delovati s podobno ravnjo preglednosti;

2. z zadovoljstvom ugotavlja, da je bil imenovan komisar za preglednost, čigar naloga je vnesti več preglednosti v zakonodajni postopek evropskih institucij;

3. opozarja, da Parlament na odprt in pregleden način zastopa interese evropskih državljanov, da bi bili v celoti obveščeni, kot je potrdila varuhinja človekovih pravic, in je seznanjen z napredkom, ki ga je Komisija dosegla pri izboljšanju svojih standardov preglednosti; je zelo zaskrbljen, ker Svet kljub pozivom in priporočilom Parlamenta ter varuhinje človekovih pravic še ni uvedel primerljivih standardov in da postopek odločanja v Svetu še zdaleč ni pregleden; poziva Svet, naj v praksi izvaja ustrezne sodbe Sodišča Evropske unije, namesto da jih poskuša zaobiti; ceni dobre prakse nekaterih predsedstev Sveta in tudi nekaterih držav članic, ki objavljajo dokumente Svete, vključno s predlogi predsedstva Sveta;

4. pozdravlja sklep Sveta EU, da po tem, ko je varuhinja človekovih pravic začela postopek v zadevi 1011/2015/TN, uporabi Uredbo (ES) št. 1049/2001 za dokumente njegovega generalnega sekretariata v zvezi z nalogami za podporo različnim medvladnim organom in subjektom, kot so mnenja odbora v zvezi s primernostjo kandidatov za opravljanje nalog sodnika in generalnega pravobranilca Sodišča EU in Splošnega sodišča EU; pozdravlja mnenje varuhinje človekovih pravic, da je treba dati prednost večji odprtosti v zvezi z vprašanjem, kako najti pravilno ravnovesje med potrebo po varstvu osebnih podatkov oseb, ki se ocenjujejo za opravljanje visoke javne funkcije, in potrebo po zagotavljanju čim večje preglednosti v zvezi s postopkom imenovanja na visoko javno funkcijo;

5. obžaluje stalno prakso Komisije, ki Parlamentu pogosto zagotavlja le zelo omejeno količino informacij o izvajanju zakonodaje EU; poziva institucije, naj spoštujejo načelo lojalnega sodelovanja in proaktivno objavljajo te informacije; obžaluje, da Komisija ne želi objaviti statističnih podatkov o učinkovitosti politik EU, kar ovira javni nadzor nad politikami, ki pomembno vplivajo na temeljne pravice; poziva Komisijo, naj bo bolj proaktivna in objavlja te statistične podatke ter tako dokaže, da so politike potrebne in sorazmerne za doseganje njihovega cilja; poziva Komisijo, naj pri sklepanju pogodb s tretjimi strankami zagotovi preglednost; poziva Komisijo, naj bo bolj proaktivna in objavlja čim več informacij o razpisnih postopkih v primerjavi s sedanjo prakso;

6. poudarja, kako pomembni so ukrepi za večjo preglednost odločitev, sprejetih v postopkih za ugotavljanje kršitev; zlasti poziva, naj ima javnost dostop do dokumentov, ki se pošljejo Komisiji in državam članicam v okviru tovrstnih postopkov, ter zadevnih odgovorov;

7. poudarja, da so mednarodni sporazumi pravno zavezujoči in imajo učinek na zakonodajo EU, ter poudarja, da mora celotni proces pogajanj potekati pregledno; želi spomniti, da mora biti Parlament v skladu s členom 218 PDEU v celoti in nemudoma obveščen o vseh fazah tekočih pogajanj; poziva Komisijo, naj okrepi nadaljnja prizadevanja za zagotovitev popolne skladnosti s členom 218 PDEU;

sreda, 10. februar 2021

8. globoko obžaluje, da Komisija in Svet brez ustrezne utemeljitve zahtevata srečanja brez navzočnosti javnosti; meni, da bi bilo treba vsako zahtevo za srečanje brez navzočnosti javnosti podrobno preučiti; poziva k sprejetju jasnih meril in pravil glede zahtev za srečanja brez navzočnosti javnosti v institucijah EU;
9. poudarja, da je pregledna priprava zakonodaje izjemnega pomena za državljane in pomemben način za zagotavljanje njihovega dejavnega sodelovanja v zakonodajnem postopku; pozdravlja medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje iz leta 2016 in zavezo treh institucij, da bodo zagotovile preglednost zakonodajnih postopkov na podlagi ustrezne zakonodaje in sodne prakse, vključno z ustreznim izvajanjem tristranskih pogajanj;
10. institucije spodbuja, naj nadaljujejo razprave o prizadevanjih za vzpostavitev posebne uporabniku prijazne skupne zbirke podatkov o trenutnem stanju zakonodajnih zadev (skupna zakonodajna zbirka podatkov), kakor je bilo dogovorjeno v medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje, da bi zagotovile boljšo preglednost;
11. pozdravlja že začete pobude, ki obravnavajo zahteve javnosti po večji preglednosti, kot je medinstitucionalni register delegiranih aktov, vzpostavljen decembra 2017 kot skupno orodje Parlamenta, Komisije in Sveta, ki omogoča vpogled v celotni življenjski cikel delegiranih aktov;
12. poudarja, da je treba dodatno povečati preglednost postopkov komitologije in dostopnost registra komitologije ter da je treba spremeniti njegovo vsebino, da bi zagotovili večjo preglednost postopka odločanja; poudarja, da bi bilo treba v tem postopku bistveno izboljšati iskalne funkcije registra, da bi omogočale iskanje po političnih področjih;
13. pozdravlja novi kodeks ravnanja za člane Komisije, ki je začel veljati februarja 2018 in ki povečuje preglednost predvsem v zvezi s sestanki med komisarji in zastopniki interesov, pa tudi v zvezi s stroški službenih potovanj posameznih komisarjev; obžaluje, da Svet še vedno ni sprejel kodeksa ravnanja za svoje člane, in ga poziva, naj to nemudoma stori; vztraja, da mora Svet delovati odgovorno in pregledno, tako kot druge institucije;
14. želi spomniti na svoj posodobljeni poslovnik, ki poslance poziva, naj se sistematično omejijo na srečanja samo s tistimi zastopniki interesov, ki so registrirani v registru za preglednost; opozarja tudi, da so poslanci vabljeni, naj na spletu objavijo vsa načrtovana srečanja s predstavniki interesnih skupin, ki spadajo v področje uporabe registra za preglednost, poročevalci, poročevalci v senci in predsedniki odborov pa morajo za vsako poročilo na spletu objaviti vsa načrtovana srečanja s predstavniki interesnih skupin, ki spadajo v področje uporabe registra za preglednost; vseeno pri tem poudarja, da se lahko izvoljeni predstavniki brez omejitev sestanejo z vsemi, ki se jim zdijo relevantni in pomembni za njihovo politično delo;
15. meni, da sedanji način iskanja informacij o vzorcu glasovanja za posameznega poslanca Evropskega parlamenta, in sicer prek datotek pdf na spletnem mestu Parlamenta, ki zajemajo več sto glasovanj, ni prijazen do uporabnika in ne prispeva k preglednosti EU; poziva k uvedbi sistema, ki bo prijazen do uporabnika, v katerem bo mogoče poiskati besedilo, o katerem se je glasovalo, ter izide glasovanja po skupinah in po posameznih poslancih, besedilo pa bi tudi ves čas vidno;
16. pozdravlja, da so pogajanja o predlogu Komisije za medinstitucionalni sporazum o obveznem registru za preglednost (COM(2016)0627) končno zaključena, in poziva vse tri institucije, naj ga začnejo hitro izvajati; poudarja, da je za ohranitev visoke ravni zaupanja državljanov v evropske institucije potrebna večja preglednost srečanj, ki jih organizirajo institucije;
17. prav tako spodbuja člane nacionalnih vlad in parlamentov, naj si prizadevajo za večjo preglednost srečanj s predstavniki interesov, saj so pri sprejemanju odločitev o zadevah EU v širšem smislu del zakonodajalca EU;

Dostop do dokumentov

18. želi spomniti, da je pravica dostopa javnosti do dokumentov institucij temeljna pravica, zapisana v Pogodbah in Listini, ki je neločljivo povezana z demokratično naravo institucij; poudarja, da bi bilo treba to pravico kar najširše uveljaviti čim prej, saj zagotavlja demokratični nadzor nad delom in dejavnostjo institucij EU; opozarja, da je ključni temeljni element predstavniških demokracij zaupanje državljanov v politične institucije;

sreda, 10. februar 2021

19. opominja na svoje pozive iz prejšnjih resolucij o dostopu javnosti do dokumentov; obžaluje, da po več predlogih Parlamenta Komisija in Svet nista ustrezno ukrepala;
20. opozarja, da morata biti v skladu z Uredbo (ES) št. 1049/2001 preglednost in popoln dostop do dokumentov, ki jih hranijo institucije, pravilo, in da je treba, kot to določa stalna praksa Sodišča EU, izjeme iz te uredbe razlagati ozko, s tem, da se upošteva prevladujoči javni interes za njihovo objavo;
21. poudarja, kako pomembno je, da se dokumenti ne prepogosto klasificirajo kot zaupni, kar bi lahko oviralo javni nadzor; obžaluje, da je stopnja tajnosti uradnih dokumentov pogosto prestrogo določena; ponavlja svoje stališče, da bi bilo treba uvesti jasna in enotna pravila za določanje stopnje tajnosti dokumentov;
22. ugotavlja, da se Komisija sooča z največjim številom začetnih prošenj (6 912 v letu 2018), ki se nanašajo na določene dokumente, sledita Svet (2 474 leta 2018) in Parlament (498 leta 2018); priznava, da je stopnja odgovora na splošno pozitivna (po podatkih za leto 2018, je bila 80 % za Komisijo, 72,2 % za Svet in 96 % za Parlament);
23. z zanimanjem ugotavlja, da glavni razlogi za zavrnitev temeljijo na potrebi po zaščiti postopka odločanja institucij, zasebnosti in integritete posameznikov ter poslovnih interesov določene fizične ali pravne osebe; ugotavlja tudi, da je bila za Parlament zaščita pravnih nasvetov tudi ustrezna podlaga v primerih, ko so bili zahtevani predvsem dokumenti predsedstva, medtem ko so bili za Komisijo pomembni razlogi za zavrnitev dostopa do dokumentov tudi izvajanje inšpekcij, preiskav in revizij ter javna varnost;
24. pozdravlja sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi C-213/15 P (Komisija proti Patricku Breyerju), v kateri je sodišče potrdilo sodbo Splošnega sodišča in ugotovilo, da Komisija ne more zavrniti dostopa do pisnih stališč držav članic, ki jih ima na voljo, zgolj zato, ker gre za dokumente o sodnih postopkih; ugotavlja, da Sodišče meni, da je treba vsako odločbo o taki zahtevi sprejeti na podlagi Uredbe (ES) št. 1049/2001 in da dokumenti, povezani s sodno dejavnostjo Sodišča, načeloma niso zunaj področja uporabe uredbe, če jih imajo institucije EU, navedene v uredbi, kot je Komisija v tem posebnem primeru;
25. podpira poziv civilne družbe ⁽⁹⁾ k neposrednemu prenosu javnih zaslišanj pred Sodiščem Evropske unije, kot to že velja za nekatera nacionalna in mednarodna sodišča, na primer ustavno sodišče v Franciji in Evropsko sodišče za človekove pravice;
26. želi spomniti na poziv Komisiji in Svetu, ki ga je izrekel v svoji resoluciji z dne 28. aprila 2016 o javnem dostopu do dokumentov za leti 2014 in 2015;
27. opozarja, da zastoj revizije Uredbe (ES) št. 1049/2001 traja že od leta 2012, in obžaluje namero Komisije, da umakne ta predlog; poziva vse udeležene strani, naj se ponovno vključijo v postopek in nadaljujejo s prenovo, da bi določbe uredbe prilagodili Lizbonski pogodbi in zagotovili, da se področje uporabe razširi na vse institucije, organe in agencije EU, s končnim ciljem, da bi državljanom EU omogočili širši in boljši dostop do dokumentov EU;
28. opozarja, da po uveljavitvi PEU in PDEU za vse institucije, organe in agencije EU velja pravica dostopa do dokumentov, kot navaja člen 15(3) PDEU; meni, da bi bilo treba Uredbo (ES) št. 1049/2001 spremeniti in posodobiti, da bi se uskladila s Pogodbami, se odzvala na razvoj dogodkov na tem področju ter glede na ustrezno sodno prakso Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice; zato poziva vse tri institucije, naj si konstruktivno prizadevajo za sprejetje revidirane uredbe;
29. poudarja, da je omogočanje državljanom, da razumejo in podrobno spremljajo napredek zakonodaje ter sodelujejo pri tem, pravna zahteva iz Pogodb in osnovna zahteva demokratičnega nadzora in demokracije na sploh; meni, da dokumenti, ustvarjeni v okviru dialogov, kot so dnevni redi, povzetki izidov, zapisnikov in splošnih pristopov Sveta, kadar so na voljo in v formatu, na katerem so na voljo, zadevajo zakonodajne postopke in se načeloma ne morejo obravnavati drugače kot drugi zakonodajni dokumenti;

⁽⁹⁾ <https://thegoodlobby.eu/campaigns/openletter-to-the-president-of-the-court-of-justice-of-the-european-union-asking-foreu-courts-to-live-stream-their-publichearings>

sreda, 10. februar 2021

30. poudarja pomen preglednosti in javnega dostopa do dokumentov; poudarja, da je visoka raven preglednosti zakonodajnega postopka bistvena, da lahko državljani, mediji, civilno družna in drugi deležniki zahtevajo odgovornost svojih izvoljenih uradnikov in vlad; priznava pomembno vlogo, ki jo ima varuhinja človekovih pravic pri povezovanju in delovanju kot posrednica med institucijami EU in državljani ter poudarja delo varuhinje človekovih pravic pri zagotavljanju večje odgovornosti zakonodajnega postopka EU javnosti;

31. opozarja, da bi morale biti po mnenju varuhinje človekovih pravic omejitve dostopa do dokumentov, zlasti zakonodajnih dokumentov, izjema in omejene na najnujnejše; pozdravlja skrajšani postopek varuhinje človekovih pravic za dostop do dokumentov, vendar obžaluje, da njena priporočila niso pravno zavezujoča;

32. opozarja, da morajo vse odločitve za zavrnitev dostopa javnosti do dokumentov temeljiti na jasno in strogo opredeljenih pravnih izjemah, spremljati pa jih mora utemeljena in specifična obrazložitev, da bodo državljani lahko razumeli zavrnitev dostopa in učinkovito uporabili razpoložljiva pravna sredstva; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je trenutno edina pravna pot, ki jo imajo državljani na voljo za izpodbijanje zavrnitve dostopa do dokumentov, vložitev tožbe na Sodišču Evropske unije, kar pomeni dolgotrajne postopke, tveganje visokih stroškov in negotov izid, kar pomeni nerazumno breme za državljane, ki želijo izpodbijati odločitev o zavrnitvi dostopa, in jih od tega odvrača;

33. v zvezi s tem poziva institucije, organe in agencije EU, naj sprejmejo hitrejšo, manj zapleteno in dostopnejšo postopke za obravnavo pritožb proti zavrnitvi dostopa, meni, da bi proaktivnejši pristop pomagal zagotoviti učinkovito preglednost in preprečevati nepotrebne pravne spore, ki lahko povzročijo nepotrebne stroške in obremenjujejo tako državljane kot institucije; meni, da se ne bo smelo zgoditi, da državljani zaradi pomanjkanja sredstev ne bi mogli izpodbijati odločitve; opozarja na možnost vložiti prošnje za pravno pomoč, zapisane v Listini; poziva institucije EU, naj ne zahtevajo, da bi nasprotna stranka nosila stroške sodnih postopkov;

34. v zvezi s tem opozarja na odločbo varuhinje človekovih pravic z dne 19. decembra 2017 v zadevi 682/2014/JF, v kateri je kot nepravilnost navedena zahteva Komisije, da morajo vse osebe, ki prosijo za javni dostop do dokumentov, predložiti svoj poštni naslov za pošiljanja v papirni obliki, ter poudarja, da vztrajanje pri ponovnih zahtevah in postopkovnih formalnostih, kadar so nepotrebne in je očitno, da ničemur ne koristijo, kaže na nespoštovanje temeljnih pravic državljanov;

35. odločno obžaluje, da Svet ni proaktiven pri objavljanju večine dokumentov, povezanih z zakonodajnimi dokumenti, kar državljanom ne omogoča, da bi vedeli, kateri dokumenti dejansko obstajajo, in s tem ovira njihovo pravico, da zahtevajo dostop do dokumentov; obžaluje dejstvo, da Svet objavlja razpoložljive informacije o zakonodajnih dokumentih v registru, ki ni popoln ali uporabniku prijazen; poziva Sveta, naj dokumente, povezane z zakonodajnimi dokumenti, uvrsti v uporabniku prijazen javni register, ter tako v celoti upošteva javni interes za preglednost in omogoči zakoniti nadzor, ki ga izvajajo ne le državljani, temveč tudi nacionalni parlamenti;

36. poziva Svet, naj svoje delovne metode uskladi s standardi parlamentarne in participativne demokracije v skladu s Pogodbama, ter ponovno poudarja, da mora biti Svet enako odgovoren in pregleden kot druge institucije;

37. v celoti podpira priporočila Evropske varuhinje človekovih pravic Svetu po strateški preiskavi, in sicer: (a) naj sistematično evidentira države članice, ko izražajo svoja stališča v pripravljanih organih Sveta, (b) naj razvije jasna in javno dostopna merila za označevanje dokumentov kot „LIMITE“ v skladu z zakonodajo EU in (c) naj sistematično pregleda status dokumentov z oznako LIMITE v zgodnji fazi, pred dokončnim sprejetjem zakonodajnega akta, tudi pred neuradnimi pogajanjem v dialogih, ko Svet že pripravi začetno stališče o predlogu; poziva Svet, naj sprejme vse potrebne ukrepe za čimprejšnje izvajanje priporočil varuhinje človekovih pravic, da bi zagotovil preglednost zakonodajnih razprav v svojih pripravljanih telesih;

38. meni, da splošna in nesistematična praksa Sveta, da večino pripravljanih dokumentov v tekočih zakonodajnih postopkih označi z „LIMITE“, pomeni nesorazmerno omejevanje pravice državljanov do dostopa do zakonodajnih dokumentov;

sreda, 10. februar 2021

39. je seznanjen z dejstvom, da je Parlament po sodbi Splošnega sodišča v zadevi De Capitani ⁽¹⁰⁾ prejel znatno več vlog za dostop javnosti do dokumentov s stolpci, o katerih se je razpravljalo na tristranskih srečanjih po sodbi Splošnega sodišča, in z zadovoljstvom ugotavlja, da je po tej sodbi Parlament razkril vse dokumente s stolpci, za katere je bil zahtevan dostop v skladu z Uredbo (ES) št. 1049/2001; pozdravlja to dejstvo, saj odprtost zakonodajnega postopka prispeva k večji legitimnosti institucij v očeh državljanov EU; poudarja, da je splošna zahteva za dopustitev dostopa do dokumentov najbolj ustrezno orodje, ki bi institucijam EU omogočalo, da bi se odzvale na veliko povečanje prošelj za dostop do dokumentov;

40. poudarja, da Sodišče v sodbi v zadevi De Capitani iz marca 2018 navaja, da za mnenja institucij v dokumentih s štirimi stolpci ne velja splošna domneva nerazkritja dokumentov; ugotavlja, da občutljivost obravnavanih tem v dokumentih trialoga sama po sebi še ne predstavlja zadostnega razloga za zavrnitev dostopa javnosti;

41. opozarja, da odločbe Splošnega sodišča veljajo za vse institucije EU in da je Sodišče pojasnilo, da mora institucija, kadar je dokument, ki je po poreklu iz institucije EU, zajet z izjemo od pravice do javnega dostopa, jasno oceniti in pojasniti, zakaj bi lahko dostop do tega dokumenta konkretno in dejansko škodoval interesu, ki je varovan z izjemo, zlasti natančneje zakaj in kako dejansko bi popoln dostop do zahtevanih dokumentov ogrozil postopek odločanja, in s tem zahteval, da mora biti to tveganje razumno predvidljivo, ne le hipotetično; poudarja, da mora biti vsaka zavrnitev dostopa do dokumentov v celoti utemeljena v vsakem posameznem primeru;

42. pozdravlja, da je v zadevi ClientEarth proti Komisiji precej pojasnjen obseg pojma „zakonodajni dokumenti“ in da je Sodišče Evropske unije ugotovilo, da se dokumenti, pripravljene v okviru ocene učinka, štejejo za zakonodajne dokumente in jih zato ni mogoče zaščititi na podlagi splošne domneve javnega nerazkritja dokumentov;

43. obžaluje, da je omejen dostop do svetovanja pravnih služb Sveta, Komisije in Parlamenta in da svetovanje pravne službe Parlamenta pogosto ni dostopno celo članom drugih odborov; poziva institucije, naj zagotovijo preglednost;

44. je seznanjen s preiskavami delovanja agencije FRONTEX, ki jih je leta 2020 začela evropska varuhinja človekovih pravic, v zvezi z obveznostmi agencije v skladu s pravom EU, kar zadeva dostop javnosti do dokumentov; poziva agencijo, naj ukrepa na podlagi ugotovitev evropske varuhinje človekovih pravic in izvaja njena priporočila o posodobitvi registra dokumentov in objavi števila dokumentov občutljive narave, ki jih hrani in ki niso vključeni v njen register dokumentov ⁽¹¹⁾;

45. poudarja pomembno vlogo žvižgačev pri razkrivanju primerov nepravilnosti ter podpira ukrepe za izboljšanje njihove zaščite pred maščevanjem; poziva institucije, naj ocenijo in po potrebi spremenijo svojo notranjo ureditev za poročanje o nepravilnostih;

46. poziva Komisijo, naj zagotovi javni dostop do vseh vnaprejšnjih dogovorov o dobavi v njihovi polni obliki, sklenjenih med EU in zasebnimi podjetji na področju zdravja, zlasti pri naročanju cepiv;

Sklepne ugotovitve

47. poudarja, da bi morala biti potreba po preglednosti v natančnem ravnovesju s potrebo po varstvu osebnih podatkov in omogočanju sprejemanja odločitev z določeno stopnjo zaupnosti, kadar je to potrebno;

48. poudarja, da je treba vsako izjemo pri dostopu javnosti do dokumentov ali informacij EU analizirati posebej, pri tem upoštevajoč, da je dostop do teh dokumentov pravilo, vse izjeme od pravila pa je treba tolmačiti zelo strogo;

49. poziva vse institucije, organe, urade in agencije, naj razvijejo skupen pristop k dostopu do dokumentacije, tudi s postopkom za gradivo s trialogov, in naj stalno preučujejo nove metode in ukrepe za doseganje največje preglednosti;

⁽¹⁰⁾ Sodba Splošnega sodišča z dne 22. marca 2018, Emilio de Capitani proti Evropskemu parlamentu, T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167.

⁽¹¹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/sl/solution/en/137293>

sreda, 10. februar 2021

50. poziva institucije, naj zagotovijo preglednost zakonodajnih postopkov na podlagi ustrezne zakonodaje in sodne prakse ter priporočil varuhinje človekovih pravic;

51. poziva vse institucije, naj skozi celoten zakonodajni cikel izboljšajo komunikacijo in proaktivno razširjajo več svojih dokumentov, ki zadevajo zakonodajni postopek, na najbolj enostaven, uporabnikom prijazen in dostopen način, z objavljanjem na svojih spletiščih in drugih sredstvih obveščanja; poudarja, da je potrebna večja preglednost pri odločanju v postopkih za ugotavljanje kršitev; poziva institucije, naj nadaljujejo prizadevanja za oblikovanje namenske in uporabnikom prijazne skupne zbirke podatkov o trenutnem stanju zakonodajnih dosjejev, ki so še vedno v obdelavi, kot je bilo dogovorjeno v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje, ki bo omogočila preglednost v različnih korakih zakonodajnega postopka in državljanom EU zagotavljala jasnejše razumevanje zakonodajnih postopkov EU;

52. poudarja, da je treba v skladu s členom 3 PEU in Listino v spoštovati bogato jezikovno raznolikost Unije; poziva institucije Evropske unije, naj si po najboljših močeh prizadevajo zagotoviti dostop do dokumentov v vseh uradnih jezikih Evropske unije;

53. poudarja, da je odprtost demokratičnih družb odvisna od zmožnosti državljanov, da dostopajo do različnih preverljivih informacij, da lahko oblikujejo stališče o različnih vprašanjih; poudarja, da dostop do informacij povečuje odgovornost pri odločanju in je bistven za delovanje demokratičnih družb;

o

o o

54. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, varuhinji človekovih pravic, drugim organom, uradom in agencijam Unije in Svetu Evrope.

sreda, 10. februar 2021

P9_TA(2021)0044

Zmanjševanje neenakosti s posebnim poudarkom na revščini zaposlenih

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o zmanjševanju neenakosti s posebnim poudarkom na revščini zaposlenih (2019/2188(INI))

(2021/C 465/07)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 2 in 3 Pogodbe o Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: PEU),
- ob upoštevanju cilja kohezije, določenega v skladu s členom 3 PEU, zlasti socialnega napredka,
- ob upoštevanju horizontalne socialne klavzule iz člena 9 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju socialne politike iz člena 151 PDEU,
- ob upoštevanju revidirane Evropske socialne listine,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in Evropske konvencije varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin v skladu s členom 6 PEU,
- ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, zlasti načel 5 in 6,
- ob upoštevanju ciljev OZN za trajnostni razvoj,
- ob upoštevanju konvencij in priporočil Mednarodne organizacije dela (MOD),
- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki je v Evropski uniji začela veljati 21. januarja 2011 v skladu s Sklepom Sveta 2010/48/ES z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu ⁽²⁾,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost ⁽³⁾,
- ob upoštevanju političnih smernic Ursule von der Leyen,
- ob upoštevanju prilagojenega delovnega programa Komisije za leto 2020,
- ob upoštevanju cilja glede revščine in socialne izključenosti iz strategije Evropa 2020,
- ob upoštevanju okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. oktobra 2008 o spodbujanju socialne vključenosti in boja proti revščini, vključno z revščino otrok, v EU ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ UL L 23, 27.1.2010, str. 35.

⁽²⁾ UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

⁽³⁾ UL L 180, 19.7.2000, str. 22.

⁽⁴⁾ UL C 9 E, 15.1.2010, str. 11.

sreda, 10. februar 2021

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. oktobra 2010 o vlogi minimalnega dohodka v boju proti revščini in spodbujanju vključujoče družbe v Evropi ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. junija 2020 o evropskem varstvu čezmejnih in sezonskih delavcev v času krize zaradi COVID-19 ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. novembra 2015 o zmanjševanju neenakosti s posebnim poudarkom na revščini otrok ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. januarja 2014 o učinkovitih inšpekcijah dela kot strategiji za izboljšanje pogojev dela v Evropi ⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. maja 2016 z naslovom Revščina: vidik spola ⁽⁹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. novembra 2018 o položaju invalidk ⁽¹⁰⁾,
- ob upoštevanju indeksa enakosti spolov Evropskega inštituta za enakost spolov,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. marca 2020 z naslovom Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025 (COM(2020)0152),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. oktobra 2017 o politikah na področju minimalnega dohodka kot sredstvu za boj proti revščini ⁽¹¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. aprila 2020 o usklajenem ukrepanju EU za spoprijemanje s pandemijo COVID-19 in njenimi posledicami ⁽¹²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. julija 2017 o delovnih pogojih in prekarni zaposlitvi ⁽¹³⁾,
- ob upoštevanju svetovne lestvice človekovih pravic, ki jo pripravlja Mednarodno združenje sindikatov (ITUC) ⁽¹⁴⁾,
- ob upoštevanju poročil Evropske mreže za boj proti revščini ter ustreznih poročil Evropskega invalidskega foruma in mreže evropskih romskih organizacij (ERGO),
- ob upoštevanju ciljev iz evropskega zelenega dogovora za doseganje pravičnega in poštenega prehoda z zagotavljanjem dostopa do programov preusposabljanja in zaposlitvenih možnosti v novih gospodarskih sektorjih,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. januarja 2020 o močni socialni Evropi za pravičen prehod (COM(2020)0014),
- ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
- ob upoštevanju mnenj Odbora za pravice žensk in enakost spolov in Odbora za peticije,
- ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A9-0006/2021),

Vse večji neenakost in revščina

- A. ker je ena od prednosti EU njen socialni model; ker tehnološki razvoj in svetovni trend naraščanja neenakosti zahtevajo, da se ta socialni model ponovno oceni in prilagodi našemu sodobnemu, hitremu, zapletenemu in nepredvidljivemu globalnemu okolju;

⁽⁵⁾ UL C 70 E, 8.3.2012, str. 8.

⁽⁶⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0176.

⁽⁷⁾ UL C 366, 27.10.2017, str. 19.

⁽⁸⁾ UL C 482, 23.12.2016, str. 31.

⁽⁹⁾ UL C 76, 28.2.2018, str. 93.

⁽¹⁰⁾ UL C 363, 28.10.2020, str. 164.

⁽¹¹⁾ UL C 346, 27.9.2018, str. 156.

⁽¹²⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0054.

⁽¹³⁾ UL C 334, 19.9.2018, str. 88.

⁽¹⁴⁾ <https://www.ituc-csi.org/ituc-global-rights-index-2019>

sreda, 10. februar 2021

- B. ker v skladu z opredelitvijo Eurostata posameznikom grozi revščina zaposlenih, če delajo več kot polovico leta in je njihov letni ekvivalentni razpoložljivi dohodek nižji od 60 % nacionalne mediane dohodka gospodinjstva (po socialnih transferjih); ker najnovejši podatki Eurostata kažejo, da je leta 2018 revščina ogrožala 9,4 % evropskih delavcev ⁽¹⁵⁾;
- C. ker obstajajo velike razlike med državami članicami in znotraj njih; ker se razkorak med najbogatejšimi in ostalimi povečuje; ker je neto premoženje na gospodinjstvo v državah članicah Euroskupine pri najnižje uvrščenih upadlo za 20 %, pri 20 % najvišje uvrščenih pa se je razmeroma močno povečalo ⁽¹⁶⁾, ter ker je imelo 20 % gospodinjstev na dnu lestvice povprečen neto dolg v višini 4 500 EUR, medtem ko je imelo najbogatejših 10 % gospodinjstev neto premoženje v povprečni vrednosti 1 189 700 EUR ⁽¹⁷⁾;
- D. ker so dejavniki, ki prispevajo k revščini in povečanju neto neenakosti v premoženju, zapleteni in medsebojno povezani, mednje pa spadajo predvsem plačna neenakost, neenakost spolov, pomanjkanje cenovno dostopnih stanovanj, diskriminacija, nizka stopnja izobrazbe, tehnološke spremembe v svetu dela in strukturne spremembe na trgu dela; ker se zaradi večje produktivnosti brez ustreznega dviga plač povečujejo tudi gospodarska neravnovesja v državah članicah in med njimi;
- E. ker med delavci narašča tveganje dohodkovne izključenosti, poleg nizkokvalificiranih delavcev pa močno prizadene tudi visokošolske in univerzitetne diplomante, ki vstopajo na trg dela; ker se bo razlika med najvišjimi in najnižjimi plačami samo še povečevala;
- F. ker ima vsak šesti delavec v EU nizko plačo, ki je nižja od dveh tretjin nacionalne mediane dohodka, ta delež pa stalno narašča; ker nizke plače v številnih državah članicah ne dohitevajo drugih plač, kar povečuje dohodkovno neenakost in revščino zaposlenih ter zmanjšuje zmožnost zaposlenih z nizkimi dohodki, da bi se spopadli z ekonomskimi težavami;
- G. ker se je zaradi recesije na trgu dela med prejšnjo krizo dramatično povečalo število delavcev, ki neprosto voljno delajo s skrajšanim delovnim časom in so pogosto zaposleni v poklicih in sektorjih na področju osnovnih storitev ali storitev na nižji ravni z zelo visokim tveganjem revščine zaposlenih;
- H. ker sta enakost med moškimi in ženskami in nediskriminacija med glavnimi vrednotami Evropske unije, kot so navedene v PEU in v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah;
- I. ker ženske v državah EU-27 v povprečju zaslužijo 15 % manj kot moški ⁽¹⁸⁾, ob upoštevanju različnih vzrokov pa je ta razlika 9,38 % ⁽¹⁹⁾; ker je posledica več desetletij trajajočih razlik med plačami moških in žensk tudi 37-odstotna razlika med spoloma v pokojninskih prihodkih, kar pomeni neenako stopnjo ekonomske neodvisnosti med ženskami in moškimi;

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_01_41/default/table?lang=en

⁽¹⁶⁾ Household Finance and Consumption Network, „The Household Finance and Consumption Survey: Results from the 2017 wave“, European Central Bank Statistics Paper Series No 36, (Raziskava o financah in potrošnji v gospodinjstvih: Rezultati iz kroga iz leta 2017, serija statističnih publikacij ECB št. 36), marec 2020, str. 25. <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpsps/ecb.sps36~0245ed80c7.en.pdf?bd73411fbeb0a33928ce4c5ef2c5e872>

⁽¹⁷⁾ Household Finance and Consumption Network, „The Household Finance and Consumption Survey: Wave 2017 – Statistical tables“ (Raziskava o financah in potrošnji v gospodinjstvih iz kroga iz leta 2017 – statistične tabele), junij 2020, str. 5. https://www.ecb.europa.eu/home/pdf/research/hfcn/HFCS_Statistical_Tables_Wave_2017.pdf?656f4e10de45c91c3c882840e9174eac

⁽¹⁸⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20200227STO73519/gender-pay-gap-in-europe-facts-and-figures-infographic>

⁽¹⁹⁾ Prilagoditev je statistična metoda, ki omogoča primerjavo populacij z upoštevanjem razlik v porazdelitvi različnih dejavnikov (sektor dejavnosti, starost, poklic itd.) med njimi. Neprilagojena razlika med plačami moških in žensk je izračunana kot razlika med povprečno urno postavko moških in žensk. Gre za preprost kazalnik neenakosti v plačah, zato ga oblikovalci politik pogosto uporabljajo. Vendar neprilagojena razlika med plačami moških in žensk vključuje tudi morebitno diskriminacijo med moškimi in ženskami v smislu neenakega plačila za enako delo ter učinek razlik v povprečnih značilnostih moških in žensk na trgu dela. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/aid_development_cooperation_fundamental_rights/report-gender-pay-gap-eu-countries_october2018_en_0.pdf.

sreda, 10. februar 2021

- J. ker zaradi neenakomerne porazdelitve obveznosti oskrbe v EU, pri čemer ženske nosijo nesorazmerno breme, saj so glavne oskrbovalke v družinah, in omejenega dostopa do otroškega varstva in ustanov za oskrbo starejših v nekaterih državah članicah prihaja do obdobja odsotnosti s trga dela in s tem razlik v plačah in pokojninah med spoloma; ker na revščino žensk vplivajo ravno neenakomerna porazdelitev obveznosti oskrbe, neenako plačilo za delo, ki ga običajno opravljajo ženske, in posledice prekinitve poklicne poti za napredovanje in pokojnino;
- K. ker je bilo leta 2017 tveganje revščine in socialne izključenosti med ženskami 23,3-odstotno, kar je več kot pri moških (21,6-odstotno) ⁽²⁰⁾;
- L. ker je razlika med plačami moških in žensk na splošno manjša pri tistih, ki prvič vstopajo na trg dela ⁽²¹⁾; ker bi bilo treba še naprej spodbujati enake možnosti, da bi še bolj zmanjšali neenakosti med ženskami in moškimi;
- M. ker je stopnja zaposlenosti žensk precej višja v storitvenem sektorju kot v industriji, saj so zaposlene pretežno v zdravstvenem in socialnem sektorju, prodaji na drobno, proizvodnji, izobraževanju in poslovnih dejavnostih, vse več pa jih opravlja delo s skrajšanim delovnim časom in priložnostno delo;
- N. ker je upoštevanje načela enakosti spolov pomembno orodje za vključevanje tega načela v vse politike, ukrepe in dejavnosti EU, vključno s politikami trga dela in socialnimi politikami za spodbujanje enakih možnosti in boj proti vsem oblikam diskriminacije žensk;
- O. ker evropski steber socialnih pravic vključuje priporočila za enakost spolov, enake možnosti in aktivno podporo zaposlovanju;
- P. ker načelo 6 evropskega stebra socialnih pravic določa, da je treba preprečiti revščino zaposlenih in zagotoviti ustrezne minimalne plače, ki omogočajo izpolnjevanje potreb delavcev in njihovih družin glede na nacionalne gospodarske in socialne razmere, ter hkrati zagotoviti dostop do zaposlitve in spodbude za iskanje dela; ker evropski steber socialnih pravic določa, da sklicevanja na delavce zadevajo vse zaposlene osebe, ne glede na njihov zaposlitveni status, način ali trajanje zaposlitve;
- Q. ker mladi težko najdejo dobro in zanesljivo zaposlitev s pogodbo za nedoločen čas in so pogosto dalj časa brezposelni; ker številne države članice delodajalcem omogočajo, da mlajšim delavcem izplačajo nižjo plačo, kar pomeni njihovo diskriminacijo; ker mladi pogosto opravljajo neplačano prakso brez možnosti zaposlitve;
- R. ker prekarna zaposlitev bistveno bolj prizadene nekatere skupine kot druge, nekatere populacije, na primer Romi, pa so prekomerno zastopane v netipičnem, negotovem in slabo plačanem delu; ker 80 % Romov in njihovih otrok živi z dohodkom pod ustreznim nacionalnim pragom tveganja za revščino ⁽²²⁾ ne glede na to, ali so zaposleni ali ne; ker so pandemija in zajezitveni ukrepi Rome močno prizadeli ⁽²³⁾;
- S. ker 95 milijonom oseb v EU (21,7 % prebivalcev) grozi revščina ali socialna izključenost, kar pomeni, da so v tretjem najmočnejšem gospodarskem območju sveta ogroženi ekonomsko preživetje, socialna vključenost in kakovost življenja ⁽²⁴⁾ vsake pete osebe; ker se po socialnih transferjih 85,3 milijona ljudi v EU (16,9 %) sooča z revščino ali socialno izključenostjo;
- T. ker statistični podatki EU o revščini kažejo, da so države članice zelo različno uspešne pri doseganju cilja zmanjšanja revščine in socialne izključenosti;

⁽²⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20181017-1?inheritRedirect=true>

⁽²¹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_pay_gap_statistics#Gender_pay_gap_much_lower_for_young_employees

⁽²²⁾ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings_en.pdf

⁽²³⁾ <http://ergonetwork.org/2020/04/eu-recovery-plan-the-case-of-roma/>

⁽²⁴⁾ Kakovost življenja je blaginja ljudi, ki se meri s socialnimi kazalniki in ne s kvantitativnimi merili dohodka in proizvodnje (vir: Eurostat).

sreda, 10. februar 2021

- U. ker je 8,2 milijona ljudi v primerjavi z izhodiščnim stanjem iz leta 2008 izšlo iz kategorij tveganja revščine ali socialne izključenosti, predvsem zaradi boljših razmer na trgu dela, manj hude materialne prikrajšanosti ⁽²⁵⁾ in manjšega deleža ljudi, ki živijo v gospodinjstvih z zelo nizko delovno intenzivnostjo ⁽²⁶⁾ v nekaterih državah članicah;
- V. ker EU kljub precejšnjemu izboljšanju razmer v nekaterih državah članicah ni dosegla svojega cilja, zastavljenega v strategiji Evropa 2020, da v primerjavi z letom 2008 do leta 2020 število oseb, ki jim grozi tveganje revščine, zmanjša za 20 milijonov;
- W. ker so nekatere kategorije delavcev, kot so sezonski ali nekateri čezmejni delavci, zlasti izpostavljeni velikemu tveganju revščine zaposlenih in socialne izključenosti ter so pogosto zaposleni na podlagi pogodb o zaposlitvi za določen čas z nizko varnostjo zaposlitve, slabimi delavskimi pravicami ali slabim socialnim varstvom oziroma brez njih;
- X. ker imajo negotove življenjske in delovne razmere ter revščina zaposlenih različne gospodarske in družbene posledice, tudi nižjo raven subjektivnega duševnega dobrega počutja, težave z nastanitvijo in življenjskim okoljem, slabe odnose in občutek socialne izključenosti ⁽²⁷⁾;
- Y. ker delavci, ki jih je prizadela revščina zaposlenih, pogosto delajo na delovnih mestih z nesprejemljivimi delovnimi pogoji, kot so delo brez kolektivne pogodbe, kršenje delovnega časa ⁽²⁸⁾ in tveganja za zdravje in varnost pri delu;
- Z. ker so v času gospodarske recesije ti delavci v še slabšem položaju na trgu dela;
- AA. ker na splošno delavce s krajšim delovnim časom, zlasti tiste, ki so v to prisiljeni, revščina bolj ogroža, kadar se združuje z različnimi dejavniki tveganja, kot so nizka plača, negotovo delovno mesto, položaj edinega prejemnika dohodka in vzdrževani gospodinjški člani ⁽²⁹⁾;
- AB. ker je leta 2019 v resni materialni prikrajšanosti živelo 5,8 % prebivalcev EU-27 in ker skrajna revščina obstaja v mnogih regijah in skupnostih; ker se bo ta delež zaradi pandemije COVID-19 verjetno znatno povečal, zato je ta problem še toliko bolj pereč;
- AC. ker je energijska revščina še zlasti razširjen problem v vsej Evropi, saj si med 50 in 125 milijonov ljudi ne more privoščiti ustreznega ogrevanja prostorov ⁽³⁰⁾; ker 11 % gospodinjstev v EU nima dostopa do interneta ⁽³¹⁾;

⁽²⁵⁾ Materialna prikrajšanost se nanaša na ekonomsko obremenitev, ki je opredeljena kot dejanska nezmožnost (in ne lastna izbira) plačati nepričakovane stroške ali privoščiti si enotedenske letne počitnice zunaj doma, obrok z mesom, piščančjim mesom ali ribo vsak drugi dan, ustrezno ogrevanje stanovanja ali trajno blago, kot je pralni stroj ali barvna televizija. Huda materialna prikrajšanost pa se nanaša na nezmožnost privoščiti si vsaj 4 od naslednjih 11 kategorij: plačilo hipoteke ali najemnine, računi za storitve, plačila potrošniškega ali drugega kredita, enotedenske letne počitnice, obrok z mesom, ribo ali enakovrednimi beljakovinami vsak drugi dan, nepričakovani finančni stroški, telefon (vključno z mobilnim telefonom), barvni televizor, pralni stroj, avtomobil ali ogrevanje (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_indicators_-_material_living_conditions#General_overview).

⁽²⁶⁾ Kazalnik „osebe, ki živijo v gospodinjstvih z zelo nizko intenzivnostjo dela“ je opredeljen kot število oseb, ki živijo v gospodinjstvu, v katerem so delovno sposobni člani v preteklih 12 mesecih delali manj kot 20 % svojega celotnega potenciala. Intenzivnost dela gospodinjstva je razmerje med skupnim številom mesecev, ki so jih vsi delovno sposobni člani gospodinjstva delali v referenčnem dohodkovnem letu, in skupnim številom mesecev, ki bi jih isti člani gospodinjstva teoretično lahko delali v istem obdobju. Delovno sposobna oseba je stara od 18 do 59 let, razen študentov, starih od 18 do 24 let. Gospodinjstva, ki jih sestavljajo samo otroci, študenti, mlajši od 25 let, in/ali osebe, stare 60 let ali več, so v celoti izključena iz izračuna kazalnika.

⁽²⁷⁾ Eurofond, „In-work poverty in the EU“ (Revščina zaposlenih v EU), 5. september 2017.

⁽²⁸⁾ Kot je opredeljeno v direktivi o delovnem času, UL L 299, 18.11.2003, str. 9.

⁽²⁹⁾ Eurofond, „In-work poverty in the EU“ (Revščina zaposlenih v EU), 5. september 2017.

⁽³⁰⁾ https://ec.europa.eu/energy/content/introduction-5_en

⁽³¹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Digital_economy_and_society_statistics_-_households_and_individuals/sl

sreda, 10. februar 2021

- AD. ker se revščina gospodinjstev ⁽³²⁾ le počasi zmanjšuje ⁽³³⁾, saj je vsak četrti otrok, mlajši od 18 let, izpostavljen tveganju revščine ali socialne izključenosti in s tem ujet v krog prikrajšanosti, ki se prenaša z generacije na generacijo ⁽³⁴⁾; ker to prizadene zlasti starše samohranilce (34,2 %) in velike družine ⁽³⁵⁾, ker revščina še posebej ogroža družine z invalidnim otrokom ali drugimi invalidnimi sorodniki;
- AE. ker najemnine v večini držav članic vztrajno rastejo; ker stopnja preobremenjenosti s stanovanjskimi stroški ⁽³⁶⁾ v EU znaša 9,6 %, kar pomeni, da ljudje, ki živijo v takih gospodinjstvih, za stanovanje porabijo 40 % ali več ekvivalentnega razpoložljivega dohodka ⁽³⁷⁾; ker je v nekaterih državah članicah stopnja preobremenjenosti s stanovanjskimi stroški tudi od 50 do 90- odstotna ⁽³⁸⁾; ker je mediana stanovanjskih stroškov gospodinjstev najemnikov z nizkim dohodkom v EU med 20 in 45 % razpoložljivega dohodka;
- AF. ker so spremembe v cenah stanovanj eden glavnih dejavnikov pri neto razlikah v premoženju; ker pomanjkanje cenovno dostopnih stanovanj postaja največje gonilo neenakosti v številnih državah članicah;
- AG. ker po vsej Evropi narašča število brezdomcev, ki jih je bilo leta 2019 približno 700 000 ⁽³⁹⁾, kar je 70 % več kot pred desetletjem ⁽⁴⁰⁾;
- AH. ker je bil delež mladih v Evropski uniji, starih od 18. do 24. let, ki jih je kljub zaposlenosti ogrožala revščina, leta 2017 ocenjen na 11 %, v Romuniji pa je dosegel celo 28,2 % ⁽⁴¹⁾;
- AI. ker se revščina starejših vztrajno povečuje: stopnja tveganja revščine je pri osebah, starejših od 65 let, v povprečju znašala 16,1 % (EU-27); ker bo to število zlasti zaradi prekarne in netipične zaposlitve, ki so zlasti značilne za starejše, še naraščalo ⁽⁴²⁾;
- AJ. ker delo zaradi revščine zaposlenih izgublja svoj osnovni namen, to je da delavcem in njihovim družinam zagotavlja dostojno življenje, saj jim ne omogoča ekonomske neodvisnosti;
- AK. ker člen 4 Evropske socialne listine Sveta Evrope določa, da imajo vsi delojemalci pravico do pravičnega plačila, ki jim in njihovim družinam zagotavlja primeren življenjski standard;

Vse manjša vezanost na kolektivne pogodbe

- AL. ker se je obseg kolektivnih pogajanj v državah OECD v zadnjih treh desetletjih zmanjšal s 46 % na povprečno 32 %; ker je v najmanj 14 državah članicah EU 50 % zaposlenih brez kolektivne pogodbe; ker le v sedmih državah članicah delež zaposlenih po kolektivni pogodbi presega 80 % ⁽⁴³⁾; ker je bil upad najhitrejši v državah, ki so izvedle strukturne reforme, usmerjene v kolektivna pogajanja ⁽⁴⁴⁾;

⁽³²⁾ Gospodinjstvo je v okviru raziskav o socialnih razmerah opredeljeno kot gospodinjstva enota ali, v operativnem smislu, kot socialna enota: s skupnimi ureditvami; s skupnimi gospodinjstvenimi izdatki oziroma dnevnimi potrebami; v skupnem prebivališču. Gospodinjstvo vključuje bodisi eno osebo, ki živi sama, bodisi skupino ljudi, ki niso nujno sorodniki, ki živijo na istem naslovu in imajo skupno gospodinjstvo, kar pomeni vsaj en obrok na dan, ali souporabljajo bivalni prostor.

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10163468/3-16102019-CP-EN.pdf/edc3178f-ae3e-9973-f147-b839ee522578>

⁽³⁴⁾ Eurostat, „EU statistics on income and living conditions (EU-SILC) methodology – 2011 intergenerational transmission of disadvantages“ (Statistični podatki EU o dohodku in življenjskih pogojih (EU-SILC) – metodologija, medgeneracijski prenos prikrajšanosti v letu 2011) ([https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_statistics_on_income_and_living_conditions_\(EU-SILC\)_methodology_-_2011_intergenerational_transmission_of_disadvantages](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_statistics_on_income_and_living_conditions_(EU-SILC)_methodology_-_2011_intergenerational_transmission_of_disadvantages)).

⁽³⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_indicators_-_material_living_conditions#General_overview

⁽³⁶⁾ Odstotek prebivalstva, ki živi v gospodinjstvih, kjer so skupni stanovanjski stroški (po odbitku stanovanjskih dodatkov) višji od 40 % skupnega razpoložljivega dohodka gospodinjstva (po odbitku stanovanjskih dodatkov).

⁽³⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Housing_statistics#Housing_affordability

⁽³⁸⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi163/default/table?lang=en>

⁽³⁹⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/agenda/briefing/2020-01-13/11/housing-urgent-action-needed-to-address-homelessness-in-europe>

⁽⁴⁰⁾ https://www.feantsa.org/public/user/Resources/magazine/2019/Spring/Homeless_in_Europe_magazine_-_Spring_2019.pdf; <https://www.feantsa.org/en/news/2020/07/23/fifth-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2020>

⁽⁴¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20190122-1?inheritRedirect=true>

⁽⁴²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi012/default/table?lang=en>

⁽⁴³⁾ OECD, Visser (2016) ICTWSS Database.

<https://www.etuc.org/en/document/etuc-reply-first-phase-consultation-social-partners-under-article-154-tfeu-possible-action>, str. 6, št. 15.

⁽⁴⁴⁾ Eurofound, „Industrial relations: Developments 2015-2019“ (Industrijski odnosi: razvoj v obdobju 2015–2019), 11. december 2020.

sreda, 10. februar 2021

- AM. ker dobro usklajeni in razširjeni sistemi kolektivnih pogajanj spodbujajo dobro delovanje trga dela in ker delavci, za katere veljajo kolektivne pogodbe, običajno uživajo boljše delovne pogoje in kakovostnejše delovno okolje kot drugi delavci;
- AN. ker se je na svetovni ravni število držav, v katerih delavci nimajo pravice do ustanavljanja sindikatov ali članstva v njih, leta 2019 v primerjavi z letom 2018 z 92 povečalo na 107; ker je bilo največje povečanje zabeleženo v Evropi; ker 40 % evropskih držav svojim delavcem ne dovoli članstva v sindikatih in ker 68 % držav krši pravico do stavke, polovica pa pravico do kolektivnih pogajanj ⁽⁴⁵⁾;
- AO. ker je za delavce na podeželju težje pridobiti sindikalno zastopanost ter se pogajati o lokalnih in sektorskih kolektivnih pogodbah, kar je odvisno tudi od sektorja;
- AP. ker je bila rast plač v euroobmočju med letoma 2000 in 2016 nižja od rasti produktivnosti ⁽⁴⁶⁾; ker zvišanje plač ni sledilo rasti dodane vrednosti, kar je poglobilo obstoječo neenakost;
- AQ. ker kolektivna pogajanja in sektorske kolektivne pogodbe ne urejajo le ravni plač, temveč tudi delovne pogoje, kot so delovni čas, plačan dopust, počitnice in priložnosti za izpopolnjevanje;
- AR. ker močni socialni partnerji in kolektivna pogajanja pozitivno lahko vplivajo na splošno raven plač v Evropi, tudi na minimalno plačo in mediano plače; ker so zaradi kolektivnih pogajanj delavci slišani in spoštovani; ker obstajajo dokazi o jasni pozitivni povezavi med udeležbo delavcev na delovnem mestu ter uspešnostjo in prihodki podjetja ⁽⁴⁷⁾;

Vse večje število atipičnih in prekarnih delovnih razmerij

- AS. ker je stopnja zaposlenosti invalidov leta 2017 znašala 50,6 % in je bila precej nižja kot skupna stopnja zaposlenosti, ki je znašala 74,8 % ⁽⁴⁸⁾;
- AT. ker so invalidi zato bolj izpostavljeni tveganju revščine zaposlenih (11 % v primerjavi s povprečjem EU, ki je 9,1 %) ⁽⁴⁹⁾;
- AU. ker je samo 20,7 % invalidk in 28,6 % invalidov zaposlenih za polni delovni čas ⁽⁵⁰⁾;
- AV. ker invalidi v nekaterih državah članicah pogosto izgubijo pravico do nadomestil za invalidnost, ko se zaposlijo, kar povečuje njihovo tveganje revščine zaposlenih;

⁽⁴⁵⁾ <https://www.ituc-csi.org/IMG/pdf/2019-06-ituc-global-rights-index-2019-report-en-2.pdf>

⁽⁴⁶⁾ OECD, „Negotiating Our Way Up: Collective Bargaining in a Changing World of Work“ (Pogajanja za napredek: kolektivna pogajanja v spreminjajočem se svetu dela), 18. november 2019, slika 3.10, str. 125.

⁽⁴⁷⁾ Van den Berg, A., Grift, Y., van Witteloostuijn, A., „The effect of employee workplace representation on firm performance: a cross-country comparison within Europe“ (Učinek zastopanosti na delovnem mestu na uspešnost podjetja: primerjava med državami v Evropi), raziskava 2013-008, ACED 2013-016, University of Antwerp, april 2013.

⁽⁴⁸⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/sl/headlines/society/20200604STO80506/parliament-calls-for-a-new-ambitious-eu-disability-strategy>

⁽⁴⁹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/34425.pdf>

⁽⁵⁰⁾ Indeks enakosti spolov za leto 2019

sreda, 10. februar 2021

- AW. ker v nekaterih državah članicah invalidi, zaposleni na zaščiteneh delovnih mestih, nimajo nujno statusa zaposlenega, delavskih pravic ali zajamčene minimalne plače ⁽⁵¹⁾;
- AX. ker je vključevanje invalidov na trg dela zaradi finančne krize izredno težavno ⁽⁵²⁾;
- AY. ker se je delež zaposlenih, ki živijo v gospodinjstvu, izpostavljenem tveganju revščine, v desetih letih z 8 povečal na 9,4 %, kar pomeni 20,5 milijona oseb ⁽⁵³⁾;
- AZ. ker je bila ugotovljena povezava med povečanjem števila nestandardnih oblik zaposlitve in povečanim deležem Evropejcev, ki jim grozi revščina zaposlenih ⁽⁵⁴⁾; ker je 16,2 % oseb, ki delajo s krajšim delovnim časom ali s pogodbami za določen čas, bolj izpostavljenih tveganju revščine zaposlenih, v primerjavi s 6,1 % zaposlenih s pogodbo za nedoločen čas;
- BA. ker stopnja izobrazbe močno vpliva na tveganje revščine zaposlenih; ker je tveganje revščine zaposlenih bistveno večje pri nizkokvalificiranih delavcih; ker v nekaterih državah članicah obstaja celo tveganje revščine zaposlenih pri visokokvalificiranih delavcih ⁽⁵⁵⁾;
- BB. ker se v EU uporabljajo različne prakse določanja plač;
- BC. ker se sistemi minimalne plače v državah, kjer obstajajo, med seboj zelo razlikujejo po obsegu in pokritosti ⁽⁵⁶⁾; ker se sistemi minimalne plače razlikujejo tudi v absolutnih in relativnih stopnjah in ker obstajajo precejšnje vrzeli v obsegu in ustreznosti za zagotavljanje dostojnega življenja; ker so razlike v kupni moči še vedno velike, čeprav so nekoliko manjše, če se upoštevajo razlike v cenah ⁽⁵⁷⁾; ker se delež oseb, ki prejemajo minimalno plačo, med državami članicami zelo razlikuje;
- BD. ker minimalna plača zgolj v treh državah članicah bistveno presega opredeljeni prag tveganja revščine, ki znaša 60 % bruto mediane, v ostalih državah članicah pa ne zagotavlja zaščite pred revščino; ker določeni sektorji, skupine delojemalcev in oblike dela v določbe o minimalni plači ali kolektivne pogodbe deloma niso vključeni oziroma z njimi niso zajeti;
- BE. ker delavci, ki zaslužijo minimalno plačo, pogosto težko shajajo; ker 7 od 10 delavcev, ki prejemajo minimalno plačo, nekoliko težje shaja, v primerjavi s 5 od 10 drugih delavcev, pri čemer so med državami članicami velike razlike ⁽⁵⁸⁾;
- BF. ker je krčenje zaposlovanja med finančno krizo leta 2008 povzročilo dramatično povečanje števila ljudi z atipično zaposlitvijo, zaposlitvijo na določen čas in zaposlitvijo s krajšim delovnim časom, vključno z zaposlitvijo z neprostovoljnim krajšim delovnim časom ⁽⁵⁹⁾; ker so delavci, ki imajo neprostovoljno skrajšan delovni čas, pogosto zaposleni v poklicih in sektorjih osnovnih storitev ali storitev na nižji ravni, kjer je tveganje revščine zaposlenih med najvišjimi; ker več kot tretjina zaposlenih za skrajšan delovni čas na ta način dela neprostovoljno, pri zaposlenih za določen čas pa je to vsak drugi ⁽⁶⁰⁾;

⁽⁵¹⁾ https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/empl/dv/empl20141120-wss-people-disabilities-/empl20141120-wss-people-disabilities-en.pdf

⁽⁵²⁾ Eurostat Statistics Explained, „Europe 2020 indicators – poverty and social exclusion“ (Kazalniki strategije Evropa 2020 – revščina in socialna izključenost, pojasnila o statistiki), 11. junij 2020 (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Europe_2020_indicators_-_poverty_and_social_exclusion&oldid=394836).

⁽⁵³⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=en&newsId=9378>

⁽⁵⁴⁾ Eurofond, „In-work poverty in the EU“ (Revščina zaposlenih v EU), 5. september 2017.

⁽⁵⁵⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps04/default/table?lang=en

⁽⁵⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Minimum_wage_statistics

⁽⁵⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Minimum_wage_statistics#Minimum_wages_expressed_in_purchasing_power_standards

⁽⁵⁸⁾ Eurofound (2020), „Minimum wages in 2020: Annual review“ (Minimalne plače v letu 2020: letni pregled), 4. junij 2020.

⁽⁵⁹⁾ ETUI, Benchmarking Working Europe 2019, „Labour market and social developments chapter“ (Trgi dela in socialni razvoj, poglavje iz primerjalne analize za leto 2019).

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=en&newsId=9378>

⁽⁶⁰⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/587285/IPOL_STU\(2016\)587285_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/587285/IPOL_STU(2016)587285_EN.pdf)

sreda, 10. februar 2021

- BG. ker ima standardno pogodbo za nedoločen čas s polnim delovnim časom 59 % vseh zaposlenih v EU, medtem ko netipične oblike zaposlitve, ki so včasih tudi prekarne, naraščajo ⁽⁶¹⁾;
- BH. ker kratkoročne zaposlitve niso spodbudne za razvoj, usposabljanje in prilagajanje znanj in spretnosti kadrov spremembam na trgu dela;
- BI. ker število delavcev, ki v EU opravljajo prekarno delo, najbolj niha v vele- in maloprodaji, prometu, hotelski dejavnosti, gostinskih storitvah ⁽⁶²⁾, kulturi in organizaciji dogodkov;
- BJ. ker revščina zaposlenih lahko prizadene tudi mlade strokovnjake z visoko stopnjo izobrazbe, zlasti v državah članicah z visoko stopnjo brezposelnosti mladih; ker je delež zaposlenih mladih, ki živijo v revščini, sicer nižji pri tistih z univerzitetno izobrazbo kot tistih z nižjo stopnjo izobrazbe, vendar je v nekaterih državah članicah še vedno precejšen; ker imajo ti mladi odrasli pogosto nizke plače, nepošteno delovne pogoje, navidezno samozaposlitev, netipične pogodbe o delu in celo opravljajo neprijavljeno delo ⁽⁶³⁾;
- BK. ker so dodatni zaslužek, večja prožnost, pridobivanje izkušenj, privabljanje strank in pomanjkanje priložnosti na tradicionalnem trgu dela verjetno glavni motivi za opravljanje platformnega dela; ker je platformno delo na splošno pozitivno za vključevanje na trg dela ⁽⁶⁴⁾; ker je platformno delo raznoliko, zato bi enotna rešitev za vse ogrozila nastanek pomembnih oblik dela ⁽⁶⁵⁾;
- BL. ker je bil julija 2019 ustanovljen Evropski organ za delo, ki naj bi podpiral države članice in Komisijo pri učinkovitem izvajanju in izvrševanju prava Unije na področjih mobilnosti delovne sile in koordinacije sistemov socialne varnosti; ker naj bi Evropski organ za delo polno operativno zmogljivost dosegel do leta 2024;
- BM. ker kljub temu, da je Komisija napovedala, da namerava predložiti predlog za evropsko številko socialnega zavarovanja, še ni predložila nobenega konkretnega predloga;
- BN. ker je stopnja izobraževanja odraslih v EU leta 2018 znašala 11,1 %, cilj za leto 2020 pa je 15 % ⁽⁶⁶⁾; ker imajo tehnologija in inovacije velik potencial za ustvarjanje priložnosti, vendar več kot 40 % odraslih v EU nima osnovnih digitalnih znanj in spretnosti;

Gospodarske in socialne posledice pandemije COVID-19

- BO. ker so se leta 2008 med finančno krizo izjemno povečale tako brezposelnost kot prekarne in atipične oblike zaposlitve, med krizo zaradi COVID-19 pa so pereča postala tudi socialna vprašanja izgube delovnih mest, dela s skrajšanim delovnim časom in eksistencialnih stisk, zlasti v sektorju malih in srednjih podjetij, malih obrtnikov, malih trgovcev in obmejnih delavcev; ker delež srednjega razreda upada, razkorak med revnimi in bogatimi pa narašča, med krizo zaradi COVID-19 pa so se okrepila tudi neravnovesja med državami članicami in znotraj njih;
- BP. ker je aprila 2020 med pandemijo COVID-19 50 % delavcev v EU delalo s skrajšanim delovnim časom, pri čemer je več kot tretjina (34 %) zaposlenih poročala, da se jim je delovni čas močno skrajšal, 16 % pa jih je navedlo, da se jim je delovni čas nekoliko skrajšal ⁽⁶⁷⁾;
- BQ. ker 75 % državljanov EU meni, da je njihov finančni položaj zdaj slabši kot pred pandemijo COVID-19, 68 % jih navaja, da težko shajajo, 68 % pa ne more brez prihodkov več kot tri mesece vzdrževati svojega življenjskega standarda; ker 16 % delavcev v EU meni, da bodo zaradi COVID-19 v bližnji prihodnosti verjetno izgubili zaposlitev ⁽⁶⁸⁾;

⁽⁶¹⁾ Eurofound, „In-work poverty in the EU“ (Revščina zaposlenih v EU), 5. september 2017 (<https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2017/in-work-poverty-in-the-eu>).

⁽⁶²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200511-1>

⁽⁶³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200511-1>

⁽⁶⁴⁾ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18001en.pdf

⁽⁶⁵⁾ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18001en.pdf

⁽⁶⁶⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20190517-1>

⁽⁶⁷⁾ Eurofound, Living, Working and COVID-19 dataset (Podatki o življenju in delu v času pandemije COVID-19), 28. september 2020 (<http://eurofound.link/covid19data>).

⁽⁶⁸⁾ Eurofound, Living, Working and COVID-19 dataset (Podatki o življenju in delu v času pandemije COVID-19), 28. september 2020 (<http://eurofound.link/covid19data>).

sreda, 10. februar 2021

- BR. ker bi gospodarska kriza zaradi pandemije COVID-19 lahko imela resne in trajne posledice za trg dela, zlasti za mlade ali ranljive delavce, saj bi utegnili biti prisiljeni pristati na negotova in atipična delovna mesta, zaradi česar se bodo delovni pogoji poslabšali, neenakosti pa povečale;
- BS. ker bo pandemija COVID-19 zato najverjetneje neposredno vplivala na povečanje revščine in revščine zaposlenih ⁽⁶⁹⁾, zlasti med najranljivejšimi skupinami v družbi;
- BT. ker je pandemija COVID-19 pokazala, da je potrebna bolj vključujoča socialna zaščita, ki bo zajemala vse vrste delavcev, zlasti samozaposlene in platformne delavce;
- BU. ker število slabo plačanih in visoko plačanih delovnih mest še naprej narašča, zmanjšuje pa se število delovnih mest s srednje visoko plačo; ker slabo plačana delovna mesta ne pomenijo tudi nizkih kvalifikacij, kar še zlasti velja za platformne delavce; ker se povečuje povpraševanje po visoko izobraženih delavcih, tudi na slabo plačanih delovnih mestih;
1. poudarja, da je EU v skladu s členom 31 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah dolžna zagotoviti, da vsi delavci delajo pod pogoji, ki spoštujejo njihovo zdravje, varnost in dostojanstvo, ter opozarja, da revščina in izključenost s trga dela in iz družbe povečujeta neenakosti in segregacijo; opozarja, da bi morale Komisija in države članice pri izvajanju svojih politik dodatno okrepiti socialni model EU in upoštevati zahteve, povezane s spodbujanjem visoke stopnje zaposlenosti, zagotavljanjem dostojnega življenjskega standarda in ustrezne socialne zaščite za vse, ter boj proti revščini in socialni izključenosti;
 2. poudarja, da PEU določa, da je temeljna obveznost Unije prizadevanje za trajnostni razvoj Evrope, med drugim na podlagi visoko konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva, ki naj bi dosegalo polno zaposlenost in socialni napredek ter visoko raven zaščite; poudarja tudi, da bi se morala EU boriti proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbujati socialno pravičnost in varstvo, enakost žensk in moških, medgeneracijsko solidarnost in varstvo pravic otrok;
 3. se strinja s Komisijo, da je dohodkovna neenakost v EU v svetovnem merilu nižja kot v nekaterih drugih večjih naprednih gospodarstvih, vendar je še vedno zaskrbljujoča; poudarja, da so velike neenakosti zaskrbljujoče z vidika pravičnosti, saj lahko zakoreninjene neenakosti privedejo do neenakih možnosti in ovirajo potencialno rast; poudarja, da so lahko razmeroma velike neenakosti povezane z višjo stopnjo tveganja za revščino in izrazitejšo socialno izključenostjo, pa tudi z bolj pogostimi finančnimi težavami, kar lahko skrha socialno kohezijo ⁽⁷⁰⁾;
 4. ugotavlja, da čeprav se stopnje revščine med ženskami med državami članicami zelo razlikujejo, je tveganje revščine in socialne izključenosti v tveganih skupinah, v katere spadajo starejše ženske, samske ženske, ženske z otroki in matere samohranilke, begunke in migrantke, ženske drugih ras, ženske iz etničnih manjšin, homoseksualke, biseksualke in transspolne ženske ter invalidke, visoko, pri čemer podatki kažejo, da so ženske bolj izpostavljene revščini in socialni izključenosti kot moški (22,8 % leta 2018 v EU); ugotavlja, da so nekatere kategorije žensk bolj izpostavljene tveganju revščine zaradi drugih medsektorskih dejavnikov tveganja, kot so nedejavnost, pomanjkanje storitev oskrbe za otroke in vzdrževani družinski člani;
 5. poudarja, da je vsak drugi migrant iz držav zunaj EU izpostavljen tveganju revščine ali socialne izključenosti, da so ravni prekarnega dela še posebej visoke med migrantkami in begunkami ter da se ženske z vzdrževanim ali neurejenim statusom soočajo z izredno visokimi stopnjami revščine; poudarja, da so prihodki štirih od petih pripadnikov romske skupnosti nižji od praga revščine in da je zaposlenih manj kot petina romskih žensk (starih 16 let ali več); poudarja, da k temu prispeva diskriminacija pri dostopu do izobraževanja, usposabljanja in zaposlitve ter njihova kakovost; poziva EU, naj sodeluje z državami članicami, da bi zagotovila polno izvajanje evropskih in nacionalnih standardov zaposlovanja brez diskriminacije, tudi s pomočjo učinkovitih, neodvisnih in splošno dostopnih mehanizmov spremljanja, pritožb in pravnih sredstev;

⁽⁶⁹⁾ <https://www.worldbank.org/en/topic/poverty/brief/projected-poverty-impacts-of-COVID-19>

⁽⁷⁰⁾ „Employment and Social Developments in Europe 2019“ (Poročilo o razvoju na področju zaposlovanja in socialnih razmer v Evropi za leto 2019), (<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8219>).

sreda, 10. februar 2021

6. poudarja, da po podatkih Eurostata v državah članicah EU v revščini živi 64,6 milijona žensk in 57,6 milijona moških, kar kaže, da revščina obeh spolov ne prizadene enako; ugotavlja, da te številke kažejo, koliko žensk je prizadetih, in da jih je treba preučiti skupaj z drugimi kazalniki, kot so starost, pričakovana življenjska doba, dohodkovna neenakost, razlika v plači med spoloma, vrsta gospodinjstva in socialni transferji, da bi lahko v celoti razumeli njihov pomen; poudarja, da je izpostavljenost žensk revščini verjetno podcenjena, in poziva države članice, naj podatke o revščini zbirajo na način, ki bo odražal realno stanje v gospodinjstvu in osebno stvarnost posameznika, zbirajo pa naj tudi ustrezne podatke o enakosti ter statistične podatke o revščini ter naj analizirajo politike z vidika spola, saj ni mogoče domnevati, da so sredstva v gospodinjstvih enakomerno porazdeljena med moškimi in ženskami;

Ukrepi zoper neenakost

7. poziva Komisijo in države članice, naj dosežejo cilj primerljivih življenjskih pogojev z navzgor obrnjeno socialno in ekonomsko konvergenco, odpravijo vse večje neenakosti v državah članicah in med njimi ter povečajo solidarnost; spodbuja države članice, naj okrepijo sisteme kolektivnih pogajanj ter zagotovijo minimalno socialno zaščito in sistem socialne varnosti za vse starostne skupine; poudarja, da je te cilje mogoče doseči z različnimi instrumenti, med drugim z minimalnim dohodkom, minimalnimi plačami in minimalnimi pokojninami v okviru prvega stebra⁽⁷¹⁾ v skladu s pristojnostmi in zakonodajo posamezne države članice ter ob upoštevanju vseh splošnih načel Evropske unije, vključno s temeljnimi pravicami, sorazmernostjo, pravno varnostjo, enakostjo pred zakonom in subsidiarnostjo;

8. opozarja Komisijo in države članice, da mora biti preprečevanje in odpravljanje revščine zaposlenih del splošnega cilja zmanjšanja revščine v Evropski uniji;

9. meni, da je razpoložljivost cenovno sprejemljivih, dostopnih in kakovostnih storitev, zlasti javnih, bistvena za zmanjšanje neenakosti in revščine; zato meni, da je bistveno, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotavljanje dostopa do kakovostnih storitev in posledično do splošnega dostopa do zdravstvenega varstva, izobraževanja, cenovno dostopnih stanovanj, oskrbe z energijo in socialne zaščite;

10. je prepričan, da načelo, da je delo najboljše sredstvo zoper revščino, v luči sektorjev z nizkimi plačami in prekarnih delovnih razmer (vključno z nekaterimi oblikami atipične zaposlitve), ki vplivajo na vzdržnost in ustreznost sistemov socialne varnosti, dandanes ni več povsem ustrezno; poleg tega meni, da so učinkovite kolektivne pogodbe in, kjer je ustrezno, učinkoviti zakonsko določeni sistemi minimalne plače pomembni instrumenti za boj proti revščini;

11. opozarja, da je podjetništvo nujno za boj proti negotovim razmeram in revščini; meni, da je treba spodbujati podjetništvo, tudi med ženskami in mladimi; opozarja, da je treba podpirati mala in srednja podjetja, ki ustvarjajo delovna mesta in bogastvo ter so hrbtenica evropskega gospodarstva; opozarja, da ta podjetja spodbujajo regionalno vitalnost ter prispevajo k inovacijam in ustvarjanju konkurenčnega, raznolikega in trajnostnega trga dela; poudarja, da mora biti evropska zakonodaja naklonjena podjetjem, zlasti malim in srednjim podjetjem;

12. poziva Komisijo in države članice, naj na podlagi svojih obveznosti iz konvencij Mednarodne organizacije dela in revidirane Evropske socialne listine ter svojih zavez glede evropskega stebra socialnih pravic in ciljev trajnostnega razvoja spodbujajo kolektivna pogajanja; poziva države članice, naj prilagodijo svojo nacionalno zakonodajo, če ovira kolektivna pogajanja in pravico do združevanja, pogajanja in sklepanja kolektivnih pogodb, ter spoštujejo in uveljavljajo pravico do poštenih minimalnih plač, kjer je to ustrezno;

13. poudarja, da tehnološki razvoj in spremembe v strukturi gospodarstva prinašajo večjo koncentracijo gospodarskih dejavnosti in visoko kvalificiranih delovnih mest v metropolitanskih območjih, kar povečuje socialne in geografske neenakosti; poziva Komisijo in države članice, naj povečajo naložbe v digitalno tehnologijo na podeželju, da bi okrepili javne storitve, izboljšali njihovo kakovost in učinkovitost ter uvedli nove načine izvajanja storitev v oddaljenih in manj pokritih regijah ter tako odpravili neenakosti in ustvarili boljše možnosti za zaposlovanje;

14. pozdravlja predlog Komisije za program znanj in spretnosti; poudarja, da je eden od temeljnih vzrokov revščine zaposlenih nizka stopnja izobrazbe in da se je treba s tem problemom spopasti;

⁽⁷¹⁾ Prvi steber tipičnega tristebnega pristopa k pokojninam sestavljajo zakonsko določene državne pokojnine, ki jih upravlja država in se običajno financirajo iz prispevkov za socialno zavarovanje in/ali splošnih davčnih prihodkov na podlagi dokladnega pokojninskega sistema. Vir: Kratko poročilo EPRS z naslovom „European Union pension systems: adequate and sustainable?“ (Ali so pokojninski sistemi Evropske unije ustrezni in vzdržni?), november 2015.

sreda, 10. februar 2021

15. poziva države članice, naj vsem zagotovijo enak dostop do vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter si še bolj prizadevajo za to, da bi zmanjšale stopnjo zgodnje opustitve šolanja;
16. poudarja, da so visokokakovostno izobraževanje že od zgodnjega otroštva, poklicno izobraževanje in usposabljanje, preusposabljanje in izpopolnjevanje bistvenega pomena za to, da se zmanjšajo neenakosti in da se bodo delavci bolje znali prilagoditi spreminjajočemu se svetu dela ter da se jim omogoči uspešen prehod v zaposlitev;
17. zato poziva države članice, naj tesno sodelujejo s socialnimi partnerji, izvajalci izobraževanja in usposabljanja, podjetji in drugimi deležniki, da bi okrepili in izboljšali sisteme izobraževanja in usposabljanja ter izboljšali njihovo kakovost in ustreznost za trg dela in osebni razvoj, med drugim tudi zato, da bi ljudem omogočili dostop do vseživljenjskega učenja;
18. meni, da so v luči digitalne preobrazbe in vse večjega števila visokokvalificiranih poklicev in poklicev z visoko ravno usposobljenosti potrebne ciljno usmerjene naložbe v vseživljenjsko učenje; spodbuja Komisijo in države članice, naj usklajeno in celovito podpirajo razvoj potrebnih digitalnih znanj in spretnosti, tudi za starejše delavce; zato poziva, naj se ciljno vloga v digitalno preusposabljanje in izpopolnjevanje, da se bodo lahko delavci prilagodili spremembam in si zagotovili višje plače;
19. poziva Komisijo in države članice, naj mladim zagotovijo ustrezno stopnjo izobrazbe in usposobljenosti, da bodo lahko kos potrebam in izzivom na trgu dela, poleg tega pa naj jih seznanijo z njihovimi socialnimi in delavskimi pravicami, da se ne bodo znašli v atipičnih ali prekarnih delovnih razmerjih;
20. želi Komisijo in države članice spomniti, da bi bile pri koliziji temeljnih gospodarskih svoboščin s temeljnimi socialnimi in delavskimi pravicami slednje enakovredne gospodarskim svoboščinam enotnega trga;
21. poziva, naj se pripravi vsesplošna evropska strategija za boj proti revščini, ki bo vsebovala ambiciozne cilje glede zmanjšanja revščine in odprave skrajne revščine v Evropi do leta 2030, skladno z načeli, določenimi v evropskem stebru socialnih pravic, in ob upoštevanju ciljev trajnostnega razvoja;
22. poziva Komisijo in države članice, naj za boj proti brezposelnosti mladih, krepitev njihove zaposljivosti in njihovo spodbujanje k zaposlovanju na stabilnih in neprekarnih delovnih mestih uporabijo finančne instrumente, kot so jamstvo za mlade ter programi EU;
23. poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo dejanske ukrepe za boj proti izogibanju davkom in davčnim goljufijam, saj gre za pomemben način zmanjševanja ekonomskih neenakosti in izboljševanja pobiranja davčnih prihodkov v državah članicah;
24. poziva Komisijo, naj posodobi svoj okvir za vzpostavitev in razvoj zadrug in podjetij socialne ekonomije, ki v skladu s svojo naravo namenjajo večji poudarek pravičnim delovnim pogojem in krepitevi vloge delavcev;
25. poziva Komisijo in države članice, naj uvedejo pobude za spodbujanje krepitev vloge žensk prek izobraževanja, poklicnega usposabljanja in vseživljenjskega učenja ter dostopa do financiranja, ženskega podjetništva in zastopanosti žensk v sektorjih, usmerjenih v prihodnost, da bi jim zagotovili dostop do kakovostne zaposlitve; poziva zlasti, naj se bolj spodbujajo predmeti s področja naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, digitalnega izobraževanja, umetne inteligence in finančne pismenosti, da bi se borili proti prevladujočim stereotipom in poskrbeli, da bo več žensk vstopilo v te sektorje in prispevalo k njihovem razvoju;
26. poudarja, da mora v sklopu forumov na nacionalni, regionalni in evropski ravni redno potekati dialog med ženskami, ki se soočajo z revščino, in nosilci odločanja, da bi spremljali učinkovitost aktualnih politik/storitev in predlagali rešitve;
27. poudarja, da je treba zagotoviti ustrezno financiranje nevladnih organizacij in poudariti, da morajo imeti dostop do sredstev EU, da bodo lahko zagotovile inovativne in učinkovite storitve v boju proti revščini;
28. pozdravlja načrt Komisije, da bo brez odlašanja predložila jamstvo za otroke ⁽⁷²⁾;

⁽⁷²⁾ V skladu s svojo resolucijo z dne 24. novembra 2015 o zmanjševanju neenakosti s posebnim poudarkom na revščini otrok (UL C 366, 27.10.2017, str. 19) in političnimi usmeritvami Evropske komisije za obdobje 2019–2024: „V pomoč vsakemu otroku, ki je v stiski, bom na podlagi predloga Evropskega parlamenta vzpostavila evropsko jamstvo za otroke“.

sreda, 10. februar 2021

29. poziva države članice, naj zagotovijo dostop do dostojnih, cenovno sprejemljivih, dostopnih, energetsko učinkovitih in zdravih stanovanj za vse ter bolj spodbujajo gradnjo socialnih stanovanj, med drugim tudi javnih stanovanj; spodbuja države članice, naj si bolj izmenjujejo primere dobre prakse glede tega, katere politike na področju socialnih stanovanj so učinkovite;
30. poziva države članice in lokalne organe, naj sprejmejo ustrezno stanovanjsko politiko, ustvarijo pogoje in zagotovijo podporo za naložbe v socialna in cenovno dostopna stanovanja ter odpravijo energijsko revščino;
31. poziva Komisijo, naj – glede na to, da sta revščina zaposlenih in brezdomstvo prepletena – predlaga strateški okvir EU za nacionalne strategije za brezdomstvo; poziva države članice, naj sprejmejo nujne ukrepe za preprečevanje brezdomstva in njegovo odpravo, pa tudi za preprečevanje prisilnih izselitev;
32. poudarja, da je treba v okviru novega Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) več sredstev nameniti za najbolj prikrajšane, saj je to bistveni element evropske solidarnosti ter način, kako prispevati k boju proti najhujšim oblikam revščine v EU, kot sta pomanjkanje hrane in revščina otrok;

Minimalna jamstva za življenjske in delovne pogoje

33. meni, da je za zagotovitev dostojnih delovnih in zaposlitvenih pogojev v digitalnem gospodarstvu potreben zakonodajni okvir za ureditev pogojev za delo na daljavo po vsej EU, kar bo prispevalo k zmanjšanju neenakosti in reševanju vprašanja revščine zaposlenih;
34. poziva Komisijo, naj predloži okvir EU za minimalni dohodek;
35. poziva Komisijo in države članice, naj vlagajo v aktivne politike zaposlovanja, da bodo evropski delavci in gospodarstva postali odpornejši in da bodo delavci opremljeni z dragocenimi znanji in spretnostmi;
36. je seznanjen s predlogom Komisije za direktivo EU, s katero bo delavcem v EU zagotovljena varnost v smislu ustrezne minimalne plače, ki jim bo omogočala dostojno življenje;
37. meni, da bi morala direktiva v državah članicah, v katerih se socialni partnerji praviloma kolektivno pogajajo o plačah, zagotoviti jasna varovala;
38. opozarja na predlagane ukrepe iz političnih usmeritev Komisije za obdobje 2019–2024⁽⁷³⁾, s katerimi naj bi bila delavcem v Uniji zajamčena pravična minimalna plača, ki bi jim morala – ne glede na to, kje delajo – omogočati dostojno življenje;
39. poudarja, da so v direktivah o delavskih pravicah v skladu z načelom prepovedi poslabšanja položaja in ugodnejšimi določbami določeni minimalni standardi ter da lahko posamezne države članice svobodno določijo višje ravni varstva in standarde;
40. meni, da bi morale biti s to direktivo prek kolektivnih pogodb in zakonsko določenih minimalnih plač poskrbljeno za to, da noben delavec ali njegova družina ne bi bila izpostavljena tveganju revščine in da bi lahko vsak s svojim delom preživel in sodeloval v družbi;
41. poudarja, da bi bilo treba s končno različico direktive zagotoviti, da se višina zakonsko določene minimalne plače, kadar obstaja, vedno določi nad pragom revščine;
42. poziva države članice in socialne partnerje, naj poskrbijo za to, da obstajajo minimalne plače, pri tem pa upoštevajo nacionalne prakse v zvezi s tem in vpliv teh minimalnih plač na konkurenčnost, ustvarjanje delovnih mest in revščino zaposlenih;
43. meni, da je treba sprejeti ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno, da delodajalci ne izvajajo praks, da od minimalne plače odbijajo stroške, potrebne za opravljanje dela, kot so nastanitve, potrebna oblačila, orodja, osebna zaščita in druga oprema;

⁽⁷³⁾ „Bolj ambiciozna Unija. Moj načrt za Evropo“, politične usmeritve Evropske komisije za obdobje 2019–2024.

sreda, 10. februar 2021

44. poziva Komisijo in države članice, naj izvršujejo zakonodajni okvir o minimalnih delovnih pogojih za vse delavce, zlasti za delavce v prekarnih delovnih pogojih, s katerimi se prav tako pogosto soočajo delavci z atipično in nestandardno obliko zaposlitve v gospodarstvu priložnostnih del, ter naj ta okvir izboljšajo, tako da se lotijo vrzeli v zakonodaji in izboljšajo veljavne direktive ⁽⁷⁴⁾, po potrebi pa tudi z novimi pravnimi akti;
45. poziva države članice, naj poskrbijo za to, da bodo vsi delavci vključeni v sisteme socialne zaščite, Komisijo pa poziva, naj dejavnosti držav članic v zvezi s socialno varnostjo in socialno zaščito delavcev dopolnjuje in podpira;
46. poudarja, da je mobilnost delovne sile bistvena, da bi čim bolj izkoristili talente in ambicije Evropejcev, povečali ekonomsko uspešnost ter blaginjo podjetij in posameznikov ter ljudem ponudili široko paleto priložnosti; poziva Komisijo in države članice, naj odpravijo ovire, ki onemogočajo mobilnost v Evropski uniji;
47. poziva države članice, naj poskrbijo za razumno prilagoditev delovnih mest za invalide ⁽⁷⁵⁾;
48. poziva Komisijo in države članice, naj se borijo proti strategijam, ki prispevajo k revščini zaposlenih, kot so neprijavljeno nadurno delo, nezanesljivo ali nepredvidljivo načrtovanje delovnega časa s strani delodajalcev, pogodbe brez zagotovljene minimalne delovne obveznosti, neprijavljene gospodarske dejavnosti in siva ekonomija; želi spomniti, da je za zdravje in varnost na delovnem mestu odgovoren delodajalec in da mora usposabljanje v zvezi z delovnim mestom potekati v delovnem času;
49. ugotavlja, da je bil evropski vrh o platformnem delu, ki ga je pripravljala Komisija in na katerem naj bi preučili, kako bi lahko izboljšali delovne pogoje platformnih delavcev, zaradi pandemije COVID-19 preložen; poziva Komisijo, naj ta vrh čim prej izpelje;
50. je seznanjen z družbenimi posledicami, ki jih prinaša platformno delo, in sicer da delavci nimajo zagotovljenih delavskih pravic in socialne zaščite ter da se zaradi njega ne plačujejo prispevki za socialno varnost in davki;
51. je seznanjen, da namerava Komisija sprejeti zakonodajni predlog ⁽⁷⁶⁾ o platformnih delavcih; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo delovni odnosi med platformami in delavci prilagojeni novi realnosti digitalizirane družbe in digitaliziranega gospodarstva ter da bodo jasno urejeni tako, da bodo ti delavci zajeti z veljavnim delovnim pravom in določbami o socialni varnosti, da se izboljšajo delovni pogoji, znanja in spretnosti ter usposobljenost platformnih delavcev ter da se zagotovi predvidljiv delovni čas zanje;
52. poudarja, da bi bilo treba z zakonodajnim predlogom EU zagotoviti, da se lahko platformni delavci povezujejo v predstavnštva delavcev in se organizirajo v sindikate, da bodo lahko sklepali kolektivne pogodbe;
53. poziva države članice, naj hitro prenesejo in v celoti izvajajo direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ⁽⁷⁷⁾;
54. poziva države članice, naj na splošno in še zlasti staršem samohranilcem, staršem invalidnih otrok in staršem z velikim gospodinjstvom zagotovijo dostop do cenovno dostopnega in kakovostnega otroškega varstva; opozarja, da je za iskalce zaposlitve in delavce z nestabilno zaposlitvijo, ne glede na to, kakšno pogodbo imajo, dostop do otroškega varstva še posebej pomemben, kot tudi dostop do ustanov za oskrbo invalidov ali vzdrževanih sorodnikov, da se prepreči, da bi bili ti delavci z obveznostmi oskrbe ujeti v prekarno delo, kar pogosto vodi v revščino zaposlenih;
55. poudarja, da bi, če bi si bilo možno starševski dopust bolje deliti, to pozitivno vplivalo na zaposlenost žensk; poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo upravičence do plačil ali nadomestil za starševski dopust obvarovali pred tem, da bi se znašli pod pragom revščine;

⁽⁷⁴⁾ Direktiva (EU) 2019/1152 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih v Evropski uniji (UL L 186, 11.7.2019, str. 105).

⁽⁷⁵⁾ Zagotavljanje razumnih prilagoditev je obveznost na podlagi direktive EU o enakosti pri zaposlovanju (UL L 303, 2.12.2000, str. 16) in člena 5 Konvencije OZN o pravicah invalidov.

⁽⁷⁶⁾ Priloge k delovnemu programu Komisije za leto 2021 (COM(2020)0690), cilj politike št. 9 v oddelku z naslovom „Evropa, pripravljena na digitalno dobo“.

⁽⁷⁷⁾ Direktiva (EU) 2019/1158 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter razveljavitvi Direktive Sveta 2010/18/EU (UL L 188, 12.7.2019, str. 79).

sreda, 10. februar 2021

56. poudarja, da je treba zagotoviti spoštovanje pravil o enakosti, odpraviti vse oblike diskriminacije, zlasti glede plač in delovnih pogojev, zagotoviti enake možnosti in odpraviti vrzeli v zakonodaji, ki ima negativne posledice za prikrajšane skupine; poleg tega poziva, naj se odpravi blokada horizontalne protidiskriminacijske direktive;
57. poziva Komisijo, naj se zavzema za to, da bodo moški in ženske na trgu dela enako udeleženi in da bodo imeli enake priložnosti, in naj uvede pobude, s katerimi bo spodbujala dostop žensk do finančnih sredstev in žensko podjetništvo ter njihovo finančno neodvisnost;
58. poudarja, da je treba za odpravo revščine zaposlenih žensk odpraviti razlike v plačah med spoloma in posledične razlike v pokojninah; ugotavlja, da je pomembno zagotoviti ustrezno finančno podporo za varstvo in oskrbo otrok med porodniškim in starševskim dopustom;
59. poziva države članice, naj razmislijo o tem, da bi obveznosti v zvezi z vzgojo otrok upoštevale v okviru pokojninskih sistemov, če ženske v zadevnem obdobju ne morejo delati in plačevati ustreznih prispevkov;
60. poudarja, da bi morali biti cilj ukrepov za preglednost plačil doseči enako plačilo in da bi morali socialnim partnerjem omogočiti, da za doseg tega cilja sklepajo kolektivne pogodbe;
61. poziva Komisijo, naj predloži strategijo o invalidnosti za obdobje po letu 2020, s pomočjo katere bodo invalidi polno vključeni na trg dela; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo za to, da bodo lahko invalidi pridobili znanja in spretnosti, ki jih potrebujejo, da najdejo zaposlitev na odprtem trgu dela, in da bo zanje veljalo delovno pravo ter da jim bosta zagotovljeni socialna zaščita in minimalna plača;
62. poziva države članice, naj invalidom, ki vstopijo na trg dela ali presegajo določen dohodkovni prag, ne odvzamejo nadomestil za invalidnost, s katerimi pokrijejo dodatne stroške, povezane z invalidnostjo, saj ta praksa prispeva k revščini zaposlenih; poziva države članice, naj invalidom pomagajo pri premagovanju ovir;
63. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo lahko invalidi svoje delavske in sindikalne pravice uveljavljali enako kot drugi;
64. ponovno poziva ⁽⁷⁸⁾ Komisijo, naj v skladu s svojo zavezo iz strategije za enakost spolov za obdobje 2020–2025 ⁽⁷⁹⁾ nemudoma predloži zavezujoče ukrepe za preglednost plač; meni, da bi bilo treba pri teh ukrepih v celoti spoštovati avtonomnost nacionalnih socialnih partnerjev;
65. vztraja, da morajo za preglednost plač skrbeti delodajalci tako v javnem kot v zasebnem sektorju, pri čemer bi bilo treba ustrezno upoštevati posebnosti malih in srednjih podjetij, hkrati pa bi bilo treba preprečiti prakse, ki bi utegnile ogroziti uresničevanje načela enakega plačila za enako delo;
66. poziva Komisijo in države članice, naj se spoprimejo z revščino zaposlenih med mladimi; poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ukrepe proti navideznim samozaposlitvam in izkoriščanju mladih delavcev prek nizkih plač in nejasnih ali nepravičnih delovnih pogojev, kar bi lahko povzročilo revščino zaposlenih; potrjuje, da je nujno treba pregledati in okrepiti evropski okvir kakovosti za pripravništva, da bi se načelo plačila pripravništva in prakse vključilo med merila kakovosti in zagotovil ustrezen dostop do sistemov socialne zaščite; ponovno potrjuje, da zaposlovanje mladih ne bi smelo pomeniti nizko plačanega dela in da bi bilo treba mladim zagotoviti pravične delovne pogoje in plače ter pogodbe o redni zaposlitvi, tudi v skladu z njihovimi izkušnjami in kvalifikacijami;
67. je zaskrbljen, da bi lahko kriza zaradi COVID-19 privedla do povečanja števila nestandardnih in prekarnih oblik zaposlitve; poudarja, da bi morala zakonsko določena minimalna plača veljati za vse delavce, vključno s trenutno izključenimi kategorijami delavcev, kot so delavci z nestandardno obliko zaposlitve;
68. poziva Komisijo in države članice, naj zberejo podrobnejše statistične podatke o porastu števila prekarnih oblik zaposlitve in nekaterih oblik atipične zaposlitve na trgih dela ter v odziv sprejmejo ukrepe, tako da veljavno delovno zakonodajo prilagodijo in posodobijo;

⁽⁷⁸⁾ Odstavek 2 resolucije z dne 30. januarja 2020 o razliki med plačami moških in žensk (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0025).

⁽⁷⁹⁾ V skladu s strategijo bi morala Komisija zavezujoče ukrepe za preglednost plač predložiti do konca leta 2020.

sreda, 10. februar 2021

69. pozdravlja pobude držav članic za zmanjšanje prekarne zaposlovanja in odpravo goljufivih praks, katerih namen je neelojalno nižanje plač in izogibanje prispevkom za socialno varnost⁽⁸⁰⁾, ter poziva Komisijo, naj v okviru svojih pristojnosti, opredeljenih v primarnih pogodbah, pripravi predloge;
70. želi države članice spomniti, da bi morali javni zavodi za zaposlovanje tudi v prihodnje nuditi čim več priložnosti za kakovostno zaposlitev;
71. poziva države članice, naj postopno odpravijo uporabo pogodb brez zagotovljene minimalne delovne obveznosti; poziva Komisijo in države članice, naj odpravijo neprostoVOLjno delo s krajšim delovnim časom in naj si močno prizadevajo za to, da bi spodbujale zaposlitev za nedoločen čas ter omejile prakso stalnega podaljševanja pogodb o zaposlitvi za določen čas;
72. je trdno prepričan, da so delodajalci v celoti odgovorni za to, da delavcem brezplačno zagotovijo opremo, oblačila in zavarovanje, ki jih potrebujejo, da lahko opravljajo svoje delovne naloge; poudarja, da so delodajalci v celoti odgovorni tudi za to, da krijejo stroške ali poskrbijo za usposabljanje, ki ga zaposleni potrebujejo, da lahko opravljajo svoje delo;
73. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo pravilno izvrševanje zakonodaje EU o mobilnosti delovne sile in koordinaciji sistemov socialne varnosti, zlasti pa naj zagotovijo, da so delavci, preden podpišejo pogodbo, v jeziku, ki ga razumejo, obveščeni o svojih pravicah, dolžnostih in postopkovnih jamstvih⁽⁸¹⁾; poziva Evropski organ za delo in države članice, naj spremljajo, ali se veljavna delovna in socialna zakonodaja spoštujeta; poziva države članice, naj uvedejo inšpekcije dela in pri čezmejnih primerih vključijo Evropski organ za delo;
74. poudarja, da bi morale države članice poskrbeti za to, da nacionalni inšpektorati za delo izvajajo učinkovite in ustrezne kontrole in inšpekcijske preglede, zagotovijo ustrezne pritožbene mehanizme in spoštujejo pravice vseh delavcev, zlasti tistih s prekarno obliko zaposlitve in nekaterimi oblikami atipične zaposlitve, poleg tega pa bi jim morale zagotoviti ustrezna finančna sredstva;
75. poziva države članice, naj izvajajo revidirano direktivo o napotitvi delavcev, da bodo ti delavci resnično zaščiteni;
76. poudarja, da sta za zaščito državljanov tretjih držav, ki delajo v Uniji, in preprečitev njihovega zlorabljanja zlasti pomembna spremljanje in nadzor; poziva države članice, naj skušajo v zvezi s tem intenzivno sodelovati z Evropskim organom za delo;
77. poziva, naj bo Evropski organ za delo dejansko pooblaščen za izvajanje inšpekcijskih pregledov, da se bo lahko učinkovito boril proti nezakonitim praksam ter izkoriščanju in zlorabljanju delavcev;
78. pozdravlja smernice Komisije z dne 16. julija 2020 o varovanju sezonskih delavcev in sklepe Sveta z dne 9. oktobra 2020 o sezonskih delavcih;
79. je seznanjen, da je Odbor za peticije prejel veliko število peticij, v katerih ga državljani opozarjajo na zlorabo pogodb za določen čas v javnem⁽⁸²⁾ in v zasebnem⁽⁸³⁾ sektorju, in v zvezi s tem ugotavlja, da je kot najpogostejši razlog za stres pri delu navedena prekarne zaposlitve; poziva Komisijo, naj te peticije preuči in se bolje odzove nanje, pri čemer mora upoštevati, kaj je v njeni pristojnosti, kaj pa v pristojnosti držav članic, da bi odpravili revščino zaposlenih, socialno izključenost in prekarno delo;
80. meni, da je prostitucija resna oblika nasilja in izkoriščanja, ki prizadene predvsem ženske in otroke; poziva države članice, naj sprejmejo specifične ukrepe za boj proti ekonomskim, socialnim in kulturnim vzrokom za prostitucijo in ukrepe v podporo prostituiranim osebam, da se olajša njihovo ponovno vključevanje v družbo in poklic;
81. meni, da mora biti večji poudarek na vrednotah in politikah, ki spodbujajo delo in njegovo vlogo pri izboljševanju kakovosti življenja ljudi, pri čemer bi morale te vrednote in politike pomembno prispevati k izboljšanju njihovega socialnega in fizičnega okolja;

⁽⁸⁰⁾ Kot je ustanovitev podružnice (ali slamnatega podjetja) in/ali agencije za začasno delo v državah članicah z nižjimi plačami, samo zato, da se lahko uporabijo napoteni delavci namesto, da se zaposlijo lokalni delavci.

⁽⁸¹⁾ Kot je določeno v Direktivi (EU) 2019/1152 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih v Evropski uniji (UL L 186, 11.7.2019, str. 105).

⁽⁸²⁾ Med drugimi peticije št. 0240/18, 0328/18, 0365/18, 0374/18, 0396/18, 0419/18, 0829/2018, 0897/2018, 1161/2018, 0290/19, 0310/2019, 0335/2019, 0579/19, 0624/19, 0652/19, 0683/2019, 0737/2019, 1017/19, 1045/2019, 1241/2019, 1318/2019 in 0036/2020.

⁽⁸³⁾ Med drugimi peticije št. 1378/2013, 0019/2016, 0020/2016, 0021/2016, 0099/2017, 1162/2017, 0110/2018 in 0335/2019.

sreda, 10. februar 2021

82. pozdravlja, da je bil sprejet sveženj za mobilnost; meni, da je ta sveženj močno orodje za boj proti socialnemu dampingu in revščini zaposlenih v prometnem sektorju; poziva, naj se Uredba (EU) 2020/1054⁽⁸⁴⁾ o času vožnje in počitka ter tahografih začne hitro izvajati in naj se izvaja v celoti, kar bo koristilo voznikom tovornjakov po vsej Evropi; poudarja, da je treba sprejeti dodatne in podobne pobude, s katerimi bosta socialni damping in revščina zaposlenih odpravljena tudi v drugih panogah, za katere so značilni socialni damping in slabi delovni pogoji, kot sta zračni in ladijski promet;

83. meni, da bi podjetja v praksi morala videti naložbo in ne brezplačnega dela; opozarja, da mladi v času prakse pogosto nimajo drugih virov prihodka; meni, da je prispevek praktikantov dragocen in bistven in si zanj zaslužijo plačilo; poziva Komisijo in države članice, naj odpravijo neplačane prakse in zagotovijo visokokakovostne in dostojne plačane prakse;

84. meni, da bi morali biti mladi odrasli delavci plačani na podlagi svojih izkušenj in da ne smejo biti diskriminirani tako, da zgolj zaradi svoje starosti prejmejo znatno nižje plače; zato poziva države članice, naj odpravijo prakso, v skladu s katero so zakonsko določene plače za mlade odrasle delavce nižje od minimalne plače;

Kolektivne pogodbe

85. ugotavlja, da je avtonomija socialnih partnerjev dragoceno, in poudarja, da jo je treba zagotoviti v vseh državah članicah, na ravni EU pa spremljati, ali se spoštuje; je seznanjen s predlogom Komisije⁽⁸⁵⁾, da bi sisteme kolektivnih pogajanj na nacionalni ravni, zlasti na ravni sektorjev, zaščitili in okrepili;

86. poziva Komisijo, naj spodbuja, da se s pomočjo ESS+ krepijo zmogljivosti socialnih partnerjev, da bi izboljšali kolektivna pogajanja v Evropi; poziva države članice, naj vzpostavijo institucije in mehanizme, ki so potrebni, da se podprejo kolektivna pogajanja, pri čemer naj bo poseben poudarek na sektorskih kolektivnih pogajanjih; poziva države članice, naj se pri pripravi zakonodaje, kadar je to ustrezno, posvetujejo z nacionalnimi socialnimi partnerji in jih vključijo v proces;

87. je seznanjen s predlogom Komisije, da naj države članice, v katerih pokritost s kolektivnimi pogajaji ne zajema vsaj 70 %⁽⁸⁶⁾ delavcev, predvidijo ukrepe za omogočitevne pogoje za kolektivna pogajanja; poudarja, da morajo biti v odločanje o uvedbi tovrstnih ukrepov vključeni socialni partnerji; meni, da ukrepi, sprejeti v zvezi s tem, ne smejo posegati v avtonomijo socialnih partnerjev;

88. poziva države članice, naj vsem delavcem zagotovijo pravico do organiziranja ter do pogajanja in sklepanja kolektivnih pogodb, Komisija pa naj nadzoruje, ali to res počnejo, ter v primeru kršenja te pravice sprejme takojšnje ukrepe;

89. poziva države članice, naj poskrbijo za to, da bodo imeli sindikati za namene organiziranja, izmenjave informacij in posvetovanj dostop do delovnega mesta, tudi v primeru dela na daljavo;

90. poziva Komisijo, naj – da bi preprečila konkurenčnost na račun plač – direktive o javnem naročanju⁽⁸⁷⁾ spremeni tako, da bodo lahko ponudniki uspešno sodelovali le, če bodo spoštovali veljavne kolektivne pogodbe; države članice poziva, naj zagotavljajo njihovo spoštovanje, preverjanje in izvrševanje;

91. priznava, da se je zaradi digitalizacije in globalizacije znatno povečalo število samozaposlitev in atipičnih oblik dela; pozdravlja, da se je Komisija zavezala, da bo ocenila, ali je treba sprejeti ukrepe na ravni EU, na podlagi katerih se bodo lahko enoosebni samozaposleni združevali in sklepali kolektivne pogodbe, pozdravlja pa tudi, da se je zavezala, da bo po potrebi predlagala regulativne spremembe, in nedavno javno posvetovanje v zvezi s tem; pričakuje, da bo objavljena ocena

⁽⁸⁴⁾ Uredba (EU) 2020/1054 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2020 o spremembi Uredbe (ES) št. 561/2006 glede minimalnih zahtev za najdaljši dnevni in tedenski čas vožnje, najkrajše odmore ter dnevni in tedenski čas počitka ter Uredbe (EU) št. 165/2014 glede določanja položaja s tahografi (UL L 249, 31.7.2020, str. 1.).

⁽⁸⁵⁾ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. oktobra 2020 o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji (COM(2020)0682).

⁽⁸⁶⁾ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. oktobra 2020 o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji (COM(2020)0682).

⁽⁸⁷⁾ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1); Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju (UL L 94, 28.3.2014, str. 65); Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštinih storitev in razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

sreda, 10. februar 2021

učinka prvih možnih ukrepov v prihodnosti; poudarja, da se zaradi tega ne sme odložiti nobena druga pobuda Komisije za odpravo navideznih samozaposlitev in zagotavljanje pravic delavcev z nestandardno obliko zaposlitve;

92. meni, da mora imeti vsak delavec celovit pregled na tem, kdo je njegov delodajalec, ter nad svojo plačo in delovnimi pravicami, bodisi v skladu s sektorsko kolektivno pogodbo bodisi z nacionalno zakonodajo; meni, da bi morale biti te informacije na voljo inšpektoratom za delo; nadalje meni, da bi bilo to lahko urejeno s posebno izkaznico za čezmejne delavce, ki se je v nekaterih državah članicah že pokazala za učinkovito orodje; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj hitro uvede digitalno evropsko številko socialnega zavarovanja; meni, da ima evropska številka socialnega zavarovanja velik potencial, da služi kot nadzorni mehanizem za posameznike in ustrezne organe, s katerim bo mogoče zagotavljati, da so prispevki za socialno varnost plačani v skladu s pravili, in preprečevati goljufije na področju socialne varnosti;

Socialne posledice pandemije COVID-19

93. poziva Komisijo, naj pripravi odziv na ravni EU, s katerim bi podpora med krizo in po njej razširili na mala in srednja podjetja, ki jih vodijo ženske;

94. poudarja, da so posledice krize zaradi COVID-19 močno občutili delavci in prikrajšane osebe; poudarja, da mora biti v ospredju odzivov politike na pandemijo človek in da morajo temeljiti na globalni solidarnosti; vztraja, da so še posebej potrebni ukrepi za boj proti revščini in revščini zaposlenih in da bi moral biti njihov cilj hitro, pravično in zeleno okrevanje; poziva države članice, naj vsem ranljivim delavcem med pandemijo zagotovijo ustrezno varstvo in naj skupaj s socialnimi partnerji oblikujejo učinkovite, praktične in pravične rešitve za izzive, ki jih prinaša pandemija; v zvezi s tem opozarja, da bi bilo treba za pomoč najbolj ogroženim v okviru pobude REACT-EU zadosten delež dodatnih sredstev uporabiti za povečanje razpoložljivosti sredstev iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim (FEAD); enako poudarja, kako pomembno je v naslednjem večletnem finančnem okviru zagotoviti zadostna sredstva tudi za ESS+;

95. poziva Komisijo, naj posebno pozornost nameni gospodarskim vplivom shem skrajšanega delovnega časa, osebam, ki so bile za stalno ali začasno odpuščene, ter socialnim posledicam za osebe, ki živijo v prekarjih razmerah; v zvezi s tem opozarja, da sheme skrajšanega delovnega časa niso enake v vseh državah članicah in da se nadomestila za skrajšani delovni čas močno razlikujejo, pri čemer zaposlenim, ki prejemajo nizka nadomestila za skrajšani delovni čas, še zlasti grozi revščina zaposlenih; zato poziva Komisijo in države članice, naj delavcem zagotovijo varstvo in jim pomagajo obdržati zaposlitev, med drugim tako, da jim (na primer prek shem skrajšanega delovnega časa) nudijo finančno podporo, in tako, da nudijo podporo osebam s prekarno obliko zaposlitve in nekaterimi oblikami atipične zaposlitve, poleg tega pa naj razmislijo o tem, da bi finančno podprle tudi določene skupine enoosebnih samozaposlenih, ki so zaradi krize izgubili svojo finančno podlago; poleg tega poziva države članice, naj zaščitijo osebe, ki živijo v prekarjih razmerah;

96. poziva države članice, naj za svoje nacionalne sisteme zavarovanja za primer brezposelnosti in sisteme minimalnih plač predlagajo minimalne standarde v obliki zakonodajnih okvirov in tako povečajo socialno varnost delavcev in prebivalcev v Evropi;

97. poziva, naj se sprejmejo ukrepi, s katerimi bi preprečili, da bi se zaradi COVID-19 ponovno povečal delež neprostoVOLjnega dela s krajšim delovnim časom;

98. želi spomniti, da so se med krizo pojavila skrb vzbujajoča poročila, da so bile čezmejnimi in sezonskim delavcem kršene pravice v zvezi z njihovimi delovnimi in življenjskimi pogoji; poziva Komisijo in države članice, naj odpravijo izkoriščevalske prakse ter zaščitijo pravice sezonskih in čezmejnih delavcev vzdolž celotne verige podizvajalcev in dobavne verige; v zvezi s tem poziva države članice, naj delavcem zagotovijo ustrezne in cenovno dostopne stanovanjske objekte, ne da bi se povezani stroški odbili od njihovih plač;

99. poudarja, da je kriza zaradi COVID-19 pokazala, kako pomembni so poklici, prepoznani kot sistemsko pomembni za naše gospodarstvo in družbo; opozarja, da mnogi od teh delavcev v prvi bojni liniji v nekaterih državah članicah opravljajo slabo plačano delo, so pogosto podcenjeni in premalo plačani ter morajo pogosto prenašati negotove delovne pogoje, deloma zaradi pomanjkanja zdravstvenega in socialnega varstva; poudarja, da tovrstne poklice večinoma opravljajo ženske; izpostavlja, da je v zvezi z zagotavljanjem oskrbe potrebna navzgor usmerjena konvergenca;

100. poudarja, da morajo države članice za uspešno spopadanje z velikimi pretresi sprejeti skupne dolgoročne strategije za ohranjanje delovnih mest ter znanj in spretnosti delavcev ter zmanjšanje pritiska na nacionalne javne finance;

sreda, 10. februar 2021

101. poziva Komisijo, naj sprejme strategijo EU za oskrbo, s katero bi se odzvali na socialne posledice za osebe z obveznostmi oskrbe, to pa so v veliki večini ženske; poudarja, da bi bilo treba v okviru te strategije zahtevati obsežne naložbe v skrbstveno ekonomijo, okrepiti politike za usklajevanje poklicnega življenja in obveznosti oskrbe skozi celotno življenje posameznika ter odpraviti pomanjkanje delovne sile, zlasti z usposabljanjem, priznavanjem znanj in spretnosti ter boljšimi delovnimi pogoji v teh sektorjih;

102. v luči tega, da se bo število odpuščenih najverjetneje povečalo, pričakuje skorajšnji predlog Komisije o dolgoročnem evropskem sistemu pozavarovanja za primer brezposelnosti; poziva, naj bodo s tem predlogom zajete države, ki so članice ekonomske in monetarne unije (EMU), pri čemer pa bi morala obstajati možnost, da sodelujejo tudi države, ki niso njene članice;

103. poziva Komisijo in države članice, naj najhujše posledice pandemije COVID-19 lajšajo s ciljno usmerjeno evropsko in nacionalno podporo in dodeljevanjem zadostnih sredstev; v zvezi s tem pozdravlja, da je bil ustvarjen instrument za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE), in poziva države članice, naj ga začnejo hitro izvajati; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo za to, da podjetja, ki so registrirana v državah iz Priloge 1 skleпов Sveta o posodobljenem seznamu EU z jurisdikcijami, ki niso pripravljene sodelovati v davčne namene, ne bodo prejela finančne pomoči; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo za to, da upravičenci spoštujejo temeljne vrednote, določene v primarnih pogodbah, in da podjetja, ki prejmejo javno finančno podporo, zagotavljajo varstvo delavcev in dostojne delovne pogoje, spoštujejo sindikate in veljavne kolektivne pogodbe, plačujejo svoj delež davkov in ne izvajajo ponovnega odkupa delnic ter vodstvenim delavcem ne izplačujejo premij, delničarjem pa ne dividend;

104. spodbuja države članice, naj vlagajo v povečevanje dostopa do širokopasovnega interneta ter izobraževanja in učenja na daljavo na podeželskih območjih, na katerih obstaja tveganje odseljevanja in generacijske revščine;

105. predlaga, da se sprejmejo proaktivni ukrepi, da bi se proti morebitni visoki stopnji brezposelnosti borili s pomočjo politik EU in nacionalnih politik ter nacionalnih programov zaposlovanja, pa tudi za spodbudo zelenega, digitalnega, socialnega, trajnostnega in pravičnega prehoda, pri katerem nihče ne bo zapostavljen, z vlaganjem v nova, trajnostna, dostopna in kakovostna delovna mesta, programe preusposabljanja, infrastrukturo, usmerjeno v prihodnost, inovacije in digitalno preobrazbo; meni, da bi bilo treba poseben poudarek nameniti spodbujanju zaposlovanja mladih;

106. poziva Komisijo in države članice, naj se spoprimejo s posledicami krize in olajšajo prehod, tako da upoštevajo regionalne posebnosti, ter torej zagotovijo, da bodo razpoložljiva sredstva hitro dodeljena, na primer prek usposabljanja na delovnih mestih, usmerjenih v prihodnost, izpopolnjevanja in preusposabljanja ter s finančno nadgradnjo ESS+ v ta namen;

107. poziva Komisijo in države članice, naj spremljajo zlasti sektorje, za katere je značilna visoka stopnja negotovosti zaposlitve, da bi se preprečila zloraba delavcev, na primer tistih, ki opravljajo začasno delo v kmetijskem sektorju, kjer se sezonski delavci soočajo z zlorabami pri zaposlitvenih pogojih, pri čemer se v nekaterih primerih kršijo ne le delavske pravice, temveč tudi temeljne pravice delavcev;

108. poudarja, da pri delavcih z nizkimi dohodki obstaja večja nevarnost, da bodo izpostavljeni COVID-19, saj delajo v sektorjih, kjer je bistveno več človeških stikov, kot sta skrbstveni ali prometni sektor, ali pa najdejo delo prek spletnih platform, pri katerem ni mogoče delati na daljavo; močno kritizira, da je bilo potrebnega toliko časa, da je bil covid-19 uvrščen v direktivo o bioloških dejavnikih⁽⁸⁸⁾; poziva, naj se direktiva o bioloških dejavnikih nujno pregleda, da bi jo prilagodili globalnim pandemijam in drugim izjemnim okoliščinam in tako delavcem čim prej zagotovili celovito zaščito pred tveganji zaradi izpostavljenosti;

109. poudarja, da delavci z nizkimi dohodki pogosto delajo v sektorjih, v katerih obstaja visoko tveganje, da se bo njihovo fizično stanje poslabšalo, kar ima lahko dolgoročne posledice za njihovo telesno in duševno dobro počutje ter sposobnost preživljanja v prihodnosti; meni, da veljavna zakonodaja s področja zdravja in varnosti ni dovolj osredotočena na preprečevanje poškodb pri delu; poziva Komisijo, naj čim prej predlaga nov strateški okvir za zdravje in varnost pri delu za obdobje po letu 2020, in jo v zvezi s tem poziva, naj opredeli obstoječe izzive in predloži instrumente za delavce,

⁽⁸⁸⁾ Direktiva 2000/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000 o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu (UL L 262, 17.10.2000, str. 21).

sreda, 10. februar 2021

zaposlene v sektorjih z nizkimi dohodki, za spopadanje s temi izzivi; poudarja, da mora biti v strategiji poudarek med drugim na platformnih delavcih in delavcih z nestandardno obliko zaposlitve; poziva Komisijo, naj spremeni Direktivo 2004/37/ES⁽⁸⁹⁾ ter pregleda in razširi obseg mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost številnim snovem, ki povzročajo raka ali mutacije;

110. poudarja, da je stres na delovnem mestu močno razširjen v sektorjih z nizkim dohodkom; meni, da mora biti stres na delovnem mestu v evropski zakonodaji o zdravju in varnosti prednostno obravnavan; poziva Komisijo in države članice, naj v tesnem sodelovanju z nacionalnimi socialnimi partnerji predlagajo direktivo o stresu na delovnem mestu in opredelijo smernice, na podlagi katerih bodo podjetja lahko odpravila dejavnike stresa na delovnem mestu, ter od vseh podjetij zahtevajo, da pripravijo politiko podjetja o tovrstnem stresu;

111. meni, da je izredno pomembno zagotoviti, da bo pri izvajanju načrta okrevanja za Evropo cilj izkoreniniti revščino in odpraviti družbeno-ekonomske neenakosti ter da bo načrt temeljil na učinkovitem mehanizmu s cilji in merili, na podlagi katerih bo mogoče točno izmeriti doseženi napredek; poudarja, da mora biti Evropski parlament v celoti vključen v predhodno in naknadno preverjanje načrta okrevanja in da mora biti vsem njegovim izvoljenim poslancem priznana formalna vloga, da se zagotovi postopek ocenjevanja in izvajanja, ki bo v celoti demokratičen in pregleden;

o

o o

112. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

⁽⁸⁹⁾ Direktiva 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o varovanju delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu (UL L 158, 30.4.2004, str. 50).

sreda, 10. februar 2021

P9_TA(2021)0045

Vpliv COVID-19 na mlade in šport

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o vplivu COVID-19 na mlade in šport (2020/2864(RSP))

(2021/C 465/08)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 165 in 166 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju člena 5(3) Pogodbe o Evropski uniji in Protokola (št. 2) o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, priloženega Pogodbama,
 - ob upoštevanju člena 14 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. aprila 2020 o usklajenem ukrepanju EU za spoprijemanje s pandemijo COVID-19 in njenimi posledicami ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. julija 2020 o pravicah oseb z motnjami v duševnem razvoju in njihovih družin v času krize zaradi COVID-19 ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. septembra 2020 o kulturni obnovi Evrope ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. oktobra 2020 o jamstvu za mlade ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 22. oktobra 2020 o prihodnosti evropskega izobraževanja v okviru COVID-19 ⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju vprašanja Komisiji o vplivu COVID-19 na mlade in šport (O-00074/2020 – B9-0005/2021),
 - ob upoštevanju člena 136(5) in člena 132(2) Poslovnika,
 - ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za kulturo in izobraževanje,
- A. ker po navedbah Mednarodne organizacije dela ⁽⁶⁾ pandemija COVID-19 nesorazmerno močno prizadene mlade ter bodo ti verjetno čutili hude negativne in dolgotrajne posledice za njihov ekonomski položaj, zdravje in blaginjo, vključno z izgubo možnosti za izobraževanje, prostovoljstvo in usposabljanje v ključni fazi njihovega razvoja;
- B. ker vpliv pandemije COVID-19 na delovanje mladinskih in izobraževalnih programov EU na področju mladinskega dela in prostovoljstva, na nacionalne izobraževalne sisteme, zaposlovanje in prihodke ter državljanske svoboščine povečuje neenakosti, kot je razvidno iz statističnih podatkov Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj, ki kažejo, da ima kljub prizadevanjem držav za zagotavljanje spletnih učnih rešitev le približno polovica šolarjev dostop do večine ali celotnega učnega načrta; ker so zato posledice digitalne vrzeli vse večje in je oviran razvoj potrebnih digitalnih znanj in spretnosti, dostop do šolskih učnih načrtov pa še ne pomeni, da se lahko učenci, ki imajo težave, dejansko učijo;
- C. ker so bile na mlade osredotočene solidarnostne dejavnosti, da bi se odzvali na potrebe njihovih skupnosti glede na pandemijo COVID-19, in sicer od vodenja kampanj za ozaveščanje do dela v prvi bojni vrsti v okviru evropske solidarnostne enote in drugih pobud za prostovoljstvo;

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0054.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0183.

⁽³⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0239.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0267.

⁽⁵⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0282.

⁽⁶⁾ Svetovno poročilo, *Youth & COVID-19: Impacts on jobs, education, rights and mental well-being* (Mladi in COVID-19: vpliv na zaposlitve, izobraževanje, pravice in duševno dobro počutje), 11. avgust 2020.

sreda, 10. februar 2021

- D. ker so negativni učinki pandemije tako daljnosežni, da se je zaradi njih dodatno zmanjšal državljanski prostor v državah članicah po vsej Evropi, pri čemer številnim mladinskim delovnim in športnim organizacijam grozi ukinitve, kar bi negativno vplivalo na vzpostavljene strukture evropskega in mednarodnega sodelovanja ter znatno omejilo državljansko udeleževanje;
- E. ker psihosocialni učinki COVID-19 vplivajo na duševno zdravje mladih in njihovo sposobnost socializacije tako zaradi neposrednih kot tudi dolgoročnih dejavnikov; ker premalo prostočasnih dejavnosti in socialne omejitve nesorazmerno vplivajo na invalidne otroke in mlade;
- F. ker ima pandemija COVID-19 uničujoče posledice za šport ter povezane sektorje in industrijo; ker je gospodarski vpliv na poklicni šport ogromen, saj so se prihodki močno zmanjšali, ker je bilo treba številne dogodke na vseh ravneh odpovedati ali organizirati brez gledalcev;
- G. ker je vpliv pandemije na amaterski in lokalni šport ter rekreacijo izjemno negativen, pri čemer številnim športnim klubom grozi propad, saj so nepridobitni in delujejo večinoma prostovoljno, zato nimajo finančnih rezerv;
- H. ker omejitve zaradi pandemije COVID-19 in nezadostne možnosti za redne treninge in vadbo pri športih, ki vključujejo fizične stike, negativno vplivajo na napredek in razvoj športnikov;
- I. ker je šport pomemben gospodarski sektor, ki predstavlja 2,12 % skupnega BDP in 2,72 % vseh delovnih mest v EU, kar je približno 5,67 milijona delovnih mest;
- J. ker ima šport pomembne družbene funkcije, saj na primer spodbuja socialno vključenost, integracijo, kohezijo in vrednote, kot so medsebojno spoštovanje in razumevanje, solidarnost, raznolikost in enakost, vključno z enakostjo spolov; ker lahko šport in povezane prostovoljne dejavnosti izboljšajo telesno in duševno zdravje ter zaposljivost zlasti mladih, prav tako pa lahko mlade odvrnejo od nasilja, vključno z nasiljem na podlagi spola, kaznivih dejanj in zlorabe drog;

Mladi

1. je zaskrbljen, ker je zaposlovanje mladih zaradi posebne občutljivosti trga dela mladih na gospodarske cikle in gospodarske krize bolj prizadeto zaradi pandemije, kar povečuje negativni trend v sektorju, v katerem prevladujejo nestabilne, slabo plačane zaposlitve s krajšim delovnim časom in šibkejšim pravnim varstvom ter standardi socialne varnosti;
2. poudarja, da ima sedanja pandemija še posebej hude posledice za mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, in poudarja, da se je treba spopasti s težavami, s katerimi se soočajo mladi iz ranljivih skupin; poudarja, da je treba upoštevati precejšnje razlike med spoloma glede na delež mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo;
3. poudarja, da so bili najbolj prizadeti delovno intenzivni sektorji, za katere je pogosto značilna nizka plača, kot so trgovina na debelo in drobno, nastanitve, turizem in gostinske storitve, ki običajno zaposlujejo nizkokvalificirane mlade delavce in študente, ki delajo; ugotavlja, da se brezposelnost in revščina od izbruha pandemije nenehno povečujeta; meni, da se bo brezposelnost mladih v bližnji prihodnosti verjetno še povečala in dolgoročno ostala večja od ravni pred pandemijo;
4. poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe za preprečevanje katastrofalnih učinkov na zaposlovanje mladih, tudi z makroekonomskimi (davčnimi in monetarnimi) politikami, ki javne izdatke usmerjajo v zagotavljanje subvencij za zaposlovanje ali jamstva za mlade v podporo prilagojenih shem za ohranjanje in ustvarjanje delovnih mest ter izpopolnjevanje in prekvalifikacijo mladih, pa tudi naložbe v gospodarske sektorje, ki lahko sprejmejo mlade iskalce zaposlitve, tako da ponudijo kakovostna delovna mesta ter dostojne delovne in plačne pogoje;
5. opozarja na vlogo prostovoljstva pri razvoju življenjskih in delovnih spretnosti za mlade; meni, da lahko finančno podprto prostovoljstvo pomaga brezposelnim mladim, da prenesejo gospodarski šok zaradi krize, ki jo je povzročil COVID-19, hkrati pa prispevajo k družbi in pridobijo dragocene izkušnje, ki jim bodo olajšale prehod v dolgoročno redno zaposlitev; meni, da lahko evropska solidarnostna enota pomaga mladim Evropejcem, da si razširijo svoje možnosti preko

sreda, 10. februar 2021

lokalnega okolja; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj zagotovi jasne in enotne smernice za izvajanje programov v kriznih razmerah in odpravo ovir za sodelovanje, ki so med drugim posledica pomanjkanja prožnosti pri financiranju, zmanjšanja sredstev, večjih omejitev pri izdajanju vizumov prostovoljcem iz partnerskih držav in nezmožnosti zagotoviti pravni status mladim prostovoljcem;

6. poudarja odločilno vlogo/izjemen pomen priložnostnega in neformalnega učenja, umetniških, športnih, prostovoljskih in družabnih dejavnosti pri spodbujanju udeležbe mladih in socialni koheziji, in sicer kot orodij, ki lahko močno vplivajo na lokalne skupnosti in pomagajo pri reševanju številnih današnjih družbenih izzivov;

7. poudarja, da bi moral Evropski svet v sporazumu z dne 21. julija 2020 nameniti veliko več podpore mladim generacijam, ki so prihodnost Evrope, nenazadnje z vključevanjem večje podpore mladim v načrte za oživitev gospodarstva, tako da bi 10 % namenili izobraževanju in 20 % za evropsko digitalno strategijo in vzpostavitev enotnega digitalnega trga; v zvezi s tem poudarja, da je treba sektorske programe, ki se osredotočajo neposredno na mlade, kot so Erasmus+, evropska solidarnostna enota, jamstvo za mlade in jamstvo za otroke, ali ki lahko podprejo prehod na pravičnejšo ter socialno in okoljsko trajnostno Evropo, uporabiti tako, da se v celoti izkoristi njihov potencial, saj obstaja tveganje, da njihovi ambiciozni cilji ne bodo doseženi, kar bi bila velika škoda za mlade in prihodnje generacije;

8. poudarja, da je sedanja pandemija povečala digitalni razkorak v EU, zato je treba nujno spodbujati digitalno pismenost za vse ter široko uporabo, priznavanje in potrjevanje alternativnih možnosti, vključno z možnostmi za priložnostno in neformalno učenje, kot so spletno in digitalno učenje in usposabljanje; poziva zlasti k močni osredotočenosti in podpori mladim učencem, ki so utrpeli izgubo dohodka v tehničnem, dualnem izobraževanju in poklicnem izobraževanju in usposabljanju, ter k razvoju in obsežni uporabi kakovostnih digitalnih orodij, učnega gradiva in vsebine, da bi preprečili osip iz izobraževanja ter zagotovili nemoten in učinkovit prehod iz šolanja v zaposlitev; poudarja, da je ne glede na posebne okoliščine COVID-19 pomembno, da se ohrani učenje z osebnim stikom, s čimer bi zagotovili, da nihče ne bo zapostavljen, zlasti majhni otroci, ranljive skupine in mladi iz težkih socialno-ekonomskih razmer brez tehnoloških sredstev ali spretnosti;

9. poziva Komisijo in države članice, naj povečajo naložbe v digitalne rešitve in pismenost za razvoj praktičnih spretnosti, kompetenc in kvalifikacij, omogočijo dostop do digitalne pismenosti za vse in spodbujajo razvoj samostojnih, večjezičnih, vključujočih in brezplačnih spletnih orodij za učenje, da bi se izboljšala splošna raven digitalnih spretnosti in kompetenc v okviru izvajanja akcijskega načrta za digitalno izobraževanje (2021–2027); poudarja, da je treba razviti spretnosti učiteljev, vodij usposabljanj, ravnateljev, staršev in vodstvenih delavcev, da se izboljša izvajanje spletnega učenja, učenja na daljavo in kombiniranega učenja s posebnim poudarkom na programih za razvoj spretnosti;

10. je zaskrbljen, da je kriza zaradi pandemije povečala tesnobo in strah med mladimi, kar bi lahko resno vplivalo na njihova življenja in prehod iz šolanja v zaposlitev; poziva k široki uporabi prilagojenih storitev na področju duševnega zdravja, psihosocialne podpore in športnih dejavnosti kot samostojnih ali modularnih ukrepov ter k povečanju podpore za duševno dobro počutje v ustanovah za usposabljanje in izobraževanje, da bi zagotovili, da pandemija ne bo imela dolgotrajnih psiholoških učinkov; poudarja vpliv pandemije na mlade invalide in mlade, ki živijo na podeželskih in oddaljenih območjih, ter poziva Komisijo in države članice, naj posebno pozornost namenijo potrebam te skupine, tako da prilagodijo razpoložljive podporne ukrepe in storitve;

11. poziva k pristopu, ki temelji na pravicah in na načelih nediskriminacije in enakosti ter ga je treba uporabiti v različnih politikah, da bi se odpravile številne oblike diskriminacije mladih med krizo zaradi COVID-19, ter opozarja Komisijo in države članice, da je potreben poseben pristop k podpiranju in varstvu ranljivih skupin, kot so mladi invalidi, mladi iz prikrajšanih okolij, ki jim grozi nasilje v družini, mladi migranti in begunci ter mladi člani skupnosti LGTBIQ+; poudarja, da je pomemben prost dostop do kakovostnih informacij o pandemiji COVID-19 kot celoti, ki bodo prilagojene potrebam mladih;

12. poudarja, da so športne dejavnosti in mladinsko delo v vsej svoji raznolikosti še posebej ogrožene po vsej Evropi, zaradi česar se zmanjšuje državljanski prostor; ter poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ukrepe za ohranitev struktur in zagotavljanje raznolikosti ponudbe na področju mladine in športa; opozarja na potrebo po tesnem sodelovanju lokalnih organov, organizacij civilne družbe in socialnih partnerjev pri izvajanju rešitev za podporo mladim ter mladinskim in športnim organizacijam; poudarja pomen organiziranega športa in mladinskih organizacij za socialno kohezijo;

sreda, 10. februar 2021

Šport

13. je zelo zaskrbljen, da bi lahko športni sektor utrpel trajno škodo, ne le z gospodarskega vidika in vidika zaposlovanja, temveč tudi za družbo kot celoto;
14. poudarja, da sta šport in telovadba v okoliščinah, ki jih je povzročila pandemija, še posebej pomembna, saj krepi telesno in duševno odpornost; pozdravlja, da podatki kažejo, da naj bi se nekateri ljudje zaradi omejitev gibanja pogosteje in dejavneje ukvarjali z nekaterimi individualnimi športi; je po drugi strani zaskrbljen, ker pa mnogi mladi v času omejitev gibanja niso telesno dejavni, pa tudi zaradi posledic, ki bi jih to lahko imelo za javno zdravje;
15. meni, da je treba evropski model športa ohraniti in promovirati, saj bodo solidarnost, poštenost in pristop, ki temelji na vrednotah, pomembnejši kot kdaj koli prej, če naj športni sektor okreva, množični šport pa preživi;
16. želi spomniti, da se prek športa spodbujajo in učijo vrednote, kot so medsebojno spoštovanje in razumevanje, solidarnost, raznolikost, poštenost, sodelovanje in državljanska udeležba, ter spodbujata kohezija in vključevanje migrantov in beguncev; poudarja, da šport ne pozna meja in povezuje ljudi z različnim socialno-ekonomskim in etničnim ozadjem; meni, da ima zlasti množični šport bistveno vlogo pri spodbujanju socialnega vključevanja ljudi z manj priložnostmi, pripadnikov ranljivih skupin in invalidov; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj okrepi socialno vključevanje prek športa in razišče nove možnosti, kako bi lahko z njim dosegli čim večji učinek in čim več ljudi; poziva, naj se družinam z nizkimi dohodki zagotovi večja podpora, da bodo lahko njihovi otroci sodelovali v športnih in drugih priložnostih;
17. poudarja, da se invalidi pri dostopanju do množičnega in poklicnega športa soočajo s precejšnjimi finančnimi in organizacijskimi težavami, ki so se med pandemijo COVID-19 še zaostriale, zato poziva Komisijo, naj to težavo v svoji prihodnji strategiji o invalidnosti posebej obravnava;
18. poudarja, da ima pandemija COVID-19 uničujoče posledice za celoten športni sektor na vseh ravneh, zlasti pa za športne organizacije in klube, lige, telovadnice in fitness centre, športnike, trenerje, zaposlene in poslovne dejavnosti, povezane s športom, vključno z organizatorji športnih prireditev in športnimi mediji; meni, da bo pot do okrevanja težka, in poudarja, da so potrebni ciljno usmerjeni ukrepi pomoči;
19. meni, da morajo splošni instrumenti za okrevanje, ki jih je EU sprejela v odziv na krizo, kratkoročno podpirati šport, in poziva države članice, naj poskrbijo za to, da bodo nacionalni podporni skladi, strukturni skladi ter nacionalni načrti za okrevanje in odpornost kljub njegovim posebnostim in posebnim organizacijskim strukturam usmerjeni tudi v športni sektor;
20. poudarja, kako pomembni so svežnji za reševanje, namenjeni vsem športom; poudarja, da so športi z velikim številom gledalcev sicer pogosto finančno najbolj prizadeti, a ne bi smeli biti edini, ki so upravičeni do finančne pomoči, niti ne bi smeli imeti prednosti pri njej;
21. meni, da sedanja finančna podpora morda ne bo zadostovala, in poziva Komisijo, naj preuči, kako vse bi amaterskim in poklicnim športom še lahko zagotovila dodatno ciljno usmerjeno podporo, da bi povečali sposobnost preživetja celotnega sektorja;
22. poziva Komisijo in države članice, naj dodelijo več sredstev za to, da bo športni sektor na splošno, zlasti pa množični šport, okreval in odporen na krize, in sicer prek razpoložljivih programov EU, do katerih je sektor upravičen, vključno s programom Erasmus+ in evropsko solidarnostno enoto, ter športu zagotovijo popoln dostop do sredstev instrumenta za okrevanje in odpornost, Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada, Evropskega socialnega sklada plus in Programa EU za zdravje; poudarja, da je v zvezi s tem ključno, da se šport vključi v ustrezno zakonodajo in da se pri postopku prijave na nacionalni ravni odpravijo vse ovire;
23. poziva Komisijo, naj v vseh državah članicah temeljito oceni gospodarski in socialni vpliv pandemije COVID-19 na šport ter na podlagi rezultatov te ocene razvije evropski pristop k obvladovanju težav in blažitvi morebitnih posledic;
24. poziva, naj si države članice strukturirano in sistematično izmenjujejo primere dobre prakse glede obravnave učinkov pandemije na šport, poleg tega pa naj se opravi sistematična analiza podatkov in informacij o ukvarjanju s športom in učinku COVID-19; meni, da bi bilo – glede na to, da je treba v trenutnih razmerah omejevati fizične stike – koristno preučiti, kako bi lahko razvili nove načine ukvarjanja s športom;

sreda, 10. februar 2021

25. meni, da je za rešitev težav, ki so se v športnem sektorju pojavile zaradi pandemije COVID-19, nujno potrebno obsežno medsektorsko sodelovanje; v zvezi s tem poudarja, da bi bilo treba še bolj spodbujati sodelovanje na vseh ravneh, vključno z vsemi akterji na področju športa, poslovnim sektorjem, povezanim s športom, in drugimi deležniki;
26. ugotavlja, da se digitalne rešitve, kot so športne aplikacije, med pandemijo bolj uporabljajo; meni, da bo nadaljnja digitalizacija športnega sektorja povečala njegovo odpornost na morebitne nove krizne razmere v prihodnosti; poziva, naj se razvijejo digitalna orodja, s katerimi bo mogoče financirati športne dejavnosti med pandemijo;
27. poziva Komisijo, naj v namenskem akcijskem načrtu EU uskladi vse ukrepe, sprejete za spoprijemanje s posledicami, ki jih ima pandemija COVID-19 za šport;
28. poziva Svet, naj da v prihodnjem delovnem načrtu EU za šport prednost ukrepom za pomoč sektorju pri kratko- in dolgoročnem spopadanju s posledicami pandemije;
29. meni, da bo, vse dokler se bo pandemija nadaljevala, potreben usklajen dialog med evropskimi in mednarodnimi športnimi zvezami ter državami članicami o tem, kako bi se lahko velike mednarodne športne prireditve in tekmovanja v prihodnje varno nadaljevali; poziva države članice in Komisijo, naj si glede prisotnosti gledalcev na stadionih, omejitev potovanj in testiranja na COVID-19 prizadevajo za usklajen pristop, da bo mogoče vseevropska športna tekmovanja učinkovito načrtovati in odgovorno organizirati;
30. poziva, naj se v podporo zdravju športnikov in poštenu igri v evropskem športu sprejmejo ukrepi za to, da se bo v času trajanja omejitev gibanja zaradi COVID-19 in tudi kasneje še bolj preprečeval doping;
31. meni, da so različni športi prizadeti v različni meri in da pri nekaterih športih trpijo manjši klubi, tekmovanja na nižjih ravneh in dejavnosti na lokalni ravni, saj so finančno še zlasti odvisni od malih sponzorjev oziroma prispevkov športnikov; poudarja, da je amaterski šport temelj poklicnega športa, saj mali športni klubi na lokalni ravni znatno prispevajo k razvoju mladih športnikov in večinoma delujejo na osnovi prostovoljstva; poudarja, kako pomembna je pri vseh športih in znotraj njih solidarnost znotraj evropske športne skupnosti, ter poziva, naj se manjšinski in množični šport – glede na to, da s finančnega vidika le stežka ohranjata svoje dejavnosti – bolj podpirata;
32. poudarja, da so omejitve, ki jih je povzročila pandemija COVID-19, in pomanjkanje zadostnih možnosti za reden športni trening in vadbo, pri katerih je potreben fizični stik, negativno vplivali na napredek in razvoj športnikov; meni, da bi bilo treba organizatorje prireditev, trenerje in tudi same športnike seznaniti s tem, kakšne posledice lahko ima to, da dlje časa ne trenirajo intenzivno; poziva, naj športne ustanove in organizacije pri podpiranju projektov in konceptov, katerih glavni cilj je ponovna pridobitev izgubljenih zmogljivosti, sodelujejo med seboj;
33. meni, da so športna prizorišča in stadioni srž socialnega tkiva športa in kulturnih ekosistemov v naši družbi; priznava, da je to, da se omogoči ponovno odprtje prizorišč, bistvenega pomena za zdravje in dobro počutje naših državljanov ter za oživitev gospodarstva, tako zdaj kot tudi v prihodnosti;

o

o o

34. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Komisiji, Svetu ter vladam in parlamentom držav članic.
-

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0050

Pridružitveni sporazum EU z Ukrajino**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o izvajanju pridružitvenega sporazuma EU z Ukrajino (2019/2202(INI))**

(2021/C 465/09)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 8 in naslova V, zlasti členov 21, 22, 36, 37 in 49 Pogodbe o Evropski uniji (PEU), ter petega dela Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni ter Ukrajino na drugi strani, vključno s poglobljenim in celovitim sporazumom o prosti trgovini, ki je začel veljati 1. septembra 2017, ter z njim povezanega pridružitvenega načrta,
- ob upoštevanju začetka veljavnosti brezvizumskega režima za državljane Ukrajine 11. junija 2017, kar je bil rezultat sprememb Uredbe Sveta (ES) št. 539/2001, ki sta jih opravila Evropski parlament in Svet,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij v zvezi z Ukrajino, zlasti tistih z dne 12. decembra 2018 o izvajanju pridružitvenega sporazuma EU z Ukrajino ⁽²⁾ in z dne 21. januarja 2016 o pridružitvenih sporazumih/poglobljenih in celovitih območjih proste trgovine z Gruzijo, Moldavijo in Ukrajino ⁽³⁾, pa tudi svojega priporočila z dne 19. junija 2020 Svetu, Komisiji in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o vzhodnem partnerstvu pred vrhom junija 2020 ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju poročil Urada visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice (OHCHR) o Ukrajini, zlasti 30. poročila o razmerah na področju človekovih pravic v Ukrajini iz septembra 2020,
- ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN z naslovom *Situation of human rights in the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol, Ukraine* (Razmere na področju človekovih pravic v Avtonomni republiki Krim in mestu Sevastopol (Ukrajina)) z dne 19. junija 2020,
- ob upoštevanju skupnega delovnega dokumenta služb Komisije in Evropske službe za zunanje delovanje z dne 12. decembra 2019 o poročilu o izvajanju pridružitvenega sporazuma za Ukrajino (SWD(2019)0433),
- ob upoštevanju skupne izjave z 22. vrha med EU in Ukrajino, ki je potekal 6. oktobra 2020,
- ob upoštevanju priporočil in dejavnosti parlamentarne skupščine Euronest, foruma vzhodnega partnerstva za civilno družbo in drugih predstavnikov civilne družbe v Ukrajini,
- ob upoštevanju sklepnih izjav in priporočil s seje pridružitvenega parlamentarnega odbora EU-Ukrajina, ki je potekala 19. decembra 2019,
- ob upoštevanju zaključkov misij za opazovanje volitev, pridobljenih na predsedniških volitvah v Ukrajini 31. marca in 21. aprila 2019 ter na predčasnih parlamentarnih volitvah 21. julija 2019,
- ob upoštevanju dejstva, da je bilo 29. maja 2020 Ukrajini v okviru četrtega programa makrofinančne pomoči Komisije izplačano posojilo v višini 500 milijonov EUR,

⁽¹⁾ UL L 303, 28.11.2018, str. 39.

⁽²⁾ UL C 388, 13.11.2020, str. 116.

⁽³⁾ UL C 11, 12.1.2018, str. 82.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0167.

četrtek, 11. februar 2021

- ob upoštevanju svežnjev pomoči brez primere, s katerimi je EU pomagala sosednjim državam pri boju proti pandemiji COVID-19, predvsem dolgoročnega posojila v znesku 1,2 milijarde EUR, ki je bilo Ukrajini odobreno pod zelo ugodnimi pogoji v skladu s Sklepom (EU) 2020/701 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o zagotavljanju makrofinančne pomoči partnericam v okviru širitvene politike in sosedske politike v zvezi s pandemijo COVID-19 ⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju skupne izjave komisije Nata in Ukrajine z dne 31. oktobra 2019,
 - ob upoštevanju petega poročila Evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) o spremljanju države, objavljenega septembra 2017, in sklepov glede Ukrajine v zvezi s stanjem izvajanja priporočil iz leta 2017, objavljenih junija 2020,
 - ob upoštevanju priporočila Odbora ministrov Sveta Evrope državam članicam ⁽⁶⁾ o ukrepih za boj proti diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti ali spolne identitete, in standardov, ki jih je sprejela parlamentarna skupščina Sveta Evrope,
 - ob upoštevanju končnega poročila misije Urada OVSE za demokratične institucije in človekove pravice (ODIHR) za opazovanje volitev z dne 21. julija 2019 o predčasnih parlamentarnih volitvah v Ukrajini,
 - ob upoštevanju seznama zaznave korupcije iz leta 2019, ki ga je pripravila organizacija Transparency International in na katerem je Ukrajina uvrščena na 126. mesto med 180 ocenjenimi državami in ozemlji (pri čemer je prvo mesto najboljše),
 - ob upoštevanju Okvirne konvencije Sveta Evrope za varstvo narodnih manjšin in Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih, sprejete 5. novembra 1992,
 - ob upoštevanju mnenja Beneške komisije o zakonu o podpiranju uporabe ukrajinščine kot državnega jezika in mnenja Beneške komisije o določbah zakona o izobraževanju z dne 5. septembra 2017, ki zadevajo uporabo državnega jezika ter manjšinskih in drugih jezikov v izobraževanju,
 - ob upoštevanju mnenja Beneške komisije z dne 10. decembra 2020 o ukrajinskem ustavnem sodišču,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika ter člena 1(1)(e) sklepa konference predsednikov z dne 12. decembra 2002 o postopku odobritve samoiniciativnih poročil in Priloge 3 k temu sklepu,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora za mednarodno trgovino,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A9-0219/2020),
- A. ker je pridružitveni sporazum/poglobljeni in celoviti sporazum o prosti trgovini temelj odnosov Evropske unije z Ukrajino, katerih podlaga je politično združevanje in gospodarsko povezovanje, in pomeni časovni načrt za reforme, katerega popolno izvajanje bi bilo treba obravnavati kot korak k stalnemu približevanju, kar vodo k postopnemu vključevanju na notranji trg Unije ter polnemu izkoriščanju potenciala in prednosti pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini;
- B. ker ima Ukrajina v skladu s členom 49 PEU evropsko perspektivo in lahko zaprosi za članstvo v Uniji, če izpolnjuje kopenhavnska merila in načela demokracije, spoštuje temeljne svoboščine, človekove pravice in pravice manjšin ter uveljavlja pravno državo;
- C. ker so udeleženci 22. vrha EU-Ukrajina priznali evropske težnje Ukrajine, pozdravili njeno odločitev za Evropo, priznali velik napredek, ki ga je Ukrajina dosegla pri svojem procesu reform, ter pozdravili rezultate, ki jih je že dosegla pri izvajanju pridružitvenega sporazuma, ter uspeh poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini;
- D. ker je Ukrajina v letu 2019 prestajala občutljivo volilno obdobje, tako na predsedniški kot na parlamentarni ravni, in ker velja pohvaliti, kako je država vodila postopke ter miren in urejen prenos oblasti, ki je sledil;

⁽⁵⁾ UL L 165, 27.5.2020, str. 31.

⁽⁶⁾ CM/Rec(2010)5, na voljo na https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805cf40a.

četrtek, 11. februar 2021

- E. ker so lokalne volitve po vsej državi 25. oktobra 2020 pomenile še en preskus stanja demokracije in priložnost za nadaljnjo konsolidacijo; ker se je pred lokalnimi volitvami 25. oktobra 2020 poskušal spremeniti volilni zakonik sredi volilne kampanje in ker neobstoj jasnih ukrepov za odzivanje na razmere v zvezi s pandemijo COVID-19 še vedno vzbuja veliko zaskrbljenost, saj bi bilo treba sprejeti nove standarde za varno glasovanje;
- F. ker je misija ODIHR omejenega obsega za opazovanje volitev ugotovila, da so bile lokalne volitve 25. oktobra 2020 v Ukrajini še posebej pomembne po nedavnih reformah za decentralizacijo, s katerimi so bila lokalnim vladam dodeljena znatna pooblastila in sredstva, da je bil volilni proces na splošno miren, dobro organiziran in pregleden ter da so se večinoma upoštevali postopki, osrednja volilna komisija Ukrajine pa je na splošno spoštovala vse zakonske roke ter delovala nepristransko, odprto in pregledno;
- G. ker so civilna družba in strokovnjaki za volitve poročali, da se lokalne strankarske organizacije, kandidati in člani volilnih komisij niso mogli ustrezno pripraviti za registracijo kandidatov, saj je bil volilni zakonik sprejet tik pred volilnim postopkom;
- H. ker uvedba mehanizmov za nadzorovanje od zgoraj navzdol z uzakonjenjem načela vezanega mandata ter povezovanjem strankarskih seznamov z najmanj 10 000 volivci zmanjšuje demokratičnost volitev;
- I. ker je civilna družba kritizirala odločitev, da se v 18 lokalnih skupnostih na območjih pokrajin Doneck in Lugansk, ki so pod vladnim nadzorom, volitve ne izvedejo, česar civilno-vojaška uprava ni jasno utemeljila in s čimer je bila dejansko odvzeta volilna pravica približno 475 000 volivcem, ki živijo v teh skupnostih;
- J. ker se je hiter tempo zakonodajnih dejavnosti ohranil, čeprav včasih na račun parlamentarnega nadzora, preglednosti in kakovosti zakonodaje, zlasti v drugi polovici leta 2019, da bi se reforme, obljubljene med volilnimi kampanjami, hitro izvedle;
- K. ker je treba dokončati več začetih reform, zlasti na področju pravne države, dobrega upravljanja in boja proti korupciji kljub temu, da je Ukrajina dosegla znaten napredek pri izvajanju zavez v zvezi s pridružitvenim sporazumom in povezovanju z Unijo; ker kljub opaznemu napredku močno razširjena korupcija še naprej ovira proces reform Ukrajine; ker sedanja ustavna kriza ogroža sposobnost predsednika in ukrajinskega parlamenta za izvajanje reform; ker se zdi, da oligarhi ponovno pridobivajo politični vpliv; ker je treba sprejeti nekatere dodatne ukrepe, da bi preprečili nazadovanje, zlasti na področju sodstva;
- L. ker zaradi dinamike reformnega procesa in z njo povezanih institucionalnih izzivov še vedno ni mogoče uresničiti celotnega potenciala sprejetih reform; ker na reforme negativno vplivajo tudi notranja institucionalna nestabilnost in protislovja, pomanjkanje jasnih referenčnih meril, šibka zmogljivost, omejena sredstva in zunanji dejavniki, kot je pandemija COVID-19, pa tudi pomanjkanje politične volje, da bi sprejeli in zagotovili popolno neodvisnost pravosodnih in gospodarskih institucij ter preprečili selektivno uporabo pravosodja;
- M. ker se v skupni izjavi komisije Nata in Ukrajine z dne 31. oktobra 2019 poziva Ukrajino, naj izpolnjuje mednarodne obveznosti in zaveze, spoštuje človekove pravice in pravice manjšin ter v celoti izvaja priporočila in sklepe Beneške komisije o zakonu o izobraževanju;
- N. ker nedavno poročilo OHCHR opozarja, da v kazenskih postopkih, povezanih s hudimi kršitvami človekovih pravic, ki so jih domnevno zagrešili člani ukrajinskih sil, ni bil dosežen napredek ter da pri preiskovanju kaznivih dejanj, povezanih z dogodki na trgu Majdan, nastajajo zamude, napredek pa ni zadosten;
- O. ker je glede na najnovejšo poročilo organizacije Transparency International zaznava korupcije v Ukrajini padla na ravni iz leta 2017;
- P. ker je podpora posodobitvi, strmolavljenju oligarhov, reformam in boju proti korupciji med ukrajinskimi državljani še vedno zelo visoka in bi bilo zato treba ta pričakovanja izpolniti brez nadaljnega odlašanja;

četrtek, 11. februar 2021

- Q. ker je ukrajinsko gospodarstvo pred izbruhom pandemije COVID-19 spet postalo stabilno ter je imelo zadovoljivo rast in vse manjšo brezposelnost, ki ju je spodbudil napredek pri uresničevanju potenciala pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini;
- R. ker je treba ohraniti makroekonomsko stabilnost Ukrajine z izpolnjevanjem njenih zavez do Mednarodnega denarnega sklada in izvajanjem vseh srednjeročnih strukturnih politik, dogovorjenih v okviru programa makrofinančne pomoči EU, ter z zagotavljanjem močne in neodvisne Narodne banke Ukrajine;
- S. ker sedanja svetovna kriza zahteva usklajen pristop in izredne svežnje podpornih ukrepov; ker morajo biti vsi nujni ukrepi sorazmerni in časovno omejeni ter spoštovati temeljne svoboščine;
- T. ker EU že od začetka pandemije COVID-19 podpira prebivalce Ukrajine ter zagotavlja finančno in materialno podporo prek dvostranskih in regionalnih programov, kot so tisti, ki jih je Unija dala Ukrajini na voljo marca, aprila in maja 2020;
- U. ker je pandemija COVID-19 poglobila težave ukrajinskega zdravstvenega sistema; ker so kljub dejstvu, da je zdravstvo v skladu z ukrajinskim pravom brezplačno, dejanske izkušnje številnih državljanov, ki potrebujejo zdravljenje, drugačne zaradi nerazumno dolgotrajnih reformnih ukrepov ukrajinskega ministrstva za zdravje;
- V. ker je zaradi pandemije COVID-19 še pomembnejše zagotavljati humanitarno pomoč ter neoviran dostop posebne opazovalne misije OVSE, agencij OZN, nevladnih organizacij in Mednarodnega odbora Rdečega križa do območij, ki niso pod vladnim nadzorom;
- W. ker so neodvisnost, suverenost in ozemeljska celovitost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter njena zmožnost izvajanja potrebnih gospodarskih in socialnih reform še vedno močno ogrožene zaradi ciljno usmerjenih kampanj dezinformiranja, kibernetičnih napadov in drugih hibridnih groženj, pa tudi zaradi nerešenega konflikta na vzhodu države, ki ga povzročata trenutna ruska vojaška agresija in okupacija velikega dela območij pokrajin Doneck in Lugansk, pa tudi še vedno nezakonita okupacija in priključitev Avtonomne republike Krim in mesta Sevastopol s strani Rusije, kar slabša razmere na področju človekovih pravic in ovira povečanje blaginje, stabilnosti in rasti v državi;
- X. ker je EU ostro obsodila potekajočo rusko agresijo proti Ukrajini, vključno z nezakonito priključitvijo Krima in Sevastopola, kar krši njegovo suverenost in ozemeljsko celovitost, ter je vzpostavila in bo še naprej izvajala politiko nepriznavanja te države in v zvezi s tem še naprej izvaja omejevalne ukrepe proti posameznikom in subjektom, vpletenim v to kršitev mednarodnega prava;
- Y. ker EU ostaja zavezana prizadevanjem normandijske četverice, OVSE, tristranske kontaktne skupine in posebne opazovalne misije OVSE v Ukrajini ter je pozdravila konstruktivni pristop Ukrajine v normandijski četverici in tristranski kontaktni skupini ter pozvala Rusijo, naj jo posnema;
- Z. ker je bilo 17. julija 2014 v okviru ruskih prizadevanj za oslabitev ozemeljske celovitosti Ukrajine nad pokrajino Doneck sestreljeno letalo družbe Malaysia Airlines na letu MH17 med Amsterdamom in Kuala Lumpurjem, pri čemer je umrlo vseh 298 potnikov in članov posadke; ker je skupna preiskovalna skupina, ki jo vodi Nizozemska, potrdila, da je bilo letalo na letu MH17 sestreljeno z izstrelkom zemlja-zrak tipa buk, ki ga je zagotovila 53. protiletalska brigada ruskih kopenskih sil, nastanjena v Kursku;
- AA. ker se je na podlagi nizozemskega prava 9. marca 2020 začelo sojenje proti štirim glavnim osumljencem za sestrelitev letala družbe Malaysia Airlines na letu MH17, ki ga je omogočilo sodelovanje Ukrajine v okviru skupne preiskovalne skupine; ker je Nizozemska 10. julija 2020 pri Evropskem sodišču za človekove pravice vložila meddržavno tožbo zoper Rusko federacijo zaradi njene vloge pri sestrelitvi letala na letu MH17; ker je Rusija pritiskala na Ukrajino, naj v izmenjavo zapornikov 7. septembra 2019 vključi petega osumljenca, Volodimirja Cemaha; ker je Rusija 15. oktobra 2020 enostransko prekinila sodelovanje v tristranskih posvetovanjih za odkritje resnice z Avstralijo in Nizozemsko; ker Rusija nenehno ovira vsa prizadevanja za privedbo storilcev pred sodišče, med drugim z zavrnitvijo rezultatov skupne preiskovalne skupine, spodbujanjem dezinformacij v zvezi z letom MH17 in uveljavljanjem svoje pravice veta v varnostnem svetu OZN za preprečitev ustanovitve mednarodnega sodišča;

četrtek, 11. februar 2021

- AB. ker je EU obsodila Rusijo zaradi njene prekinitve sodelovanja v zadevah, povezanih z letom MH17; ker je EU odločno pozvala Rusijo, naj v celoti sodeluje v preiskavah in sodnih postopkih v zvezi z letom MH17;
- AC. ker je bilo od začetka vojne v vzhodni Ukrajini ubitih približno 13 000 ljudi, od tega četrtnina civilistov, kar 30 000 pa je bilo ranjenih; ker je moralo zaradi oboroženega spopada z oboroženimi skupinami, ki jih podpira Rusija, približno 1,5 milijona Ukrajincev zapustiti svoje domove; ker so Rusija in njene nadomestne sile zaprle na stotine Ukrajincev, medtem ko so številni drugi še vedno pogrešani; ker je še vedno trajajoči vojaški konflikt povzročil humanitarno krizo z uničujočimi posledicami za 4,4 milijona ljudi, od katerih jih je približno 1,5 milijona notranje razseljenih; ker 3,4 milijona ljudi, ki živijo na stični črti, potrebuje humanitarno pomoč in zaščito; ker ima lokalno prebivalstvo zaradi napadov na javno infrastrukturo omejen dostop do zdravstvenih ustanov, šol, vode in sanitarnih storitev;
- AD. ker so se razmere na področju človekovih pravic v zasedenih delih vzhodne Ukrajine in na zasedenem Krimskem polotoku močno poslabšale, ker sistematično prihaja do kršitev svobode govora, svobode veroizpovedi, lastninskih pravic, do velikih omejitev na področju izobraževanja in jezikovnih pravic, zlorab medijev in vsiljevanja ruskega državljanstva ter ker niso zagotovljene temeljne človekove pravice in svoboščine; ker samooklicane oblasti na zasedenem Krimu še naprej nadlegujejo krimske Tatare, pri čemer so jih že več deset kazensko preganjale na podlagi izmišljenih obtožb o terorizmu; ker ukrajinski center za državljanske svoboščine ocenjuje, da je najmanj 94 ukrajinskih državljanov na Krimu ali v Rusiji žrtev politično motiviranega pregona, od tega 71 krimskih Tatarov, vključno z Marlenom Asanovim, Memetom Beljalovim, Timurjem Ibragimovim, Sejranom Salijevim, Serverjem Mustafajevim, Serverjem Zekirajevim in Edemom Smailovim, ki so bili septembra 2020 obsojeni na zaporno kazen od 13 do 19 let;
- AE. ker je Ukrajina po svetovnem indeksu svobode tiska za leto 2020 na 96. mestu; ker je Ukrajina sprejela več reform, vključno z zakonom o preglednosti lastništva medijev, vendar je treba storiti še veliko več za zmanjšanje strogega nadzora oligarhov nad mediji, spodbujanje uredniške neodvisnosti in boj proti nekaznovanosti za nasilna kazniva dejanja nad novinarji;
- AF. ker je medijski prostor v Ukrajini še vedno pod močnim vplivom lastnikov oligarhičnih medijev in ker se zaposleni v medijih, zlasti novinarji, ki preiskujejo korupcijo in goljufije, stalno soočajo z grožnjami nasilja, ustrahovanjem in smrtjo, kot v primeru novinarja Vadima Komarova leta 2019, njihovo delo pa med drugim pogosto ovirajo omejen dostop do informacij, pravni pritisk, kot v primeru kazenskega postopka zoper medijsko družbo Bihus.info, in kibernetiki napadi;
- AG. ker ima Ukrajina velike težave na področju neenakosti med spoloma; ker enakost pred zakonom ne pomeni dejanske enakosti, saj se ženske v praksi še vedno srečujejo z velikimi ovirami, zlasti na delovnem mestu; ker je Ukrajina na svetovnem indeksu razlik med spoloma Svetovnega ekonomskega foruma za leto 2018 uvrščena na 65. mesto med 149 državami; ker glede na kazalnik neenakosti dohodkov v Ukrajini ženske za vsakih 100 USD dohodkov moških zaslužijo le 63,1 USD;
- AH. ker so osebe LGBTI in feministične aktivistke nenehno izpostavljene sovražnemu govoru in nasilnim napadom, Romi pa se srečujejo z diskriminatornim in sovražnim govorom državnih in lokalnih oblasti ter medijev;
- AI. ker so organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj večkrat zavrnil preiskavo pritožb, ki so jih osebe LGBTI, tj. demonstranti na paradi ponosa, vložile v zvezi s kaznivimi dejanji iz sovraštva in sovražnim govorom, saj kazenski zakonik ne vsebuje določb za kazenski pregon spodbujanja sovraštva ali nasilja na podlagi spolne usmerjenosti ali spolne identitete; ker je v ECRI priporočena sprememba kazenskega zakonika za vključitev takih podlag in njihovo obravnavanje kot obteževalnih okoliščin;
- AJ. ker Parlament priznava vodstvo in politično voljo ukrajinskih oblasti pri zagotavljanju zadostne zaščite nacionalnih parad ponosa; ker so sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva proti osebam LGBT še vedno razširjeni, policijska zaščita pa ni vedno zagotovljena, kot kažejo nasilni napadi med parado ponosa v Kijevu, na kateri demonstranti niso mogli v celoti uveljavljati svoje splošne pravice do mirnega zbiranja, saj niso bili zavarovani pred nasiljem;

četrtek, 11. februar 2021

- AK. ker je pridružitveni sporazum/poglobljeni in celoviti sporazum o prosti trgovini vključeval obljubo, da se bodo nacionalna zakonodaja in standardi Ukrajine približali zakonodaji in standardom EU, tudi na socialnem področju; ker je kljub tem zavezam izvajanje pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini na socialnem področju še vedno nezadovoljivo; ker je Ukrajina ratificirala glavne mednarodne instrumente, vendar jih še vedno ne izvaja;
- AL. ker je kljub obveznostim iz pridružitvenega sporazuma in številnim pozivom sindikatov vladi, naj izvede potrebne ukrepe za nadaljevanje socialnega dialoga, koncept tristranskega posvetovanja v bistvu še vedno nefunkcionalen; ker je po več kot desetih letih od ustanovitve nacionalnega tristranskega socialno-ekonomskega sveta ta organ še vedno šibek in neučinkovit ter nima pravega vpliva na socialni dialog, pri čemer se stalno srečuje s težavami zaradi pomanjkanja osebja in nedoslednosti pri usklajevanju dejavnosti; ker je bilo leta 2019 le tretjini od 177 ukrajinskih sindikatov, registriranih pri ministrstvu za pravosodje, omogočeno sodelovanje pri kolektivnih pogajanjih;

Skupne vrednote in splošna načela

1. ugotavlja, da pridružitveni sporazum/poglobljeni in celoviti sporazum o prosti trgovini izraža skupna prizadevanja EU in Ukrajine za politično in gospodarsko povezovanje, ki se lahko uporabi kot osnova za reforme, in poudarja, kako pomemben je predvsem v tem izrednem obdobju; poziva, naj se sporazum v celoti izvaja in njegov potencial izkoristi; poleg tega poziva ukrajinske oblasti, naj kljub izzivom, ki jih predstavlja pandemija COVID-19, izvajanje sporazuma ohranijo med svojimi glavnimi prednostnimi nalogami; poudarja, da za pomoč EU Ukrajini veljajo strogi pogoji, in ponovno poudarja, da mora Ukrajina pokazati obnovljeno zavezo reformam in spoštovanju načel Unije; opozarja, da je treba pridružitveni sporazum/poglobljeni in celoviti sporazum o prosti trgovini posodobiti, da bi ustrezno upošteval razvoj regulativnih okvirov in potrebe v zvezi z gospodarskim razvojem ter da bi se okrepili mehanizmi spremljanja; priporoča, naj EU in Ukrajina izkoristita prihajajoči redni pregled doseganja ciljev pridružitvenega sporazuma, da bi preučili možnosti za posodobitev trgovinskih in sektorskih elementov;
2. pozdravlja svežnje pomoči, kakršnih ne pomnimo, vključno z makrofinančno pomočjo, ki jih je Unija v okviru Ekipe Evropa namenila Ukrajini, da bi ji kot partnerski državi pomagala pri obvladovanju izrednih razmer zaradi pandemije COVID-19; ugotavlja, da je to ključni dokaz solidarnosti EU v času krize brez primere; poziva ukrajinske oblasti, naj ustvarijo okolje, ki bo spodbudno za naložbe, in naj hitro izpolnijo dogovorjene pogoje za izplačilo makrofinančne pomoči EU, kot je določeno v memorandumu o soglasju; opozarja ukrajinsko vlado, da je bila decembra 2020 izplačana prva tranša makrofinančne pomoči v znesku 600 milijonov EUR, od skupaj 1,2 milijarde EUR, brez posebnih političnih pogojev, kar je enkratna izjema zaradi izredne narave te podpore, ki pa se ne sme zlorabljati za nazadovanje pri dogovorjenih reformah;
3. je zadovoljen, da so misije OVSE/ODIHR za opazovanje volitev, v katerih je sodeloval Evropski parlament, predsedniške in parlamentarne volitve leta 2019 na splošno ocenile kot konkurenčne ter dobro in učinkovito vodene, kar potrjuje zavezanost Ukrajine demokratičnim vrednotam Unije in je zlasti opazno v okviru tekočih ruskih prizadevanj za destabilizacijo Ukrajine; poziva ukrajinske oblasti, naj odpravijo pomanjkljivosti, opredeljene v izjavah vodij delegacij Evropskega parlamenta, in upoštevajo priporočila iz končnih poročil misije za opazovanje volitev OVSE/ODIHR; še naprej budno spremlja, v kolikšni meri se v Ukrajini spoštujejo demokratični standardi svobodnih in poštenih volitev, saj je država izvedla svoje prve lokalne volitve po dobrodošli reformi v zvezi z decentralizacijo; poziva ukrajinsko vlado, naj zagotovi svobodne in poštene volilne kampanje brez neustreznih načinov financiranja kampanj, v katerih ne bi smelo biti prostora za kupovanje glasov; poudarja, da bi bilo treba v okviru volilnega procesa in postopka glasovanja na dan volitev zagotoviti višje varnostne standarde in predvideti posebne varnostne ukrepe, s katerimi bi preprečili širjenje COVID-19; ugotavlja, da je bila med ukrajinskimi predčasnimi parlamentarnimi volitvami leta 2019 meja v volilnih okrajih z enim mandatom določena na način, ki ni bil ugoden za zastopanost narodnih manjšin; ugotavlja, da so bile v nekaterih regijah, kot je Zakarpatje, opažene zlorabe volitev, kot so „klonski“ kandidati, ki so zmanjšale možnosti pripadnikov madžarske manjšine za vstop v parlament;
4. pozdravlja novi volilni zakonik, sprejet decembra 2019, vključno z določbami o pravicah notranje razseljenih oseb; vendar želi spomniti, da so nenehne spremembe volilnega zakonika med volitvami v nasprotju s priporočili Beneške komisije, povzročajo pravno negotovost in negativno vplivajo na delo volilnih komisij; poziva Ukrajino, naj še naprej preprečuje nezakonite kampanje, kupovanje glasov, zlorabo upravnih virov in pravno negotovost, ki je povezana s kampanjami v družbenih medijih;

četrtek, 11. februar 2021

5. vztraja, da bi bilo treba volilni zakonik izboljšati in uskladiti z mednarodnimi standardi, da bi obravnavali vprašanja, kot so kampanje v družbenih medijih, preglednost porabe sredstev za kampanjo in dostop neodvisnih kandidatov do volilnega procesa; poleg tega v zvezi z lokalnimi volitvami poudarja, da je pomembno odpraviti birokratske ovire za registracijo notranje razseljenih oseb kot volivcev, določiti zgornjo mejo financiranja kampanj in omogočiti udeležbo samostojnih kandidatov, med drugim tudi tako, da se ponovno razmisli o načrtu uvedbe gotovinskega pologa za kandidate v majhnih skupnostih;

Reforme in institucionalni okvir

6. poudarja pomen demokratičnih reform in zaupanja v institucije, ki so najučinkovitejši varnostni mehanizmi; poziva Komisijo, naj uporablja mehanizme, vzpostavljene za olajšanje in podpiranje izvajanja reform v Ukrajini; priporoča, naj se oblikujejo in v sodelovanju s civilno družbo začnejo uporabljati kvalitativni in kvantitativni mehanizmi za spremljanje izvajanja reform v Ukrajini, vključno z jasnimi merili, priporočili in načeli, ki se bodo uporabili za izboljšanje metodologije letnih poročil o izvajanju, ki bi morala postati učinkovito orodje za usmerjanje reform;

7. poudarja, da so potrebni posodobljeni mehanizmi usmerjanja in poročanja za ocenjevanje napredka, ki ga je dosegla Ukrajina, zlasti na področjih pravosodja, boja proti korupciji, podjetij v državni lasti, upravljanja podjetij in energetskih reform, ki bi bili povezani z gospodarsko podporo in podporo za naložbe;

8. priporoča, naj se politična prizadevanja, finančna podpora in tehnična pomoč osredotočajo na omejeno število prednostnih nalog za učinkovito vzpostavitev institucionalnih zmogljivosti, potrebnih za zagotovitev dolgoročne uspešnosti reform, ne le v zakonodaji, ampak tudi v praksi; podpira okrepitev sektorskega sodelovanja med EU in Ukrajino na prednostnih področjih, kot so digitalno gospodarstvo, energija, podnebne spremembe in trgovina; pozdravlja ambicije Ukrajine glede približevanja politikam enotnega digitalnega trga EU in evropskega zelenega dogovora z izvajanjem ustreznega pravnega reda;

9. priznava status pridruženega članstva Ukrajine in drugih podpisnic pridružitvenih sporazumov in poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini ter poziva k okrepljenemu političnemu dialogu z njimi, da se pospešita nadaljnje gospodarsko povezovanje in usklajevanje zakonodaje; poziva EU, naj v skladu z načelom „več za več“ za tri pridružene države, vključno z Ukrajino, razmisli o oblikovanju strategije za okrepljeno sodelovanje na področju reform in naložb, ki bi bila pogojena na področjih, med katerimi so krepitev zmogljivosti za naložbe, promet, energija, pravosodje in digitalno gospodarstvo, ter bi postavila temelje za ambiciozen program vključevanja v EU; poziva Komisijo, naj v sodelovanju z mednarodnimi finančnimi institucijami za Ukrajino in druge pridružene države v okviru obravnavanja posledic pandemije COVID-19 do konca leta 2020 predlaga podroben, pogojen in prilagojen gospodarski in naložbeni predlog; poleg tega poziva institucije EU, naj analizirajo možnost vključitve Ukrajine in drugih pridruženih držav kot opazovalk v postopke odborov, ustanovljenih v skladu s členom 291 PDEU in Uredbo (EU) št. 182/2011 ⁽⁷⁾, in v seje delovnih skupin in odborov Sveta, da se pokaže zavezanost EU nadaljnjemu povezovanju ter okrepitvi reformnih ciljev in upravnega strokovnega znanja teh držav;

10. podpira celovit pregled pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini v skladu z določbami sporazuma, da bi se v celoti izkoriščal njegov potencial za politično in gospodarsko povezovanje, vključno z okrepljenim sektorskim povezovanjem Ukrajine z EU;

11. poziva Komisijo, naj nadgradi zapostavljena področja pridružitvenih sporazumov/poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini v zvezi s pomembnimi področji politik, kot sta vključevanje načela enakosti spolov in reševanje zdravstvenih kriz, pri tem pa zagotovi, da ne bodo v nasprotju z nujnostjo za okoljske in podnebne ukrepe ali pobude evropskega zelenega dogovora;

12. poziva Komisijo, naj podpre naložbe v sektorje s potencialom za razvoj, rast in konkurenčnost v EU, ki bi lahko dodatno spodbudili ekonomsko diverzifikacijo, kot so trajnostna energija in podnebje, enotni digitalni trg, kibernetika varnost in promet;

⁽⁷⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

četrtek, 11. februar 2021

13. pozdravlja napredek Ukrajine pri izpolnjevanju svojih obveznosti iz pridružitvenega sporazuma, zlasti na področjih kmetijstva, energije, bančništva, decentralizacije, digitalnega gospodarstva, okolja in volilnih postopkov; vendar ugotavlja, da je bilo sodeč po mehanizmu za pregled pridružitvenega sporazuma leta 2019 dokončanih le 37 % nalog, povezanih z izvajanjem pridružitvenega sporazuma (v primerjavi z 52 % leta 2018); se zaveda poskusov pospešiti reforme v drugi polovici leta 2019, vendar poziva ukrajinske institucije, naj ne dajejo prednosti hitrosti zakonodajnega postopka pred kakovostjo sprejete zakonodaje, ter poudarja pomen nadaljnega izvajanja njihovih zavez;

14. v zvezi s tem poudarja, da mora Ukrajina upoštevati dejstvo, da bo stopnja politične, tehnične in finančne podpore EU odvisna od obsega, v katerem bo izpolnjevala zaveze, ki jih je dala Uniji in njenim državam članicam, zlasti v zvezi z reformnim procesom, spoštovanjem človekovih pravic, manjšin in temeljnih svoboščin ter vzpostavitev dejanske in učinkovite pravne države;

15. pozdravlja, da sta vlada in parlament leta 2018 sprejela skupni načrt in da je bila novembra 2019 vzpostavljena skupna platforma za evropsko povezovanje, ter upa, da bodo te pobude zagotovile boljše usklajevanje med različnimi institucijami, vključenimi v načrtovanje, sprejetje in izvajanje reform; spodbuja parlament in vlado Ukrajine, naj okrepi uporabo tega instrumenta na učinkovitejši način in pregledata svoje sodelovanje pri izvajanju zavez, povezanih s pridružitvenim sporazumom, in približevanju zakonodaje, da bi povečala sinergije, zlasti kar zadeva strokovno znanje o zakonodaji EU in ocenjevanju skladnosti;

16. izreka pohvalo Ukrajini za napredek, ki ga je dosegla pri reformi javne uprave, ter poudarja pomembnost, da se nadaljnji napredek ne upočasni in da se za vsa začasna imenovanja med pandemijo COVID-19 čim prej začnejo uporabljati postopki zaposlovanja, ki temeljijo na dosežkih; se zaveda, da to pomeni velik izziv za vodstvo, institucije in javno upravo v Ukrajini, ter spodbuja Komisijo, naj jim zagotavlja ustrezno tehnično in finančno podporo;

17. pozdravlja dosežke reforme na področju decentralizacije in krepitev vloge občin, ki se je začela izvajati leta 2014 in se je izkazala za eno od najuspešnejših reform doslej; se zaveda podpore projekta U-LEAD, katere rezultat je oblikovanje skoraj tisoč prostovoljno združenih lokalnih skupnosti s približno 11,7 milijona državljanov; pozitivno ocenjuje dosedanje ukrepe za decentralizacijo javnih organov in javnih financ s svežnjem pravnih aktov in njihovo praktično izvajanje; poziva Komisijo, naj natančno preuči podrobnosti reforme za decentralizacijo in jo morebiti uporabi kot uspešno študijo primerov za druge države;

18. poziva Ukrajino, naj dokonča reformo decentralizacije v širokem in odprtem dialogu, zlasti z lokalnimi samoupravami in njihovimi združenji, da bi povečali avtonomijo in pristojnosti lokalnih oblasti ter spodbudili redno izmenjavo mnenj med osrednjo vlado in nacionalnimi združenji lokalnih in regionalnih oblasti o vseh politikah, ki bi lahko imele teritorialni učinek;

19. pozdravlja organizacijo prvega kroga lokalnih volitev 25. oktobra 2020 z več kot 36-odstotno volilno udeležbo, pri čemer so bile volitve svobodne in pravične, vendar povezane z vzporednim javnim posvetovanjem, kar je po mnenju OVSE/ODIHR ustvarilo neupravičeno politično prednost in zabrisalo ločitev države in stranke; poziva državne oblasti, naj spoštujejo avtonomijo lokalne samouprave ter podpirajo upravne zmogljivosti občin in mest; poziva k uvedbi koncepta ozemelskega javnega subjekta kot pravne osebe, kar je ustaljena praksa v Evropski uniji, ki je priznana v Evropski listini lokalne samouprave; pozdravlja spremembo proračunskega zakonika z zajamčenim 60-odstotnim deležem lokalne dohodnine kot potrebnim prispevkom k zdravim javnim financam na lokalni ravni; svari pred vzpostavitvijo vzporednih struktur na lokalni ravni, ki bi lahko povzročile boj zaradi pristojnosti, vendar predlaga, naj se razmisli o tem, da se nosilec funkcij dodeli dvojna pristojnost, pri čemer prevzamejo lokalne pristojnosti in hkrati delujejo kot najnižji državni organi; je seznanjen z resolucijo ukrajinskega parlamenta z dne 17. julija 2020 o oblikovanju in likvidaciji rajonov, v skladu s katero se bodo ureditve v zvezi s konsolidacijo rajonov praviloma uporabljale tudi za ozemlja Krima ter območja regij Doneck in Lugansk, ki jih trenutno ne nadzoruje vlada Ukrajine;

četrtek, 11. februar 2021

Sodelovanje na področju skupne zunanje in varnostne politike (SZVP)

20. priznava edinstveno izkušnjo in strokovno znanje Ukrajine ter pozdravlja njeno sodelovanje v misijah, bojnih skupinah in operacijah skupne varnostne in obrambne politike (SVOP), njene prispevke k bojnim skupinam EU in njeno vse večjo usklajenost z izjavami in deklaracijami EU o mednarodnih in regionalnih vprašanjih, pa tudi njene prispevke, ter ji čestita za njen novi status partnerice Nata z okrepljenimi priložnostmi;

21. pozdravlja uspešne korake na področju znanstvenega in tehnološkega sodelovanja, vključno z vesoljsko industrijo, ter na obrambnem področju, zlasti konvergenco operativnih, izobraževalnih in institucionalnih segmentov ter izvedbo potrebnih notranjih sprememb v teh sektorjih; izreka pohvalo pripravljenosti Ukrajine za sodelovanje v okvirnem programu EU za raziskave in razvoj Obzorje Evropa in raziskovalnih programih Evropske vesoljske agencije; je seznanjen s plodnim sodelovanjem ukrajinskega ministrstva za obrambo in Evropske obrambne agencije in spodbuja njegov nadaljnji razvoj; poziva EU in Ukrajino, naj okrepi sodelovanje na področju varnosti in obrambe ter namenita posebno pozornost konfliktu v vzhodni Ukrajini in ruskim poskusom spodkopavanja ukrajinske suverenosti in kršenja njene ozemeljske celovitosti, in sicer s spravo, sodelovanjem na področju kibernetike varnosti in bojem proti dezinformacijam ter prizadevanji za okrepitev odpornosti družin, skupnosti in državnih institucij;

22. podpira morebitno sodelovanje Ukrajine v izbranih projektih SVOP, vključno s sodelovanjem z Evropsko obrambno agencijo in zlasti s stalnim strukturnim sodelovanjem, če bo izpolnjevala dogovorjene politične, vsebinske in pravne pogoje, kot to počnejo druge tretje države; pozdravlja nedavno odločitev EU, da Ukrajino povabi k sodelovanju v operaciji EU ALTHEA v Bosni in Hercegovini, in spodbuja obe strani, EU in Ukrajino, naj še naprej širita sodelovanje Ukrajine v misijah in operacijah Evropske unije;

23. pozdravlja okrepljeno sodelovanje med ukrajinskimi oblastmi in evropskim javnim in zasebnim sektorjem v boju proti hibridnim grožnjam, zlasti iz Rusije, katerih cilji so med drugim širiti lažne informacije, spodbujati nasilje ter protivladno in protievropsko razpoloženje; meni, da je pravočasno in ustrezno, da EU in Ukrajina začneta dialog o kibernetičnih vprašanjih, ter podpira zamisel o razširitvi področja dialoga o varnosti in obrambi, da bi se ustrezno odzvali na trenutne in prihodnje grožnje, zlasti v skladu z globalno varnostno strategijo EU;

Ozemeljska celovitost in suverenost Ukrajine

24. potrjuje neomajno podporo in predanost Unije neodvisnosti, suverenosti in ozemeljski celovitosti Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja, pa tudi podporo mednarodno usklajenim sankcijam zoper rusko vlado in agente, ki spodkopavajo suverenost in ozemeljsko celovitost države, dokler ne bodo izpolnjeni vsi ustrezni pogoji za odpravo teh sankcij, vključno s popolnim izvajanjem sporazumov iz Minska ter obnovitvijo ozemeljske celovitosti Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja;

25. še naprej obsoja nezakonito priključitev Krima in Sevastopola ter dejansko zasedbo nekaterih območij Donecka in Luganska; poziva Rusko federacijo, naj izpolni svoje mednarodne obveznosti glede umika svojih vojaških sil z ozemlja Ukrajine in v celoti spoštuje resoluciji Generalne skupščine OZN o ozemeljski celovitosti Ukrajine ter o Krimu in Sevastopolu;

26. poudarja, da morajo vsi sporazumi z Rusko federacijo spoštovati dosledno izvajanje sporazumov iz Minska in izvajanje resolucij OZN o statusu Krima in spoštovanju ozemeljske nedotakljivosti Ukrajine s strani Ruske federacije;

27. pozdravlja ponovno vzpostavitev mirovnih pogajanj v okviru normandijske četverice dne 9. decembra 2019 v Parizu po triletnem zastoju; poziva vse strani, naj spoštujejo sporazum o premirju; poudarja, da je pomembno določiti dodatna območja, s katerih se morajo sile umakniti, izvajati dejavnosti razminiranja in odpirati kontrolne točke na stični črti, ter poziva Rusijo, naj izkoristi svoj odločilni vpliv na oborožene skupine, ki jih podpira, da bi se spoštovale in v celoti izvajale zaveze, sprejete v okviru sporazumov iz Minska ter nedavnih srečanj normandijske četverice in tristranske kontaktne skupine; ponavlja, da morajo biti lokalne volitve v zasedenih delih vzhodne Ukrajine izvedene v skladu z ukrajinsko zakonodajo in pod nadzorom OVSE, kot je bilo dogovorjeno v Minsku in v tako imenovani Steinmeierjevi formuli; poudarja, da v trenutnih razmerah niso izpolnjeni pogoji za svobodne in poštene volitve v Donecku in Lugansku; pozdravlja opustitev načrta vključitve separatistov, ki jih podpira Rusija, kot pogajalske strani v okviru tristranske kontaktne skupine; obžaluje pripombe visokih članov ukrajinske delegacije v tristranski kontaktni skupini, ki so zanikali vojaško vključenost Rusije v konflikt v regiji Donbas;

četrtek, 11. februar 2021

28. strogo obsoja destabilizacijska dejanja Rusije in njene vojaške dejavnosti v Ukrajini; izraža zaskrbljenost, ker Rusija stalno dopolnjuje vojaške objekte in postojanke na Krimskem polotoku, vključno z več kot 30 000 vojaki, novimi raketnimi sistemi zemlja-zrak in zemlja-zemlja, podmornicami z jedrsko zmogljivostjo in strateškimi bombniki; obsoja nezakonita dejanja Rusije, s katerimi želi pridobiti nadzor nad ožino Kerč, saj gre za kršitev mednarodnega pomorskega prava in njenih mednarodnih zavez, zlasti v primerih gradnje mostu čez ožino in njegove železniške povezave brez soglasja Ukrajine, polaganja podvodnih kablov ter zaprtja in militarizacije Azovskega morja, kar resno ovira ukrajinske gospodarske dejavnosti; poziva Rusko federacijo, naj mednarodnim nevladnim organizacijam in mednarodnim humanitarnim organizacijam zagotovi neoviran in prost prehod v Azovsko morje in iz njega v skladu z mednarodnim pravom ter dostop do zasedenih ukrajinskih ozemelj Donbasa in priključenega Krima; v zvezi s tem opozarja, da ima režim pomorskih inšpekcijskih pregledov, ki ga je Rusija začela izvajati leta 2018 za vsa plovila, ki na poti v Azovsko morje in iz njega plujejo skozi ožino Kerč pod njenim nadzorom, še naprej negativne gospodarske posledice za regijo; poziva k izpustitvi vseh ukrajinskih političnih zapornikov in vojnih ujetnikov v Rusiji, na Krimu in v delih Donbasa, ki niso pod nadzorom ukrajinske vlade; vendar izraža zaskrbljenost zaradi prisilne vključitve ruskih državljanov, osumljenih sodelovanja pri sestrelitvi letala Malaysian Airlines na letu MH17, v izmenjavo ujetnikov med Rusijo in Ukrajino;

29. poudarja, da je potrebna politična rešitev konflikta v vzhodni Ukrajini; poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), naj okrepi svoja prizadevanja za miroljubno rešitev konflikta s podpiranjem prizadevanj vseh strani v mirovnem postopku in izvajanjem več ukrepov za krepitev zaupanja ter podpreta mandat za napotitev misije OZN za ohranjanje miru na celotno zasedeno ozemlje Ukrajine; poziva, naj se – ko bodo razmere dovoljevale in kot del popolnega izvajanja sporazuma iz Minska – predlagata civilna misija SVOP pod vodstvom EU za napotitev k stranem v konfliktu, ki bi pomagala pri nalogah, kot so razminiranje, priprave na lokalne volitve in zagotovitev prostega dostopa za organizacije humanitarne pomoči; hkrati poziva institucije EU, naj bodo pripravljene zaostri sankcije zoper Rusijo, če bi bilo potrebno, med drugim če Rusija ne bi izpolnila svojih obveznosti iz protokola iz Minska, zlasti v zvezi z varnostnim področjem;

30. poziva Ukrajino, naj izpolni svoje zaveze o reformi državnega nadzora izvoza v skladu z zahtevami in standardi EU ter z izvajanjem dosledne in sistematične politike sankcij; poziva ESZD in Komisijo, naj bolje nadzorujeta izvajanje sankcij EU, vključno z boljšim nadzorom dejavnosti organov v državah članicah, ki so odgovorni za izvajanje skupnih pravil EU;

31. poziva ESZD, naj za EU, ki bi jo predstavljal podpredsednik Evropske komisije/visoki predstavnik Unije za zunanjo politiko in varnostne zadeve, oblikuje bolj dejavno vlogo v mirnem reševanju sedanje vojne v vzhodni Ukrajini, tudi v okviru normandijske četverice; priporoča razmislek o imenovanju posebnega odposlanca EU za Krim in regijo Donbas;

32. ponovno poziva, naj pogajanja o končanju okupacije Krimskega polotoka potekajo na mednarodni ravni in z dejavno udeležbo EU; poziva podpredsednika/visokega predstavnika, Komisijo in države članice, naj zagotovijo vso potrebno podporo za vzpostavitev mednarodne platforme Krima, ki bi omogočila usklajevanje, formalizacijo in sistematičnejšo prizadevanj za ponovno vzpostavitev ozemeljske celovitosti Ukrajine; meni, da je pomembno v dejavnosti take platforme vključiti medžlis krimskih Tatarov, ki je njihovo edino mednarodno priznano predstavniško telo;

33. istočasno želi spomniti, da je Ruska federacija v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom kot okupacijska sila v celoti odgovorna za zadovoljevanje potreb prebivalstva začasno zasedenega krimskega polotoka, vključno z oskrbo z vodo; poudarja tudi, da v skladu s četrto ženevsko konvencijo, katere pogodbenica je Rusija, okupacijska sila ne sme prisiliti prebivalcev okupiranega ozemlja, da služijo v njenih oboroženih ali pomožnih silah;

34. obsoja Rusko federacijo zaradi naseljevanja ruskih državljanov na zasedenem Krimu ter na ozemljih Doneck in Lugansk, s čimer se je porušilo ravnovesje med imetniki ruskih potnih listov in Ukrajinci, nadaljnega izdajanja ruskih potnih listov prebivalcem začasno zasedenih ozemelj Ukrajine, kar krši ukrajinsko suverenost ter cilje in določbe sporazumov iz Minska, ter njenih poskusov, da bi 13. septembra 2020 v Avtonomni republiki Krim v Ukrajini organizirala lokalne volitve; izjavlja, da je bila izvolitev guvernerja Sevastopola nezakonita in v nasprotju z mednarodnim pravom, enako pa velja za glasovanje za predstavnike v tako imenovani državni svet „Krimске republike“, tako imenovano zakonodajno skupščino mesta Simferopol in tako imenovani podeželski svet regije Razdolno; poziva EU, naj odgovornim za organizacijo

četrtek, 11. februar 2021

in izvedbo volitev naloži sankcije; obsoja, da je Rusija vpoklicala mlade moške na okupiranem Krimu v služnje v ruskih oboroženih silah, pri čemer jih je bilo 85 % poslanih na služnje v Ruski federaciji; poziva Rusijo, naj ustavi vpoklic prebivalcev Krima in v celoti spoštuje svoje obveznosti iz ženevskih konvencij;

35. izraža popolno podporo vsem prizadevanjem za zagotovitev pravice za vseh 298 žrtev sestrelitve letala družbe Malaysia Airlines na letu MH17 z izstrelkom zemlja-zrak, ki ga je zagotovila Rusija, in za njihove svojce, vključno z mednarodno podprtimi kazenskimi postopki zoper štiri osumljence v skladu z nizozemsko zakonodajo ter tožbo, vloženo zoper Rusijo pri Evropskem sodišču za človekove pravice; izreka pohvalo Ukrajini za njeno neprekinjeno sodelovanje s skupno preiskovalno skupino, katere namen je odkriti resnico, opredeliti osumljence in privedi storilce pred sodišče; obsoja enostranski umik Rusije iz tristranskih posvetovanj za odkritje resnice z Avstralijo in Nizozemsko; poziva Rusijo, naj v celoti sodeluje pri vseh tekočih prizadevanjih za zagotovitev, da bodo vsi posamezniki ali subjekti, vpleteni v sestrelitev leta MH17, odgovarjali za sovja dejanja, med drugim z nadaljevanjem dialoga z Avstralijo in Nizozemsko za odkritje resnice, zagotovitev sodelovanja v meddržavni tožbi o tej zadevi, ki jo je Nizozemska vložila zoper Rusijo pri Evropskem sodišču za človekove pravice, ter izročitev Volodimirja Cemaha Nizozemski; poziva Rusijo, naj preneha spodbujati dezinformacije v zvezi z letom MH17;

36. poziva Ukrajino, naj pomaga moldavski osrednji vladi v njenih prizadevanjih, da bi ponovno pridobila nadzor nad Pridnestrjem na podlagi ozemeljske celovitosti Moldavije;

37. je seznanjen, da je bil junija 2018 sprejet zakon o nacionalni varnosti, leta 2020 pa zakon o javnih naročilih za obrambo in o obveščevalni dejavnosti; vseeno poziva k sprejetju dodatne zakonodaje, s katero bi omejili pristojnosti ukrajinske varnostne službe in jo preoblikovali v izključno protiobveščevalno in protiteroristično agencijo, ter vzpostaviti parlamentarnega nadzora nad celotnim varnostnim sektorjem;

Pravica, svoboda, varnost in boj proti korupciji

38. ponavlja, da je ključnega pomena zagotoviti oprijemljive rezultate v boju proti korupciji, da bi ohranili visoko raven podpore za reformni proces med državljani, pa tudi izboljšali poslovno okolje in privabili neposredne tuje naložbe; spodbuja ukrajinske oblasti, naj zagotovijo dodaten napredek pri reformah, zlasti na področju pravne države in boja proti korupciji, ter neodvisnost in nadaljnje delovanje ključnih protikorupcijskih institucij; v zvezi s tem želi pohvaliti ponovno vzpostavitev nacionalne agencije za preprečevanje korupcije in začetek veljavnosti novih zakonov o nezakonitem bogatjenju in o žvižgačih januarja 2020 ter začetek delovanja višjega protikorupcijskega sodišča septembra 2019;

39. vendar je zaskrbljen zaradi izida sodbe ustavnega sodišča z dne 27. oktobra 2020, ki je ustvarila pravno vrzel v ukrajinski protikorupcijski strukturi in močno oslabilo nacionalno agencijo za preprečevanje korupcije; priznava dejavna prizadevanja predsednika Zelenskega in političnih deležnikov, da bi ponovno vzpostavili zakonodajo in verodostojnost ukrajinske protikorupcijske strukture; poziva ukrajinske oblasti, naj si še naprej prizadevajo in ponovno vzpostavijo popolnoma operativno, učinkovito in celovito institucionalno strukturo za boj proti korupciji, tudi v sodstvu, pri tem pa v celoti ohranijo neodvisnost sodstva od izvršilne in zakonodajne oblasti; poudarja, da ima v tem okviru nacionalna agencija za preprečevanje korupcije s polnimi pooblastili ključno vlogo in da sodbe ustavnega sodišča ne bi smeli uporabiti kot izgovor za njeno oslabitev ali zapostavljanje; izraža globoko zaskrbljenost nad očitnimi poskusi, da bi se zaradi osebnih interesov spodkopalo dosežke države v boju proti korupciji in splošne demokratične reforme, zlasti s ponovnim pridobivanjem politične moči nekaterih ukrajinskih oligarhov, kar slabi reformam naklonjeno večino v ukrajinskem parlamentu, to pa je razvidno tudi iz težav pri zapolnjevanju zakonodajne vrzeli, ki je nastala po sporni sodbi ustavnega sodišča dne 27. oktobra 2020; poziva vse politične akterje, naj obnovijo svojo zavezanost reformam, ki jih zahtevajo ukrajinski volivci in so ključne za krepitev pravne države, izkoreninjenje korupcije in povečanje blaginje ukrajinskega prebivalstva;

40. poudarja pomembnost zagotovitve neodvisnosti višjega protikorupcijskega sodišča in drugih protikorupcijskih institucij, ter poziva k objektivnemu in nepristranskemu pristopu k dejavnostim protikorupcijskih institucij, da bi zagotovili zaupanje in javno podporo v boju proti korupciji; se zaveda, da so bile izrečene prve sodbe in da je višje protikorupcijsko sodišče pri tem upoštevalo visoke strokovne standarde; vendar poziva k okrepitvi dela tega sodišča, da bi se povečala stopnja obsodb, tudi v primerih na visoki ravni;

četrtek, 11. februar 2021

41. je zadovoljen z delom ukrajinskega nacionalnega urada za boj proti korupciji, ki je verjetno najučinkovitejša protikorupcijska institucija v državi; poleg tega poudarja potrebo po okrepitvi njegove neodvisnosti; poziva, naj se zakonodaja o tem uradu uskladi z ustavo in nedavno sodbo ustavnega sodišča ter naj se za imenovanje vodij ukrajinskega nacionalnega urada za boj proti korupciji, specializiranega protikorupcijskega tožilstva ter državnega preiskovalnega urada uvedejo pregledni in depolitizirani izbirni postopki, ki bodo temeljili na dosežkih in vključevali verodostojno preverjanje integritete;

42. obžaluje poskuse poslancev vrhovne rade, da bi napadli protikorupcijske institucije in jih spodkopali, zlasti poskuse odstavitve direktorja ukrajinskega nacionalnega urada za boj proti korupciji in nepregleden postopek izbire direktorja specializiranega protikorupcijskega tožilstva; ugotavlja, da je zaščita aktivistov nevladnih organizacij in novinarjev, ki razkrivajo in obsojajo korupcijo, pomanjkljiva, in poziva k dejanskemu izvajanju nove zakonodaje o zaščiti žvižgačev, ki je začela veljati januarja 2020;

43. pozdravlja osnutek protikorupcijske strategije za obdobje 2020–2024 in pričakuje, da bo vrhovna rada kmalu sprejela to celovito strategijo, pri čemer bo ohranila vse ključne elemente osnutka; se zaveda, da različne oblike pritiska in sabotaž, ki se izvajajo nad protikorupcijskimi institucijami, kažejo, da je boj proti korupciji vse bolj učinkovit in uspešen; vztraja, da morajo protikorupcijske institucije, tj. nacionalni urad za boj proti korupciji, specializirano protikorupcijsko tožilstvo in višje protikorupcijsko sodišče, ostati neodvisne in učinkovite ter imeti na voljo dovolj virov; izreka pohvalo, da je bila decembra 2019 sprejeta nova zakonodaja o preprečevanju pranja denarja, ki je okrepila preglednost lastniških struktur podjetij v Ukrajini in pomeni znatno izboljšanje zadevnega pravnega okvira;

44. je globoko zaskrbljen zaradi velikega sistematičnega političnega pritiska in ustrahovalnih dejanj, uperjenih proti predsedniku Narodne banke Ukrajine, ki se na žalost niso pojavili prvič, zaradi česar je julija 2020 odstopil; poziva ukrajinske oblasti, naj se vzdržijo izvajanja političnega pritiska na neodvisne gospodarske institucije in izvršilne organe ter zagotovijo ohranjanje njihove neodvisnosti kot jamstva za pravilno delovanje trga in enake konkurenčne pogoje za vse gospodarske akterje;

45. obžaluje, da je sodstvo še zmeraj institucija, ki jim državljani Ukrajine najmanj zaupajo, in je resno zaskrbljen nad stanjem, v kakršnem se je znašlo po reformi oktobra 2019, ki je privedla do odstavitve in ponovne vzpostavitve višje kvalifikacijske sodniške komisije in mirovanja procesa ponovnega ocenjevanja in zaposlovanja sodnikov, pri čemer je nezasedenih približno 2 000 sodniških položajev; obžaluje, da ta komisija v preteklosti pri ponovni oceni sodnikov ni upoštevala mnenja sveta za javno integriteto, in jo poziva, naj to stori v prihodnosti, da bi zapolnili prosta delovna mesta na nižjih sodiščih s sodniki, ki izpolnjujejo etične standarde in standarde integritete, ob popolnem upoštevanju mnenja Beneške komisije št. 969/2019; vztraja pri čimprejšnji ponovni vzpostavitvi višje kvalifikacijske sodniške komisije na podlagi spremembe zakona št. 3711 na način, ki bo skladen s sklepom ukrajinskega ustavnega sodišča št. 4-p/2020 z dne 11. marca 2020, da se neodvisna višja kvalifikacijska sodniška komisija ustanovi na podlagi preglednega izbirnega postopka, ki bo vključeval mednarodne strokovnjake; meni, da bi morala ta komisija s polnimi pooblastili biti sposobna učinkovito izbirati nove sodnike in preverjati obstoječe v skladu s pravili in postopki, ki jih sama sprejme v skladu s svojim mandatom; odločno vztraja, naj se preveri integriteta nereformiranega visokega sodnega sveta; poziva ukrajinske oblasti, naj nadaljujejo in pospešijo reformo sodstva, da ne bi ogrozili dela novoustanovljenih protikorupcijskih institucij, se vzdržijo politično motiviranih sojenj in instrumentalizacije sodstva proti političnim nasprotnikom ter dokončajo pravni okvir za boj proti organiziranemu kriminalu;

46. poziva Komisijo, naj razvije obstoječa in nova orodja na področju pravne države in dobrega upravljanja za spremljanje in ocenjevanje napredka Ukrajine, zlasti pregled stanja na področju pravosodja v EU in mehanizem pravne države, da bi zagotovila strog nadzor tekočih reform in ustrezno opredelitev ter odpravo morebitnih pomanjkljivosti pri teh reformah;

47. pozdravlja reformo urada generalnega državnega tožilca, ki se je začela septembra 2019, in poziva k dokončanju potrjevanja tožilcev, s čimer bi zagotovili, da bodo novi tožilci na vseh ravneh izbrani s preglednim in politično nepristranskim postopkom; spodbuja ukrajinske oblasti, naj okrepijo boj proti organiziranemu kriminalu in izboljšajo zakonodajni okvir ter sodelovanje in usklajevanje med pristojnimi organi kazenskega pregona;

četrtek, 11. februar 2021

48. odločno poziva ukrajinske oblasti, naj se vzdržijo svoje pretekle slabe prakse politično motiviranih sodnih zadev; v zvezi s tem poudarja, da bi bilo treba razhajanja glede političnih vprašanj obravnavati v pristojnih političnih forumih in ne v okviru pravosodja;

49. je zaskrbljen, da Komisija Ukrajino navaja kot prednostno državo „kategorije 2“, kar pomeni, da pravice intelektualne lastnine niso dovolj zaščitene in se ne uveljavljajo; poudarja, da je treba okrepiti carinski nadzor in infrastrukturo, da bi bolje preprečili vstop in tranzit ponarejenih izdelkov v Ukrajino in znotraj nje; poziva Komisijo, naj Ukrajini še naprej pomaga pri pripravi novih osnutkov zakonov o pravicah intelektualne lastnine;

50. poziva ukrajinsko vlado, naj nadaljuje preiskavo zločinov, ki so jih člani ukrajinskih sil zagrešili zoper aktiviste med protesti Evromajdan, ter žrtvam in njihovim družinam hitro zagotovi pravico;

51. poziva Ukrajino, naj ratificira Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča in Istanbulsko konvencijo o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima;

52. pozdravlja spremembe ukrajinskega kazenskega zakonika, ki opredeljujejo posilstvo in spolno nasilje z neprivolitvijo, ter poziva k hitremu razvoju metodologije za preiskovanje kaznivih dejanj, povezanih s spolnim nasiljem; obžaluje, da se zaradi neobstoja take metodologije primeri posilstva ali spolnega nasilja na podlagi neprivolitve v letu 2019 niso preiskovali;

Človekove pravice in temeljne svoboščine

53. odločno obsoja obsežne in stalne kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot so svoboda izražanja, veroizpovedi ali prepričanja in združevanja, pa tudi pravica do mirnega zbiranja, za katere so odgovorne ruske okupacijske sile na začasno zasedenem ozemlju Krima in oborožene skupine, ki jih podpira Rusija, na območjih Donbasa, ki niso pod vladnim nadzorom, vključno s prisilno vojaško obveznostjo, izgonom, nezakonitim in prisilnim izdajanjem potnih listin, omejitvami pravic do izobraževanja in uporabe jezika, samovoljnimi pridržanji, mučenjem in drugimi strogimi pogoji pridržanja, pa tudi omejevalnimi ukrepi, kot je enostransko zaprtje kontrolnih točk in zavrnitev dostopa za misije OZN in humanitarne misije, kar je med sedanjo pandemijo še posebej zaskrbljujoče;

54. želi spomniti, da sta življenje in blaginja civilistov še naprej ogrožena zaradi vojne v vzhodni Ukrajini, in ugotavlja, da je zmanjšanje sovražnosti v vzhodni Ukrajini med premirjem, ki je začelo veljati 27. julija 2020, prispevalo k 53-odstotnemu zmanjšanju varnostnih incidentov in zmanjšanju števila civilnih žrtev; pozdravlja program EU4ResilientRegions, ki obsega 30 milijonov EUR in je namenjen krepitevi odpornosti vzhodne in južne Ukrajine na negativne učinke sedanjega konflikta, vključno s hibridnimi grožnjami in drugimi dejavniki destabilizacije;

55. vendar je izjemno zaskrbljen zaradi poslabšanja humanitarnih razmer na vzhodnih ozemljih, ki trenutno niso pod nadzorom ukrajinske vlade, zlasti glede na izredno stanje zaradi pandemije COVID-19; poziva dejanske lokalne oblasti, naj sprejmejo vse ukrepe, potrebne za zagotovitev, da bodo osnovne potrebe prebivalstva, vključno z dostopom do kakovostnih zdravstvenih ustanov in zdravljenja, zadovoljene, in naj v ta namen v celoti sodelujejo z legitimno ukrajinsko vlado;

56. poudarja, da je v vzhodni Ukrajini več kot 3,5 milijona ljudi na obeh straneh stične črte še vedno odvisnih od humanitarne pomoči in zaščite, saj se spoprijemajo s prekinitvami dovoda vode in električne energije; ugotavlja, da je trenutna pandemija COVID-19 še zaostriła težave, s katerimi se ti ljudje spopadajo; spodbuja Komisijo, naj v sodelovanju z organi OZN okrepi prizadevanja za zagotavljanje pomoči med to humanitarno krizo v skladu s pregledom humanitarnih potreb;

57. obžaluje poslabšanje razmer na področju človekovih pravic na Krimu od začetka zasedbe, saj je Rusija od takrat drastično omejila svobode zbiranja, izražanja, združevanja, dostopa do informacij in veroizpovedi; obžaluje diskriminatorne politike, ki jih samooklicane ruske oblasti izvajajo zlasti zoper tatarsko etnično manjšino na Krimu, kršenje njenih lastninskih pravic, vedno hujše ustrahovanje te skupnosti in drugih, ki nasprotujejo nezakoniti priključitvi, in sicer prek prisilne vojaške obveznosti, preganjanja, preiskav, pridržanj in prisilnih izginotij, ter prej omenjeno pomanjkanje svobode izražanja, združevanja, veroizpovedi in gibanja na polotoku; poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi vseh nezakonito pridržanih in zaprtih ukrajinskih državljanov na Krimskem polotoku in v Rusiji, vključno z aktivisti krimskih

četrtek, 11. februar 2021

Tatarov; poleg tega poziva Rusijo, naj preišče grozodejstva, zagrešena zoper krimske Tatare, ter zagotovi in zaščiti pravico krimskih Tatarov, Ukrajincev ter vseh etničnih in verskih skupnosti, da ohranijo in razvijajo svojo lastno kulturo, običaje, izobrazbo in identiteto;

58. obžaluje, da je v Ukrajini okoli 1,5 milijona notranje razseljenih oseb, kar pomeni, da je po številu notranje razseljenih oseb deveta država na svetu; ugotavlja, da so za to odgovorni predvsem Ruska federacija in njeni namestniki; poziva ukrajinske oblasti, naj si še dodatno prizadevajo olajšati trpljenje ljudi, ki jih je prizadel konflikt, ter izvedejo ukrepe za varstvo pravic notranje razseljenih oseb; poziva Ukrajino, naj tem osebam dodeli polne državljske in politične pravice in spoštuje mednarodne standarde glede njihove obravnave; poudarja pomembnost varstva in zagotavljanja ukrajinskih državljskih pravic na začasno zasedenih ozemljih, vključno s poenostavitvijo postopkov za prejemanje pokojnin, izdajo rojstnih listov za otroke in s tem preprečevanjem tveganja, da bi ostali brez državljanstva in ranljivi;

59. poziva posebno opazovalno misijo OVSE, naj svoj mandat izpolni in se redno pogovarja z žrtvami, pričami preganjanja, odvetniki, nevladnimi organizacijami in predstavniki medijev, kar bo služilo kot dodatno sredstvo za ocenjevanje razmer na začasno zasedenih ozemljih na Krimu in na vzhodu Ukrajine; poziva posebnega predstavnika EU za človekove pravice, naj stalno spremlja razmere na področju človekovih pravic na Krimskem polotoku in na območjih vzhodne Ukrajine, ki niso pod vladnim nadzorom;

60. ugotavlja, da se petletni akcijski načrt za izvajanje nacionalne strategije za človekove pravice v Ukrajini konča leta 2020, in poziva k temeljitemu pregledu njegovih glavnih dosežkov pred določitvijo ciljev za nadaljnji akcijski načrt; pozorno spremlja podporo, ki jo je ukrajinska vlada zagotovila krimskim Tatarom, in izraža zaskrbljenost zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v predlogu proračuna za leto 2021, predloženem ukrajinskemu parlamentu septembra 2020, za program preselitve in nastanitve krimskih Tatarov in oseb drugih narodnosti, ki so bile izgnane z ukrajinskega ozemlja; poziva Ukrajino, naj sprejme zakone o domorodnih ljudstvih Ukrajine, statusu domorodnih krimskih Tatarov in spremembi svoje ustave, da bi priznala narodno-ozemeljsko avtonomijo krimskih Tatarov znotraj Ukrajine in zlasti Krima, ki izhaja iz neodtujljive pravice domorodnih krimskih Tatarov do samoodločbe; vztraja, da morajo ukrajinske oblasti obravnavati težave, povezane z edinim televizijskim kanalom v krimski tatarščini, ATR, ter ponuditi stabilen mehanizem za finančno in tehnično podporo, da bi postaji omogočili nadaljnje radiodifuzno oddajanje na Krimu, ki je pod rusko zasedbo; pozdravlja pobudo Ukrajine za pripravo strategije za razvoj in popularizacijo krimske tatarščine v obdobju do leta 2032;

61. poziva ESZD in Komisijo, naj hitro operacionalizirata globalni režim EU za sankcije na področju človekovih pravic (zakonodajo, podobno tako imenovanemu zakonu Magnickega), ki bi omogočala naložitev sankcij posameznikom in podjetjem, vpletenim v hude kršitve človekovih pravic, pri čemer se posebna pozornost nameni razmeram na začasno zasedenih ozemljih Ukrajine na Krimu ter v delih regij Doneck in Lugansk, in sprejetje sankcij proti odgovornim za druga kazniva dejanja, vključno s korupcijo; poziva Ukrajino, naj po tem zgledu uvede ukrajinsko različico te zakonodaje;

62. je seznanjen z zakonom o podpori vlogi ukrajinskega jezika kot državnega jezika in poziva ukrajinske oblasti, naj ga v celoti izvajajo v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi in priporočili iz mnenja Beneške komisije št. 960/2019, torej naj spoštujejo pravico skupnosti, da razvijajo in uporabljajo lastne jezike, ter naj v največji možni meri upoštevajo narodne manjšine, njihove jezike in njihove pravice do izobraževanja ter dosežejo ravnotežje med njimi;

63. poziva Ukrajino, naj komisarju za varstvo uradnega jezika ali drugemu organu, ustanovljenemu v enak namen, dodeli pristojnosti za spremljanje skladnosti s pravnimi določbami o uporabi manjšinskih jezikov in domorodnih ljudstvih;

64. podpira svobodo prepričanja, mnenja in izražanja ter poudarja pomembnost zagotovitve enakega dostopa do informacij vsem narodnim, etničnim in jezikovnim manjšinam, kar je ključni del vsake demokracije; obsoja sovražni govor in diskriminacijo na podlagi etnične pripadnosti ali jezika ter lažne novice in dezinformacije, uperjene zoper narodne, etnične in jezikovne manjšine;

četrtek, 11. februar 2021

65. ugotavlja, da so potrebni ukrepi za okrepitev infrastrukture za pravice manjšin ter gradnjo zaupanja, da bodo pravice manjšin zaščitene v zakonodaji in v praksi; poudarja, da bi morali ti ukrepi vključevati okrepitev pravnega varstva, povečanje institucionalne osredotočenosti na vprašanja manjšin ter vzpostavitev močnejših in trajnih mehanizmov posvetovanja; izraža zaskrbljenost, ker ukrajinske oblasti niso sprejele ustreznih ukrepov za boj proti diskriminaciji in sovražnemu govoru, uperjenima zoper manjšine, zlasti romsko skupnost, ki je žrtev diskriminacije, rasnega nasilja in izražanja nestrpnosti; poziva Ukrajino, naj okrepi spomin na žrtve holokavsta, tako da se pridruži Mednarodni zvezi za spomin na holokavst ter sprejme in uporabi njeno opredelitev antisemitizma; poleg tega jo poziva, naj se še naprej poklanja spominu na žrtve totalitarizma; poziva Komisijo, naj Ukrajino povabi k sodelovanju v programu Evropa za državljane;

66. spodbuja delo evropskih političnih fundacij pri vzgoji naslednje generacije političnih voditeljev v Ukrajini;

67. spodbuja okrepljen dialog in sodelovanje s cerkvami in verskimi skupnostmi ter organizacijami na področjih, kot so graditev miru in sprava, s čimer bi okrepili zaupanje v pravično in svobodno družbo, pa tudi izobraževanje, zdravstveno varstvo in osnovne socialne storitve;

Medijsko okolje

68. je seznanjen s prizadevanji za reforme na področju medijev; poudarja, da bi morala reforma zagotoviti predvsem neodvisnost, nepristranskost in odgovornost regulativnega organa, preglednost lastništva medijev in enake možnosti za medijske hiše s pravično konkurenco na trgu; izraža zaskrbljenost zaradi načrtov, da se regulativni agenciji dodelijo nove obsežne pristojnosti, zaradi katerih obstaja tveganje poseganja v svobodo medijev in vsebino spletnih in tiskanih medijev; v zvezi z osnutkom zakona o preprečevanju dezinformacij poudarja, da bi sedanji osnutek lahko povzročil obsežno vmešavanje države v medijske vsebine in novinarske dejavnosti v škodo svobode medijev ter ne bo učinkovit pri preprečevanju dezinformacij; poziva k obsežnejšim posvetovanjem s skupnostjo medijev in ustreznimi mednarodnimi organizacijami, da se prepreči ogrožanje svobode izražanja;

69. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da imajo oligarhi še vedno prevelik vpliv na trg televizijskih medijev v Ukrajini, čeprav je ta pluralističen; poziva Ukrajino, naj spodbuja svobodne in neodvisne medije ter poveča njihovo pluralnost; poudarja, kako pomembni so trajnostna javna radiotelevizija, neodvisni medijski regulator in civilna družba pri vzpostavljanju odpornosti proti dezinformacijam in drugim dejavnikom destabilizacije; poziva vrhovno rado in vlado, naj spoštujeta obveznosti države do javne radiotelevizije ter zagotovita finančno in politično podporo za njeno nadaljnjo posodobitev, neodvisnost in zmogljivost za izvajanje preiskovalnega novinarstva;

70. ponavlja, da mora EU še naprej podpirati Ukrajino v boju proti hibridnim grožnjam ter dezinformacijam in lažnim novicam, med drugim tudi s krepitvijo neodvisnih medijev in strateškim komuniciranjem o medijski pismenosti, da bi okrepila odpornost Ukrajine; pozdravlja napovedan začetek dialoga o kibernetičnih vprašanjih med EU in Ukrajino;

71. izraža zaskrbljenost zaradi poslabšanja delovnih pogojev predstavnikov medijev, zlasti preiskovalnih novinarjev, ki poročajo o korupciji in goljufijah; obsoja vsa dejanja, katerih namen je omejevanje dela novinarjev, vključno z omejevanjem dostopa do informacij, kazenskimi preiskavami, pritiskom, naj razkrijejo vire, in sovražnim govorom, zlasti zoper neodvisne medije; je zaskrbljen, da glede na nedavno analizo, ki so jo izvedle ukrajinske platforme za preiskovalno novinarstvo, poslanci vrhovne rade nasedajo usmerjenim dezinformacijskim kampanjam ali pa jih celo namerno pomagajo širiti;

72. obžaluje številne napade na novinarje in civilne aktiviste, ki so se zgodili v obdobju 2017–2019; poziva ukrajinske oblasti, naj preganjajo storilce in poskrbijo za varnost medijskih delavcev in novinarjev, prav tako pa jih odločno poziva, naj nujno sprejmejo ustrezen pristop k ureditvi medijev;

73. obžaluje, da se je politično ozračje v državi poslabšalo, saj se ustrahovanje, sovražni govor in politični pritisk pogosto uporabljajo za politične namene; poziva oblasti, naj odločno obsodijo in prepovejo delovanje ekstremističnih skupin in spletnih strani ter skupin in spletnih strani, ki širijo sovraštvo, kot je Mirotvorec, saj spodbujajo napetosti v družbi in zlorabljajo osebne podatke več sto ljudi, vključno z novinarji, politiki in pripadniki manjšinskih skupin;

četrtek, 11. februar 2021

74. poziva k razvoju demokratičnega, neodvisnega, pluralnega in uravnoveženega medijskega prostora v Ukrajini, ki bi končal politično motivirano preganjanje medijskih kanalov, vključno s preklicem dovoljenj, in zagotovil zaščito lokalnih novinarjev, oblikovalcev mnenj in oporečnikov pred nadlegovanjem in ustrahovanjem, omogočil nediskriminatoren dostop do spletnih in nespлетних informacij in tvorno državljansko udeležbo ter varoval in zagotavljal človekove in državljanske pravice; poudarja, da bi morale biti novinarjem, zagovornikom človekovih pravic in odvetnikom omogočeno neodvisno opravljanje dela brez neupravičenega poseganja vanj in ustrahovanja; pozdravlja delo ukrajinskih organizacij za človekove pravice in krimskega tožilca, ki trenutno v celinski Ukrajini beleži kršitve človekovih pravic in zlorabe; vztraja, da je treba vse kršitve človekovih pravic preiskati in storilce privedi pred sodišče;

Enakost spolov in pravice oseb LGBTI

75. poudarja, da je enakost spolov eden ključnih pogojev za trajnosten in vključujoč razvoj; poziva ukrajinsko vlado in oblasti, naj izvedejo ukrepe za dodatno izboljšanje zastopanosti žensk in njihovo enako obravnavo na vseh ravneh političnega in družbenega življenja, pa tudi za boj proti nasilju na podlagi spola; poziva Komisijo in ESZD, naj vključita enakost spolov v vse svoje politike, finančno podporo, programe in dejavnosti, povezane z Ukrajino, zlasti kadar je cilj blažitev negativnih posledic pandemije COVID-19, saj so bile ženske, vključno s podjetnicami, med tistimi, ki so jih stroge omejitve gibanja najbolj prizadele;

76. obsoja nasilne napade in kazniva dejanja iz sovraštva zoper osebe LGBTI ter poziva ukrajinske organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, naj te napade učinkovito preiščejo; poziva Ukrajino, naj uveljavi in začne učinkovito izvajati celovito sekundarno zakonodajo, ki bo zagotavljala svobodo prepričanja in se zoperstavila stalni diskriminaciji oseb LGBTI, feminističnih aktivistk, invalidov in manjšin ter okrepila varstvo njihovih pravic; poziva ukrajinsko vlado in vse politične akterje, naj si prizadevajo za oblikovanje vključujoče in strpne družbe;

77. obžaluje dejstvo, da v členu 161 kazenskega zakonika še vedno ni predvidena kazen za spodbujanje sovraštva ali nasilja na podlagi spolne usmerjenosti ali spolne identitete in da ti podlagi nista navedeni kot hujši obliki kaznivega dejanja, niti nista vključeni v splošne določbe o obteževalnih okoliščinah iz člena 67(1)(3); opozarja, da je bila vključitev podlage spolne usmerjenosti in spolne identitete med obteževalne okoliščine iz člena 67 kazenskega zakonika predvidena v akcijskem načrtu za izvajanje nacionalne strategije za človekove pravice; želi spomniti na priporočila ECRI in poziva Ukrajino, naj ustrezno spremeni kazenski zakonik;

Trgovinsko in gospodarsko sodelovanje, javno zdravje, delo in socialne zadeve, mobilnost delavcev

78. poudarja, da je Ukrajina pomembna geopolitična, geostrateška in trgovinska partnerica Unije; pozdravlja občutno povečanje trgovinskega toka med EU in Ukrajino, zaradi česar je Unija trenutno največja trgovinska partnerica Ukrajine; vendar obžaluje, da je obseg tujih neposrednih naložb v državi sorazmerno majhen;

79. pozdravlja nadaljevanje pozitivnih rezultatov, ki so bili doseženi v dvostranski trgovini in gospodarskih odnosih v letu 2019, ko se je ukrajinski uvoz povečal za 12,3 % in izvoz za 9,7 %, kar je skupaj znašalo 43,3 milijarde EUR; poudarja, da se je trgovina med EU in Ukrajino povečala za 49 % in da EU ostaja glavna trgovinska partnerica Ukrajine, saj je leta 2019 predstavljala 40 % njene trgovine, medtem ko je Ukrajina 18. največja trgovinska partnerica EU, saj predstavlja 1,1 % celotne trgovine EU; ugotavlja, da se je trgovinski primanjkljaj Ukrajine z EU povečal na 5,1 milijarde EUR;

80. spodbuja obe strani, naj okrepita sodelovanje na dvostranski ravni in v mednarodnih forumih pri obravnavanju izzivov, ki jih predstavlja COVID-19, zlasti s povečanjem odpornosti in raznolikosti dobavnih verig ter s sodelovanjem pri obravnavi protekcionističnih trendov; ugotavlja, da bi lahko cilj EU, da doseže odprto strateško avtonomijo, ustvaril priložnosti za še tesnejše sodelovanje s sosednjimi državami;

81. spodbuja Komisijo, naj Ukrajini pomaga opredeliti področja, na katerih bi lahko še dodatno povečala diverzifikacijo gospodarstva, ter pri tem, da jim bo v procesu polnega izvajanja poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini dajala prednost;

četrtek, 11. februar 2021

82. znova poudarja, da je postopno vključevanje Ukrajine v notranji trg EU, kot določa pridružitveni sporazum, eden ključnih ciljev pridružitve, in v zvezi s tem podpira vzpostavitev pogojev za okrepljene gospodarske in trgovinske odnose med Ukrajino in EU ter obširen postopek približevanja zakonodaje, ki pa mora biti pogojen s popolnim izvajanjem poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini in skladnostjo z ustreznimi pravnimi, ekonomskimi in tehničnimi predpisi in standardi;

83. ugotavlja, da so bile uvedene številne reforme, ki so omogočile deregulacijo gospodarstva, večjo preglednost javnih financ in izboljšanje predpisov o koncesijah in javno-zasebnih partnerstvih ter zagotovile nove priložnosti lokalnim in tujim vlagateljem;

84. ugotavlja pa, da pri odpravljanju oligarhičnih struktur v državi še ni vidnih učinkov, saj oligarhi še zmeraj močno vplivajo na ukrajinsko gospodarstvo in politiko, zlasti ko gre za lastništvo medijev ter vplivanje na sodstvo in sistem kazenskega pregona; meni, da se lahko oblikovanje jasnih in enakopravnih pravil v gospodarstvu in politiki izkaže kot učinkovita metoda za dejansko zmanjšanje neuradnega vpliva najbogatejših podjetnikov na delovanje države, vključno z zakonodajo, zato poziva ukrajinske oblasti, naj pospešijo proces odpravljanja oligarhičnih struktur;

85. obžaluje, da se je število podjetij v državni lasti povečalo, in poziva Ukrajino, naj še pospeši privatizacijo podjetij v državni lasti, da bi posodobila svoje gospodarstvo, izboljšala njegovo delovanje ter preprečila nastanek oligarhičnih struktur; poudarja, da se mora Ukrajina znova zavezati boju proti vplivu osebnih interesov, ki bi lahko, če se ne bodo obravnavali, resno ogrozili dosedanje rezultate reform in podporne ukrepe Ukrajine na splošno;

86. poziva Ukrajino in EU, naj okrepi sodelovanje za nadaljnjo liberalizacijo dvostranske trgovine, vključno s sklenitvijo sporazuma o ugotavljanju skladnosti in prevzemanju industrijskih izdelkov, ter sodelovanje na področju sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov ter carine; poziva tudi k obsežnejšemu sektorskemu sodelovanju med EU in Ukrajino na področjih izobraževanja, raziskav, IKT in digitalizacije, pa tudi zelene tehnologije, da bi bilo mogoče deliti strokovno znanje in primere dobre prakse; poziva tudi k krepitvi sodelovanja in postopni diferencirani integraciji sektorjev Ukrajine, med drugim v energetske unije, prometno skupnost in enotni digitalni trg;

87. poziva ukrajinske oblasti, naj odprejo letalski trg države evropskim letalskim družbam, tudi nizkocenovnim, in podpira, da se čim prej podpiše sporazum o skupnem zračnem prostoru;

88. pozdravlja napredek pri sodelovanju med Ukrajino in EU na digitalnem področju in spodbuja nadaljnje poglobljanje tega sodelovanja, ki bi bilo namenjeno odobritvi vzajemne ugodne obravnave na notranjem trgu, vključno z drugimi sektorji vzajemnega interesa; poudarja, kako pomembni so ukrepi na področju digitalne preobrazbe in e-uprave ter napredek pri približevanju ukrajinske zakonodaje zakonodaji EU na področju elektronskih storitev zaupanja in elektronskih komunikacij; spodbuja Komisijo, naj še naprej podpira prizadevanja Ukrajine za medijsko in informacijsko pismenost, e-upravljanje in digitalno gospodarstvo, ki odražajo sedanjo digitalno dobo, in postopno vključevanje na enotni digitalni trg EU ter načine za zmanjšanje tarif za gostovanje med EU in Ukrajino; v zvezi s tem potrjuje novi program EU v vrednosti 25 milijonov EUR za podporo e-upravljanju in digitalnemu gospodarstvu v Ukrajini; spodbuja, naj se enotno območje plačil v eurih (SEPA) razširi na Ukrajino, potem ko bo ta izpolnila vse tehnične in pravne zahteve;

89. poziva Komisijo in ESZD, naj opravita verodostojno oceno potreb za regijo Donbas, da bi opredelili strategijo za njeno socialno in gospodarsko okrevanje ter predlagali oblikovanje ustreznega mednarodnega okvira za obnovo Donbasa;

90. poziva ukrajinske organe, naj nadaljujejo reformo sistema javnega zdravstva, zlasti ob upoštevanju uničujočih posledic, ki jih je imela pandemija COVID-19 za ukrajinski zdravstveni sistem; ugotavlja, da po podatkih Unicefa COVID-19 ne povzroča samo krize javnega zdravstva, ampak tudi družbeno-gospodarsko krizo, ki bi lahko dvignila stopnjo revščine v Ukrajini s 27,2 odstotka na 43,6 ali celo 50,8 odstotka; zato spodbuja ukrajinsko vlado, naj začne izvajati celovite ukrepe socialnega varstva, s katerimi bi ublažila posledice pandemije COVID-19;

četrtek, 11. februar 2021

91. pozdravlja dejstvo, da je Ukrajina pristopila k Odboru EU za zdravstveno varnost ter sistemu zgodnjega opozarjanja in odzivanja, da bo lahko sodelovala pri vseevropskem usklajevanju javnozdravstvenih ukrepov odzivanja na pandemijo COVID-19; poziva Komisijo, države članice in Ukrajino, naj okrepijo sodelovanje na področju odpornosti javnega zdravstva, izmenjujejo dobro prakso in sodelujejo s civilno družbo pri oblikovanju strategij odzivanja na epidemije, ki bodo osredotočene na najranljivejše skupine; poziva Komisijo, naj zagotovi podporo ukrajinski vladi pri dostopu do cepiv proti COVID-19;

92. poziva ukrajinsko vlado, naj zagotovi, da imajo vsi omejevalni ukrepi v odziv na COVID-19 pravno podlago, so nujno potrebni in sorazmerni s ciljem varovanja javnega zdravja in reševanja življenj (na podlagi znanstvenega svetovanja), se redno pregledujejo in odpravijo, ko niso več potrebni, ter se izvajajo nediskriminatorno; poziva oblasti, naj zagotovijo, da ranljive in marginalizirane skupine zaradi odziva na COVID-19 niso nesorazmerno prikrajšane, ter sprejmejo ukrepe za obravnavanje obstoječih neenakosti;

93. poziva Ukrajino, naj odpravi še vedno razširjen kronizem in korupcijo v zdravstvenem sektorju in predvsem na ministrstvu za zdravje ter učinkovito preiskuje vse dejavnosti korupcije, zlasti poskuse naročanja medicinske opreme in cepiv proti COVID-19 za nesorazmerno visoke stroške sredi pandemije;

94. priznava, da je ukrajinska nacionalna zdravstvena služba opravila dobro delo pri vzpostavitvi preglednega sistema za financiranje posebnih zdravljenj za bolnike; poziva ministrstvo za zdravje, naj podpre delo ukrajinske nacionalne zdravstvene službe;

95. ceni, da je bil pri približevanju zakonodaje pravnemu redu EU dosežen napredek in da sta bili novembra 2019 sprejeti sanitarna in fitosanitarna strategija, v skladu s katerima bo v ukrajinsko zakonodajo prevzetih več kot 200 normativnih aktov Unije;

96. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da ni zadostnega napredka pri približevanju standardom EU glede dobrobiti živali;

97. pozdravlja, da je bil marca 2020 sprejet zakon o prometu s kmetijskimi zemljišči, ki bi moral olajšati začetek izkoriščanja ogromnega potenciala Ukrajine v kmetijskem sektorju, maja 2020 pa zakon o izboljšanju nekaterih instrumentov za urejanje bančnih dejavnosti, ki krepi bančni sistem in preprečuje, da bi se družba PrivatBank vrnila nekdanjim lastnikom;

98. pozdravlja, da se je Ukrajina pridružila večstrankarski začasni ureditvi za arbitražo pritožb (MPIA) in tako prispevala k temu, da se premesti ohromitev pritožbenega organa in zagotovi, da članice Svetovne trgovinske organizacije lahko izkoristijo dvostopenjski sistem reševanja sporov v okviru STO, dokler pritožbeni organ ne bo začel ponovno delovati;

99. poziva Ukrajino, naj spoštuje prihodnje odločitve arbitražnega sveta v zvezi z moratorijem na izvoz nepredelanega lesa, hkrati pa uveljavlja obvezno skrbnost v celotni vrednostni verigi gozdarskih proizvodov in izboljša upravljanje v gozdarskem sektorju;

100. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Ukrajina nedavno začela zaščitni preiskavi glede uvoza dušika in kompleksnih gnojil iz EU; priznava, da se je Ukrajina odločila končati obe zaščitni preiskavi v zadnjem trenutku, medtem ko so v pripravi dodatne zaščitne preiskave; opozarja, da bi lahko podobni ukrepi spodkopali medsebojno zaupanje med obema stranema;

101. opozarja, da je perutninsko meso v EU občutljiv proizvod; priznava rešitev za izvoz „drugih“ kosov perutnine s spremembo trgovinskih preferencialov za perutnino in pripravljene proizvode iz perutnine ter s tem zapolnitev vrzeli v sporazumu; poziva Ukrajino, naj se vzdrži podobnih praks ter v dobri veri v celoti spoštuje in izvaja vse določbe poglobljenega in celovitega prostotrgovinskega sporazuma; poziva Komisijo, naj temeljito spremlja izvajanje poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini in uporabi vse razpoložljive ukrepe, da bi odpravila prakse, ki izkrivljajo trg, in morebitno izkoriščanje pravnih vrzeli;

102. poziva k obravnavi razkoraka med podeželjem in mesti v Ukrajini z učinkovitimi finančnimi in tehničnimi spodbudami za mikro, mala in srednja podjetja, male kmete in družinska podjetja na podeželskih in primestnih območjih ter z izboljšanjem človeške povezanosti in infrastrukture med mesti in podeželjem, da bi spodbudili socialno kohezijo;

četrtek, 11. februar 2021

103. pozdravlja rezultate, dosežene v okviru instrumenta za poglobljeno in celovito prostotrgovinsko območje v smislu izboljšanja dostopa do financiranja in odpiranja trgovinskih priložnosti; poudarja, da bi lahko mala in srednja podjetja z ustrezno informacijsko kampanjo bolje izkoristila priložnosti, ki jih ponuja poglobljeno in celovito prostotrgovinsko območje;

104. poziva Komisijo, naj zagotovi tehnično podporo regionalnim centrom za zaposlovanje, da bi spodbudili zaposlovanje, podprli mlade in vlagali vanje ter v programe trajnostnega gospodarskega razvoja, ki podpirajo socialno podjetništvo, s poudarkom na mladih na podeželju, da bi okrepili izobraževalne sisteme in zagotovili, da bodo izpolnjevali zahteve trga dela, da bi tako zaščitili najranljivejše in preprečili pomanjkanje socialno-ekonomskih priložnosti;

105. spodbuja Komisijo, naj spremlja učinke poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini na pravice delavcev in svobodo združevanja, povezane s trgovino z EU; poziva ukrajinsko vlado, naj se osredotoči tudi na socialno razsežnost trgovine in trajnostnega razvoja ter pozorno spremlja gospodarske in socialne učinke izvajanja poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini; poziva ukrajinsko vlado, naj spoštuje in uveljavlja delovne standarde ter ratificira in v celoti izvaja vse konvencije Mednarodne organizacije dela; spodbuja jo tudi, naj še naprej približuje delovne standarde standardom EU, predvsem ko gre za svobodo zbiranja in socialni dialog; pozdravlja pobudo za reformo dela, vendar poudarja, da so nujna obširna posvetovanja s sindikati in civilno družbo, ter priporoča, da se v zvezi s tem izkoristi strokovno znanje Mednarodne organizacije dela;

106. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo v spremljanje izvajanja pridružitvenega sporazuma vključeni sindikati in vsa raznolika civilna družba; poziva vladno Ukrajine in Komisijo, naj podpreta nevladne organizacije, ki preiskujejo kršitve poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini, zlasti na socialnem področju;

107. poziva ukrajinsko vlado, naj uvede sistem spodbud in sankcij za boj proti izjemno velikemu številu zaposlitev v neformalnem sektorju;

108. priznava, da se je mobilnost delovne sile med Ukrajino in EU povečala, saj se je iz države izselilo med 2,2 in 2,7 milijona posameznikov, kar je med 13 in 16 % vseh zaposlenih v Ukrajini, to pa po eni strani prispeva k zmanjšanju razpoložljive delovne sile v Ukrajini in pomanjkanju delovne sile v nekaterih poklicih, po drugi strani pa predstavlja enega od dejavnikov, ki spodbujajo rast plač tistih delavcev, ki ostanejo v državi, in vir dotoka nakazil izseljencev, ki opazno vpliva na ukrajinsko gospodarstvo, saj gre za znesek v višini več kot 8 % BDP; poziva k nadaljnji analizi gospodarskih in družbenih koristi ter posledic odseljavanja delovne sile po letu 2014 na gospodarstva in sisteme socialne varnosti v Ukrajini in državah članicah; poudarja, da je nujno potreben vladni pristop k razvoju delovnega okolja, ki bo zagotavljal dostojne delovne pogoje za zaposlene v ukrajinskih podjetjih, vključno z zdravjem in varnostjo pri delu, uradno prijavljena delovna mesta s kritjem državnih prispevkov za socialno varnost, pravočasno izplačilo celotnih plač, pravico do članstva v sindikatu in zastopanja interesov ter tvorna kolektivna pogajanja o zavezujočih kolektivnih pogodbah; ponovno poudarja, da je treba obravnavati beg možganov iz Ukrajine s spodbujanjem kakovostnih in vključujočih programov izobraževanja in usposabljanja ter z ustvarjanjem zaposlitvenih možnosti, da bi mladim in družinam zagotovili družbeno-ekonomske perspektive v njihovih lokalnih skupnostih;

109. pozdravlja podporo iz programov, ki jih financira EU, za posodobitev sistema poklicnega izobraževanja v Ukrajini (EU4Skills: Better Skills for Modern Ukraine (EU za znanja in spretnosti: boljša znanja in spretnosti za sodobno Ukrajino)) in za poslovno okolje, ki ima ključno vlogo za morebitne povratnike in domače podjetnike (boj proti korupciji, podpora malim in srednjim podjetjem, davčna in carinska reforma itd.), ter poziva k nadaljnjemu razvoju te podpore s sektorskimi nepovratnimi sredstvi in pogoji iz programov makrofinančne pomoči EU;

110. poziva pridružitveni svet, naj prednostno obravnava izvajanje mednarodnih delovnih standardov ter zakonodaje in prakse EU na področjih socialne politike, zaposlovanja in dela, ureditve kolektivnih pogajanj, socialnega dialoga, neenakosti spolov in reforme delovne zakonodaje, da se zagotovi uravnoteženost interesov socialnih partnerjev in varstvo pravic zaposlenih v skladu z določbami pridružitvenega sporazuma (členi 419–421 in 424) in ustreznih konvencij MOD (81, 87, 98, 117, 122, 129, 144, 154 in 173); želi opomniti ukrajinsko vlado, da prizadevanja, s katerimi želi izboljšati poslovno okolje, pritegniti neposredne naložbe in spodbuditi gospodarsko rast, ne smejo potekati na račun pravic delavcev in njihovih delovnih pogojev; poziva ukrajinsko vlado, naj sistematično pristopi k socialnemu dialogu in ga institucionalno podpre ter naj si prizadeva, da nacionalni tristranski ekonomsko-socialni svet postane učinkovito orodje za socialni dialog;

četrtek, 11. februar 2021

111. zaskrbljenostjo ugotavlja, da je zmožnost sindikatov za uveljavljanje pravic v Ukrajini omejena zaradi nepopolne in nejasne zakonodaje;

Energija, okolje in podnebne spremembe

112. pozdravlja, da je bila družba Naftohaz leta 2019 dokončno razdeljena in da je bil v skladu s tretjim energetskega svežnjem EU ustanovljen pravno neodvisen operater prenosnega sistema za zemeljski plin; vendar poziva ukrajinske oblasti h krepitvi tehnične neodvisnosti neodvisnega operaterja prenosnega sistema za zemeljski plin od družbe Naftohaz; pozdravlja liberalizacijo in odprtje konkurenčnega trga plina za gospodinjstva; vendar obžaluje najnovejše napade na vodstvo družbe Naftohaz, tudi nadzorni odbor družbe, ki spodbujajo njeno neodvisnost in doslej doseženi napredek na področju reform;

113. poudarja vlogo Ukrajine kot strateške tranzitne države za plin in potrebo po posodobitvi njenega nacionalnega prenosnega sistema za zemeljski plin, pa tudi pomen njenega povezovanja z energetskega trgov EU na podlagi učinkovitega izvajanja posodobljene Priloge XXVII k pridružitvenemu sporazumu; pozdravlja podpis dolgoročne pogodbe o tranzitu plina, ki ga je omogočila EU; izraža zaskrbljenost zaradi gradnje plinovoda Severni tok 2 in ponovno opozarja na njegova bistvena dolgoročna politična, gospodarska in varnostna tveganja; ugotavlja, da plinovod povečuje odvisnost EU od ruske oskrbe s plinom, ogroža notranji trg EU, prav tako pa ni v skladu z energetskega politiko EU ali njenimi strateškimi interesi in ima lahko negativne posledice za Ukrajino, v kateri je pustošila vojna; zato v skladu s svojimi prejšnjimi pozivi poziva vse deležnike, predvsem pa tiste iz držav članic in Evrope, naj izkoristijo pravne klavzule, ki so na voljo, in ustavijo ta projekt;

114. zahteva, naj Komisija preveri, ali Ukrajina upošteva pravni red Evropske unije na področju energije, da bo mogoče dodatno povezati energetske trge; odločno podpira povezovanje Ukrajine z evropskim celinskim energetskega omrežjem (ENTSO-E); poziva Ukrajino, naj izboljša usklajevanje politik in ukrepov mednarodnih (npr. Komisija, Evropska banka za obnovo in razvoj, Evropska investicijska banka, Svetovna banka, KfW, ENTSO-E in Energetska skupnost) in ukrajinskih institucij, ki podpirajo ukrajinski energetskega sektor;

115. obsoja rusko ekstrakcijo plina iz ukrajinskega pasu v ukrajinski izključni ekonomski coni in izjavlja, da EU ne priznava polastitve plinskih polj v Azovskem morju in Črnem morju s strani Ruske federacije ter bi morala podpreti pravne ukrepe ukrajinskih oblasti za zaustavitev te nezakonite ekstrakcije;

116. obžaluje, da novi veleprodajni trg z električno energijo, ki je začel v Ukrajini delovati julija 2019, po standardih EU še vedno ni konkurenčen; zato poziva Ukrajino, naj dokonča reformo in poveča skladnost z zakonodajo EU, predvsem z okrepitvijo neodvisnosti podjetja Ukrenerho in preprečevanjem navzkrižnega subvencioniranja; poziva Ukrajino, naj posodobi svoje obstoječe elektrarne in izpolni stroge evropske okoljske in varnostne standarde;

117. pozdravlja stališče ukrajinske vlade, da spoštuje zavezo, sprejeto v okviru Energetske skupnosti, da bo spoštovala veljavno zakonodajo EU, vključno z okoljsko in varnostno politiko, in ne bo dovolila uvoza električne energije iz elektrarn v sosednjih državah, ki se gradijo brez upoštevanja zahtev mednarodnih konvencij in najvišjih mednarodnih okoljskih in varnostnih standardov;

118. obžaluje, da Ukrajina v sektorju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov še ne izpolnjuje svojih obveznosti do vlagateljev in da zamude pri plačilih proizvajalcem električne energije iz obnovljivih virov ogrožajo nadaljnji razvoj čistih virov energije v Ukrajini;

119. spodbuja ukrajinske oblasti, naj obvezno posodobijo jedrske elektrarne in preiščejo zamude v teh postopkih, zlasti ko gre za posodobitev jedrske elektrarne Zaporozje;

120. poudarja, da je pomembno okrepiti infrastrukturno sodelovanje v regiji, diverzifikacijo oskrbe z energijo v Ukrajini, energetskega učinkovitost, obnovljive vire energije in povezljivost ukrajinskega energetskega sektorja ter hkrati zagotoviti okoljsko trajnostnost; ugotavlja, da bosta podpora in spodbujanje trgovine znotraj regije med državami vzhodnega partnerstva dodatno ustvarila nove gospodarske priložnosti, tudi za MSP;

121. je zadovoljen, da je ukrajinska vlada februarja 2019 sprejela strategijo za državno okoljsko politiko do leta 2030 in nacionalni načrt za ravnanje z odpadki, zakonodajo o presoji vplivov na okolje in strateški presoji vplivov na okolje ter zakonodajo na področju podnebne politike; poziva Ukrajino, naj dodatno okrepi svoja prizadevanja za boj proti podnebnim spremembam, izvajanje politik na področju podnebnih sprememb, vključevanje podnebnih sprememb v vsa področja oblikovanja politike in tudi prizadevanja za nacionalne obveznosti v zvezi s Pariškim sporazumom iz leta 2015;

četrtek, 11. februar 2021

122. poziva Ukrajino, naj se v skladu s trajnostnim upravljanjem gozdov in standardi varstva okolja učinkovito bori proti nezakoniti sečnji in sprejme ukrepe, s katerimi bi odpravila okoljsko škodo, ki jo povzroča nezakonito in netrajnostno izkoriščanje naravnih virov, na primer nezakonita sečnja v karpatskih pragozdovih, saj je to glavni razlog za poplave v regiji; poziva EU, naj prispeva k preprečevanju nezakonite sečnje, povezane z nezakonitim projektom smučarskega letovišča Svidovec, pa tudi nezakonitih in okolju škodljivih načinov pridobivanja jantarja; spodbuja Ukrajino, naj vlaga v ekološko in okoljsko varno ter trajnostno turistično infrastrukturo, in poziva ukrajinske oblasti, naj preprečijo, da bi prihodnji projekti škodili okolju, ter naj izboljšajo nadzor, preglednost in izvajanje presoj vplivov na okolje ter potrebno skrbnost; poziva Ukrajino, naj zagotovi odprt in prikladen dostop do okoljskih informacij, razširi zavarovana območja ter pospeši izvajanje nacionalnega načrta za zmanjšanje emisij glavnih onesnaževal iz velikih kurilnih naprav; spodbuja Ukrajino, naj sprejme zakonodajo za razvoj trajnostnega prevoza; poziva Ukrajino, naj na varen in okoljsko ozaveščen način očisti in odstrani zelo nevarne kmetijske kemikalije, zlasti odvečne pesticide v pokrajini Kherson in drugih regijah države;

123. je zelo zaskrbljen zaradi okoljskih vplivov konflikta v vzhodni Ukrajini, vključno z nevarnostjo, ki jo predstavlja poplavljanje medsebojno povezanih rudnikov; poziva k podrobni oceni okoljskega vpliva konflikta, ki ji bo sledil načrt za odziv za preprečitev ekološkega propada; predlaga program odstranjevanja min v Donbasu, pri katerem bi sodelovale ukrajinske oblasti in mednarodna skupnost;

124. je prav tako zelo zaskrbljen zaradi približno 1200 radioaktivnih virov v regiji Doneck in njeni okolici, ki se uporabljajo za medicinske, industrijske ali znanstvene namene ter predstavljajo resna zdravstvena, varnostna in ekološka tveganja; poziva OVSE, tristransko kontaktno skupine in države normandijske četverice, naj preprečijo širjenje radioaktivnih dejavnosti in tihotapljenje radioaktivnih snovi v skladu z režimom neširjenja jedrskega orožja; poziva vse strani k sodelovanju z ustreznimi deležniki za varen prevoz visokoaktivnih radioaktivnih virov, ki se ne uporabljajo več, iz regije Donbas;

125. pozdravlja ambicije Ukrajine glede prispevanja k ciljem evropskega zelenega dogovora in poziva Komisijo, naj ustrezno podpre prizadevanja Ukrajine, med drugim z ustreznim strukturiranim dialogom, načrtom in izmenjavo informacij; poziva Komisijo, naj zagotovi, da poglobljeni in celoviti sporazum o prosti trgovini ni v nasprotju z okoljskimi cilji in pobudami iz dogovora;

126. pozdravlja podnebni sveženj za trajnostno gospodarstvo, program EU z 10 milijoni EUR sredstev, ki bo Ukrajini zagotovil podporo pri razvoju celostnega pristopa k prestrukturiranju ključnih gospodarskih sektorjev v prehodu na nizkoogljično gospodarstvo;

Medosebni stiki in upravljanje meja

127. se zaveda, kako pomembna je čezmejna mobilnost za krepitev medosebnih stikov, in pozdravlja uspešno nadaljnje izvajanje brezvizumskega režima za državljane Ukrajine, po zaslugi katerega so lahko ukrajinski državljani od junija 2017 opravili več kot 40 milijonov potovanj v države EU; poudarja, kako pomembno je, da se še naprej izpolnjujejo merila za liberalizacijo vizumskega režima in da se pospešijo prizadevanja za s tem povezane reforme; meni, da je posledica brezvizumskega režima povečanje potovanj iz Ukrajine v EU in boljše razumevanje med obema družbama, kar je najboljša podlaga za nadaljnje približevanje; poudarja, da je treba ta pristop izvajati še naprej in ga sčasoma razširiti;

128. želi spomniti na pomen vključevanja Ukrajine v programe EU, kot so Erasmus+, Obzorje Evropa in Ustvarjalna Evropa, in nujnost krepitev ustreznega sodelovanja v okviru sedanjih in prihodnjih programov; meni, da bi bilo treba udeležbo ukrajinskih študentov ter univerzitetnih profesorjev in učiteljev v programih Erasmus+ občutno povečati;

129. ugotavlja, da povečano število obiskov ukrajinskih državljanov v schengenskih državah predstavlja izziv za mejne prehode med EU in Ukrajino, ki so preobremenjeni, njihova infrastruktura in zmogljivosti pa niso primerne za zagotavljanje dostojnih in človeških pogojev za osebe, ki prečkajo mejo; ugotavlja, da je ena največjih težav na meji med EU in Ukrajino, zlasti na delu med Madžarsko in Ukrajino ter Poljsko in Ukrajino, dolga čakalna doba za prestop meje; poziva Komisijo, naj začne dialog in poskrbi, da bodo postopki ob prehodu meje hitri in brez korupcije, med drugim z naložbami, usposabljanjem osebja in učinkovitim mehanizmom za pritožbe ob prehodu meje; spodbuja EU, naj na meji med EU in Ukrajino podpre vzpostavitev novih mejnih prehodov in razširitev obstoječih, pri tem pa skrbno spremlja financiranje, s čimer bi preprečila, da bi se pretekle zlorabe ponovile;

četrtek, 11. februar 2021

130. podpira okrepljeno sodelovanje EU in Ukrajine, zlasti na področjih upravljanja meja, nacionalnih azilnih sistemov in sistemov upravljanja identitete z biometričnimi sredstvi, preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, boja proti organiziranemu kriminalu in hudim mednarodnim kaznivim dejanjem ter poglobitev sodelovanja med Ukrajino in Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (Frontex);

131. ugotavlja, da je bil dosežen dodatni napredek pri usklajevanju carinskih in obmejnih postopkov Ukrajine s postopki Unije, pa tudi pri potekajočih institucionalnih reformah davčne in carinske uprave; pozdravlja zakon o enotnem pravnem subjektu za državno carinsko službo ter zakon o pooblaščenih gospodarskih subjektih in zakon o uvedbi državnega elektronskega tranzitnega sistema, ki sta bila sprejeta jeseni 2019; pozdravlja tudi, da je ukrajinska vlada julija 2019 sprejela strategijo za integrirano upravljanje meja do leta 2025 in ustrezen akcijski načrt za obdobje 2020–2022; obžaluje pa, da je zastal projekt, financiran iz sredstev EU, za posodobitev šestih mejnih prehodov na meji z Unijo, in obžaluje tudi dolge čakalne dobe, do katerih na teh mejnih prihodih še vedno prihaja; prav tako spodbuja ukrajinske oblasti, naj sprejmejo vse neizvedene ukrepe in predpise, ki so potrebni za polno delovanje sistemov pooblaščenih gospodarskih subjektov in državnega elektronskega tranzitnega sistema, ter zagotovijo, da bo med ustreznimi kandidati v preglednem in nepristranskem izbirnem postopku hitro imenovana nova uprava državne carinske službe; poziva ukrajinske oblasti, naj kot ključni element za integrirano upravljanje meja kaznujejo tihotapljenje vsega blaga;

132. poziva EU ter ukrajinske in moldavske oblasti, naj pospešijo ustavitev nezakonite trgovine in zaprtje tihotapskih poti v Pridnestrju, ki ga kot zatočišče za tihotapce izkoriščajo storilci kaznivih dejanj in oligarhi in ki se uporablja za okrepitev ruskega vpliva ter je eden od glavnih dejavnikov za nadaljevanje spora;

Institucionalne določbe

133. pozdravlja izid vrha EU-Ukrajina, prvega dvostranskega vrha po izbruhu pandemije COVID-19, ki je potekal v živo 6. oktobra 2020 v Bruslju, in jasne izjave obeh strani o nadaljnji zavezanosti krepitvi političnega in gospodarskega povezovanja Ukrajine in Evropske unije;

134. je zadovoljen z izidom potekajočih srečanj in dejavnosti v okviru dialogov Jeana Monneta za mir in demokracijo z vrhovno rado Ukrajine, ki jih organizira Evropski parlament, in v celoti podpira njihovo nadaljevanje; je prepričan, da bo poglobitev parlamentarne kulture dialoga zagotovila močno, neodvisno, pregledno in učinkovito vrhovno rado Ukrajine, ki je bistvena za demokratično in evropsko prihodnost države ter v skladu s težnjami ukrajinskih državljanov;

135. v zvezi s tem poziva vrhovno rado, naj dejavno nadaljuje svojo institucionalno reformo, katere cilj je med drugim povečati zakonodajno zmogljivost in kakovost, politični nadzor nad izvršilno vejo oblasti, pa tudi preglednost in odgovornost do državljanov, da bi poenostavili in prednostno obravnavali sprejetje osnutkov zakonov, povezanih z izvajanjem pridružitvenega sporazuma, prav tako pa vzpostavili institucionalna varovala, s katerimi bi bilo mogoče blokirati zakonodajo, ki bi bila v nasprotju z zavezami iz pridružitvenega sporazuma, na primer z okrepljeno vlogo Odbora za evropsko povezovanje, katerega mnenja bi morala biti zavezujoča; poudarja, kako pomembno je, da Evropski parlament še naprej sodeluje z vrhovno rado, da bi zagotovil podporo njenemu reformnemu procesu; poudarja pomen nadaljnjega medparlamentarnega sodelovanja in medosebnih stikov na način, ki je glede na pandemijo COVID-19 najustreznejši;

136. poudarja pomen nadaljnje podpore svetovalni misiji Evropske unije (EUAM) v Ukrajini in njene vloge v reformi sektorja civilne varnosti; pozdravlja odprtje njenega območnega urada v Mariupolu in upa, da bo prinesel oprijemljive rezultate, pri tem pa se držal mandata misije; poziva Komisijo, naj okrepi prizadevanja za krepitev zmogljivosti ukrajinskih organov, ki sodelujejo pri izvajanju pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini; poziva Komisijo, naj oblikuje orodja za podporo stalnemu usklajevanju Ukrajine s pravnim redom EU, v skladu z ustreznimi sklepi z 22. vrha EU-Ukrajina;

137. znova poziva, naj se v Ukrajini ustanovi univerza vzhodnega partnerstva; institucije Unije poziva, naj izboljšajo in razširijo programe usposabljanja za ukrajinske pravne strokovnjake, ki se želijo specializirati za pravo EU, ter med drugim z okrepitevijo zmogljivosti Ukrajine za sodelovanje v programu Obzorje Evropa ter sodelovanje na akademskem in izobraževalnem področju med EU in Ukrajino spodbudijo medosebne stike;

četrtek, 11. februar 2021

138. pozdravlja podporo EU pri krepitvi institucionalnih zmogljivosti ter tečajih za ukrajinske javne uslužbenke, ki jih organizira Evropska akademija v Natolinu;

139. poziva vse institucije EU, države članice in ukrajinske oblasti, naj pripravijo kampanje za boljše obveščanje državljanov o priložnostih, ki izhajajo iz izvajanja pobude za vzhodno partnerstvo in pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini, s katerimi bi ozaveščali o koristih tesnejšega sodelovanja ter jih povezovali s pozitivnim razvojem na trgih dela v Ukrajini in drugih pridruženih državah; spodbuja ukrajinske oblasti, naj državljanke Ukrajine bolj obveščajo o koristih pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini in pomoči EU ter si bolj prizadevajo zagotoviti, da priložnosti, ki se ponujajo s tem, dosežejo tudi lokalno raven, tudi v oddaljenih delih države, zlasti na podeželju, s čimer bi prebivalcem omogočili, da bi se v svoji skupnosti zavzemali za pozitivne spremembe;

140. želi pohvaliti dejavnosti ukrajinske civilne družbe, mladih in nevladnih organizacij na vseh področjih javnega in političnega življenja, predvsem pa njihovo podporo pri izvajanju pridružitvenega sporazuma/poglobljenega in celovitega sporazuma o prosti trgovini, obravnavanje izzivov pandemije COVID-19, boj proti dezinformacijskim kampanjam, zagotavljanje pomoči in podpore notranje razseljenim osebam in drugim ranljivim skupinam ter krepitev družbene odpornosti in medijske pismenosti ukrajinskega prebivalstva; spodbuja ukrajinsko centralno vlado, naj skupaj z lokalnimi vladami še naprej spodbuja tesno sodelovanje s civilno družbo, tudi s povečanjem finančne podpore za njene dejavnosti; poziva Komisijo, naj prednostno obravnava podporo tem nevladnim organizacijam in organizacijam civilne družbe; v zvezi s tem pozdravlja program v okviru Sklada za civilno družbo, vreden 20 milijonov EUR, ki bo podpiral krepitev zmogljivosti organizacij civilne družbe za sodelovanje pri odločanju in udeležbo v javnem življenju; glede na več osnutkov zakonov o delovanju in delu organizacij civilne družbe in drugih združenj poziva ukrajinske oblasti, naj ne sprejemajo zakonov, ki ne bi bili skladni z nacionalnimi in mednarodnimi obveznostmi Ukrajine na področju človekovih pravic, ter naj zagotovijo delovanje civilne družbe brez neupravičenega vmešavanja;

o

o o

141. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, predsedniku, vladi in parlamentu Republike Ukrajine ter predsedniku, vladi in parlamentu Ruske federacije.

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0051

Program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (2020/2818(RSP))

(2021/C 465/10)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 165 in 166 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členov 14 in 15,
- ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga novembra 2017 razglasili Parlament, Svet in Komisija, zlasti njegovih načel 1 „izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje“ in 4 „aktivna podpora zaposlovanju“,
- ob upoštevanju konvencije Mednarodne organizacije dela (MOD) iz leta 1974 o plačanem dopustu za izobraževanje,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (COM(2020)0274) in delovnih dokumentov služb Komisije, ki sta priložena temu sporočilu (SWD(2020)0121) in (SWD(2020)0122),
- ob upoštevanju predloga Komisije za priporočilo Sveta o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (COM(2020)0275),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Vzpostavitev evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 (COM(2020)0625) in delovnega dokumenta služb Komisije, ki je priložen temu sporočilu (SWD(2020)0212),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Akcijski načrt za digitalno izobraževanje za obdobje 2021–2027. Prenovitev izobraževanja in usposabljanja v digitalni dobi (COM(2020)0624) ter delovnega dokumenta služb Komisije, ki je priložen temu sporočilu (SWD(2020)0209),
- ob upoštevanju poročila Komisije z naslovom *Digital Economy and Society Index (DESI) 2020 Human capital* (Indeks digitalnega gospodarstva in družbe 2020 – človeški kapital) ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Nova industrijska strategija za Evropo (COM(2020)0102), v katerem je navedeno, da bo „[d]vojni, ekološki in digitalni prehod [...] vplival na vse dele našega gospodarstva, družbe in industrije“ in da je „[k]onkurenčnost industrije [...] odvisna od zaposlovanja in ohranjanja kvalificirane delovne sile“, ter v katerem je predvideno, da bo moralo „samo v naslednjih petih letih [...] 120 milijonov Evropejcev in Evropejk izpopolniti svoje spretnosti ali se preusposobiti“,
- ob upoštevanju sporočila Evropske Komisije z naslovom Evropski zeleni dogovor (COM(2019)0640), v katerem je navedeno, da sta za to, da bi omogočili vse zgoraj navedene spremembe in da „bi se lahko izkoristile prednosti ekološkega prehoda, [...] potrebna proaktivna izpopolnjevanje in prekvalifikacija“,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 8. junija 2020 z naslovom S prekvalificiranjem in izpopolnjevanjem do večje trajnosti in zaposljivosti v podporo okrevanju gospodarstva in socialni koheziji,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 16. junija 2020 o boju proti krizi zaradi COVID-19 v izobraževanju in usposabljanju,

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/human-capital>

četrtek, 11. februar 2021

- ob upoštevanju resolucije Sveta z dne 18. novembra 2019 o nadaljnjem razvoju evropskega izobraževalnega prostora, s katerim bi podprli v prihodnost usmerjene sisteme izobraževanja in usposabljanja ⁽²⁾,
- ob upoštevanju osnutka sklepov Sveta z dne 3. marca 2017 o izboljšanju znanj in spretnosti žensk in moških na trgu dela EU ⁽³⁾,
- ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 19. decembra 2016 z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 14. decembra 2017 o prenovljeni agendi EU za visoko šolstvo ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju Sklepa (EU) 2018/646 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. aprila 2018 o skupnem okviru za zagotavljanje boljših storitev za znanja in spretnosti ter kvalifikacije (Europass) in razveljavitvi Odločbe št. 2241/2004/ES ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju političnega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020),
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 5. maja 2020 z naslovom Trajnostno financiranje vseživljenjskega učenja ter razvoja znanj in spretnosti zaradi pomanjkanja kvalificirane delovne sile (raziskovalno mnenje na zaprosilo hrvaškega predsedstva),
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 15. marca 2018 z naslovom Prihodnost dela – pridobivanje ustreznega znanja in spretnosti za izpolnitev potreb delovnih mest v prihodnosti (raziskovalno mnenje na zaprosilo bolgarskega predsedstva) ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju evropske raziskave o delovnih pogojih ⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju raziskave Eurofounda o vplivu digitalizacije na uporabo znanj in spretnosti ter njihov razvoj ⁽⁹⁾,
- ob upoštevanju študije Cedefop z naslovom *Empowering adults through refine skillsways* (Krepitev vloge odraslih z izpopolnjevanjem in prekvalificiranjem), zvezka 1 in 2,
- ob upoštevanju poročila Cedefop *Skills forecast trends and challenges to 2030* (Napoved glede znanj in spretnosti: trendi in izzivi do leta 2030) ⁽¹⁰⁾,
- ob upoštevanju evropske panorame znanj in spretnosti ⁽¹¹⁾ ter evropskega indeksa znanj in spretnosti ⁽¹²⁾, ki ju je objavil Cedefop,
- ob upoštevanju študije Oddelka za znanstvene napovedi (STOA) z naslovom *Rethinking education in the digital age* (Ponovni razmislek o izobraževanju v digitalni dobi) ⁽¹³⁾,
- ob upoštevanju podatkovne zbirke OECD Skills for Jobs ⁽¹⁴⁾,
- ob upoštevanju študije OECD z naslovom *Getting Skills Right. Increasing Adult Learning Participation. Learning from successful reforms* (Pravilno razumevanje znanj in spretnosti. Povečanje udeležbe odraslih v izobraževanju. Učenje iz uspešnih reform) ⁽¹⁵⁾,

⁽²⁾ UL C 389, 18.11.2019, str. 1.

⁽³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6889-2017-INIT/sl/pdf>

⁽⁴⁾ UL C 484, 24.12.2016, str. 1.

⁽⁵⁾ UL C 429, 14.12.2017, str. 3.

⁽⁶⁾ UL L 112, 2.5.2018, str. 42.

⁽⁷⁾ UL C 237, 6.7.2018, str. 8.

⁽⁸⁾ Šesta evropska raziskava o delovnih pogojih (2015). https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1634en.pdf

⁽⁹⁾ Vpliv informatizacije na profile delovnih mest (zaradi spremembe nalog v okviru poklicev so potrebne različne vrste znanj in spretnosti): <https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/wpef19007.pdf>

⁽¹⁰⁾ https://www.cedefop.europa.eu/files/3077_en.pdf

⁽¹¹⁾ <https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

⁽¹²⁾ <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/european-skills-index>

⁽¹³⁾ EPRS_STU(2020)641528_EN.pdf (europa.eu)

⁽¹⁴⁾ <https://www.oecdskillsforjobsdatabase.org/>

⁽¹⁵⁾ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/cf5d9c21-en.pdf?expires=1600261868&id=id&accname=ocid194994&checksum=3B44E0891A2F10A546C7CBF7A9521676>

četrtek, 11. februar 2021

- ob upoštevanju političnega pregleda OECD z dne 10. julija 2020 z naslovom *Skill measures to mobilise the workforce during the COVID-19 crisis* (Ukrepi na področju znanj in spretnosti, namenjeni mobilizaciji delovne sile med krizo zaradi COVID-19) ⁽¹⁶⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 22. oktobra 2020 o prihodnosti evropskega izobraževanja v okviru COVID-19 ⁽¹⁷⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. oktobra 2020 o okrepitvi jamstva za mlade ⁽¹⁸⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. junija 2018 o posodobitvi izobraževanja v EU ⁽¹⁹⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. septembra 2017 o novem programu znanj in spretnosti za Evropo ⁽²⁰⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. januarja 2016 o politikah za pridobivanje spretnosti v boju proti brezposelnosti mladih ⁽²¹⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. septembra 2015 o vzpostavitvi konkurenčnega trga dela EU za 21. stoletje: usklajevanje znanj in spretnosti s povpraševanjem in zaposlitvenimi možnostmi kot način reševanja iz krize ⁽²²⁾,
 - ob upoštevanju vprašanja Komisiji o njenem sporočilu Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o programu znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (O-000006/2021 – B9-0004/2021),
 - ob upoštevanju člena 136(5) in člena 132(2) Poslovnika,
 - ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve,
- A. ker se zaradi zelenega in digitalnega prehoda, pa tudi demografskih trendov in globalizacije, spreminjajo narava dela, vsebina zaposlitev ter z njimi povezane potrebe po znanju, spretnostih in kvalifikacijah; ker bosta izpopolnjevanje in prekvalifikacija bistvena za obvladovanje izzivov in priložnosti, ki jih ustvarjajo vse izrazitejša makrogibanja, ter ključna za zapolnitev vse večje vrzeli v znanjih in spretnostih na trgu dela EU;
- B. ker je program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost v celoti skladen z evropskim stebrom socialnih pravic in zlasti z njegovim prvim načelom, ki določa, da ima „[v]sakdo [...] pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehajanja na trgu dela“;
- C. ker izobraževanje v digitalni dobi poleg digitalnega formalnega izobraževanja zajema tudi priložnostno učenje in neformalno izobraževanje na področju tehničnih znanj in spretnosti ter mehkih in državljskih veščin, evropski državljani pa se vanju vključujejo skozi vse življenje;
- D. ker se formalni sistemi izobraževanja in usposabljanja vse težje odzivajo na vse raznolike individualne in družbene potrebe ter zahteve v svetu, ki se nenehno spreminja;
- E. ker se je zaradi pandemije COVID-19 svet dela spremenil, saj se s številnih delovnih mest hitreje odpušča oz. ta zastarajo, pokazalo se je, kako pomembne so digitalne kompetence in digitalna pismenost, povečal se je digitalni razkorak, večja pa je tudi potreba po posodobitvi nabora znanj in spretnosti evropske delovne sile, in sicer je ta posodobitev postala močno potrebna zlasti na področju digitalnih in tehnoloških znanj in spretnosti, pa tudi mehkih veščin, kot sta odpornost in prilagodljivost; ker bodo ta znanja še bolj nujna zaradi večje uporabe umetne inteligence, ki bi lahko popolnoma spremenila vzorce dela in nadomestila nekatere vrste dejavnosti; ker je zaradi pandemije prišlo do omejitev v dejavnostih izobraževanja in usposabljanja, kar zlasti vpliva na udeležence poklicnega izobraževanja in usposabljanja, poleg tega pa se je povečala brezposelnost, zlasti med mladimi, ki imajo težave pri prehodu iz

⁽¹⁶⁾ https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=135_135193-hgf8w9g731&title=Skill-measures-to-mobilise-the-

⁽¹⁷⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0282.

⁽¹⁸⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0267.

⁽¹⁹⁾ UL C 28, 27.1.2020, str. 8.

⁽²⁰⁾ UL C 337, 20.9.2018, str. 135.

⁽²¹⁾ UL C 11, 12.1.2018, str. 44.

⁽²²⁾ UL C 316, 22.9.2017, str. 233.

četrtek, 11. februar 2021

- izobraževanja v delo; ker so prisilni omejitveni ukrepi med pandemijo COVID-19 tudi priložnost za delavce, da posodobijo svoja znanja in spretnosti;
- F. ker so ključne kompetence bistvene v družbi znanja in v okviru vseživljenjskega učenja, saj zagotavljajo večjo prožnost pri prilagajanju spreminjajoči se družbi in trgu dela;
- G. ker so pri izobraževanju ter pridobivanju znanj in spretnosti možnosti ranljivih skupin še vedno močno neenake, poleg tega pa še vedno obstajajo tudi neenakosti med spoloma, pri čemer imajo državljani etničnih manjšin, invalidi in ženske manj možnosti, da pridobijo nova znanja in spretnosti;
- H. ker morajo biti posamezniki opremljeni z znanji in spretnostmi, potrebnimi na trgu dela, poleg tega pa se morajo znati hitro prilagoditi spreminjajočim se potrebam po njih, in sicer skozi vse življenje; ker bi se lahko v številnih sektorjih EU od 37 % do 69 % nalog avtomatiziralo, to pa bi prineslo znatne spremembe v opravljanju poklica ⁽²³⁾; ker glede na raziskavo Eurofounda 28 % delavcev navaja, da imajo znanja in spretnosti za opravljanje zahtevnejših nalog;
- I. ker izpopolnjevanje in prekvalifikacija nista le odgovornost posameznika, temveč tudi socialna odgovornost, saj nizka raven osnovnih znanj in spretnosti ter nizka udeležba odraslih v dejavnostih usposabljanja zmanjšujeta njihove zaposlitvene možnosti na trgu dela, ustvarjata socialne in gospodarske neenakosti ter prispevata k visoki stopnji revščine;
- J. ker sta neskladje med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, pa tudi njihovo pomanjkanje, pomembna izziva za trg dela in izobraževalne sisteme EU; ker med delovno silo zelo primanjkuje digitalnih znanj in spretnosti, 42 % državljanov EU pa pri teh znanjih spretnostih ne dosega niti osnovne ravni ⁽²⁴⁾; ker so za odpravo te vrzeli potrebne znatne naložbe;
- K. ker je sedanja generacija mladih visoko usposobljena; ker problema pomanjkanja delovnih mest za mlade ni mogoče rešiti zgolj z usposabljanjem, prekvalifikacijo in izpopolnjevanjem; ker so potrebni dodatni ukrepi za zaposlovanje, da bi zagotovili ustvarjanje kakovostnih in trajnostnih delovnih mest; ker se zaposlitveno okolje hitro spreminja in bo po ocenah 65 % otrok, ki danes vstopajo v osnovno šolo, zaposlenih na delovnih mestih, ki bodo popolnoma drugačna in še ne obstajajo ⁽²⁵⁾; ker je leta 2019 že 85 % državljanov uporabljalo internet, le 58 % pa je bilo takšnih, ki so imeli vsaj osnovna digitalna znanja in spretnosti ⁽²⁶⁾;
- L. ker cilja evropskega zelenega dogovora glede doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050 in 60-odstotnega zmanjšanja emisij CO₂ do leta 2030 pomenita, da bo treba preiti na podnebno nevtralno, krožno in energijsko učinkovito gospodarstvo; ker bo to bistveno vplivalo na vse gospodarske sektorje, saj bosta prekvalifikacija delovne sile ter osredotočenost na zelena znanja in spretnosti na vseh izobraževalnih poteh ključnega pomena za doseganje pravičnega prehoda, pri katerem nihče ne bo zapostavljen;
- M. ker je med ključnimi znanji in spretnostmi, ki jih ljudje poleg tehnoloških in digitalnih znanj in spretnosti potrebujejo v digitalni dobi, kritično razmišljanje; ker je očitno treba kritično razmišljanje okrepiti med vsemi skupinami državljanov, da bi lahko v celoti izkoristili potencial digitalnih orodij, pa tudi da bi se lahko zaščitili pred njihovimi nevarnostmi;
- N. ker so sodobni, inovativni in vključujoči izobraževalni sistemi, v središču katerih so digitalne tehnologije, primerni, da nove generacije pripravijo na poklicne izzive in priložnosti v prihodnosti;
- O. ker je za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost ključno, da se zagotovijo enake možnosti za kakovostno in vključujoče usposabljanje, izpopolnjevanje in prekvalifikacije ter enak dostop do informacij o virih znanj in spretnosti, svetovanja, izobraževanja in poklicnega usposabljanja za vse ljudi, tudi za ranljive skupine, starejše

⁽²³⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9150&furtherNews=yes>

⁽²⁴⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/human-capital>

⁽²⁵⁾ *The future of jobs* (Prihodnost delovnih mest), Svetovni gospodarski forum, september 2018.

⁽²⁶⁾ Indeks digitalnega gospodarstva in družbe (indeks DESI) 2020, Evropska komisija.

četrtek, 11. februar 2021

- in ljudi, ki živijo na prikrajšanih mestnih območjih, redko naseljenih oz. neposeljenih podeželskih ali oddaljenih območjih ali na otokih; ker je iz raziskav Eurofounda razvidno, da so se pri možnostih za usposabljanje povečale neenakosti med delavci ⁽²⁷⁾;
- P. ker se je v nekaterih državah članicah EU čas, ki ga otroci namenijo šolskim dejavnostim, v času pandemije COVID-19 prepolovil; ker ima lahko zaprtje ustanov za izobraževanje in usposabljanje, četudi začasno, pomembne posledice za učeče, saj negativno vpliva na učne rezultate, obstoječe neenakosti pa se še povečajo;
- Q. ker gre pri izobraževanju odraslih – drugače kot v sistemu obveznega šolanja – za prostovoljno zavezo, ki jo učeči sprejmejo iz osebnih ali poklicnih razlogov, to pa je za izvajalce izobraževanja in usposabljanja večji izziv;
- R. ker ljudje s posodobljenimi znanji in spretnostmi lažje ostanejo zaposleni na trgu dela in socialno vključeni, kar je bistveno tudi za duševno zdravje in življenja milijonov naših državljanov;
- S. ker se znanja in spretnosti ne razlikujejo glede na spol, obstajajo pa razlike med spoloma v smislu izbire in poklicnega razvoja;
- T. ker so politike na področju izobraževanja, usposabljanja ter znanj in spretnosti v pristojnosti posameznih držav članic; ker ima EU pomembno vlogo pri podpiranju, usklajevanju in dopolnjevanju ukrepov držav članic na teh področjih; ker je zaradi novih izzivov potrebna mobilizacija evropskih orodij in podpornih politik v evropskem izobraževalnem prostoru; ker imajo programi Unije, kot so Erasmus+, evropsko jamstvo za mlade in evropska solidarnostna enota, pomembno vlogo pri izpopolnjevanju mladih;
- U. ker bi bilo treba digitalne tehnologije pojmovati kot orodje za kakovostno izobraževanje in usposabljanje; ker bo v prihodnosti večja potreba po digitalnih znanjih in spretnostih (kodiranje, logistika in robotika), in sicer ne le v okviru informacijskotehnološkega izobraževanja, temveč tudi v celotnem učnem načrtu;
- V. ker bi bilo treba v tesnem sodelovanju z odgovornimi regionalnimi institucijami in organi bolje preučiti in spodbujati priložnosti za digitalno podprto usposabljanje ter pridobivanje znanj in spretnosti, na primer spletno usposabljanje za ranljive skupine ali osebe malih in srednjih podjetij, ki potrebujejo prožnejšo obliko usposabljanja;
- W. ker je stopnja udeležbe otrok, mlajših od treh let, v predšolski vzgoji in varstvu v polovici držav članic EU še vedno pod 33 % ⁽²⁸⁾;
- X. ker bi bilo treba po mnenju Eurofounda bolje preučiti, kako uvajanje digitalno podprtih poslovnih modelov, kot je platformno delo, vpliva na potrebe po znanjih in spretnostih, ter to strateško obravnavati, in sicer bodisi z reševanjem problema neskladij med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih in problema njihovega razvrednotenja bodisi z razvijanjem znanj in spretnosti, kot so prenosljiva znanja in spretnosti ter podjetniške veščine;
- Y. ker je leta 2019 10,2 % oseb, starih od 18 do 24 let, v EU zaključilo največ nižje sekundarno izobraževanje in se ni nadalje izobraževalo ali usposabljal (mladi, ki zgodaj opustijo šolanje) ⁽²⁹⁾;
- Z. ker se že dolgo priznava, da ima učenje na delovnem mestu pomembno vlogo pri uporabi in razvoju znanj in spretnosti, kljub temu pa je iz evropske raziskave podjetij iz leta 2019 razvidno, da le manjšina organizacij dosledno ponuja prakso na delovnem mestu, pri kateri se znanja in spretnosti čim bolj uporabljajo in hkrati pa se podpira njihov nadaljnji razvoj;

⁽²⁷⁾ Eurofound (2019), *How your birthplace affects your workplace* (Kako vaš rojstni kraj vpliva na vaše delovno mesto?). https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef19004en.pdf

⁽²⁸⁾ *Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe* (Pomembni podatki o predšolski vzgoji in varstvu v Evropi), poročilo mreže Eurydice, izdaja iz leta 2019, str. 26

⁽²⁹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Early_leavers_from_education_and_training#Overview

četrtek, 11. februar 2021

AA. ker je bilo leta 2017 med učitelji v Evropi 72 % žensk; ker je bilo 9 % učiteljev, ki delajo v EU, mlajših od 30 let, 36 % pa jih je bilo starih 50 let ali več ⁽³⁰⁾;

1. pozdravlja sporočilo Komisije z naslovom Program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost, ki v središče političnega programa EU postavlja znanja in spretnosti ter zagotavlja, da bo pravica do kakovostnega in vključujočega usposabljanja in vseživljenjskega učenja za vse ter na vseh področjih in v vseh sektorjih, zapisana na prvem mestu v evropskem stebru socialnih pravic, postala resničnost po vsej Uniji;

2. pozdravlja 12 vodilnih ukrepov iz sporočila in količinske cilje, ki naj bi bili doseženi do leta 2025; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo širok dostop do usposabljanja in izpopolnjevanja za ranljive skupine, vključno z invalidi, nizko usposobljenimi odraslimi, manjšinami, vključno z Romi, pa tudi za ljudi z migrantskim ozadjem; poziva Komisijo, naj izvede raziskave o tem, kako izvajati takšno pravico, in uvede mehanizem spremljanja, ki bi države članice spodbudil k vzpostavitvi nacionalnih akcijskih programov in rednem pripravljanju nacionalnih poročil o tem, kako se ta pravica zagotavlja;

3. poudarja pomen dostopa do usposabljanja in prekvalifikacije delavcev v industrijah, ki jih je treba zaradi zelenega in digitalnega prehoda temeljito spremeniti; poudarja, da se s kvalifikacijami in potrjenimi kompetencami poveča dodana vrednost delavca, zato se njegov položaj na trgu dela izboljša, poleg tega pa jih je pri prehodih na trgu dela mogoče prenesti; poziva, naj bo javna politika o znanjih in spretnostih usmerjena v priznavanje, potrjevanje in vrednotenje kvalifikacij in kompetenc;

4. opozarja, da so znanja in spretnosti ter vseživljenjsko učenje bistveni za trajnostno rast, produktivnost, naložbe in inovacije ter so zato ključni dejavniki za konkurenčnost podjetij, zlasti malih in srednjih podjetij; poudarja, da sta za to, da bodo vsi imeli znanja in spretnosti, ki jih potrebujejo na trgu dela in v družbi na splošno, ključna tesno sodelovanje in izmenjava primerov dobre prakse med vsemi ustreznimi akterji, vključenimi v razvoj znanj in spretnosti, zlasti socialnimi partnerji in vsemi ravnmi upravljanja; v zvezi s tem poudarja, da je treba zbirati ažurne podatke, informacije in napovedi o potrebah ter povpraševanju po znanjih in spretnostih na trgu dela, tudi na lokalni ravni; podpira uvedbo pakta za znanja in spretnosti, katerega cilj je okrepiti dejavnosti podjetij za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo evropske delovne sile; poziva, naj se zagotovi, da lokalni pakti za znanja in spretnosti bolje dosežejo ljudi iz sektorjev, ki jih je kriza zaradi pandemije COVID-19 najbolj prizadela, ter jim pomagajo, da se prekvalificirajo in tako ostanejo aktivni na trgu dela;

5. želi spomniti, da je posodobitev sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja ključna, če želimo mlade in odrasle pripraviti na zeleni in digitalni prehod ter zagotoviti, da delavci, stari od 25 do 54 let, in starejši delavci ohranjajo in razvijajo potrebna znanja in spretnosti za zaščito svoje zaposljivosti in podaljšanje delovnega življenja; želi tudi spomniti, da je posodobitev ključnega pomena za okrevanje po pandemiji COVID-19; pozdravlja predlog Komisije za priporočilo Sveta o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost; poudarja, da morajo biti programi poklicnega izobraževanja in usposabljanja ciljno usmerjeni, pripravljeni na zahteve prihodnosti, dostopni, prepustni, medsebojno povezani na ravni EU in osredotočeni na udeleženca, tako da omogočajo prožne individualne poti ter zagotavljajo, da njihovi udeleženci in učitelji pridobijo nabor znanj in spretnosti, s katerimi bodo postali aktivni in demokratični državljani ter uspešni na trgu dela in v družbi; opozarja, da mora posodobitev programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja potekati vzporedno s povečanjem privlačnosti teh programov za mlade, da se zanje odločijo; poudarja, kako pomembni so primeri dobre prakse v zvezi z dualnim izobraževalnim sistemom ter poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, saj bi lahko prispevali k strukturnim spremembam na trgu dela in vodili k višji stopnji zaposlenosti mladih;

6. meni, da ima lahko vajeništvo pri tem pomembno vlogo, saj se mladi pripravijo na delovna mesta, po katerih je veliko povpraševanje, kar prispeva k njihovi trajni vključenosti na trg dela; poziva Komisijo in države članice, naj uporabijo sredstva EU za spodbujanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter delodajalce spodbujajo k oblikovanju programov plačanega pripravništva in vajeništva za učence poklicnih šol ter k organizaciji tekmovanj in industrijskih tekmovanj za njih; spodbuja podjetja, naj zagotovijo izpopolnjevanje in prekvalifikacijo svoje delovne sile ter izboljšajo zagotavljanje vajeništev v skladu z okvirom za kakovost pripravništev ter evropskim okvirom za kakovostna in učinkovita vajeništva; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj pregleda obstoječe evropske instrumente, kot sta okvir za kakovost pripravništev in evropski okvir za

⁽³⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191004-1#:~:text=Among%20teachers%20working%20in%20the,were%20aged%2050%20or%20older.&text=In%20all%20EU%20Member%20States,in%202017%20were%20predominantly%20female>

četrtek, 11. februar 2021

kakovostna in učinkovita vajeništva, ter vključi merila kakovosti za predloge, vključno z načelom poštenega plačila pripravnikov in praktikantov, dostopom do socialne zaščite, trajnostne zaposlitve in socialnih pravic; poudarja, da bi se s temi merili zagotovili prehod pripravnikov in praktikantov v stabilno in kakovostno zaposlitev, pripomogla pa bi tudi k zagotavljanju spolno uravnoveženih priložnosti za mlade v različnih sektorjih ter priložnosti, ki zagotavljajo dolgoročno varnost, socialno zaščito, enake in dostojne delovne pogoje ter ne prispevajo k ustvarjanju prekarnih zaposlitev;

7. opozarja, da so poklicna znanja in spretnosti ena gonilnih sil evropskega gospodarstva, in poziva k povezavi med konvencionalnim izobraževanjem ter poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, saj bi lahko razvoj znanj in spretnosti na tem področju, bodisi kot osrednji cilj bodisi kot dopolnilni del možnosti, ki so na voljo študentom in odraslim, povečal količino razpoložljivih priložnosti za iskalce zaposlitve, spodbudil zaposlitveno mobilnost in izboljšal odpornost trga dela v kriznih razmerah;

8. svetuje Komisiji, naj državam članicam ob upoštevanju nacionalnih pristojnosti in načela subsidiarnosti zagotovi priporočila, ki bodo poklicno izobraževanje in usposabljanje povezovala s programom znanj in spretnosti, s poudarkom na izboljšanju zgodnjega poklicnega usmerjanja v okviru poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter na povečanju števila priložnosti, ki jih imajo evropski mladi za razvoj znanj in spretnosti; v zvezi s tem pozdravlja prispevek, ki sta ga na to temo zagotovila Cedefop in Eurofound;

9. poudarja, da je izjemno pomembno dejavno podpirati učitelje in vodje usposabljanja s sprejetjem učinkovitega svežnja politik za zagotavljanje, da so dobro pripravljene in da so izpopolnili svoje znanje in spretnosti za digitalno in zeleno preobrazbo šol in izobraževalnih ustanov; meni, da morajo biti izobraževalni sindikati vključeni v opredelitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc, ki jih morajo učitelji in vodje usposabljanja pridobiti v okviru začetnega in stalnega poklicnega razvoja, povezanega z zelenim in digitalnim prehodom; meni, da je treba naložbe v javno izobraževanje znatno povečati, socialni dialog s sindikati pa mora biti ključni steber za zagotavljanje ustreznih plač, pokojnin in poštenih delovnih pogojev za strokovnjake v sektorju izobraževanja in usposabljanja;

10. poudarja, da je treba v sodelovanju s socialnimi partnerji izboljšati sistem predvidevanja potreb po znanjih in spretnostih, da bi bolje zaznavali, kako se te potrebe spreminjajo, zagotovili splošna, sektorska in poklicna znanja in spretnosti, kjer je to potrebno, ter v čim večji meri odpravili ozka grla pri znanjih in spretnostih ter neravnovesje med obstoječimi znanji in spretnostmi ter potrebami po njih; v zvezi s tem pozdravlja ukrepe, ki jih je Komisija predlagala za boljše zbiranje podatkov o znanjih in spretnostih; poudarja, da je treba pri zbiranju podatkov o znanjih in spretnostih za opredelitev novih profilov delovnih mest redno in sistematično spremljati uporabo umetne inteligence in analize velepodatkov, da bi preprečili pristranskost ter neposredno in posredno diskriminacijo, ter da je treba zagotoviti korektivne ukrepe; poudarja, da se lahko s krepitvijo poklicnega svetovanja od zgodnjega otroštva, lažanjem enakega dostopa do informacij ter podporo študentom in učečim se odraslim olajša izbira ustreznih izobraževalnih in poklicnih poti, ki vodijo do zaposlitvenih možnosti, ki ustrezajo njihovim interesom, nadarjenosti in kompetencam, ter zmanjša neskladje med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih; poudarja, kako pomembno je sodelovanje med zavodi za zaposlovanje in socialnimi službami, da bi prepoznali ljudi, ki so nedavno izgubili zaposlitev ali jim grozi izguba zaposlitve, ter jim zagotovili podporo; poudarja, kako pomembno je vseživljenjsko usmerjanje v programu znanj in spretnosti za Evropo, pa tudi da je treba izboljšati dostop do kakovostnega usmerjanja;

11. pozdravlja priporočilo državam članicam, naj izboljšajo sisteme zgodnjega opozarjanja, da bi prepoznale mlade, za katere obstaja tveganje, da zdrsnejo v skupino tistih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljuje; je prepričan, da bi lahko s preventivnimi ukrepi, kot so ocenjevanje znanj in spretnosti ter karierno in poklicno usmerjanje, katerih poudarek bi bil na zagotavljanju pomoči mladim, ki zgodaj opustijo šolanje, pri zaposlitvi ali vključitvi v izobraževalni sistem, preden postanejo brezposelni, ter na zagotavljanju vključujočega in nediskriminatornega splošnega izobraževanja, dolgoročno zmanjšali število mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljuje;

12. poudarja, da je treba okrepiti vlogo socialnih partnerjev, in sicer z zagotovitvijo, da bo politika na področju znanj in spretnosti spodbujala sklepanje kolektivnih pogodb, ki bodo določale in urejale znanja in spretnosti ter stalno usposabljanje, s posvetovanjem s socialnimi partnerji o potrebah po kompetencah in posodobitvi učnih načrtov v okviru programov izobraževanja in usposabljanja ter s sooblikovanjem sistemov za usposabljanje na delovnem mestu v sodelovanju s predstavniki delavcev, da bo usposabljanje prilagojeno potrebam delovne sile;

četrtek, 11. februar 2021

13. poziva Komisijo, naj v pregled socialnih kazalnikov vključi kazalnik o vrzelih v znanjih in spretnostih v skladu s cilji in izvajanjem evropskega stebra socialnih pravic, kar bi lahko bilo koristno za oblikovalce politik na nacionalni ravni, da bi opredelili, kje so potrebna večja prizadevanja, in se bolje usklajevali na ravni EU, spremljali razvoj vrzeli v znanjih in spretnostih ter napredek v zvezi z njimi in spodbudili navzgor usmerjeno konvergenco med državami članicami;
14. meni, da je treba izboljšati vzajemno priznavanje rezultatov učenja, diplom, usposabljanja, poklicnih kvalifikacij ter znanj in spretnosti, pridobljenih v drugi državi članici, ki bo prispevalo k odpravi problemov glede pomanjkanja znanj in spretnosti ter neskladja med njihovo ponudbo ter povpraševanjem po njih; meni, da bo to tudi odraslim omogočilo pridobivanje polnih kvalifikacij, spodbudilo mobilnost, bolje povežalo in utrdilo trg dela v EU ter izboljšalo konkurenčnost Evrope; poudarja, kako pomembno je obravnavati pomanjkanje znanj in spretnosti ter neskladja med njihovo ponudbo ter povpraševanjem po njih, in sicer s spodbujanjem mobilnosti učečih se in čezmejnega priznavanja kvalifikacij na podlagi boljše uporabe orodij, kot so evropsko ogrodje kvalifikacij, življenjepis Europass, evropski sistem prenašanja in zbiranja kreditnih točk (ECVET), evropska panorama znanj in spretnosti, evropska klasifikacija spretnosti, kompetenc, kvalifikacij in poklicev (ESCO) ali mreža Eures; pozdravlja sporočilo Komisije o uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025;
15. poudarja, da številni državljani pridobijo dragocena znanja in spretnosti ter izkušnje zunaj sistema formalnega izobraževanja ali usposabljanja, kot na primer velja za neformalne oskrbovalce, ki skrbijo za invalide ali starejše; meni, da bi bilo treba ta neformalna znanja in spretnosti priznati, saj lahko izboljšajo možnosti neformalnih oskrbovalcev na trgu dela;
16. poziva k celovitemu izvajanju direktive o poklicnih kvalifikacijah, saj bi lahko z vključenim skupnim okvirom za usposabljanje povečali število strokovnjakov, ki lahko imajo korist od sistema samodejnega priznavanja, in podpira njegovo povezavo z digitalnim in vseevropskim potnim listom znanj in spretnosti, ki ga razvija Evropska komisija;
17. poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo prizadevanja, da bi zadržale tuje študente, ko ti končajo študij na univerzah EU; poudarja, da bi lahko z dostopom diplomantov do mobilnosti znotraj EU in veljavnih vizumov za iskalce zaposlitve povečali privlačnost EU kot celote;
18. poziva k odpravi blokade sedanjega predloga o modri karti, da bi evropskim podjetjem zagotovili potrebne kompetence, da ostanejo ali postanejo konkurenčna;
19. ugotavlja, da se je med pandemijo COVID-19 še bolj pokazalo, kako pomembni so osnovna in napredna digitalna znanja in spretnosti ter odporni izobraževalni sistemi in njihova sposobnost, da se prilagajajo metodam osebnega poučevanja, poučevanja na daljavo ter spletnega in hibridnega poučevanja; nadalje ugotavlja, da se je med pandemijo COVID-19 na trgu dela povpraševanje po teh znanjih in spretnostih spremenilo, s čimer se je povečala vrzel na tem področju, obstoječe neenakosti in primanjkljaji na področju izobraževanja pa so se še poglobili; poudarja, da mora vsak državljan imeti vsaj osnovna digitalna znanja in da je treba visoko usposobljene strokovnjake usposobiti ter jih opremiti z naprednimi digitalnimi znanji in spretnostmi ter inovativnim in podjetniškim razmišljanjem;
20. obžaluje, da so pri dostopu žensk do razvoja znanj in spretnosti ter udeležbi na trgu dela še vedno prisotne razlike med spoloma⁽³¹⁾; poudarja, da so med glavnimi izzivi, s katerimi se spoprijemajo ženske, ovire za izobraževanje in usposabljanje na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (NTIM), družbeno-kulturne in gospodarske omejitve, zlasti v podeželskih in neformalnih gospodarstvih, ter veliko premalo spodbujanja enakih možnosti žensk pri izbiri poklicev, pri katerih pogosto prevladujejo moški; poziva Komisijo, naj spodbuja mentorske mreže, s čimer bi omogočila, da bi več vzornic spodbujalo ženske, naj izberejo poklic, ki ni tipično spolno stereotipiziran⁽³²⁾; poziva k preprečevanju stereotipov in spolnega stereotipiziranja pri usposabljanju, saj so povezani z zaposljivostjo in ustvarjajo začarani krog, s čimer se ohranja izrazita segregacija na trgu dela; opozarja, da so na 90 % delovnih mest potrebna osnovna digitalna znanja in spretnosti ter da ženske predstavljajo le 17 % vseh, ki študirajo ali so zaposleni na področju IKT v EU⁽³³⁾, medtem ko je na področju NTIM (ang. STEM) le 36 % diplomantk⁽³⁴⁾, čeprav dekleta pri računalniški pismenosti dosegajo boljše rezultate kot fantje⁽³⁵⁾;

⁽³¹⁾ Poročilo MOD o politikah, avgust 2020, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_emp/—ifp_skills/documents/publication/wcms_244380.pdf

⁽³²⁾ *ICT for Work: Digital Skills in the Workplace* (Tehnologije IKT za delo: digitalna znanja in spretnosti na delovnem mestu), Evropska komisija, 2017.

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20180425-1>

⁽³⁴⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9540ffa1-4478-11e9-a8ed-01aa75ed71a1/language-en>

⁽³⁵⁾ *2018 International Computer and Information Literacy Study* (ICILS) (Mednarodna študija o računalniški in informacijski pismenosti za leto 2018).

četrtek, 11. februar 2021

21. poudarja, da sta za odpravo spolne pristranskosti in za podpiranje enakosti spolov pomembna izobraževanje in razvoj znanj in spretnosti, ter poziva k intenzivnejšemu prizadevanju na nacionalni in evropski ravni, da bi odpravili to neravnovesje med spoloma in da bi zagotovili, da imajo ženske dostop do kakovostnega vseživljenjskega učenja in usposabljanja, tudi po obdobjih odsotnosti zaradi oskrbe; poudarja, da je treba upoštevati različnost spolov pri zaposlovanju in izbirnih postopkih v javnem in zasebnem sektorju ter zlasti v sektorjih prihodnosti, kot je področje naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, ter digitalnem sektorju, kjer so ženske premalo zastopane; v zvezi s tem poudarja, da diskriminacija na podlagi spola ne škoduje le posameznikom, ampak družbi kot celoti; opozarja, da je treba sprejeti ukrepe, da posledice krize ne bodo povečale neenakosti med spoloma, ter ublažiti nesorazmeren in dolgotrajen vpliv na pravice žensk, njihove dohodke in socialno zaščito ter preprečiti nadaljnje neenakosti in diskriminacijo v svetu dela, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti trgu dela, ki je močno vezan na spol, digitalnemu in zelenemu prehodu ter neenaki porazdelitvi neplačanega dela v gospodinjstvu in oskrbi;

22. poudarja, da so enake priložnosti za vse ključnega pomena, ter poziva Komisijo in države članice, naj prednostno zapolnijo vrzel v digitalnih znanjih in spretnostih, tako da zagotovijo, da imajo ranljive regije in prikrajšani državljani ter tisti, ki so izpostavljeni tveganju socialne izključenosti, vključno z invalidi ali pripadniki etničnih manjšin, dostop do digitalnega izobraževanja in usposabljanja, minimalno potrebno strojno opremo ter širok dostop do interneta, digitalne podpore in drugih tehnoloških orodij za učenje; poudarja, da je treba tem kategorijam oseb zagotoviti podporo, da bi izboljšale digitalna znanja in spretnosti, ki jih potrebujejo, da bi bile uspešne, ter da bi preprečili poglobljanje neenakosti, pri čemer je treba zagotoviti, da nihče ne bo prezrt;

23. z velikim zanimanjem ugotavlja, da širjenje digitalnih širitev, kot je delo na daljavo, ponuja priložnosti in izzive, pri čemer je razvoj digitalnih znanj in spretnosti ključnega pomena; opozarja na pomen evropskega zakonodajnega okvira, katerega cilj je urejati pogoje dela na daljavo in pravico do odklopa po vsej Uniji ter zagotoviti dostojne delovne in zaposlitvene pogoje v digitalnem gospodarstvu na podlagi pridobivanja novih znanj in spretnosti;

24. poudarja številne možnosti, ki jih digitalno delo ponuja za izboljšanje delovnih pogojev zaposlenih, tudi tistih, ki se bodo kmalu upokojili, in za boljše vključevanje invalidov; obžaluje, da so invalidi še vedno prikrajšani na trgu dela ter da je razlog za njihovo izključitev s trga dela prepogosto lahko pomanjkljiv dostop do izobraževanja in usposabljanja; poziva, naj se Komisija v svojih priporočilih državam članicam posebej osredotoči na načine, kako izboljšati dostop invalidov do usposabljanja ali prekvalifikacije na digitalnem področju, ter ju uskladi z novimi potrebami nastajajočega svetovnega digitalnega gospodarstva;

25. ugotavlja, da morajo Komisija in države članice v okviru vse pogostejšega dela na daljavo zagotoviti, da bodo znanja in spretnosti, ki omogočajo ta nov način dela, v središču njihovih strategij; poudarja, da izobraževanje in šolanje na daljavo pomenita izzive za pedagoško osebje in prejemnike izobraževanja ter da so znanja in spretnosti, potrebni za zagotavljanje izobraževanja na daljavo ter usposabljanje vodij usposabljanja in pedagoškega osebja, v tem obdobju kratkoročna prednostna naloga za Evropo;

26. poziva Komisijo, naj podpre ponudbo usposabljanja za delavce, ki prejemajo nadomestila za skrajšan delovni čas ali delna nadomestila za brezposelnost, med drugim prek programa SURE; države članice pa, naj ponudijo ustrezne ukrepe usposabljanja za prizadete delavce;

27. poziva delodajalce, naj prilagodijo prakse na delovnem mestu, ki izkoriščajo znanja in spretnosti delovne sile ter podpirajo njihov razvoj, tako da se osredotočijo na izobraževanje naslednje generacije vodstvenih delavcev o vprašanjih v zvezi z uvajanjem organizacijskih praks, ki izboljšujejo uporabo in razvoj znanj in spretnosti, pa tudi na podpiranje nacionalnih vlad in socialnih partnerjev pri razvoju mrež in podpornih struktur za svetovanje organizacijam o kombinaciji praks na delovnem mestu, ki je najprimernejše za njihove okoliščine;

28. poziva k olajšanju priznavanja, potrjevanja in prenosljivosti dosežkov na področju neformalnega in priložnostnega učenja, vključno s tistimi, ki so bili pridobljeni v digitalno podprtih oblikah zaposlovanja, kot je platformno delo;

29. poziva k takojšnjim in drznim evropskim nacionalnim, regionalnim in lokalnim ukrepom, ocenjevalnim mehanizmom in sredstvom, s katerimi bi digitalna znanja in spretnosti postavili v središče politik izobraževanja in usposabljanja, pri čemer bi poskrbeli za ohranjanje visoke ravni bralnih in matematičnih spretnosti učečih se, vsem zagotovili možnosti za pridobivanje digitalnih znanj in spretnosti, informacijskih orodij in dostopa do interneta, izboljšali digitalne spretnosti učiteljev in vodij usposabljanja ter šole, ustanove za usposabljanje, izvajalce poklicnega izobraževanja in

četrtek, 11. februar 2021

usposabljanja, andragoške organizacije ter univerze opremili z javnimi in neodvisnimi spletnimi učnimi platformami in drugo tehnologijo ter digitalno infrastrukturo, ki so potrebne za spletno učenje in učenje na daljavo ter kombinirano učenje; v zvezi s tem poudarja, kako pomemben je pristop resnično vseživljenjskega učenja; podpira načrtovane dejavnosti Komisije iz programa znanj in spretnosti ter načrta za digitalno izobraževanje za obdobje 2021–2027 in poziva k tesnejšemu sodelovanju med Komisijo in državami članicami na tem področju; poudarja, kako pomembne so spodbude za razvoj digitalnih učnih vsebin in osnovnih učnih modulov v skladu s potrebami trga dela, s poudarkom na digitalnih in zelenih znanjih in spretnostih, vključno s spletnimi platformami za usposabljanje;

30. obžaluje, da so v Evropi še vedno otroci, ki nimajo dostopa do izobraževanja, pa tudi učenci in študenti brez vsakršnega ali ustreznega dostopa do digitalnega izobraževanja, ker nimajo digitalne opreme, programske opreme ali internetne povezave ali ta ni ustrezna; ponovno poudarja, da je treba izboljšati povezanost na vseh ravneh, zlasti na podeželskih in oddaljenih območjih, kjer je pogosto pomanjkljiva, ter povečati dostop do digitalne opreme; opozarja na najsodobnejše inovacije na področju izobraževalnih računalnikov, tabličnih računalnikov in programske opreme v Evropi;

31. poudarja, da so posledice COVID-19 enkratna priložnost za pospešitev digitalne in tehnološke revolucije v vseživljenjskem učenju, ki bi lahko, kjer je to mogoče, odpravila fizične ovire ter znatno povečala njegov doseg in učinek; spodbuja države članice in izvajalce izobraževanja, naj povečajo učne možnosti, ki niso vezane na lokacijo, ter študentom na oddaljenih in podeželskih območjih ali v tujini omogočijo dostop do tečajev po EU brez lokacijskih omejitev;

32. poudarja, da bi bilo treba oblikovati in začeti izvajati evropske in nacionalne ukrepe, vključno z izobraževalnimi programi in ciljno usmerjenimi naložbami, katerih končni cilj je zagotoviti, da bodo državljani pripravljeni na prihodnja delovna mesta, za katera bodo potrebna digitalna znanja in spretnosti, da bi v celoti izkoristili potencial digitalnega prehoda na trgu dela EU ter podjetjem omogočili, da v celoti izkoristijo nove delovne metode, kot je delo na daljavo;

33. poudarja, da je treba dodatno pojasniti pobudo o mrežah evropskih univerz in njene cilje glede določitve standardov za visokošolsko izobraževanje v EU; ponovno poudarja, da je uspešno sodelovanje med univerzami vedno temeljilo na pristopu od spodaj navzgor, akademski neodvisnosti in odličnosti ter da je bolonjski proces pomembno orodje za univerzitetno sodelovanje v EU in zunaj nje;

34. ugotavlja, da je zeleni prehod pomembno gonilo povpraševanja po delovni sili v vseh sektorjih in lahko ustvari milijone delovnih mest; želi spomniti, da so za uspešen prehod na zeleno gospodarstvo potrebni vzporedni ukrepi za usposabljanje, prekvalifikacijo in izpopolnjevanje, da bi razvili spretnosti, znanje in kompetence, ki so potrebni v zelenem gospodarstvu; v zvezi s tem pozdravlja ukrepe Komisije, s katerimi je podprla pridobivanje znanj in spretnosti za zeleni prehod; poziva k hitremu ukrepanju, da bi preprečili ozka grla pri potrebnih znanjih in spretnostih na tem področju ter EU omogočili, da ohrani svetovni primat v zelenem gospodarstvu; spodbuja države članice ter regionalne in lokalne organe, naj v sisteme usposabljanja in izobraževanja vključijo trajnostni razvoj ter okoljske kompetence, znanja in spretnosti;

35. poudarja, da je mobilnost študentov in učiteljev eno glavnih orodij za izmenjavo idej in primerov dobre prakse ter izboljšanje kakovosti usposabljanja za pridobivanje znanj in spretnosti po vsej Uniji; vztraja, da mora biti taka mobilnost dostopna in vključujoča; ugotavlja, da bi morala fizična mobilnost sicer vedno imeti glavno vlogo, vendar bo virtualno učenje postalo vse pomembnejše kot dopolnilo in, kot je razvidno iz ukrepov za boj proti COVID-19, kot nadomestilo v skrajnem primeru;

36. ugotavlja, da so ustvarjalne in umetniške spretnosti bistvene za gospodarstvo, in poziva k uvedbi bolj horizontalnega pristopa v programu znanj in spretnosti, da bi jih vključili v vse učne načrte;

37. meni, da je za izvajanje programa znanj in spretnosti potrebno ustrezno financiranje na evropski nacionalni in lokalni ravni; pričakuje, da bosta večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 in instrument za okrevanje Next Generation EU zagotovila znatna sredstva za razvoj znanj in spretnosti; opozarja, da so za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo v veliki meri odgovorne države članice in podjetja, zato jih poziva, naj za proračune za razvoj znanj in spretnosti ter za izobraževanje namenijo več sredstev, saj so znatne naložbe v človeški kapital ključne za zagotavljanje trajnostne konkurenčnosti, socialne pravičnosti in odpornosti;

38. poudarja, kako pomembni so programi in instrumenti, kot so Erasmus+, Obzorje Evropa, evropska solidarnostna enota, Ustvarjalna Evropa, program za digitalno Evropo ter jamstvo za mlade in otroke, za podporo mladih in odraslih pri pridobivanju novih kompetenc ter kakovostnih znanj in spretnosti, potrebnih v digitalnem in zelenem gospodarstvu ter svetu dela, ter pri zagotavljanju priložnosti za učno mobilnost; poziva Komisijo in države članice, naj še naprej raziskujejo potencial teh programov, da bi spodbudile povezavo trajnega usposabljanja s potrebami trga dela;

četrtek, 11. februar 2021

39. poudarja potencialne možnosti, ki jih ponuja program Erasmus+ zlasti na področju izobraževanja odraslih, in da je treba okrepiti proračun programa za obdobje 2021–2027;

40. poziva države članice, naj v svojih načrtih za okrevanje in odpornost prednostno obravnavajo prekvalifikacijo in izpopolnjevanje; poziva države članice, naj zagotovijo, da bosta Sklad za pravičen prehod in ESS+ imela zadostna finančna sredstva in podpirala celostne načrte na lokalni ravni, da bi pripomogli k izpopolnjevanju in prekvalifikaciji, zlasti za najranljivejše skupine, vključno z ljudmi, ki jim grozi brezposelnost, in s tem zagotovili, da se bo lahko vsaka oseba v ranljivih sektorjih prekvalificirala in razvila nova znanja in spretnosti, da bi ostala aktivna na trgu dela ter imela koristi od zelenega in digitalnega prehoda; poudarja potencial individualnih izobraževalnih računov, mehanizma financiranja, ki je ključen za izvajanje programa znanj in spretnosti, kot koraka k univerzalnim pravicam do vseživljenjskega učenja;

41. podarja, da je poklicno usmerjanje ključno za podpiranje motiviranih in pametnih odločitev glede poklicne poti ter preprečevanje zgodnjega opuščanja izobraževanja in usposabljanja, pa tudi, da je podpora med študijem in usposabljanjem prav tako ključna za uspešno učno pot ter razvoj znanj in spretnosti; spodbuja Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo imeli mladi na voljo tovrstno usmerjanje, ki bo vključevalo razvoj podjetniških spretnosti;

42. poudarja pomen naložb v formalno in neformalno usposabljanje in vseživljenjsko učenje, da bi zagotovili pravično usposabljanje in pravičen prehod delovne sile, ter pomen spodbujanja usposabljanja in učenja med delovnim časom;

43. ugotavlja, da je Evropski socialni sklad plus glavni vir financiranja EU za izobraževanje, in poudarja, kako pomembno je zagotoviti, da bodo ta sredstva še naprej na voljo v ta namen, zlasti v času krize;

44. poziva k oblikovanju politik plačanega študijskega dopusta v skladu s konvencijo MOD o plačanem dopustu za izobraževanje, ki delavcem omogoča, da se programov usposabljanja udeležijo med delovnim časom in brez osebnih stroškov, s čimer bi spodbujali vseživljenjsko učenje;

45. poudarja, da morajo biti strategije za izobraževanje, ozaveščanje, usmerjanje in motiviranje ter sistemi vseživljenjskega učenja visokokakovostni, vključujoči, prožni in dostopni vsem, da bi spodbujali konkurenčnost na trgu dela, socialno vključenost in enake možnosti; poziva Komisijo in zlasti države članice, naj zagotovijo enak dostop do kakovostnega izobraževanja in olajšajo dostop do visokokakovostnih programov za razvoj spretnosti pri odraslih, vključno z nizko kvalificiranimi/usposobljenimi odraslimi, prikrajšanimi skupinami in ranljivimi državljani, kot so invalidi, starejši, brezposelni, mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, in ljudmi z migrantskim ozadjem; poudarja, da je treba ozaveščati o tem, kako pomemben je vseživljenjski razvoj znanj in spretnosti za posameznikovo, gospodarsko in socialno korist; spodbuja vključevanje različnih deležnikov s področja izobraževanja, tudi socialnih služb, civilne družbe in izvajalcev neformalnega izobraževanja, da bi prepoznali in dosegli ljudi, ki so najbolj oddaljeni od trga dela; poudarja, da so potrebne inovativne lokalne rešitve za ponovni razmislek o tem, kako odpraviti vrzel v znanjih in spretnostih ter neskladje med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih;

46. opozarja, da je potencial udeležencev v izobraževanju mogoče povečati s prakso, in v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je povečati vpliv delodajalcev na model sistema poklicnega izobraževanja; poudarja, da bi morali delodajalci igrati pomembno vlogo pri zagotavljanju priložnosti za učitelje in vodje usposabljanja ter pripravništev v podjetjih in tako prispevati k povečanju strokovnih kompetenc učiteljev in vodij usposabljanja; poziva k tesnejšemu sodelovanju med podjetji in izobraževalnimi sistemi na vseh ravneh z zagotavljanjem programov pripravništva in vajeništva v podjetjih za udeležence poklicnega izobraževanja in usposabljanja in študente;

47. poudarja, da je pomembno doseči ljudi na podeželskih in oddaljenih območjih ter zagotoviti bolj dostopne in prilagojene možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za ljudi, zaposlene v kmetijstvu, ribištvu, gozdarstvu in na drugih delovnih mestih v teh regijah, ter jim zagotoviti zelena, digitalna in vsa druga potrebna znanja in spretnosti, da bodo bolje izkoristili sedanje in prihodnje priložnosti, ki jih ponuja zeleno in modro gospodarstvo, ter jim omogočiti, da pomembno prispevajo k ohranjanju okolja;

48. želi spomniti, da so zunajšolski programi ter neformalno in priložnostno učenje, vključno s prostovoljskimi dejavnostmi, pomembni za zagotavljanje prilagodljivih učnih možnosti ter novih znanj in spretnosti večini ljudi, ki jih ni mogoče doseči s formalnim izobraževanjem;

četrtek, 11. februar 2021

49. poudarja, da je treba povečati privlačnost učiteljskega poklica in visok socialni status učiteljev obravnavati kot strateško usmeritev za ukrepanje v posameznih državah EU; poudarja, da bi morale Komisija in države članice prednostno obravnavati privabljanje najboljših kandidatov za učiteljski poklic ter izboljšanje kvalifikacij in izpopolnjevanje starejših učiteljev;

50. poudarja, da so za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo odgovorne predvsem države članice; meni, da za doseganje dvojnega ekološkega in digitalnega prehoda resnično priložnost in koristi ponuja razvoj vseevropske točke „vse na enem mestu“ za visokotehnološka znanja in spretnosti, ki bi usklajevala primere dobre prakse ter visokotehnološko izpopolnjevanje in prekvalifikacijo, ki bi ju vodila industrija in bi temeljila na podatkih, da bi opredelili potrebe po znanjih in spretnostih v EU;

51. poudarja, kako pomembne so poleg digitalnih in tehničnih znanj in spretnosti prečne, medosebne in medkulturne spretnosti pri zagotavljanju celostnega izobraževanja za posameznike, obvladovanju sedanjih in prihodnjih globalnih izzivov ter podpiranju digitalnega in zelenega prehoda, saj zagotavljajo, da bosta bolj vključujoča in pravičnejša;

52. je seznanjen z načrtovanimi dejavnostmi Komisije za spodbujanje pridobivanja znanj in spretnosti za življenje, zlasti s posodobitvijo evropskega programa za izobraževanje odraslih; spodbuja Komisijo, naj ta poudarek poglobi z vključitvijo življenjskih veščin v vse sektorje izobraževanja in usposabljanja; poudarja, da je treba življenjske veščine razumeti tudi zunaj potreb trga dela; poudarja, da bi morali imeti vsi državljani dostop do znanj in spretnosti za osebni razvoj, da bi bili opolnomočeni v današnji hitro spreminjajoči se družbi; želi spomniti, da je to zlasti pomembno za podporo odpornosti državljanov v času krize, ko je treba pozornost nameniti blaginji; poziva Komisijo in države članice, naj posebno pozornost namenijo razvoju mehkih veščin, kot so analitične veščine, čustvena inteligenca, veščine na področju vodenja, podjetništva, financ, opolnomočenja, skupinskega dela in komunikacije, sodelovanje, odgovornost, prilagodljivost, ustvarjalnost, inovativnost, kritično razmišljanje in jezikovne spretnosti, ki bodo po pandemiji COVID-19 postale še pomembnejše za aktivno državljanstvo in svet dela;

53. poudarja, da je v starajoči se družbi bistveno zagotoviti učenje skozi vse življenje, in poskrbeti, da se kultura vseživljenjskega učenja začne v mladih letih in traja do starosti; želi spomniti, da je boj proti brezposelnosti med starejšimi v EU še vedno pomemben; poziva Komisijo in države članice, naj večjo pozornost namenijo starejšim delavcem in poskrbijo, da se bodo lahko udeležili zanje prilagojenih programov za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo, saj se bodo tako lahko prilagodili spreminjajočim se potrebam po znanjih in spretnostih ter s tem dlje ostali aktivni na trgu dela, uživali dobro kakovost življenja ter dovolj visoko stopnjo neodvisnosti; poudarja, da bi bilo treba posebno pozornost nameniti izboljšanju digitalnih znanj in spretnosti, ki lahko ponudijo nove metode in priložnosti tudi za izobraževanje odraslih in starejših, zagotavljanju dostopa do interneta in izboljšanju digitalne infrastrukture, zlasti na podeželskih in oddaljenih območjih; v zvezi s tem opozarja, da lahko skupnostni centri, knjižnice in prilagojene rešitve za učenje na daljavo prispevajo k temu, da bo vseživljenjsko učenje postalo dostopnejše za starejše; poudarja, da so starejše generacije tudi dragocen vir zaradi njihovih izkušenj, katerih izmenjavo bi bilo treba spodbujati, da bi izboljšali znanja in spretnosti mlajših generacij delavcev;

54. poudarja, da je treba povečati število otrok, mlajših od treh let, vključenih v predšolsko vzgojo in varstvo, ter dati večji poudarek razvoju v prvih letih otrokovega življenja, raziskovalnim znanjem in spretnostim ter ustvarjalnemu pristopu k učenju o svetu; poudarja, da zgodnji začetek predšolske vzgoje pomembno vpliva na doseganje boljših rezultatov v poznejših fazah izobraževanja in da lahko neravnovesje pri udeležbi v predšolski vzgoji in varstvu prispeva k razlikah v priložnostih in izobraževalnih dejavnostih otrok že od najzgodnejših stopenj razvoja;

55. poudarja, da je treba ukrepe, ki jih je napovedala Komisija, hitro izvesti, da bi zadostili potrebam po znanjih in spretnostih na trgu dela in prispevali k hitremu okrevanju po pandemiji COVID-19; poziva Komisijo, naj zagotovi jasen časovni okvir predvidenih ukrepov;

56. poudarja, da so potrebne rešitve, s katerimi bi podjetjem in zasebnim delodajalcem omogočili, da spodbujajo in podpirajo usposabljanje na delovnem mestu in študijski dopust, med drugim z boni za usposabljanje ali samodejnim priznavanjem znanj in spretnosti, pridobljenih na delovnem mestu; opozarja na strateški pomen pobud, kot sta EuroSkills in WorldSkills, ki sta zgledna primera partnerstev med podjetji, vladami ter regionalnimi in izobraževalnimi organi; poziva

četrtek, 11. februar 2021

k podpori za nadaljnji razvoj pobude EuroSkills s financiranjem skupnih projektov, izmenjavo izkušenj, izkoriščanjem potenciala ustanov, ki zagotavljajo usposabljanje za potrebe pobude EuroSkills, ter oblikovanjem mojstrskih tečajev EuroSkills, panožnih kampusov za nadarjene mlade in sistemov usposabljanja za vodje usposabljanja ter panožne strokovnjake;

57. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0052

Varnost jedrske elektrarne v Ostrovcu (Belorusija)**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o varnosti jedrske elektrarne v Ostrovcu (Belorusija) (2021/2511(RSP))**

(2021/C 465/11)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 10. in 11. decembra 2020,
 - ob upoštevanju vprašanja Komisiji o varnosti jedrske elektrarne v Ostrovcu (Belorusija) (O-000004/2021 – B9-0003/2021),
 - ob upoštevanju člena 136(5) in člena 132(2) Poslovnika,
 - ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za industrijo, raziskave in energetiko,
- A. ker je jedrska varnost ključna prednostna naloga Evropske unije tako znotraj kot zunaj njenih zunanjih meja;
- B. ker ima skupina evropskih regulatorjev za jedrsko varnost (ENSREG) obsežno strokovno znanje, pridobljeno z medsebojnim strokovnim pregledovanjem jedrskih elektrarn v EU in zunaj nje;
- C. ker je skupina ENSREG za medsebojni strokovni pregled po potrebnih pripravljavnih dejavnostih in potem, ko je zbrala odgovore na svoja pisna vprašanja, marca 2018 obiskala Belorusijo in jedrsko elektrarno Ostrovec in julija 2018 objavila svoje končno poročilo;
- D. ker je skupina ENSREG beloruske oblasti pozvala, naj oblikujejo nacionalni akcijski načrt, da bi zagotovila pravočasno izvajanje vseh priporočil za izboljšanje varnosti iz poročila o medsebojnem strokovnem pregledu, za kar bo v prihodnosti opravljen neodvisen pregled, kot velja za vse države EU in nečlanice EU, ki sodelujejo v postopku stresnih testov;
- E. ker je Belorusija avgusta 2019 objavila nacionalni akcijski načrt, vendar je na nadaljnji medsebojni strokovni pregled skupine ENSREG pristala šele junija 2020, in sicer po več zahtevah in velikem pritisku s strani EU;
- F. ker nadaljnji postopek medsebojnega strokovnega pregleda še traja ter ga bo skupina ENSREG končala in svoje ugotovitve glede varnosti elektrarne predstavila v prihodnjih mesecih, prav tako pa želi predhodno poročilo pripraviti do plenarnega zasedanja skupine ENSREG in ga Belorusiji posredovati pred začetkom komercialnega obratovanja obrata, ki ga beloruske oblasti načrtujejo za marec 2021;
- G. ker je elektrarna kljub številnim pomislekom glede varnosti in brez dokazov o stopnji izvajanja priporočil iz medsebojnega strokovnega pregleda EU iz leta 2018 in Mednarodne agencije za atomsko energijo (IAEA) začela električno energijo proizvajati 3. novembra 2020;
- H. ker je bil fizični zagon obrata izveden brez dovoljenja za obratovanje, saj se je postopek za izdajo dovoljenja spremenil julija 2020;
- I. ker se je trgovanje z električno energijo med Belorusijo in EU končalo 3. novembra 2020, ko je bila elektrarna Ostrovec priključena na električno omrežje in po skupni odločitvi baltskih držav avgusta 2020, da bodo prenehale trgovati z električno energijo z Belorusijo, ko bo elektrarna Ostrovec začela proizvajati električno energijo;
1. izraža zaskrbljenost, ker je jedrska elektrarna v Ostrovcu oddaljena le 50 km od Vilne (Litva) in v neposredni bližini drugih držav EU, kot so Poljska, Latvija in Estonija;
 2. obžaluje, da se projekt izvaja kljub protestom beloruskih državljanov in da so člani beloruskih nevladnih organizacij, ki želijo ozaveščati o gradnji elektrarne v Ostrovcu, preganjani in nezakonito aretirani;

četrtek, 11. februar 2021

3. zaskrbljenostjo ugotavlja, da je elektrarna geopolitični projekt Belorusije in Rusije ter da njegova izgradnja in prihodnje delovanje predstavljata morebitno grožnjo Evropski uniji in njenim državam članicam v povezavi z varnostjo, zdravjem in varstvom okolja;
4. je še vedno zaskrbljen zaradi hitrega zagona jedrske elektrarne, ki ne izpolnjuje najvišjih mednarodnih okoljskih standardov in standardov jedrske varnosti, vključno s priporočili Mednarodne agencije za atomsko energijo;
5. obžaluje stalno pomanjkanje preglednosti in uradnih informacij v zvezi s ponavljajočimi se izrednimi zaustavitvami reaktorja in okvaro opreme v fazi zagona obrata leta 2020, vključno z okvaro štirih transformatorjev napetosti in okvarami hladilnih sistemov, saj je po naših podatkih že v času izgradnje prišlo do osmih incidentov, od tega sta bila dva povezana z reaktorsko tlačno posodo;
6. ugotavlja, da je EU pri strokovnem pregledu leta 2018 ugotovila številne pomanjkljivosti in da je bilo doslej upoštevanih le nekaj njenih priporočil, pri čemer morajo njihovo izvajanje preveriti strokovnjaki EU;
7. ugotavlja, da številni in pogosti varnostni incidenti vzbujajo resne pomisleke glede slabega zagotavljanja kakovosti in nadzora v fazah načrtovanja, proizvodnje in sestavljanja obrata ter glede nizke operativne varnosti, kar mora EU ustrezno obravnavati v medsebojnem strokovnem pregledu;
8. poziva Belorusijo, naj brez odlašanja zagotovi popolno spoštovanje mednarodnih standardov jedrske in okoljske varnosti ter pregledno, vključujoče in konstruktivno sodelovanje z mednarodnimi organi; poziva Belorusijo, naj preneha selektivno uporabljati standarde IAEA in priporočila iz medsebojnih strokovnih pregledov;
9. ugotavlja, da je treba standarde jedrske varnosti obravnavati prednostno, ne le v času načrtovanja in gradnje, ampak tudi v času obratovanja jedrske elektrarne, ter da jih mora stalno spremljati neodvisni regulator;
10. je zaskrbljen, ker je sedanji regulativni organ v Belorusiji (Gosatomnadzor – oddelek za jedrsko varnost in varstvo pred sevanjem ministrstva za izredne razmere) pod stalnim političnim pritiskom in nima zadostne formalne in vsebinske neodvisnosti, zato so pregledni in natančni medsebojni strokovni pregledi ključnega pomena tudi v operativni fazi obrata; zato poudarja, da so pregledni in natančni medsebojni strokovni pregledi ključnega pomena tudi v operativni fazi obrata;
11. je seznanjen s sklepom pogodbenic Konvencije UNECE o presoji čezmejnih vplivov na okolje (Konvencija iz Espooja) z dne 11. decembra 2020 o tem, ali Belorusija izpolnjuje svoje obveznosti iz konvencije v povezavi z jedrsko elektrarno v Ostrovcu, in poziva Belorusijo, naj zagotovi dosledno izvajanje Konvencije iz Espooja;
12. poudarja, da je treba vzpostaviti in vzdrževati sistem zgodnjega opozarjanja za merjenje sevanja v državah EU, ki ležijo blizu obrata;
13. poziva beloruske oblasti, naj v celoti sodelujejo s skupino ENSREG v postopku stresnih testov, tudi pri formalnem pregledu in nujnem izvajanju beloruskega nacionalnega akcijskega načrta;
14. obžaluje, da je bila misija skupine ENSREG za medsebojni strokovni pregled v obratu v Ostrovcu, ki je bila sprva predvidena za december 2020, odpovedana iz organizacijskih razlogov na strani gostitelja zaradi pandemije COVID-19;
15. pozdravlja prvo fazo sedanjega medsebojnega strokovnega pregleda EU, katere del je obisk obrata februarja 2021; poudarja pomen pravočasnega zaključka postopka medsebojnega strokovnega pregleda in objave ugotovitev, pri čemer bi morali vsaj predhodno poročilo Belorusiji poslati že do marca 2021, ko beloruske oblasti načrtujejo komercialni zagon obrata; ugotavlja, da so vsa varnostna vprašanja enako pomembna in jih je treba obravnavati pred komercialnim zagonom obrata;
16. globoko obžaluje prenegljen komercialni zagon obrata marca 2021 in poudarja, da je treba vsa varnostna priporočila skupine ENSREG izvesti pred začetkom komercialnega obratovanja jedrske elektrarne; poziva Komisijo, naj tesno sodeluje z beloruskimi oblastmi, da bi začetek obratovanja odložili, vsaj dokler ne bodo v celoti izvedena vsa priporočila iz stresnih testov in bodo uvedene vse potrebne varnostne izboljšave ter bodo beloruska družba in sosednje države ustrezno obveščene o sprejetih ukrepih;

četrtek, 11. februar 2021

17. poziva Komisijo in skupino ENSREG, naj nadaljujeta pregleden in natančen medsebojni strokovni pregled obrata, naj vztrajata pri takojšnjem izvajanju vseh priporočil in zagotovita učinkovito spremljanje postopka izvajanja, vključno z rednimi obiski skupine za medsebojni strokovni pregled v Ostrovcu, tudi v času obratovanja; v zvezi s tem poudarja pomen učinkovitega sodelovanja z IAEA;
 18. ugotavlja, da električna energija iz Belorusije še vedno lahko vstopa na trg EU prek ruskega omrežja, čeprav so se baltske države dogovorile, da bodo prekinile komercialno izmenjavo električne energije z Belorusijo;
 19. opozarja na sklepe Evropskega sveta z dne 10. in 11. decembra 2020 in podpira prizadevanja za preučitev morebitnih ukrepov za preprečitev komercialnega uvoza električne energije iz jedrskih objektov tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ravni varnosti, priznanih v EU, vključno z jedrsko elektrarno v Ostrovcu;
 20. poziva Komisijo, naj oceni in predlaga ukrepe za prekinitve trgovanja z električno energijo z Belorusijo na način, ki bo skladen z obveznostmi iz mednarodne trgovine ter zakonodajo na področju energije in jedrske energije, da bi zagotovili, da električna energija iz elektrarne v Ostrovcu ne bo vstopila na energetske trg EU, čeprav so Estonija, Latvija in Litva še vedno priključene na omrežje BRELL;
 21. poudarja strateški pomen pospešene sinhronizacije baltskega električnega omrežja s celinskim evropskim omrežjem in poudarja, da prihodnje delovanje jedrske elektrarne Ostrovec ne bi smelo nikakor ogroziti odključitve Estonije, Latvije in Litve iz omrežja BRELL ter da bi morala Evropska unija še naprej vključevati tri baltske države v električno omrežje EU;
 22. izraža popolno solidarnost z beloruskimi državljani in državljani držav EU, ki jih gradnja in delovanje obrata Ostrovec neposredno zadevata, in poziva k nadaljnjemu sodelovanju EU in njenih institucij na visoki ravni pri tem vprašanju, ki je bistvenega pomena za Evropo;
 23. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Komisiji, Svetu ter vladam in parlamentom držav članic.
-

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0053

Humanitarne in politične razmere v Jemnu

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o humanitarnih in političnih razmerah v Jemnu (2021/2539(RSP))

(2021/C 465/12)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Jemnu, zlasti resolucij z dne 4. oktobra 2018 ⁽¹⁾, 30. novembra 2017 ⁽²⁾, 25. februarja 2016 ⁽³⁾ in 9. julija 2015 ⁽⁴⁾ o razmerah v Jemnu in resolucije z dne 28. aprila 2016 o napadih na bolnišnice in šole kot kršitvah mednarodnega humanitarnega prava ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju izjave uradne govornice Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD) z dne 8. februarja 2021 o zadnjih napadih skupine Ansar Alah,
- ob upoštevanju izjave uradne govornice ESZD z dne 12. januarja 2021 o tem, da so ZDA Ansar Alah uvrstile med teroristične organizacije,
- ob upoštevanju izjav izjave uradne govornice Evropske službe za zunanje delovanje z dne 30. decembra 2020 o napadu v Adenu, z dne 19. decembra 2020 o oblikovanju nove vlade, z dne 17. oktobra 2020 o izpustitvi pripornikov, z dne 28. septembra 2020 o izmenjavi zapornikov in z dne 31. julija 2020 o izpustitvi pripadnikov skupnosti bahajcev,
- ob upoštevanju skupnega sporočila Nemčije, Kuvajta, Švedske, Združenega kraljestva, Združenih držav Amerike, Kitajske, Francije, Rusije in Evropske unije z dne 17. septembra 2020 o konfliktu v Jemnu,
- ob upoštevanju izjave podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 9. aprila 2020 o razglasitvi premirja v Jemnu,
- ob upoštevanju skupnih izjav komisarja EU za krizno upravljanje Janeza Lenarčiča in nekdanjega švedskega ministra za mednarodno razvojno sodelovanje Petra Erikssona z dne 14. februarja 2020 in z dne 24. septembra 2020 z naslovom „Generalna skupščina OZN: EU in Švedska združili moči, da bi preprečili lakoto v Jemnu“,
- ob upoštevanju relevantnih sklepov Sveta in Evropskega sveta o Jemnu, zlasti sklepov Sveta z dne 25. junija 2018,
- ob upoštevanju končnega poročila skupine strokovnjakov OZN z dne 22. januarja 2021 o Jemnu,
- ob upoštevanju ustreznih izjav strokovnjakov OZN o Jemnu, zlasti tistih z dne 3. decembra 2020 z naslovom „Skupina uglednih mednarodnih in regionalnih strokovnjakov OZN je Varnostni svet OZN pozvala, naj odpravi nekaznovanje in razširi sankcije ter vprašanje razmer v Jemnu predloži Mednarodnemu kazenskem sodišču“, z dne 12. novembra 2020 z naslovom „Strokovnjaki OZN: tehnični ekipi je treba omogočiti, da prepreči razlitje nafte, ki ogroža Jemen“, z dne 15. oktobra 2020 z naslovom „Združeni arabski emirati: strokovnjaki OZN menijo, da je prisilno vračanje nekdanjih pripornikov iz Guantanamo v Jemen nezakonito in ogroža življenje“ in z dne 23. aprila 2020 z naslovom „Poziv strokovnjakov OZN k takojšnji in brezpogojni izpustitvi pripadnikov skupnosti bahistov v Jemnu“,

⁽¹⁾ UL C 11, 13.1.2020, str. 44.

⁽²⁾ UL C 356, 4.10.2018, str. 104.

⁽³⁾ UL C 35, 31.1.2018, str. 142.

⁽⁴⁾ UL C 265, 11.8.2017, str. 93.

⁽⁵⁾ UL C 66, 21.2.2018, str. 17.

četrtek, 11. februar 2021

- ob upoštevanju poročila visokega komisarja OZN za človekove pravice z dne 2. septembra 2020 o izvajanju tehnične pomoči za nacionalno preiskovalno komisijo za preiskavo domnevnih kršitev in zlorab, ki so jih zagrešile vse strani v konfliktu v Jemnu (A/HRC/45/57),
 - ob upoštevanju poročila posebnega predstavnika generalnega sekretarja OZN za otroke v oboroženih spopadih z dne 23. decembra 2020,
 - ob upoštevanju tretjega poročila skupine uglednih mednarodnih in regionalnih strokovnjakov OZN o Jemnu z dne 28. septembra 2020 o razmerah na področju človekovih pravic v Jemnu, vključno s kršitvami in zlorabami, ki so se zgodile od septembra 2014,
 - ob upoštevanju interaktivnega dialoga Sveta OZN za človekove pravice s skupino uglednih mednarodnih in regionalnih strokovnjakov OZN za Jemen z dne 29. septembra 2020,
 - ob upoštevanju relevantnih resolucij varnostnega sveta OZN, zlasti resolucije 2534 z dne 14. julija 2020 o podalšanju mandata misije OZN v podporo dogovoru iz Hodajde do 15. julija 2021 in resolucije 2511 z dne 25. februarja 2020 o enoletnem podalšanju sankcij za Jemen,
 - ob upoštevanju izjave generalnega sekretarja OZN o drugi obletnici Stockholmskega sporazuma z dne 14. decembra 2020,
 - ob upoštevanju smernic EU o spodbujanju spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava ⁽⁶⁾,
 - ob upoštevanju Stockholmskega sporazuma z dne 13. decembra 2018,
 - ob upoštevanju sporazuma iz Riada z dne 5. novembra 2019,
 - ob upoštevanju ženevskih konvencij iz leta 1949 in njihovih dodatnih protokolov,
 - ob upoštevanju Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča,
 - ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
 - ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic,
 - ob upoštevanju člena 132(2) in (4) Poslovnika,
- A. ker so se pred desetimi leti, februarja 2011, začeli množični protesti, pozneje znani kot jemenska revolucija, ki so privedli do odhoda predsednika Alija Abdulaha Saleha po 33 letih diktature; ker je ta vstaja pokazala velike težnje prebivalcev Jemna po demokraciji, svobodi, socialni pravičnosti in človekovem dostojanstvu;
- B. ker je bilo od začetka oboroženega spopada marca 2015 ubitih najmanj 133 000 ljudi, 3,6 milijona oseb pa je bilo notranje razseljenih; ker je bil namen Stockholmskega sporazuma, podpisanega decembra 2018, vzpostaviti varne humanitarne koridorje, izmenjave zapornikov in premirje na območju Rdečega morja; ker sta strani od takrat kršili sporazum o premirju in je bilo ubitih več kot 5000 civilistov; ker jih je bila večina ubita v zračnih napadih pod vodstvom Saudove Arabije;
- C. ker se večina analitikov strinja, da Jemnu ni uspelo ubrati vključujoče politične poti in se je zato znašel v vse večjih plemenskih in političnih napetostih in hudi posredniški vojni med hutijevskimi uporniki, ki jih podpira Iran, in Saudovo Arabijo, s čimer je kompleksen konflikt neposredno zajel tudi širšo regijo; ker Saudova Arabija obravnava hutijevske upornike v Jemnu kot podaljšano roko Irana, Iran pa je ofenzivo pod savskim vodstvom obsodil in zahteval takojšnjo ustavitev zračnih napadov;

⁽⁶⁾ UL C 303, 15.12.2009, str. 12.

četrtek, 11. februar 2021

- D. ker so se v letu 2020 spopadi zaostri, zlasti na frontah Džavfa, Mariba, Nima, Taiza, Hodajde, Bajdaja in Abjana, in sicer z neposredno podporo tretjih držav, vključno s koalicijo jemenske vlade pod vodstvom Saudove Arabije in nasprotujočo si podporo Združenih arabskih emiratov južnemu tranzicijskemu svetu, hutijevsko gibanje, ki ga podpira Iran, pa še vedno obvladuje večino severnega in osrednjega Jemna, kjer živi 70 % prebivalstva te države; ker se še vedno dogajajo hude vsesplošne kršitve človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava, storilci pa zanje ne odgovarjajo;
- E. ker je EU izrazila zaskrbljenost zaradi poročil o ponovnih napadih, ki jih je izvedlo hutijevsko gibanje v pokrajinah Marib in Al-Džavf, pa tudi zaradi ponavljajočih se poskusov čezmejnih napadov na ozemlje Saudove Arabije; ker obnovljene vojaške akcije in ofenzive močno spodkopavajo sedanja prizadevanja posebnega odposlanca OZN Martina Griffithsa ter splošna prizadevanja za končanje vojne v Jemnu;
- F. ker je Svet OZN za človekove pravice septembra 2020 obnovil mandat skupine uglednih mednarodnih in regionalnih strokovnjakov OZN za Jemen; ker najnovejše poročilo te skupine iz septembra 2020 kaže, da vse strani v konfliktu še naprej kršijo mednarodno pravo na področju človekovih pravic in mednarodno humanitarno pravo, tudi z napadi, ki bi lahko pomenili vojna hudodelstva;
- G. ker preverjene kršitve človekovih pravic vključujejo samovoljne odvzeme življenja, prisilna izginotja, samovoljna pridržanja, nasilje na podlagi spola, vključno s spolnim nasiljem, mučenje in druge oblike krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja, novačenje in izkoriščanje otrok v sovražnostih, odrekanje pravice do poštenega sojenja ter kršitve temeljnih svoboščin in ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic; ker hutijevsko gibanje z razširjeno uporabo protipehotnih min nenehno ogroža civiliste in prispevajo k razseljevanju; ker so hutijevsko gibanje, sile, povezane z vlado, sile Združenih arabskih emiratov in jemenske sile, ki jih Združeni arabski emirati podpirajo, neposredno odgovorni za samovoljna pridržanja in prisilna izginotja;
- H. ker so Jemen in Združeni arabski emirati podpisali Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča, vendar ga morajo še ratificirati; ker Saudova Arabija Rimskega statuta ni niti podpisala niti ratificirala; ker več določb Rimskega statuta, vključno s tistimi, ki so povezane z vojnimi hudodelstvi, odraža običajno mednarodno pravo; ker je skupina uglednih mednarodnih in regionalnih strokovnjakov OZN pozvala Varnostni svet OZN, naj vprašanje razmer v Jemnu predloži Mednarodnemu kazenskemu sodišču in naj razširi seznam oseb, za katere veljajo sankcije Varnostnega sveta;
- I. ker je nova 24-članska jemenska vlada 26. decembra 2020 prisegla pod predsednikom Abdrabujem Mansurjem Hadijem na podlagi sporazuma iz Riada, doseženega s podporo Saudove Arabije; ker so v novi jemenski vladi z delitvijo oblasti enako zastopane severne in južne jemenske regije, v njej pa je tudi pet članov južnega tranzicijskega sveta; ker žal prvič po več kot 20 letih v njej ni nobene ženske; ker je med mednarodno priznano vlado in Južnim tranzicijskim svetom prišlo do novega spora pri imenovanju sodnikov, kar potrjuje, da je ta skupna vlada nestabilna; ker je med silami mednarodno priznane vlade (ki jih podpira koalicija pod vodstvom Saudove Arabije) in hutijevskim gibanjem izbruhnil nov vojaški konflikt; ker ženske od začetka konflikta sploh niso sodelovale v pogajalskih procesih, vendar so kljub temu osrednjega pomena pri iskanju trajne rešitve konflikta;
- J. ker je vojna povzročila najhujšo humanitarno krizo na svetu, saj humanitarno pomoč potrebuje skoraj 80 % prebivalstva, kar je več kot 24 milijonov ljudi, med katerimi je 12 milijonov otrok; ker se razmere na terenu še naprej slabšajo, saj 50 000 Jemencev že živi v lakoti; ker se bo glede na najnovejšo analizo na podlagi modela za klasifikacijo glede na prehransko varnost za Jemen več kot polovica prebivalstva, in sicer 16,2 milijona od 30 milijonov, soočala s kritično ravno neustrezne prehranske varnosti, število ljudi, ki živijo v lakoti, pa bi se lahko skoraj potrojilo; ker je bilo doslej prejetih le 56 % od 3,38 milijarde USD, potrebnih za humanitarni odziv v letu 2020;
- K. ker je zaradi COVID-19 in njegovega socialno-ekonomskega učinka dostop do zdravstvenega varstva dodatno oviran in lahko hitreje pride do podhranjenosti; ker je prišlo do izbruha kolere, ki je največja v nedavni zgodovini in je prizadela več kot 1,1 milijona ljudi;

četrtek, 11. februar 2021

- L. ker sedanji konflikt močno ovira napredek Jemna pri doseganju ciljev OZN glede trajnostnega razvoja, zlasti cilja trajnostnega razvoja št. 1 (odprava revščine) in cilja trajnostnega razvoja št. 2 (odprava lakote); ker je konflikt zavrl razvoj Jemna za več kot dve desetletji; ker se bo vrzel pri izpolnjevanju ciljev trajnostnega razvoja večala, dokler bo konflikt trajal;
- M. ker se na severu Jemna že tretjič od leta 2019 razvija kriza zaradi goriva, zaradi česar imajo civilisti bistveno slabši dostop do hrane, vode, zdravstvenih storitev in osnovnih prevoznih sredstev; ker je ta kriza, ki jo je povzročil človek, neposredna posledica boja med hutijevskim gibanjem in jemensko vlado, ki jo je priznala OZN, za nadzor nad gorivom;
- N. ker je 2,1 milijona otrok akutno podhranjenih, skoraj 358 000 otrok, mlajših od pet let, pa je močno podhranjenih; ker se je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev od aprila 2020 zmanjšala podpora pri preskrbi s hrano in bo prizadetih še dodatnih 1,37 milijona otrok, če ne bodo zagotovljena dodatna sredstva; ker bo morda 530 000 otrok, mlajših od dveh let, ostalo brez prehranskih storitev, če se programi prekinejo;
- O. ker sta konflikt in pandemija COVID-19 poslabšala položaj žensk; ker se spolno nasilje in nasilje na podlagi spola od začetka konflikta eksponentno povečuje; ker se je že tako omejena zmogljivost za obravnavanje spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola v kazenskoprnem sistemu povsem sesula in se niso izvajale nikakršne preiskave v zvezi s praksami, kot so ugrabitev in posilstvo žensk ali grožnja s tem; ker za okoli 30 % razseljenih gospodinjstev skrbijo ženske; ker zdravila za številne kronične bolezni niso več na voljo in ima Jemen eno najvišjih stopenj umrljivosti mater; ker je večja verjetnost, da bodo podhranjene, noseče in doječe ženske zbolele za kolero, bolj pa so tudi izpostavljene nevarnosti krvavitev, zaradi česar je zanje povečano tveganje zapletov in smrti med porodom;
- P. ker je skupina mednarodnih in regionalnih strokovnjakov OZN ugotovila, da sile varnostnega pasu, ki jih podpirajo Združeni arabski emirati, posiljujejo pridržane v več objektih za pridržanje, vključno s koalicijskim centrom Bureiq in zaporom Bir Ahmed, migrante in pripadnike marginaliziranih črnskih skupnosti ter nad njimi izvajajo tudi druge oblike spolnega nasilja, prav tako pa grozijo osebam LGBTI in jih nadlegujejo; ker hutijevsko gibanje bremenijo verodostojne obtožbe o uporabi posilstev in mučenja kot vojnega orožja, zlasti zoper politično angažirane ženske in aktivistke;
- Q. ker je Parlament večkrat pozval k prepovedi izvoza, prodaje, posodabljanja in vzdrževanja kakršne koli oblike varnostne opreme članicam koalicije pod vodstvom Saudove Arabije, vključno s Saudovo Arabijo in Združenimi arabskimi emirati, na ravni EU, in sicer zaradi hudih kršitev mednarodnega humanitarnega prava in prava o človekovih pravicah, storjenih v Jemnu; ker so nekatere države članice EU uvedle prepoved izvoza orožja v države članice koalicije pod vodstvom Saudove Arabije, vključno z nemško prepovedjo izvoza orožja v Saudovo Arabijo in italijansko prepovedjo izvoza orožja v Saudovo Arabijo in Združene arabske emirate, druge pa razmišljajo o tem; ker nekatere države članice v Saudovo Arabijo in Združene arabske emirate še naprej izvažajo orožje, ki bi se lahko uporabljalo v Jemnu, s čimer kršijo pravno zavezujoče Skupno stališče Sveta 2008/944/SZVP o izvozu orožja (7);
- R. ker so Združene države Amerike ustavile prodajo orožja Saudovi Arabiji in prekinile prenos reaktivnih letal F-35 v Združene arabske emirate, dokler ne bo opravljen pregled; ker je predsednik ZDA Joe Biden 4. februarja 2021 napovedal skorajšnjo ukinitve vse podpore ZDA za ofenzivne operacije v vojni v Jemnu, vključno z ustrežno prodajo orožja, in imenoval novega odposlanca za Jemen;
- S. ker je skupina strokovnjakov OZN za Jemen v svojem končnem poročilu z dne 22. januarja 2021 ugotovila, da je vse več dokazov, da posamezniki ali subjekti v Iranu dobavljajo znatne količine orožja in njihovih sestavnih delov hutijevskemu gibanju; ker hutijevsko gibanje v Saudovi Arabiji še naprej napada civilne cilje z izstrelki in droni;

(7) UL L 335, 13.12.2008, str. 99.

četrtek, 11. februar 2021

- T. ker je prejšnja administracija ZDA 19. januarja 2021 hutijevsko gibanje Ansar Alah uvrstila na seznam terorističnih organizacij; ker je kljub splošnim dovoljenjem, ki jih je izdala vlada ZDA, učinek te uvrstitve na zmožnost uvoza hrane, goriva in zdravil v državo zelo zaskrbljujoč; ker je nova ameriška administracija 5. februarja 2021 napovedala umik gibanja Ansar Alah s seznama tujih terorističnih organizacij in seznama izrecno opredeljenih mednarodnih teroristov;
- U. ker je poslabšanje jemenskih političnih in varnostnih razmer povzročilo širitev in utrditev prisotnosti terorističnih skupin v državi, vključno s skupino Ansar Al Šarija, na Arabskem polotoku znano tudi pod imenom Al Kaida, in tako imenovano jemensko provinco Daiš, ki še naprej nadzoruje majhne dele ozemlja, pa tudi vojaško krilo Hezbolaha, ki ga je EU uvrstila na seznam terorističnih organizacij;
- V. ker bi bil stabilen, varen in demokratičen Jemen z dobro delujočo vlado izjemno pomemben za mednarodna prizadevanja v boju proti ekstremizmu in nasilju v tej regiji in zunaj nje ter za mir in stabilnost v državi sami;
- W. ker se je jemensko gospodarstvo med letoma 2015 in 2019 skrčilo za 45 %; ker je gospodarstvo te države, ki je bilo že pred konfliktom šibko, hudo prizadeto, saj več sto tisoč družin nima več stalnega vira dohodka; ker Jemen 90 % svoje hrane uvozi s komercialnim uvozom, ki ga humanitarne agencije ne morejo nadomestiti, saj ljudem v stiski delijo kupone za hrano ali gotovino, da lahko kupujejo na tržnicah; ker 70 % pomoči in komercialnega uvoza v Jemen vstopi prek pristanišča Hodajda pod nadzorom hutijevcev in bližnjega pristanišča Salif, od koder prihajajo hrana, gorivo in zdravila, ki jih prebivalstvo potrebuje za preživetje;
- X. ker je ekonomsko dobičkarstvo dobro dokumentirano, pri čemer tako jemenska vlada kot hutijevsko gibanje preusmerjajo ekonomska in finančna sredstva države, kar ima uničujoče posledice za Jemence; ker je skupina strokovnjakov OZN v svojem končnem poročilu navedla, da je hutijevsko gibanje leta 2019 preusmerilo vsaj 1,8 milijarde USD, namenjenih vladi, da bi izplačevala plače in državljanom zagotavljala osnovne storitve; ker je v poročilu poudarjeno tudi, da je vlada vpletena v pranja denarja in korupcijo, kar negativno vpliva na dostop Jemencev do ustrezne oskrbe s hrano in krši pravico do hrane, prav tako pa je trgovcem nezakonito preusmerila 423 milijonov USD savdskih sredstev, ki so bila prvotno namenjena za nakup riža in drugega blaga za Jemence;
- Y. ker je uradni govorec generalnega sekretarja OZN poudaril, da je treba nujno obravnavati humanitarno in okoljsko grožnjo, ki jo predstavlja milijon sodčkov nafte, ki uhaja s tankerja FSO Safer, zasidranega ob polotoku Ras Isa v Jemnu; ker hitro propadanje tankerja pomeni resno tveganje za razlitje nafte, kar bi imelo katastrofalne posledice za okolje, uničilo bi biotsko raznovrstnost in zmanjšalo možnosti preživetja lokalnih obalnih skupnosti v Rdečem morju; ker je bil dolgo pričakovani inšpekcijski pregled 44 let starega tankerja, kljub neposredni nevarnosti ekološke katastrofe, preložen na marec 2021;
1. najodločneje obsoja nasilje, ki v Jemnu traja od leta 2015 in ki je državo privedlo v najhujšo humanitarno krizo na svetu; ponovno opozarja, da vojaška rešitev konflikta v Jemnu ni mogoča in da je krizo mogoče rešiti le trajnostno z vključujočimi pogajanjimi pod vodstvom Jemna, ki bodo vključevala vse dele jemenske družbe in vse strani, vključene v konflikt; poudarja, da je treba v pogajanja v dobri veri vključiti vse strani, da bi dosegli dogovor o izvedljivih političnih in varnostnih ureditvah, če želimo ustaviti vojno in ublažiti sedanjo humanitarno krizo, in sicer v skladu z resolucijo Varnostnega sveta OZN št. 2216 (2015), skupnim mehanizmom izvajanja misije OZN za podporo dogovoru iz Hodajde (UNMHA) in z vzpostavitvijo splošnega premirja, h kateremu poziva resolucija Varnostnega sveta OZN št. 2532 (2020);
 2. je zgrožen nad uničujočo humanitarno krizo v državi; poziva vse strani, naj izpolnijo svoje obveznosti, da omogočijo hiter in neoviran prehod humanitarne pomoči in drugega blaga, ki ga prebivalci nujno potrebujejo, ter neoviran dostop do zdravstvenih ustanov v Jemnu in v tujini; izraža posebno zaskrbljenost zaradi najnoveše ocene celostnega okvira klasifikacije prehranske varnosti, ki kaže, da 50 000 ljudi v Jemnu živi v lakoti, to število pa naj bi se do junija 2021 potrojilo, tudi če sedanje ravni pomoči ostanejo nespremenjene;

četrtek, 11. februar 2021

3. pozdravlja, da je EU od leta 2015 za Jemen prispevala več kot milijardo EUR za politično, razvojno in humanitarno pomoč; pozdravlja njeno zavezo, da bo humanitarno pomoč za Jemen leta 2021 potrojila; vendar ga skrbi, da to ne zadostuje za obravnavanje razsežnosti izzivov, s katerimi se sooča Jemen; obžaluje, da se je vrzel v financiranju za Jemen leta 2019 povečala na 50 %; opozarja, da bi morala biti obseg in resnost krize izhodišče za proračunske razprave; poziva EU, naj mobilizira dodatna sredstva za reševanje razmer v Jemnu v okviru načrtovanja instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje; na splošno poziva Komisijo in države članice EU, naj si še naprej na mednarodni ravni prizadevajo za nujno povečanje humanitarne pomoči, tudi z izpolnitvijo zavez, sprejetih na donatorski konferenci junija 2020 za načrt za humanitarni odziv v Jemnu;

4. poudarja, da je širjenje COVID-19 predstavlja dodaten resen izziv za razpadajočo zdravstveno infrastrukturo v Jemnu, kjer zdravstveni domovi nimajo osnovne opreme za zdravljenje COVID-19, zdravstveni delavci pa nimajo zaščitne opreme in večinoma ne prejemajo plače, zaradi česar ne prihajajo na delovno mesto; poziva vse mednarodne donatorje, naj okrepijo zagotavljanje nujne pomoči za vzdrževanje lokalnega zdravstvenega sistema, da bi zajezili širjenje izbruhov smrtonosnih bolezni v Jemnu, vključno s COVID-19, malarijo, kolero in dengo; poziva EU in njene države članice, naj v okviru prizadevanj za zagotovitev pravičnega in globalnega dostopa do cepiv proti COVID-19, zlasti med najranljivejšimi, olajšajo dostop do cepiv v Jemnu, tudi v taboriščih za notranje razseljene osebe, in sicer prek instrumenta COVAX;

5. podpira prizadevanja posebnega odposlanca generalnega sekretarja OZN za Jemen Martina Griffithsa za nadaljevanje političnega procesa in takojšnjo vzpostavitev premirja na nacionalni ravni; poziva, naj se posebnemu odposlancu zagotovi popoln in neoviran dostop do vseh delov jemenskega ozemlja; poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika in vse države članice, naj Martina Griffithsa politično podprejo, da bo mogoče doseči sporazumen in vključujoč dogovor; zato poziva Svet za zunanje zadeve, naj pregleda in posodobi svoje najnovejše sklepe o Jemnu z dne 18. februarja 2019, da bodo odražali sedanje razmere v tej državi; poziva EU in njene države članice, naj še naprej sodelujejo z vsemi stranmi v konfliktu ter naj zagotovijo izvajanje stockholmskega sporazuma in osnutka politične izjave OZN kot potrebnih korakov za umiritev razmer in politični dogovor;

6. meni, da bi bilo treba pri iskanju dolgoročne rešitve upoštevati osnovne vzroke nestabilnosti v državi ter izpolniti legitimne zahteve in želje jemenskega prebivalstva; ponovno izraža podporo vsem mirnim političnim prizadevanjem za zaščito suverenosti, neodvisnosti in ozemeljske celovitosti Jemna; obsoja tuje vmešavanje v Jemen, tudi prisotnost tujih vojakov in plačancev na terenu; poziva k takojšnjemu umiku vseh tujih sil, da bi olajšali politični dialog med Jemenci;

7. poziva vse strani v konfliktu, naj izpolnijo svoje obveznosti v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom in ukinejo vse ukrepe, ki dodatno zaostrejujejo sedanjo humanitarno krizo; poziva EU in države članice, naj najostreje obsodijo hude kršitve mednarodnega humanitarnega prava, ki so jih od konca leta 2014 zagrešile vse strani v konfliktu, vključno z letalskimi napadi koalicije pod vodstvom Saudove Arabije, ki so povzročili več tisoč civilnih žrtev, zaostri nestabilnost v državi, in ki so bili usmerjeni na nevojaške cilje, kot so šole, vodne cisterne in poroke, obsodijo pa naj tudi hude hutijevske napade na savdske cilje na jemenskem ozemlju;

8. poziva Saudovo Arabijo, naj nemudoma prekine blokado ladij, ki prevažajo gorivo in so namenjene na ozemlja pod nadzorom hutijevcev; ponovno poudarja, da se morajo vse strani nujno vzdržati stradanja civilistov kot načina vojskovanja, saj je to kršitev mednarodnega humanitarnega prava v skladu s členom 8(2)(b)(xxv) Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča; poudarja, da je pomembno skleniti sporazum med obema stranema na severu in jugu o uporabi goriva, da bi ublažili gospodarsko, kmetijsko, vodno, zdravstveno, energetska in prometno krizo, ki jo je še povečala uporaba goriva kot orožja za gospodarsko vojskovanje;

9. obsoja nedavne napade, ki jih je z iransko podporo izvedlo hutijevsko gibanje v provincah Marib in Al-Džauf, pa tudi večkratne poskuse čezmejnih napadov na ozemlje Saudove Arabije, ki spodbijajo splošna prizadevanja mednarodne skupnosti za končanje te posredniške vojne v Jemnu;

10. podpira vse ukrepe za izgradnjo zaupanja s stranmi, vpletenimi v konflikt, s posebnim poudarkom na tistih, ki lahko nemudoma ublažijo humanitarne potrebe, kot so ponovno odprtje letališča v Sani, ponovna uvedba izplačil plač, izvajanje mehanizmov, ki omogočajo trajno delovanje morskih pristanišč z namenom olajšanja uvoza goriva in hrane, ter

četrtek, 11. februar 2021

prizadevanja za zagotovitev sredstev in podpore centralni banki v Jemnu; poziva Evropsko unijo in vse države članice, naj za Jemen zagotovijo sveženj za gospodarsko reševanje, ki bo vključeval devizne injekcije za stabilizacijo gospodarstva in jemenskega riala ter za preprečevanje nadaljnega draženja hrane, pa tudi zagotovitev tujih rezerv za subvencioniranje komercialnega uvoza hrane in goriva ter za izplačevanje javnih plač;

11. obžaluje, da v novi jemenski vladi prvič po 20 letih ni žensk, in jemensko vlado poziva, naj sprejme vse potrebne ukrepe za zagotovitev enake zastopanosti, prisotnosti in udeležbe žensk v politični sferi države;

12. poudarja, da izvozniki orožja, ki imajo sedež v EU in podžigajo konflikt v Jemnu, ne ravnajo v skladu z več merili pravno zavezujočega skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP o izvozu orožja; v zvezi s tem znova poziva k prepovedi izvoza, prodaje, posodabljanja in vzdrževanja kakršne koli oblike varnostne opreme članicam koalicije, vključno s Saudovo Arabijo in Združenimi arabskimi emirati, na ravni EU, in sicer zaradi hudih kršitev mednarodnega humanitarnega prava in prava o človekovih pravicah, storjenih v Jemnu;

13. je seznanjen z odločitvami številnih držav članic, da bodo uvedle prepoved izvoza orožja v Saudovo Arabijo in Združene arabske emirate; poudarja, da je izvoz orožja v nacionalni pristojnosti držav članic; poziva vse države članice, naj ustavijo izvoz orožja vsem članicam koalicije pod vodstvom Saudove Arabije; poziva podpredsednika/visokega predstavnika, naj poroča o sedanjem stanju vojaškega in varnostnega sodelovanja držav članic s koalicijo pod vodstvom Savdske Arabije; obsoja dejstvo, da iranski posamezniki in subjekti dobavljajo velike količine orožja in komponent hutijevskim upornikom;

14. pozdravlja odločitev ZDA, da začasno ustavijo prodajo orožja, ki se uporablja za konflikt v Jemnu, Saudovi Arabiji in 23 milijard USD vrednega paketa reaktivnih letal F-35 Združenim arabskim emiratom, ter nedavno napoved vlade ZDA o skorajšnji prekinitvi vse podpore za napade v vojni v Jemnu, vključno z dobavo natančno vodenih izstrelkov in izmenjavo obveščevalnih podatkov; v zvezi s tem pozdravlja obnovljeno zavezanost ZDA diplomatski rešitvi, kot je razvidno iz nedavnega imenovanja posebnega odposlanca ZDA za Jemen;

15. poziva vse strani v konfliktu v Jemnu, naj uvedejo ciljno usmerjeno politiko za raketne napade in napade z droni, ki bi morala biti skladna mednarodnim pravom o človekovih pravicah in mednarodnim humanitarnim pravom; poziva Svet, podpredsednika/visokega predstavnika in države članice, naj ponovno poudarijo stališče EU v okviru mednarodnega prava in zagotovijo, da se obveščevalni podatki, komunikacije, infrastruktura in vojaške baze ne bodo uporabljali za omogočanje izvensodnih pobojev; znova poziva k sprejetju pravno zavezujočega sklepa Sveta o uporabi oboroženih dronov in k spoštovanju mednarodnega prava na področju človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava;

16. je globoko zaskrbljen zaradi stalne prisotnosti kriminalnih in terorističnih skupin v Jemnu, kot sta Al Kaida na Arabskem polotoku in ISIS/Daiš; poziva vse strani v konfliktu, naj odločno ukrepajo proti tem skupinam; obsoja vsa dejanja vseh terorističnih organizacij;

17. pozdravlja odločitev nove vlade ZDA, da nujno prekliče odločitev prejšnje ameriške vlade glede uvrstitve hutijevskega gibanja pod imenom Ansar Alah med tuje teroristične organizacije in izrecno opredeljene mednarodne teroriste;

18. poziva Svet, naj v celoti izvaja resolucijo Varnostnega sveta OZN št. 2216 (2015) z identifikacijo posameznikov, ki ovirajo humanitarno pomoč, in tistih, ki načrtujejo, naročijo ali izvajajo kršitve veljavnega mednarodnega prava na področju človekovih pravic ali mednarodnega humanitarnega prava ali dejanja, ki veljajo za zlorabo človekovih pravic v Jemnu, ter proti njim uvede ciljne ukrepe; ponovno opozarja, da odbor za sankcije ni določil sankcij za nobenega posameznika v koaliciji, kljub informacijam o večkratnih kršitvah koalicije, ki jih je zbrala skupina uglednih mednarodnih in regionalnih strokovnjakov pri OZN, ki zagotavlja informacije za pomoč pri polnem izvajanju resolucije Varnostnega sveta OZN;

četrtek, 11. februar 2021

19. odločno poziva k odpravi vseh oblik spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola nad ženskami in dekleti, med drugim tudi nad tistimi, ki so v priporu; v zvezi s tem poziva EU, naj zagotovi posebna sredstva za lokalne organizacije, ki jih vodijo ženske, in organizacije za pravice žensk, da bi pomoč bolje dosegla ženske, dekleta in osebe, ki so bile žrtve nasilja na podlagi spola, pa tudi za programe, s katerimi se želi doseči odpornost žensk in okrepi njihova ekonomska vloga;
20. poudarja, kako nadvse pomembno je zaščititi otroke in jim omogočiti uživanje človekovih pravic; v zvezi s tem poziva vse strani v konfliktu, naj prenehajo novačiti otroke in jih kot vojake uporabljati v oboroženih spopadih, poleg tega pa naj poskrbijo za demobilizacijo in učinkovito razorožitev dečkov in deklet, ki so bili rekrutirani ali uporabljeni v sovražnostih, poziva pa jih tudi, naj ujetе otroke izpustijo in sodelujejo z OZN, da bi začeli izvajati učinkovite programe za njihovo rehabilitacijo, fizično in psihično okrevanje ter ponovno vključitev v družbo;
21. poziva vse strani, naj nemudoma prekinejo napade na svobodo izražanja, tudi s pridržanjem, prisilnim izginotjem in ustrahovanjem, ter osvobodijo vse novinarje in borce za človekove pravice, ki so pridržani izključno zaradi uveljavljanja lastnih človekovih pravic;
22. izraža globoko zaskrbljenost zaradi poročil o odrekanju svobode veroizpovedi ali prepričanja, ki vključuje diskriminacijo, nezakonito pridržanje in uporabo nasilja, ter poziva k spoštovanju in zaščiti te svobode in svobode izražanja ter obsoja diskriminacijo na podlagi verske pripadnosti, zlasti kristjanov, judov in drugih verskih manjšin ter nevernikov, pri razdeljevanju humanitarne pomoči; poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi in prenehanju pregona pripadnikov bahaizma, ki so trenutno pridržani zaradi miroljubnega udejstvovanja v verskih obredih in so proti njim vložene obtožbe, zaradi katerih bi bili lahko obsojeni na smrt;
23. obžaluje škodo, ki so jo jemenski kulturni dediščini povzročili zračni napadi koalicije pod vodstvom Saudove Arabije, vključno s škodo v starem delu mesta Sana in zgodovinskem mestu Zabid ter obstreljevanjem nacionalnega muzeja v Taizu in ropanjem rokopisov in relikvij iz zgodovinske knjižnice v Zabidu, ki so jih izvedlo hutijejsko gibanje; poudarja, da morajo vsi storilci teh dejanj odgovarjati v skladu s Haaško konvencijo o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada iz leta 1954; poziva k takojšnji prekinitvi volilne pravice Saudove Arabije in Združenih arabskih emiratov v Unescovih upravnih organih, dokler se čaka na neodvisno in nepristransko preiskavo odgovornosti obeh držav pri uničevanju kulturne dediščine; poziva generalnega sekretarja OZN, naj od Varnostnega sveta zahteva sprejetje resolucije o zaščiti vseh kulturnih krajev, ki jih ogrožajo konflikti v Jemnu;
24. ponovno poudarja, kako nujna je misija OZN za oceno in popravilo tankerja FSO Safer, ki je bil zapuščen pred pristaniščem v Hodajdi in ki predstavlja neposredno tveganje hude okoljske katastrofe za biotsko raznovrstnost in preživetje lokalnih obalnih skupnosti na Rdečem morju; poziva EU, naj zagotovi vso potrebno politično, tehnično in finančno podporo, da bi tehnični ekipi OZN omogočili, da se nemudoma vkrca na FSO Safer in prepreči razlitje nafte, ki bi lahko bilo štirikrat večje od razlitja tankerja Exxon Valdez pred obalo Aljaske leta 1989;
25. poziva EU in njene države članice, naj uporabijo vsa orodja, ki jih imajo na razpolago, da bodo povzročitelji hudih kršitev človekovih pravic odgovarjali; je seznanjen z možnostjo uporabe načela splošne pristojnosti za preiskovanje in pregon tistih, ki so v Jemnu hudo kršili človekove pravice; poziva k uvedbi globalnega režima sankcij EU na področju človekovih pravic, da bi uradnikom vseh strani v konfliktu, ki so udeleženi v hudih kršitvah človekovih pravic v Jemnu, tudi uradnikom Irana, Saudove Arabije in Združenih arabskih emiratov, naložili ciljno usmerjene sankcije, kot so prepoved potovanja in zamrznitev premoženja; poziva podpredsednika/visokega predstavnika in države članice, naj podprejo zbiranje dokazov in njihovo uporabo pri prihodnjem pregonu in razmislijo o ustanovitvi neodvisne komisije, ki bi nadzorovala ta proces; meni, da bi bilo treba žrtve teh grozodejstev in njihove družine podpreti pri dostopu do pravnega varstva;
26. poziva Svet za človekove pravice, naj zagotovi, da bo še naprej obravnaval vprašanje razmer na področju človekovih pravic v Jemnu, in sicer tako, da bo še naprej obnavljal mandat skupine uglednih mednarodnih in regionalnih strokovnjakov OZN ter zagotovil, da ji bodo dodeljena zadostna sredstva, da bi lahko učinkovito izvajala svoj mandat, vključno z zbiranjem, hrambo in analiziranjem informacij o kršitvah in kaznivih dejanjih;
27. ponovno poudarja, da je zavezan boju proti nekaznovanju za vojna hudodelstva, hudodelstva zoper človečnost in hude kršitve človekovih pravic po svetu, tudi v Jemnu; meni, da bi bilo treba posameznike, odgovorne za ta kazniva dejanja, ustrezno sodno preganjati in jim soditi na sodišču; poziva EU in države članice, naj odločno ukrepajo, da bi Varnostni svet OZN vprašanje razmer v Jemnu predložil Mednarodnemu kazenskemu sodišču in da bi razširili seznam oseb, za katere veljajo sankcije Varnostnega sveta;

četrtek, 11. februar 2021

28. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, vladam in parlamentom držav članic, generalnemu sekretarju OZN, visoki komisarki OZN za človekove pravice, generalnemu sekretarju Sveta za sodelovanje v Zalivu, generalnemu sekretarju Lige arabskih držav, vladi Jemna, vladi Kraljevine Saudove Arabije, vladi Združenih arabskih emiratov in vladi Islamske republike Iran.

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0054

Razmere v Mjanmaru**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o razmerah v Mjanmaru (2021/2540(RSP))**

(2021/C 465/13)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Mjanmaru in o položaju ljudstva Rohinga, zlasti resolucij z dne 22. novembra 2012 ⁽¹⁾, 20. aprila 2012 ⁽²⁾, 20. maja 2010 ⁽³⁾, 25. novembra 2010 ⁽⁴⁾, 7. julija 2016 ⁽⁵⁾, 15. decembra 2016 ⁽⁶⁾, 14. septembra 2017 ⁽⁷⁾, 14. junija 2018 ⁽⁸⁾, 13. septembra 2018 ⁽⁹⁾ in 19. septembra 2019 ⁽¹⁰⁾,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 26. februarja 2018 in z dne 10. decembra 2018 o Mjanmaru/Burmi,
- ob upoštevanju sklepa Sveta z dne 23. aprila 2020 o podaljšanju veljavnih omejevalnih ukrepov proti Mjanmaru še za 12 mesecev,
- ob upoštevanju šestega dialoga o človekovih pravicah med Evropsko unijo in Mjanmarom, ki je prek videokonference potekal 14. oktobra 2020,
- ob upoštevanju izjave podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 1. februarja 2021 o Mjanmaru,
- ob upoštevanju izjave o Mjanmaru, ki jo je 2. februarja 2021 v imenu Evropske unije podal podpredsednik/visoki predstavnik,
- ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN z dne 23. marca 2018 o spolnem nasilju, povezanem s konflikti (S/2018/250),
- ob upoštevanju poročil Sveta OZN za človekove pravice o Mjanmaru in stanju človekovih pravic rohinskih muslimanov in drugih manjšin,
- ob upoštevanju poročila neodvisne mednarodne misije za ugotavljanje dejstev o Mjanmaru o spolnem nasilju in nasilju na podlagi spola v Mjanmaru ter učinku etničnih konfliktov z vidika spola z dne 22. avgusta 2019 (A/HRC/42/CRP.4),
- ob upoštevanju poročil posebne poročevalke za človekove pravice v Mjanmaru, Urada visokega komisarja za človekove pravice in poročil nadzornega mehanizma Mednarodne organizacije dela,
- ob upoštevanju sklepa Meddržavnega sodišča z dne 23. januarja 2020 o zahtevi za izrek začasnih ukrepov, ki jo je podala Republika Gambija v zadevi o uporabi Konvencije o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida (Gambija proti Mjanmaru),
- ob upoštevanju ženevskih konvencij iz leta 1949 in njihovih dodatnih protokolov,
- ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic iz leta 1948,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o statusu beguncev iz leta 1951 ter njenega protokola iz leta 1967,

⁽¹⁾ UL C 419, 16.12.2015, str. 189.⁽²⁾ UL C 258 E, 7.9.2013, str. 79.⁽³⁾ UL C 161 E, 31.5.2011, str. 154.⁽⁴⁾ UL C 99 E, 3.4.2012, str. 120.⁽⁵⁾ UL C 101, 16.3.2018, str. 134.⁽⁶⁾ UL C 238, 6.7.2018, str. 112.⁽⁷⁾ UL C 337, 20.9.2018, str. 109.⁽⁸⁾ UL C 28, 27.1.2020, str. 80.⁽⁹⁾ UL C 433, 23.12.2019, str. 124.⁽¹⁰⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0018.

četrtek, 11. februar 2021

- ob upoštevanju Konvencije OZN o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida iz leta 1948,
 - ob upoštevanju člena 25 Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966,
 - ob upoštevanju skupne izjave diplomatskih misij v Mjanmaru z dne 29. januarja 2021 o podpori demokratični tranziciji v Mjanmaru in prizadevanjem za spodbujanje miru, človekovih pravic in razvoja v državi,
 - ob upoštevanju izjave podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 1. februarja 2021 o Mjanmaru,
 - ob upoštevanju izjave zunanjih ministrov skupine G7 z dne 3. februarja 2021, v kateri so obsodili državni udar v Mjanmaru,
 - ob upoštevanju izjave za medije, ki jo je o Mjanmaru 5. februarja 2021 podal varnostni svet OZN,
 - ob upoštevanju izjave za medije, ki jo je 4. februarja 2021 podal generalni sekretar Združenih narodov António Guterres,
 - ob upoštevanju izjave predsednika Združenja držav jugovzhodne Azije (ASEAN) z dne 1. februarja 2021 o dogodkih v Republiki zveze Mjanmar,
 - ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
 - ob upoštevanju izjav posebnega poročevalca OZN za Mjanmar Toma Andrewsa,
 - ob upoštevanju člena 132(2) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker je mjanmarska vojska, znana kot Tatmadav, 1. februarja 2021 več kot očitno ravnala v nasprotju z mjanmarsko ustavo ter aretirala predsednika Vin Mjinta in državno svetnico Aung San Su Či, pa tudi številne vodilne člane vlade, z državnim udarom prevzela nadzor nad zakonodajno, pravosodno in izvršilno vejo oblasti ter za leto dni razglasila izredne razmere;
- B. ker so v odziv na državni udar v več mestih po državi izbruhnili protesti; ker je 7. februarja 2021 približno 100 000 ljudi miroljubno protestiralo proti državnemu udaru v Jangonu; ker je bilo od 1. februarja 2021 približno 164 politikov, vladnih uradnikov, predstavnikov civilne družbe, menihov in pisateljev nezakonito aretiranih oziroma je bil zanje odrejen hišni pripor; ker je vojska v odziv na nadaljnje proteste 8. februarja v največjih mestih v državi razglasila vojno pravo, uvedla policijsko uro ter prepovedala, da bi se zbralo več kot pet ljudi;
- C. ker je na parlamentarnih volitvah, ki so v Mjanmaru potekale 8. novembra 2020, zmagala Narodna liga za demokracijo (NLD) in dobila 396 od 476 sedežev (okrog 83 % vseh razpoložljivih sedežev); ker so bile to po skoraj 50 letih vojaške diktature druge sporne volitve in ker je Stranka Unije za solidarnost (USDP), ki jo podpira Tatmadav, dobila le 33 sedežev; ker je stranka NLD tako le še povečala svoj delež glasov, pridobljen leta 2015 na prvih demokratičnih volitvah v Mjanmaru po letu 1990, na katerih je NLD dobila 360 sedežev, stranka USDP pa 41; ker vojska ni priznala že volitev leta 1990, na katerih je NLD dobila 392 od 492 razpoložljivih sedežev;
- D. ker je bila na vseh demokratičnih volitvah doslej zabeležena približno 70-odstotna volilna udeležba, kar priča o tem, da državljani Mjanmara podpirajo demokracijo;
- E. ker bi se na dan državnega udara moral prvič sestati novi parlament; ker je bila z vojaškim udarom prezrta demokratično izražena voljo mjanmarskih prebivalcev, v njem pa se odseva namera Tatmadava, da znova prevzame popolno oblast nad državo, kakor jo je že imel med vojaško vlado, ki se je uradno končala leta 2012, a v resnici še traja; ker je Tatmadav napovedal, da bodo nove volitve potekale po enoletnih izrednih razmerah, kar pomeni, da v tem obdobju ne bo parlamentarnega zastopstva;
- F. ker je 70 izvoljenih poslancev 4. februarja 2021 kljub državnemu udaru zapriseglo in obljubilo, da bo še naprej ohranjalo funkcijo parlamenta in izvajalo svoj mandat predstavnikov ljudstva;

četrtek, 11. februar 2021

- G. ker se Tatmadav nedvomno zaveda, da med prebivalstvom uživa zelo nizko podporo, zato ni hotel sprejeti volilnega izida in se je skliceval na množično volilno prevaro, pri čemer pa sklicevanj ni podkrepil z dokazi; ker mjanmarska volilna komisija in opazovalci volitev obtožb Tatmadava niso potrdili; ker je iz vrst Tatmadava in stranke USDP, ki ga politično zastopa, v zadnjih tednih slišati več obtožb o nepravilnostih pri volitvah, zato so pozvali zvezno volilno komisijo Mjanmara, naj posreduje; ker vojska organizira demonstracije v svojo podporo; ker se približno 1,5 milijona volivcev, pripadnikov etničnih manjšin na konfliktnih območjih, večinoma Rohingejcev, ni smelo udeležiti volitev; ker mjanmarski zakon o državljanstvu določa, da Rohingejci niso državljani, temveč tuji rezidenti, zaradi česar so brez državljanstva;
- H. ker je ta državni udar očitna kršitev mjanmarske ustave iz leta 2008; ker mjanmarska ustava določa, da lahko civilno oblast učinkovito konča le predsednik; ker je bil tako vojaški udar 1. februarja 2021 protiustaven, saj je bil predsednik Vin Mjint nezakonito aretiran;
- I. ker je Tatmadav kot začasnega predsednika imenoval generala Mjint Sveja; ker bo najpomembnejše odločitve verjetno še naprej sprejemal glavni poveljnik vojske, general Min Aung Hlaing, ki je zaradi sodelovanja pri pregonu muslimanske manjšine na mednarodnih seznamih sankcij;
- J. ker je Tatmadav po državnem udaru močno omejil prostor za delovanje civilne družbe in medijev, vključno s popolnim odklopom interneta in družbenih medijev; ker mednarodni opazovalci Tatmadav obtožujejo, da z lažnimi novicami manipulira javno mnenje o državnem udaru; ker so bile po vsej državi uvedene omejitve družbenih medijev, televizija pa oddaja izključno televizijski kanal Myawaddy TV, ki je v lasti vojske;
- K. ker se vojska političnih tekmecev in kritikov običajno znebi tako, da jih obtoži banalnih kaznivih dejanj; ker je bila Aung San Su Či aretirana in pozneje obtožena nezakonitega uvoza vsaj 10 voki-tokijev; ker je bil odstavljeni predsednik Vin Mjint 1. februarja 2021 pridržan, ker naj bi kršil izredne predpise zaradi koronavirusne krize, obtožujejo pa ga, da naj bi med lanskoletno volilno kampanjo pozdravil vozilo s svojimi podporniki; ker Aung San Su Či in Vin Mjintu v primeru obsodbe grozi do triletna zaporna kazen; ker bi jima lahko predkaznovanost onemogočila vrnitev na javni položaj;
- L. ker se je približno 100 skupin pridružilo gibanju državljanske nepokorščine, ki je poleg drugih sektorjev pozvalo tudi k stavki v zdravstvu;
- M. ker ima Mjanmar dolgo zgodovino demokratičnega boja in vojaškega zatiranja; ker se je vojska vse od neodvisnosti od Velike Britanije leta 1948, predvsem v dolgem obdobju med 1962 in 2015, trdno oklepala oblasti, omejevala vsakršen demokratični napredek, vključno z organizacijami civilne družbe, kratila človekove pravice in zapirala opozicijske aktiviste, med njimi dobitnico Nobelove nagrade za mir leta 1991 Aung San Su Či, ki je bila v letih 1989–2010 večinoma v hišnem priporu;
- N. ker je sedanja ustava začela veljati leta 2008 in ker so organizacije za človekove pravice pred volitvami v zvezi z njo izrazile zaskrbljenost, saj Tatmadavu zagotavlja 25 % sedežev v parlamentu, s čimer daje vojski dejansko pravico, da vloži ugovor na vse nadaljnje ustavne spremembe, za katere bi bilo potrebnih 75 % glasov; ker ustava zagotavlja tudi, da Tatmadav ohrani popoln nadzor nad varnostnimi silami, policijo ter ministrstvi za notranje zadeve, obrambo in mejne zadeve;
- O. ker se je začela država po vrsti protestov in notranjih spopadov kmalu po letu 2010 demokratično postopoma odpirati, s čimer so se povečale državljanske svoboščine in dosegel počasen demokratični napredek, opazen na splošnih volitvah leta 2015 in številnih nadomestnih volitvah, na katerih je večinoma zmagala opozicijska stranka NLD;
- P. ker je Mjanmar, ki ima od leta 2015 delno demokratično in civilno vlado, glede na negotove splošne razmere ostal v stanju nestabilnosti in napetosti, saj so imele prodemokratične sile in Tatmadav, čeprav so delile mnenje o nekaterih projektih gospodarskega razvoja in gospodarskih reformah, povsem različno vizijo o usmeritvi države v prihodnosti;

četrtek, 11. februar 2021

- Q. ker demokratičnemu odprtju Mjanmara, ki poteka od leta 2010 naprej, v veliki meri botruje potreba po gospodarskem razvoju, saj je bila država zaradi vojaške vladavine in obupnega stanja na področju človekovih pravic podvržena strogim mednarodnim sankcijam; ker so bile zaradi sicer neodločnih demokratičnih reform nekatere mednarodne sankcije sčasoma odpravljene, kar je omogočilo gospodarski razvoj in koristilo velikemu delu mjanmarskega prebivalstva; ker se z vojaškim udarom ponovno vzpostavlja država pred procesom demokratizacije, hkrati pa so ogroženi pogoji za odobritev preferencialov iz sheme „vse razen orožja“ in odpravo sankcij;
- R. ker so se kršitve človekovih pravic, zlasti v zvezi z muslimansko manjšino v Mjanmaru, še posebej Rohingejci, ki jim mjanmarska vlada ne priznava statusa etnične skupine v državi, nadaljevale tudi po demokratičnem odprtju in dosegle tragični vrhunec v grozodejstvih, ki so jih Združeni narodi označili kot etnično čiščenje, kar je privedlo do množičnega izseljevanja beguncev v sosednji Bangladeš; ker je rohinska manjšina kljub številnim pozivom mednarodne skupnosti v Mjanmaru tarča pregona še dandanes;
- S. ker je mjanmarska vlada povečini preslišala mednarodne pozive k prenehanju etničnega čiščenja nad Rohingejci; ker je Parlament zaradi tega septembra 2019 Aung San Su Či, takratno državno svetnico in ministrico za zunanje zadeve Mjanmara, izključil iz skupnosti nagrade Saharova, ker ni ukrepala zoper te dobro dokumentirane kršitve človekovih pravic; ker so bile odtlej proti vojski, vladajočemu generalu Min Aung Hlaingu ter drugim osebam izrečene mednarodne sankcije zaradi kršitve človekovih pravic;
- T. ker so v Mjanmaru številne etnične skupine, med njimi Rohinga, Karen, Arakan, Šan in Čin; ker je zaradi notranjih konfliktov v minulih desetletjih življenje izgubilo več tisoč ljudi; ker je bilo zaradi nedavnih spopadov v državi Kajin od decembra 2020 razseljenih 4 000 ljudi; ker naj bi vojska v zadnjih letih zagrešila hude kršitve človekovih pravic in grozodejstva, vključno s posilstvi in vojnimi zločini, kar je Mednarodno kazensko sodišče (MKS) spodbudilo k temu, da je začelo preiskavo, pri tem pa poseben poudarek namenilo položaju manjšine Rohinga; ker je neodvisna mednarodna misija za ugotavljanje dejstev o Mjanmaru pozvala k preiskavi in pregonu generala Min Aung Hlainga, ker naj bi na severu zvezne države Rakhine zagrešil genocid, v zveznih državah Rakhine, Kačin in Šan pa hudodelstva zoper človečnost in vojna hudodelstva;
- U. ker je Meddržavno sodišče v sklepu z dne 23. januarja 2020 v zadevi Gambija proti Mjanmaru, ki se nanaša na Konvencijo o genocidu in Rohingejce, izdalo odredbo začasne ukrepe; ker je mjanmarska vlada, katere obrambo pred Meddržavnim sodiščem je vodila Aung San Su Či, obtožbe o genocidu označila za zavajajoče in pomanjkljivo prikazovanje dejanskih razmer; ker je mjanmarska vlada v več predsedniških direktivah sprejela le nekaj ukrepov proti kršitvam človekovih pravic; ker mora spremeniti ali razveljaviti še ključne zakone, ki dopuščajo diskriminacijo Rohingejcev, med drugim tudi zakon o državljanstvu iz leta 1982;
- V. ker EU ves čas poziva, naj se tisti, ki so za ta kazniva dejanja odgovorni, privedejo pred sodišče, in ker je podprla resoluciji, sprejeti 27. septembra 2018 v Svetu za človekove pravice in 16. novembra 2018 v tretjem odboru generalne skupščine OZN; ker so najvišji vojaški predstavniki, ki so vodili napade na Rohingejce, še vedno na svojih položajih in so sodelovali pri državnem udaru; ker je Parlament že večkrat obsodil kršitve človekovih pravic ter sistematično in splošno napadanje Rohingejcev;
- W. ker Evropska unija od leta 2013 politično in finančno podpira proces demokratične tranzicije v Mjanmaru in si močno prizadeva za spodbujanje miru, človekovih pravic in razvoja v državi; ker je EU oktobra 2015 v vlogi mednarodne priče podpisala sporazum o premirju po vsej državi, kar odraža njeno ključno vlogo pri podpori mirovnemu procesu; ker je EU v obdobju 2014–2020 Mjanmaru namenila 688 milijonov EUR razvojne pomoči; ker za Mjanmar veljajo prednosti trgovinskih preferencialov v okviru sheme „vse razen orožja“, ki omogoča dostop do enotnega trga EU brez dajatev in kvot; ker se je proces tesnejšega sodelovanja v okviru te sheme začel že leta 2018, poudarek pa je predvsem na spoštovanju konvencij o človekovih pravicah in pravic delavcev;
- X. ker je Svet 23. aprila 2020 za eno leto (do 30. aprila 2021) podaljšal omejevalne ukrepe proti Mjanmaru, vključno z zamrznitvijo premoženja in prepovedjo potovanja za 14 visokih mjanmarskih vojaških in mejnih uslužbencev ter policijskih uradnikov, ki so odgovorni za kršitve človekovih pravic Rohingejcev, vaščanov iz etničnih manjšin in

četrtek, 11. februar 2021

- civilistov v zveznih državah Rakhine, Kačin in Šan; ker zoper generala Min Aung Hlainga in namestnika glavnega poveljnika Soe Vina niso bili uvedeni omejevalni ukrepi;
- Y. ker naj bi v zvezni državi Rakhine ostalo približno 600 000 Rohingejcev, ki so neprestano tarča diskriminacijskih ukrepov in ravnanja ter jim sistematično kršijo temeljne pravice, jih samovoljno aretirajo ali zapirajo v prenatrpana taborišča, jim ne dovolijo svobodnega gibanja in jim zelo omejujejo dostop do izobraževanja in zdravstvenega varstva;
- Z. ker je Mednarodni denarni sklad teden pred državnim udarom v Mjanmar nakazal 350 milijonov USD nujne pomoči zaradi pandemije koronavirusa;
- AA. ker se Tatmadav in njegovi generali soočajo s številnimi obtožbami o korupciji in so tesno vpleteni v mjanmarsko gospodarstvo, saj imajo v lasti močne konglomerate, nadzorujejo trgovino države z dragocenim žadom in lesom, upravljajo infrastrukturo, kot so пристanišča in jezovi, vodijo bančništvo, zavarovalništvo, bolnišnice, športne centre in medije; ker vojaški udar ogroža nadaljnje mednarodne naložbe, turizem in finance;
- AB. ker so številni mednarodni akterji, med njimi Združene države Amerike, Združeno kraljestvo, Japonska, Indija, Avstralija in Kanada, obsodili državni udar, ga kritizirali in izrazili zaskrbljenost; ker je predsednica združenja ASEAN podala izjavo, v kateri je pozvala k dialogu, spravi in vrnitvi v običajno stanje; ker sta indonezijski predsednik Joko Widodo in malezijski predsednik vlade Muhyiddin Yassin 5. februarja 2021 zahtevala, da se na to temo skliče posebno zasedanje združenja ASEAN;
- AC. ker je generalni sekretar OZN Guterres državni udar označil kot „povsem nesprejemljivega“; ker je varnostni svet OZN podal izjavo za javnost, v kateri je izrazil globoko zaskrbljenost zaradi vojaškega prevzema oblasti v Mjanmaru ter pozval k takojšnji izpustitvi izvoljene voditeljice Aung San Su Či in predsednika Vin Mjinta; ker sta Kitajska in Rusija preprečili, da bi varnostni svet OZN sprejel ostrejšo besedilo; ker je posebni poročevalec OZN za Mjanmar Tom Andrews 7. februarja 2021 objavil izjavo, v kateri je Svet OZN za človekove pravice pozval, naj skupaj z drugimi deležniki nemudoma skliče posebno sejo;
- AD. ker je predobravnavni senat III Mednarodnega kazenskega sodišča 14. novembra 2019 odobril preiskavo kaznivega dejanja deportacije Rohingejcev iz Mjanmara v Bangladeš; ker glede na najnovejše poročilo neodvisne mednarodne misije za ugotavljanje dejstev o Mjanmaru z dne 16. septembra 2019 mjanmarska vlada s svojimi ukrepi še vedno obsežno in sistematično napada Rohingejce v zvezni državi Rakhine, kar pomeni preganjanje in druga hudodelstva zoper človečnost;
- izreka sočutje in podporo mjanmarskemu ljudstvu pri mirnem in legitimnem boju za demokracijo, svobodo in človekove pravice;
 - odločno obsoja vojaški prevzem oblasti, ki ga je 1. februarja 2021 izvedel Tatmadav pod vodstvom generala Mina Aunga Hlainga, kot državni udar, in poziva Tatmadav, naj, da ne bi ogrozili celotnega demokratičnega napredka, doseženega v preteklih letih, v celoti spoštuje izid demokratičnih volitev novembra 2020, nemudoma vzpostavi civilno vlado, prekliče izredne razmere in vsem izvoljenim poslancem omogoči, da začnejo izvajati svoj mandat, da bi znova vzpostavili ustavni red in demokratična pravila; poziva EU in njene države članice ter mednarodno skupnost, naj ne priznajo mjanmarskega vojaškega vodstva, vključno z generalom Min Aung Hlaingom, generalom Soe Vinom in vršilcem dolžnosti predsednika Mjint Svejem, ter naj ustrezno ukrepajo;
 - poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi predsednika Vin Mjinta, državne svetnice Aung San Su Či in vseh drugih, ki so bili nezakonito aretirani pod pretvezo lažnih volitev ali goljufivih rezultatov oziroma drugih banalnih, neutemeljenih obtožb; opominja Tatmadav, da tovrstne obtožbe dodatno zmanjšujejo njegovo verodostojnost znotraj države in na mednarodnem prizorišču; poudarja, da mora mjanmarska vojska pojasniti, na kateri pravni podlagi so bile aretirane osebe pridržane, prav tako pa zagotoviti, da bodo njihove pravice v celoti spoštovane, vključno z zaščito pred slabim ravnanjem, pa tudi dostopom do odvetnikov po lastni izbiri in obiskom družinskih članov;

četrtek, 11. februar 2021

4. obsoja, da je Tatmadav po državnem udaru zatrl neodvisne aktiviste, medije in organizacije civilne družbe; poziva k takojšnji izpustitvi vseh aktivistov civilne družbe, menihov in novinarjev, ki so bili aretirani zgolj zaradi izražanja nestrinjanja, in vztraja, da se jim ne sme kršiti pravica do mirnega protesta proti temu nezakonitemu državnemu udaru in da se proti civilistom ne sme izvajati povračilnih ukrepov;
5. pozdravlja, da so bile 8. novembra 2020 v Mjanmaru organizirane druge demokratične volitve, in poziva vse zadevne strani, naj dosledno spoštujejo voljo prebivalstva Mjanmara; poziva vse strani, naj nadaljujejo demokratično tranzicijo v Mjanmaru; vztraja, da je treba nemudoma sklicati oba domova zvezne skupščine, da bo lahko potekala njuna ustanovna seja ter da bo na popolnoma pregleden in demokratičen način imenovano najvišje vodstvo države, vključno s predsednikom, podpredsednikoma in novo civilno vlado; ponovno opozarja na ponudbo podpredsednika/visokega predstavnika, da je Evropska unija pripravljena podpreti dialog z vsemi ključnimi deležniki, ki želijo stanje razrešiti v dobri veri in v državi znova vzpostaviti ustavni red;
6. poziva Tatmadav, naj spoštuje splošni volilni izid z dne 8. novembra 2020, nemudoma prekliče izredne razmere in oblast preda izvoljeni civilni oblasti; opozarja, da je treba vse obtožbe o nepravilnostih pri volitvah podpreti z dokazi in preiskati po ustrezni demokratični poti, pri čemer je treba v celoti spoštovati odločitve legitimne oblasti; meni, da je aktualna zvezna volilna komisija, ki jo je Tatmadav imenoval 3. februarja 2021, nelegitimna in ne more potrditi preteklih ali prihodnjih volilnih izidov; vztraja, da je treba brez odlašanja ponovno vzpostaviti prejšnjo zvezno volilno komisijo;
7. poziva vojsko in legitimno izvoljeno vlado Mjanmara pod vodstvom predsednika Vin Mjinta, naj začneta svoboden in pošten postopek za snovanje in uveljavitev nove ustave, pri katerem bo sodelovalo mjanmarsko ljudstvo, da bi vzpostavili resnično demokracijo in državo, ki bo delovala za dobrobit in blaginjo vsega mjanmarskega prebivalstva, zlasti pa bo zagotavljala priznanje in zastopanost vseh etničnih skupin v Mjanmaru, tudi Rohingejcev, ter bo zagotavljala varnost, svobodo, sožitje in mir za vse;
8. ostro kritizira kratenje državljskih in človekovih pravic ter omejevanje svobode izražanja in zbiranja, v zvezi s tem pa odločno obsoja omejevanje svobode medijev z odklopom interneta ter omejevanjem in blokiranjem dostopa do družbenih medijev, kot sta Facebook in Twitter;
9. poudarja, da poleg sedanje pandemije COVID-19 odklop telekomunikacij še dodatno ogroža prebivalstvo, prav tako pa tudi notranji konflikti, v katere so vpletene oborožene skupine in ki v več delih države ogrožajo civiliste; zato poudarja, da je treba nemudoma znova priklopiti vse telefonske in internetne storitve;
10. opominja na izjavo podpredsednika/visokega predstavnika, da Evropska unija pričakuje, da ne bo v nobenem trenutku ogrožena varnost državljanov Mjanmara in držav članic ter da bo EU preučila vse možnosti, ki jih ima na voljo, da bi poskrbela za zmago demokracije;
11. izreka spoštovanje državljanom Mjanmara, ki že več desetletij prestajajo vojaško vladavino in si, čeprav uživajo le omejene demokratične svoboščine, prizadevajo za demokratično državo, prav tako pa jim čestita za prepričljivo, približno 70-odstotno udeležbo na volitvah 2020, ki jasno izraža težnjo državljanov, da bi sodelovali pri demokratičnem vodenju svoje države;
12. znova izraža odločno podporo zagovornikom civilne družbe in demokracije v Mjanmaru ter poziva EU in njene institucije, naj si še naprej prizadevajo za napredek v civilni družbi, pa čeprav ta prizadevanja trenutno – morda tudi za daljši čas – omejuje sedanja vojaška vlada;
13. znova izraža svoje temeljno prepričanje, da so demokracija, pravna država in spoštovanje človekovih pravic temeljnega pomena za trajnostno in resnično vključujočo gospodarsko rast in blaginjo;
14. znova poudarja, da je Aung San Su Či, kljub temu da ni ustrezno obsodila kršitev človekovih pravic manjšin v Mjanmaru, za prebivalce države še vedno simbol, ko gre za demokratične težnje in ambicije za pravičnejšo in bolj demokratično prihodnost;
15. izraža zaskrbljenost zaradi vse več prirejenih in manipuliranih informacij, ki jih daje v državi v obtok Tatmadav, in meni, da je vse večja prisotnost lažnih novic v Mjanmaru vse bolj skrb vzbujajoča;

četrtek, 11. februar 2021

16. opominja državo, da mora izpolnjevati svoje obveznosti in zaveze glede demokratičnih načel in temeljnih človekovih pravic, ki so bistven element sheme „vse razen orožja“; poziva Evropsko komisijo, naj hitro začne preiskavo na podlagi člena 19(1)(a) uredbe o splošnem sistemu preferencialov, da bi začasno ukinili trgovinske preferencialne, ki jih v posebnih sektorjih uživa Mjanmar, zlasti podjetja v lasti pripadnikov vojske, Evropski parlament pa naj o tem redno obvešča; poziva EU in njene države članice, naj povečajo pritisk na Tatmadav in sprejmejo vse ukrepe, ki so jim na voljo, da bi zagotovile vrnitev izvoljenih predstavnikov na oblast; poziva Komisijo, naj pripravi postopne sankcije, da bi se ustrezno odzvala na obstoječe in morebitne nadaljnje kršitve, pri tem pa naj ne izključi morebitnih drugih ukrepov, na primer sankcij proti odgovornim za državni udar, in naj hkrati upošteva pozitivne učinke predhodno odobrenih trgovinskih preferencialov na civilno družbo in civilno gospodarstvo;

17. poziva Komisijo, naj za podjetja s sedežem v EU izda nujna navodila ter jih posvari pred tveganji v zvezi s človekovimi pravicami, izgubo ugleda in pravnimi tveganji, ki jih prinaša poslovanje z mjanmarsko vojsko; odločno poziva podjetja s sedežem v EU, naj zagotovijo potrebno skrbnost na področju človekovih pravic ter poskrbijo, da nimajo vezi z mjanmarskimi varnostnimi silami, posameznimi pripadniki ali subjekti, ki so v njihovi lasti ali pod njihovim nadzorom, ter da neposredno ali posredno ne prispevajo k vojaškemu zatiranju demokracije in človekovih pravic; poziva podjetja s sedežem v EU, tudi matične holdinge in hčerinske družbe, naj nemudoma ponovno ocenijo svoje poslovne vezi z Mjanmarom ter prekinejo vse odnose s podjetji, povezanimi z vojsko; opozarja, da se pripravlja zakonodaja o primerni skrbnosti podjetij, v skladu s katero bodo podjetja iz EU in podjetja, ki delujejo na enotnem trgu, dolžna zagotavljati potrebno skrbnost na področju človekovih pravic, hkrati pa bo s to zakonodajo zagotovljeno, da bodo podjetja, ki prispevajo h kršitvam človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava v Mjanmaru ali so povezana z njimi, odgovarjala za svoja dejanja v skladu z nacionalnim pravom;

18. poziva institucije EU in druge mednarodne finančne organizacije, naj pozorno spremljajo finančne dejavnosti Tatmadava in njegovih članov ter preučijo, katere ukrepe bi bilo mogoče sprejeti, če se razmere v Mjanmaru ne bi izboljšale oziroma bi se še zaostrile;

19. poziva Unijo in države članice, naj spodbujajo mednarodno usklajevanje, da bi preprečili nezakonit izvoz nedovoljenega blaga iz Mjanmara, kar bi ekonomsko koristilo zlasti vojski, ter da bi ustavili proizvodnjo nezakonitega blaga, zlasti izkoriščanje naravnih virov, kot je nezakonito posekan les;

20. poziva Svet, naj pregleda embargo EU na orožje za Mjanmar ter ga po možnosti spremeni, da bo vključeval tudi opremo za nadzor in izdelke z dvojno rabo, ki bi jih lahko vojska uporabila pri zatiranju pravic in nasprotovanja;

21. poziva EU, naj nadaljuje s programi, s katerimi pomaga državljanom te države, in jim glede na sedanjo krizo po potrebi še bolj pomaga, med drugim s pobudami za humanitarno pomoč in podporo demokraciji; pozdravlja, da so se Avstrija, Finska, Francija, Nemčija, Nizozemska in Poljska 1. julija 2020 odločile, da bodo Mjanmaru zamrznile odplačevanje dolga v višini 98 milijonov USD, da bi mu tako pomagale pri spoprijemanju s hudimi posledicami pandemije COVID-19; poziva države članice, naj zagotovijo, da razvojna pomoč ne bo speljana prek kanalov mjanmarske vlade, ki so zdaj v rokah Tatmadava;

22. meni, da bi lahko združenje ASEAN, tako kot leta 2008 po opustošenju ciklona Nargis, po potrebi delovalo kot kanal za pomoč mednarodne skupnosti Mjanmaru; spodbuja združenje ASEAN, naj prevzame dejavno posredniško vlogo v sedanji krizi v Mjanmaru; meni, da so lahko misije za opazovanje volitev učinkovit način, kako lahko združenje ASEAN podpre utrjevanje demokracije v svojih državah članicah, saj volilnemu procesu dajejo dodatno legitimnost;

23. poziva podpredsednika/visokega predstavnika, naj se poveže s podobno mislečimi partnerji, kot so Združene države Amerike, Združeno kraljestvo, Japonska, Indija, Avstralija, Kanada in predvsem članice združenja ASEAN, ter v tesnem sodelovanju z njimi oblikuje stališča in pobude, da bi si prizadevali v Mjanmaru čim prej znova vzpostaviti civilno vlado;

24. poziva, naj se mednarodnim opazovalcem humanitarnih razmer, vključno s posebnim predstavnikom EU za človekove pravice, posebnim poročevalcem OZN za stanje glede človekovih pravic v Mjanmaru in posebnimi postopki Sveta za človekove pravice, omogoči takojšen in neoviran dostop do celotnega ozemlja Mjanmara; pozdravlja tesno sodelovanje med EU in OZN ter drugimi mednarodnimi organizacijami v zvezi z Mjanmarom;

četrtek, 11. februar 2021

25. pozdravlja izjavo varnostnega sveta OZN, v kateri poziva, naj se vsi pridržani takoj izpustijo; poziva varnostni svet OZN, naj čim prej sprejme resolucijo, s katero bo obsodil državni udar, ki ga je izvedel Tatmadav, ter naloži jasne, zavezujoče in izvršljive ukrepe, če bo Tatmadav še naprej kršil demokratične procese;
26. poziva EU in njene države članice, naj se zavzemajo za to, da se na naslednjem zasedanju Sveta OZN za človekove pravice sprejme resolucija o Mjanmaru;
27. nadalje poziva Kitajsko in Rusijo, naj dejavno sodelujeta v mednarodni diplomaciji in izpolnita odgovornost, ki jo imata kot stalni članici varnostnega sveta OZN, ter pričakuje, da bosta prevzeli konstruktivno vlogo pri spremljanju razmer v Mjanmaru;
28. čestita generalnemu sekretarju OZN Antóniu Guterresu za odločne besede o dejanjih mjanmarske vojske in pozdravlja izjavo predsednika združenja ASEAN o razvoju dogodkov v Republiki zveze Mjanmar, v kateri je bilo poudarjeno, kako pomembno je spoštovati načela demokracije, pravne države in dobrega upravljanja ter spoštovati in varovati človekove pravice in temeljne svoboščine;
29. opozarja na večletno naravo Mjanmara in poziva Tatmadav, naj v celoti spoštuje neodtujljive pravice vseh etničnih skupin, pri tem pa poudarja, da bo Evropska unija še naprej pozorno spremljala ukrepe vojaškega vodstva v zvezi z manjšinami, zlasti Rohingejci, ki so v preteklosti že trpeli zaradi okrutnih dejanj; v zvezi s tem izreka zahvalo in izraža spoštovanje bangladeški vladi in prebivalcem, ki so sprejeli in še naprej gostijo približno milijon rohinskih beguncev iz Mjanmara; odločno poudarja, da je Mjanmar navezadnje odgovoren za te begunce, zato mora zagotoviti njihovo varno, humano in urejeno vrnitev in ponovno vključitev v državo; poziva, naj se omogoči poln in neoviran dostop humanitarne pomoči do Mjanmara;
30. ponovno ostro obsoja vse pretekle in sedanje kršitve človekovih pravic ter sistematične in vsesplošne napade, vključno z uboji, nadlegovanjem, posilstvi in uničenjem lastnine, ki jih oborožene sile izvajajo nad ljudstvom Rohinga in ki jih lahko po podatkih neodvisne mednarodne misije za ugotavljanje dejstev o Mjanmaru in urada visoke komisarke OZN za človekove pravice enačimo z genocidom, vojnimi hudodelstvi in hudodelstvi zoper človečnost; poudarja, da Tatmadav že ves čas ne spoštuje mednarodnega prava o človekovih pravicah in mednarodnega humanitarnega prava;
31. pozdravlja, da je Svet EU za zunanje zadeve leta 2018 zoper vojaško osebje in uradnike Tatmadava, mejno stražo in policiste, odgovorne za hude kršitve človekovih pravic rohinskega prebivalstva, ponovno uvedel sankcije in jih razširil, ter pričakuje, da bodo te osebe v okviru sistema sankcij stalno preverjali;
32. ponavlja, da podpira odločitev glavnega tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča, da začne predhodno preiskavo hudodelstev zoper ljudstvo Rohinga, in vse druge primerne pobude, ki bodo pripomogle k temu, da bodo odgovorni za grozodejstva, vključno z generalom Min Aung Hlaingom in generalom Soe Venom, za svoja dejanja odgovarjali;
33. poziva Svet, naj spremeni mandat sedanjega sistema omejevalnih ukrepov in vključi kršitve demokracije ter naj usmerjene sankcije razširi na celotno mjanmarsko vojaško vodstvo, vključno z vsemi, ki so sodelovali pri državnem udaru, in pravnimi subjekti, ki so v njihovi neposredni lasti;
34. toplo pozdravlja vodilno vlogo EU pri vzpostavitvi neodvisnega preiskovalnega mehanizma OZN za Mjanmar, da bi zbrali, združili, zavarovali in analizirali dokaze o najhujših mednarodnih kaznivih dejanjih in kršitvah, storjenih v Mjanmaru od leta 2011; poziva Mjanmar, naj se vključi v mednarodna prizadevanja za odgovornost ter naj neodvisnemu preiskovalnemu mehanizmu za Mjanmar končno odobri popoln dostop do države; poziva EU, njene države članice in mednarodno skupnost, naj zagotovijo, da bo imel neodvisni preiskovalni mehanizem OZN za Mjanmar potrebno finančno in drugo podporo za izvrševanje svojega mandata;
35. poziva podpredsednika/visokega predstavnika in države članice, naj pozorno spremljajo razmere v Mjanmaru, podpredsednik/visoki predstavnik pa naj redno poroča Odboru Parlamenta za zunanje zadeve, da bi vzpostavili ustrezen parlamentarni dialog o teh pomembnih in zaskrbljujočih razmerah;
36. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje legitimnemu predsedniku in legitimni vladi Mjanmara, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Komisiji, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, vladam in parlamentom držav članic EU, vladam in parlamentom Združenih držav Amerike, Združenega kraljestva, Japonske, Indije, Avstralije, Kanade in držav članica združenja ASEAN, generalnemu sekretarju združenja ASEAN, medvladni komisiji ASEAN za človekove pravice, posebnemu poročevalcu OZN za stanje glede človekovih pravic v Mjanmaru, visokemu komisarju OZN za begunce in Svetu OZN za človekove pravice, mjanmarskemu parlamentu (pjidaungsu hlutav) ter predsedniku, državni svetnici in vojski Mjanmara.

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0055

Ruanda, primer Paula Rusesabagina**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o Ruandi, primer Paula Rusesabagina (2021/2543(RSP))**

(2021/C 465/14)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Ruandi,
 - ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic,
 - ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev,
 - ob upoštevanju načel in smernic za pravico do poštenega sojenja in pravne pomoči v Afriki,
 - ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugemu nečloveškemu ter ponižujočemu ravnanju in kaznovanju,
 - ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, ki ga je Ruanda ratificirala leta 1975,
 - ob upoštevanju Standardnih minimalnih pravil OZN za ravnanje z zaporniki (pravila Nelsona Mandele), kot so bila revidirana leta 2015,
 - ob upoštevanju deklaracije iz Kampale o razmerah v afriških zaporih,
 - ob upoštevanju pisem Urada visoke komisarke OZN za človekove pravice z dne 30. septembra 2020 vladama Ruande in Združenih arabskih emiratov o mandatih posebnega poročevalca za mučenje in drugo okrutno, nečloveško ali ponižujoče ravnanje ali kaznovanje, delovne skupine o samovoljnem pridržanju, delovne skupine o prisilnih ali neprostovoljnih izginotjih ter posebne poročevalke za spodbujanje in varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu,
 - ob upoštevanju Sporazuma iz Cotonouja,
 - ob upoštevanju izida rednega splošnega pregleda razmer v Ruandi dne 25. januarja 2021 v Svetu OZN za človekove pravice v Ženevi,
 - ob upoštevanju akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024,
 - ob upoštevanju Dunajske konvencije o konzularnih odnosih iz leta 1963,
 - ob upoštevanju izjave organizacije Human Rights Watch z dne 10. septembra 2020 z naslovom Ruanda: Rusesabagina je prisilno izginil,
 - ob upoštevanju izjave organizacije Human Rights Watch z dne 1. februarja 2021 z naslovom OZN: države opozarjajo na kršenje pravic v Ruandi,
 - ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker stroga medijska zakonodaja v Ruandi, ki je bila sprejeta po genocidu leta 1994, pod vladavino predsednika Paula Kagameja še naprej negativno vpliva na svobodo izražanja; ker je vlada aretirala, pridržala in kazensko preganjala kritike in nasprotnike vlade v politično motiviranih sojenjih v Ruandi ter večkrat grozila tudi drugim zunaj države, pri čemer so bili nekateri napadeni in celo ubiti;

četrtek, 11. februar 2021

- B. ker je globalni rezultat svobode Ruande 22/100 ⁽¹⁾ in državo uvršča med „nesvobodne“; ker je mednarodna represija, ki jo izvaja Ruanda, izjemno široka, kar zadeva taktiko, tarče in geografski doseg, ter vključuje digitalne grožnje, napade z vohunsko programsko opremo, ustrahovanje in nadlegovanje sorodnikov, nadzor mobilnosti, izročitve in umore; ker je vlada od leta 2014 fizično napadla Ruandce v vsaj sedmih državah;
- C. ker je genocid nad pripadniki ljudstva Tutsi v Ruandi, v katerem je bilo med 800 000 in milijon žrtev, ki so bile samo zaradi svoje pripadnosti ljudstvu ubite na najgrozljivejše načine, in ki ga je spremljal pokol Hutujcev, ki so nasprotovali iztrebljanju, še vedno težko breme za državo in vso regijo;
- D. ker ruandski genocid in državljanska vojna iz leta 1994 še vedno negativno vplivata na stabilnost v vsej regiji;
- E. ker je bil zagovornik človekovih pravic, belgijski državljani in rezident ZDA Paul Rusesabagina, odločen kritik predsednika Paula Kagameja in vlade Ruandske domoljubne fronte, 31. avgusta 2020 v Kigaliju aretiran na podlagi 13 obtožb, ki so vključevale financiranje terorizma, oboroženi rop, ugrabitev, požig, poskus umora ter telesno poškodbo in napad; ker so bile štiri od teh obtožb zavržene, preostale pa se nanašajo na dogodke junija 2018 v okrožju Nyaruguru in decembra 2018 v okrožju Nyamagabe;
- F. ker je bil Paul Rusesabagina med genocidom leta 1994 direktor hotela Des Mille Collines v Kigaliju, kjer je nudil zatočišče in zaščito 1268 Tutsijem in zmernim Hutujem, ki so bežali pred pobijanjem; ker je Paul Rusesabagina mednarodno priznan aktivist za človekove pravice, po njegovi zgodbi pa je bil posnet film Hotel Rwanda; ker je za svoje hvalevredno ravnanje leta 2005 prejel predsedniško medaljo svobode;
- G. ker je Paul Rusesabagina leta 2006 ustanovil politično stranko Demokratična stranka Ruande (PDR-Ihumure) in trenutno predseduje Ruandskemu gibanju za demokratične spremembe (MRCD), ki je koalicija, v kateri sodeluje PDR-Ihumure; ker je Narodnoosvobodilna fronta (FLN), ki je oboroženo krilo stranke PDR-Ihumure, prevzela odgovornost za vrsto oboroženih napadov v letu 2018;
- H. ker je bil Paul Rusesabagina 27. avgusta 2020 v neznanih okoliščinah prisilno premeščen iz Dubaja v Kigali in se je ponovno pojavil šele 31. avgusta 2020 na sedežu ruandskega preiskovalnega urada; ker je ruandsko sodišče poročalo, da je bil Paul Rusesabagina aretiran na kigalijskem mednarodnem letališču, kar je v nasprotju s poprejšnjimi navedbami policije, po katerih je bil aretiran „s pomočjo mednarodnega sodelovanja“; ker oblasti Združenih arabskih emiratov zanikajo kakršno koli vpletenost v njegovo premestitev in kasnejšo aretacijo; ker bi bilo treba zakonito pridržanje in premestitev osumljenca iz ene države v drugo zaradi kazenskega postopka izvesti v skladu s postopkom izročitve, ki bi ga nadzorovalo neodvisno sodišče;
- I. ker je bil Paul Rusesabagini zavržen dostop do zagovornika po lastni izbiri; ker se mednarodnim odvetnikom, ki jih je Paul Rusesabagina najel za svojo obrambo, še vedno odrekajo potrebna dovoljenja, da bi ga zastopali;
- J. ker je direktor zapora Mageragere 23. decembra 2020 zasegel obtožnico zoper Paula Rusesabagina, spis sodne zadeve in druge dokumente, potrebne za pripravo njegove obrambe; ker je bil direktor zapora 8. februarja 2021 aretiran; ker je bilo sojenje Paulu Rusesabagini in 19 drugim posameznikom, obtoženim povezav s terorističnimi organizacijami, preloženo na 17. februar 2021; ker je uradni razlog za odložitev ta, da se ruandska vlada zaradi omejitev zaradi COVID-19 ne more sestati s svojim pravnim svetovalcem;
- K. ker je Rusesabaginova družina izjemno zaskrbljena glede njegovega zdravstvenega stanja, saj je preživel raka in je srčni bolnik, za kar jemlje predpisana zdravila; ker zdravila, ki mu jih je njegova družina poslala z diplomatsko pošto belgijskega veleposlaništva v Ruandi, domnevno nikoli niso prišla do njega; ker prejema zdravila, ki jih je predpisal ruandski zdravnik, in ne ve, kaj zares vsebujejo;

⁽¹⁾ Kot navaja organizacija Freedom House v poročilu Freedom in the World 2020 (Svoboda v svetu 2020).

četrtek, 11. februar 2021

1. obsoja prisilno izginotje, nezakonito izročitev in pridržanje Paula Rusesabagina brez možnosti stikov;
2. poudarja, da so s prisilnim izginotjem Paula Rusesabagina od 27. do 31. avgusta 2020 kršene obveznosti Ruande na podlagi Mednarodnega pakta o političnih in državljskih pravicah (člena 6 in 9), Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (člena 2 in 16) ter Splošne deklaracije o človekovih pravicah (člen 9);
3. opozarja, da bi bilo treba vsako izročitev osumljenca v drugo državo opraviti v skladu s postopkom izročitve, ki bi bil pod neodvisnim nadzorom, da se zagotovi zakonitost zahteve za izročitev in celovito spoštovanje pravice osumljenca do poštenega sojenja v državi, ki zahteva njegovo izročitev;
4. obsoja, da ruandski organi omejujejo temeljne pravice in svoboščine ter samovoljno uporabljajo pripor pred sojenjem za zatiranje oporečnikov, Paulu Rusesabagini pa ne zagotavljajo minimalnih jamstev za pošteno sojenje niti mu ne omogočajo rednih stikov z družino;
5. poziva ruandske oblasti, naj predložijo popolno in podprto poročilo o tem, kako je bil Paul Rusesabagina prijet in premeščen v Kigali; poziva, naj se izvede mednarodna, neodvisna, pregledna in verodostojna preiskava njegove premestitve in aretacije;
6. izraža globoko zaskrbljenost glede kršenja pravic Paula Rusesabagina; poziva ruandske oblasti, naj zagotovijo pošteno in javno zaslišanje Paula Rusesabagina pred pristojnim, neodvisnim in nepristranskim sodiščem, ki bo upoštevalo mednarodne standarde na področju človekovih pravic; opominja ruandsko vlado, da je dolžna zagotavljati temeljne pravice, vključno z dostopom do sodnega varstva in pravico do poštenega sojenja, kot so opredeljene v Afriški listini in drugih mednarodnih ter regionalnih instrumentih o človekovih pravicah, vključno s Sporazumom iz Cotonouja, zlasti njegovih členov 8 in 96; poziva ruandsko pravosodje, naj Paulu Rusesabagini omogoči hiter in pravičen pritožbeni postopek, ki bo spoštoval standarde ruandskega in mednarodnega prava;
7. poziva, naj se Paulu Rusesabagini odobrijo zaupno posvetovanje s pravnim svetovalcem, ki ga sam izbere, ter redni in varni stiki z družino; opozarja ruandske oblasti, da ima obtoženec pravico do dostopa do obtožnice, spisa o zadevi in drugih dokumentov v celoti, da bo lahko izpodbijal zakonitost svoje aretacije; opozarja na pravno načelo domneve o nedolžnosti;
8. izraža globoko zaskrbljenost glede zdravstvenega stanja Paula Rusesabagina, zlasti ker lahko izpostavljenost COVID-19 močno ogrozi njegovo življenje; poziva ruandsko vlado, naj v vseh okoliščinah zagotovi telesno nedotakljivost in duševno dobro počutje Paula Rusesabagina in mu omogoči jemanje njegovih običajnih zdravil; poziva ruandsko vlado, naj dovoli, da bo njegovo zdravstveno stanje spremljal zdravnik v Belgiji, kot je 4. februarja 2021 zahteval belgijski minister za zunanje zadeve; poziva ruandsko vlado, naj poleg tega zagotovi, da bodo vsi zaporniki deležni ustreznega zdravstvenega varstva;
9. obsoja politično motivirana sojenja, sodno preganjanje političnih nasprotnikov in poseganje v izide sojenj; poziva ruandske oblasti, naj zagotovijo ločitev upravne, zakonodajne in sodne oblasti, zlasti neodvisnost sodstva; poziva Ruando, naj sprost svoje politično življenje in izboljša stanje na področju človekovih pravic; pričakuje, da bo država začela izvajati priporočila iz splošnega rednega pregleda Sveta za človekove pravice v Ženevi z dne 25. januarja 2021;
10. poziva ruandsko vlado, naj spoštuje in v celoti podpre pravico do protestiranja, pravico do svobode izražanja in pravico do zbiranja ter naj teh pravic ne poskuša omejiti;
11. poziva ruandsko vlado, naj ratificira Mednarodno konvencijo o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem in Rimski statut, da bi postala država članica Mednarodnega kazenskega sodišča; poziva Ruando, naj ponovno dovoli obiske pododbora OZN za preprečevanje mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja; poziva ruandske oblasti, naj takoj začnejo revizijo svoje deklaracije, ki posameznikom in nevladnim organizacijam dovoljuje, da se pritožijo pred Afriškim sodiščem za človekove pravice in pravice ljudstev, ter naj obnovijo in ponovno uveljavijo to deklaracijo;
12. poziva Evropsko unijo, naj nemudoma ukrepa in zagotovi preiskavo zakonitosti aretacije in sojenja Paula Rusesabagina ter spoštovanje njegovih pravic kot državljana EU v vseh fazah tega procesa; poziva delegacijo EU v Ruandi in diplomatska predstavništva držav članic, zlasti belgijsko veleposlaništvo v Ruandi, naj spremljajo sojenje Paula Rusesabagina, ga obiščejo v zaporu in v pogovorih z ruandskimi oblastmi opozorijo na njegov primer;

četrtek, 11. februar 2021

13. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, Komisijo in posebnega predstavnika EU za človekove pravice, naj okrepijo dialog o človekovih pravicah na najvišji ravni z Ruando ter tako zagotovijo, da bo država spoštovala svoje dvostranske in mednarodne zaveze; poudarja, da bi bilo treba v okviru mednarodnih razvojnih prizadevanj v Ruandi veliko več pozornosti nameniti človekovim pravicam, pravni državi ter preglednemu in odzivnemu upravljanju;

14. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, državam članicam EU, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, visoki komisarki OZN za človekove pravice, generalnemu sekretarju OZN, institucijam Afriške unije, Vzhodnoafriški skupnosti, skupni parlamentarni skupščini AKP-EU, Vseafriškemu parlamentu, zagovornikom Paula Rusesabagina ter predsedniku in parlamentu Ruande.

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0056

Stanje človekovih pravic v Kazahstanu

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o stanju človekovih pravic v Kazahstanu (2021/2544(RSP))

(2021/C 465/15)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2019 o stanju človekovih pravic v Kazahstanu ⁽¹⁾ in svojih prejšnjih resolucij o Kazahstanu, vključno z resolucijami z dne 18. aprila 2013 ⁽²⁾ in 15. marca 2012 ⁽³⁾ ter 17. septembra 2009 ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju okrepljenega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani in Republiko Kazahstan na drugi, ki je bil podpisan 21. decembra 2015 v Astani in je začel v celoti veljati 1. marca 2020, potem ko so ga ratificirale vse države članice,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 17. junija 2019 o novi strategiji EU za Srednjo Azijo,
 - ob upoštevanju poročila za Kazahstan v okviru letnega poročila EU o človekovih pravicah in demokraciji v svetu za leto 2019,
 - ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic, Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah in Konvencije OZN proti mučenju,
 - ob upoštevanju 17. seje Sveta za sodelovanje med EU in Kazahstanom 20. januarja 2020, 12. seje v okviru dialoga o človekovih pravicah med EU in Kazahstanom 26. in 27. novembra 2020 ter 18. seje Odbora za sodelovanje med EU in Kazahstanom 25. septembra 2020,
 - ob upoštevanju splošnega rednega pregleda za Kazahstan, ki ga je Svet za človekove pravice OZN sprejel 12. marca 2020,
 - ob upoštevanju Drugega izbirnega protokola k Mednarodnemu paktu o državljanskih in političnih pravicah,
 - ob upoštevanju izjav uradnega govornika Evropske službe za zunanje delovanje z dne 1. februarja 2021 o vse večjem pritisku na nevladne organizacije za človekove pravice v Kazahstanu, z dne 11. januarja 2021 o parlamentarnih volitvah v Kazahstanu in z dne 7. januarja 2021 o ukrepih za odpravo smrtne kazni,
 - ob upoštevanju poročila Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) o njenih predhodnih ugotovitvah in sklepih v zvezi z volitvami v Kazahstanu, ki so potekale 10. januarja 2021,
 - ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker je v zadnjih tednih opaziti zaskrbljujoče poslabšanje splošnih razmer na področju človekovih pravic in zatiranje organizacij civilne družbe v Kazahstanu s strogimi omejitvami pravic do svobode izražanja ter mirnega zbiranja in združevanja; ker so organizacije civilne družbe in organizacije za človekove pravice, ki delujejo v Kazahstanu, pod vse večjim pritiskom in jih državni organi vse pogosteje kaznujejo, kar ovira prizadevanja za reformo in omejuje pomembno delo civilne družbe;
- B. ker sta 21. decembra 2015 Evropska unija in Kazahstan podpisala okrepljeni sporazum o partnerstvu in sodelovanju, ki naj bi zagotovil širok okvir za okrepljen politični dialog in sodelovanje na področju pravosodja in notranjih zadev ter na mnogih drugih področjih; ker so v sporazumu močno poudarjeni demokracija, pravna država, človekove pravice,

⁽¹⁾ UL C 23, 21.1.2021, str. 83.

⁽²⁾ UL C 45, 5.2.2016, str. 85.

⁽³⁾ UL C 251 E, 31.8.2013, str. 93.

⁽⁴⁾ UL C 224 E, 19.8.2010, str. 30.

četrtek, 11. februar 2021

temeljne svoboščine, trajnostni razvoj in sodelovanje s civilno družbo; ker je okrepljeni sporazum o partnerstvu in sodelovanju začel v celoti veljati 1. marca 2020, potem ko so ga ratificirale vse države članice;

- C. ker nova strategija EU za Srednjo Azijo daje velik poudarek na njuno sodelovanje pri varstvu in spodbujanju pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vključno s svobodo združevanja in izražanja, ter oblikovanja ugodnega okolja za civilno družbo in zagovornike človekovih pravic; ker Evropska unija Kazahstanu zagotavlja precejšnjo pomoč zaradi COVID-19, nazadnje s finančno podporo za pošiljko več kot osem ton medicinske opreme Svetovne zdravstvene organizacije 29. januarja 2021;
- D. ker je Evropska služba za zunanje delovanje parlamentarne volitve v Kazahstanu, ki so potekale 10. januarja 2021, označila za izgubljeno priložnost, da bi se prikazalo učinkovito izvajanje političnih reform in procesa modernizacije od zadnjih volitev, poleg tega niso bila upoštevana dolgoletna priporočila Urada OVSE za demokratične institucije in človekove pravice o več vprašanih, vključno s tistimi, ki so povezana s temeljnimi svoboščinami, nepristranskim upravljanjem/vodenjem volitev, pravico do glasovanja in kandidiranja na volitvah, registracijo volivcev, mediji in objavo volilnih rezultatov; ker glede na predhodne ugotovitve Urada OVSE za demokratične institucije in človekove pravice in parlamentarne skupščine OVSE pravni okvir v Kazahstanu še ne zagotavlja izvedbe volitev v skladu z mednarodnimi standardi;
- E. ker sistemske pomanjkljivosti v zvezi s spoštovanjem svobode združevanja, zbiranja in izražanja še naprej omejujejo tamkajšnje politično okolje, zaradi borne politične konkurence in slabe izbire političnih opozicijskih skupin, pri čemer se od leta 2013 niso registrirale nove stranke, pa volivci niso imeli prave izbire. ker so demokratične volitve temelj za doseganje političnih reform ter oblikovanje svobodne in odprte družbe;
- F. ker je bila udeležba opozicijskih gibanj Koše partijasi in Demokratična izbira Kazahstana prepovedana s tajnimi sodnimi odločbami brez pravice do pritožbe, v katerih sta bili označeni kot ekstremistični organizaciji; ker je bilo 17 voditeljev gibanja Koše partijasi v skladu s 405. in 182. členom kazahstanskega kazenskega zakonika pred sojenjem priprtih in jim grozijo dolge zaporne kazni; ker zaporniki, ki so bili obsojeni kot podporniki gibanja Demokratična izbira Kazahstana, še vedno prestajajo zaporne kazni; ker je 26 političnih zapornikov, med njimi Almat Žumagulov, Aset Abišev, Kenžebek Abišev, Ashat Žeksebajev, Kairat Klišev, Jerbol Ješhozin, Abaj Begimbetov, Asel Onlabekizi, Jerkin Sabanšijev, Žanat Žamalijev, Diana Bajmagambetova, Nojan Rahimžanov in Askar Kajrbek, politično preganjanih zaradi podpiranja obeh gibanj;
- G. ker se neregistrirana opozicijska Demokratske stranka ni smela udeležiti volitev, saj so ji oblasti 22. februarja 2020 preprečile, da bi v Almatiju izvedla ustanovni kongres; ker se stranka brez tega ne more registrirati; ker so člani te stranke doživljali pritiske oblasti, saj so bili nekateri aretirani zaradi domnevnih upravnih kršitev, drugi pa niso mogli odpotovati na kongres;
- H. ker so kazahstanske oblasti med volilno kampanjo in na dan volitev skušale poostri nadzor in cenzuro na internetu, tako da so večkrat prekinile internetno povezavo in državljane prisilile, da namestijo „nacionalni varnostni certifikat“, kar je omogočilo prestrezanje šifriranega spletnega prometa; ker je državni nadzor nad internetom vse pogostejši, vključno s poskusi omejevanja informacij s cenzuro in nadzorom na internetu, prekinitvami internetne povezave ter vztrajnimi zahtevami, da državljani namestijo nacionalni varnostni certifikat, ki omogoča prestrezanje spletnega prometa uporabnikov interneta;
- I. ker so v času kampanje potekale množične aretacije; ker so oblasti na dan volitev v 10 različnih mestih nezakonito pridržale vsaj 350 miroljubnih protestnikov; ker so kazahstanske oblasti rutinsko preprečevale mirne proteste proti vladni politiki; ker zakon o mirnem zbiranju in dopolnila zakonov o političnih strankah in volitvah, ki so jih sprejeli maja 2020, ne spoštujejo temeljnih pravic državljanov Kazahstana;

četrtek, 11. februar 2021

- J. ker je misija Urada za demokratične institucije in človekove pravice za opazovanje volitev (LEOM), ki je smela svoje delo opraviti le v omejenem obsegu, poročala, da so oblasti ovirale delo neodvisnih opazovalcev, medtem ko je bilo provladnim opazovalcem spremljanje volilnega procesa dovoljeno; ker so bili po poročilih nevladnih organizacij za človekove pravice številni neodvisni opazovalci na parlamentarnih volitvah 10. januarja 2021 ustrahovani, aretirani in so jim bile naložene denarne kazni;
- K. ker na kazahstanskem medijskem prizorišču prevladujejo medijski kanali, ki jih ima država v lasti ali jih subvencionira; ker je bilo od januarja do julija sedem novinarjev fizično napadenih, 21 novinarjev, blogerjev in aktivistov pa je bilo pridržanih, od tega sedemica prav med poročanjem; ker so oblasti leta 2020 začele več kot 38 kazenskih postopkov proti novinarjem zaradi domnevnih kaznivih dejanj, kot sta širjenje lažnih informacij in napeljevanje; ker so bili glavni nacionalni opozicijski časopisi že leta 2016 prepovedani, neodvisni novinarji pa so še vedno žrtve nadlegovanja; ker so oblasti vložile kazenske obtožbe proti glavnemu uredniku neodvisnega časopisa Uralska Nedelja Lukpanu Ahmedjarovu zaradi poročanja o koruptivnem delovanju lokalne elite ter fizično napadle in večkrat pridržale novinarko kazahstanskega programa RFE/RL Sanijo Toiken zaradi poročanja o mirnih protestih in parlamentarnih volitvah leta 2021;
- L. ker je bilo od februarja do novembra 2020 pet opozicijskih aktivistov po stalnem političnem preganjanju zaradi svojih opozicijskih dejavnosti ubitih oziroma so umrli v nejasnih okoliščinah, in sicer bloger in žrtev mučenja Dulat Agadil, njegov 17-letni sin Žanbolat Agadil, ki je bil ključna priča očetove samovoljne aretacije, Amanbike Hairola, Serik Orazov in Garifula Embergenov; ker oblasti teh smrti niso temeljito in pregledno preiskale; ker je izredno pomembno, da se odgovorne, ki so ta kazniva dejanja naročili in izvedli, privedi pred sodišče, ne sme pa se preganjati aktivistov civilne družbe in njihovih družinskih članov, ki iščejo resnico o žrtvah; ker so kazahstanske oblasti napadle najmanj 200 aktivistov, ki so se udeležili spominske slovesnosti za Dulata Agadila ali organizirali zbiranje sredstev za njegovo družino in družine drugih političnih zapornikov; ker je bilo 57 od teh aktivistov obtoženih ekstremizma, vključno z materjo treh otrok Dametkan Aspandijarovo, ki je trenutno v hišnem priporu in ji v skladu z obtožbami zaradi ekstremizma grozi do 12 let zaporne kazni zaradi zbiranja sredstev za podporo družini Dulata Agadila;
- M. ker sta v kazahstanskih zaporih razširjena mučenje in slabo ravnanje, pri čemer organizacija Koalicija proti mučenju vsako leto poroča o vsaj 200 primerih mučenja; ker storilci teh zlorab niso bili kaznovani, zagovornico človekovih pravic Eleno Semenovo pa so zaporu tožili, ker je razkrila uporabo mučenja v kazahstanskem zapornem sistemu v družbenih medijih;
- N. ker kazahstanske oblasti kljub pritožbam posebnega poročevalca OZN⁽⁵⁾, parlamentarne skupščine Sveta Evrope in Evropske unije o spodbujanju in varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu zlorablajo dvoumne in preširoke protiekstremistične zakone za pregon opozicije in zagovornikov človekovih pravic; ker se je od 22. oktobra 2020, ko so oblasti objavile datum volitev, število politično motiviranih kaznivih dejanj, predvsem obtožb ekstremizma, podvojilo na 99; ker 69 obtožencem, kot je aktivistka Gulzipa Džaukerova, grozi takojšnja aretacija, zaradi potvorjenih obtožb ekstremizma pa je v hišnem priporu pristalo 11 aktivistov;
- O. ker je bila več neodvisnim nevladnim organizacijam za človekove pravice, vključno z ECHO, Erkindikom Kanatijem ter organizacijama Kazahstanski mednarodni urad za človekove pravice in pravno državo in Mednarodna pravna pobuda, pred kratkim brez jasne pravne podlage izrečena visoka denarna kazen in jim je bila naložena prekinitve dela za do tri mesece od 25. januarja 2020; ker oblasti v okviru izvajanja dejavnosti nadzora nadlegujejo in celo kazensko preganjajo zagovornike človekovih pravic, med katerimi so Šolpan Džanzakova, Ana Šukejeva, Rajgul Sadirbajeva, Aižan Izmakova, Danijar Hasenov, Altinaj Tuksikova, Dana Žanaj, Nazim Serikpekova, Alma Nuruševa, Abajbek Sultanov, Zuhra Nariman, Ulbolsin Turdijeva, Alija Žakupova, Roza Musajeva in Barlik Mendigazijev; ker je bilo oktobra in novembra 2020 vsaj 15 organizacij obveščenih, da so kršile člen 460-1 zakonika o upravnih prekrških, saj naj oblasti ne bi ustrezno obvestile o prejetem tujem financiranju;

(5) Posebni poročevalec OZN za mučenje in drugo okrutno, nečloveško ali ponižujoče ravnanje ali kaznovanje.

četrtek, 11. februar 2021

- P. ker je bilo leta 2020 zaradi uveljavljanja svobode veroizpovedi ali prepričanja obsojenih 112 posameznikov, tri dobrodelne organizacije in eno komercialno podjetje;
- Q. ker je v Kazahstanu med vladajočo elito razširjena korupcija, kar dokazuje tudi uvrstitev države na 94. mesto na indeksu korupcije, ki ga je za leto 2020 objavila organizacija Transparency International, in to ovira človekove pravice, socialno pravičnost in družbeno-gospodarski razvoj;
- R. ker je vlada med pandemijo COVID-19 zlorabila omejitve zaradi pandemije kot izgovor za okrepitev političnega zatiranja civilne družbe, zagovornikov človekovih pravic, predstavnikov opozicije in zdravstvenih delavcev, ki so obsodili neuspeh vlade pri zajezitvi epidemije;
- S. ker so 21. januarja 2021 etnična Kazaha Muragerja Alimulija in Kaišo Akankizi, ki sta pobegnili iz Kitajske zaradi strahu pred koncentracijskim taboriščem, pretepli in zabodli neznani napadalci, in je torej treba nameniti zadostno pozornost stalnim etničnim napetostim v južnih predelih države; ker v Kazahstanu še vedno prihaja do nasilnih etničnih sporov, zlasti na jugu države, kjer je februarja 2020 zaradi sporov med Kazahi in etničnimi Dunganami umrlo 11 ljudi, več deset je bilo ranjenih, več kot 23.000, zlasti Dunganov, pa je bilo prisiljenih zapustiti domove;
- T. ker so kazahstanske oblasti zlorabile mednarodne mehanizme za sodelovanje v kazenskih zadevah, vključno z Interpolovimi rdečimi tiralicami in medsebojno pravno pomočjo, za preganjanje odvetnice in zagovornice človekovih pravic Bote Jardemalie, politične begunke v Belgiji, in preklic njenih dokumentov; ker je 29. septembra 2020 francosko državno sodišče za azil podelilo politični azil ustanovitelju gibanja Demokratična izbira Kazahstana Muhtarju Abljazovu, ki je bil na kazahstanskem sodišču v odsotnosti in ob kršeni pravici do zagovora obsojen na dosmrtno zaporno kazen, kar kaže na sistemsko in politično naravo kazahstanskega represivnega aparata in zlorabe civilnopравниh in kazensko-pravnih postopkov;
- U. ker se kazahstanske oblasti še naprej spravljajo na neodvisne sindikate in sindikalne aktiviste; ker je bil leta 2020 spremenjen zakon o sindikatih, s čimer so bile odpravljene zahteve glede članstva v sindikatih in dvostopenjska zahteva za registracijo; ker je uprava mesta Šimkent kljub tej spremembi umaknila tožbo proti sindikatu delavcev na področju goriv in energije ITUFEW na podlagi neutemeljenih zahtevkov ali določb, ki bodisi ne obstajajo več bodisi se ne nanašajo na ta sindikat;
- V. ker je enakost spolov v Kazahstanu še vedno problematična; ker nevladne organizacije navajajo, da se prijavi le majhen delež primerov nasilja nad ženskami, in le majhen delež teh primerov in primerov spolnega nadlegovanja se kazensko preganja; ker je po podatkih OZN COVID-19 postavil novo oviro za enak dostop deklet do informacij in izobraževanja; ker žrtve niso deležne zadostne zaščite, sodni in policijski uradniki ter izvajalci storitev pa niso usposobljeni za prepoznavanje in preprečevanje nasilja nad ženskami ter odzivanje nanj;
- W. ker osebe LGBTI v Kazahstanu še vedno doživljajo pravne težave in diskriminacijo; ker je kazahstanski parlament junija 2020 sprejel diskriminirajoče spremembe novega zdravstvenega zakonika, ki urejajo nekatere zdravstvenovarstvene vidike transseksualcev; ker je postopek za spremembo spolne identitete v Kazahstanu še vedno invaziven in ponižujoč;
1. poziva kazahstansko vlado, naj ravna v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi ter spoštuje človekove pravice in temeljne svoboščine iz členov 1, 4, 5 in 235 sporazuma o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju; poziva kazahstanske oblasti, naj upoštevajo mednarodne standarde pri spoštovanju pravnega okvira za izvedbo volitev in naj upoštevajo priporočila za opazovanje volitev, ki jih je podal Urad OVSE za demokratične institucije in človekove pravice, vključno s priporočili v zvezi z ustavno zagotovljenimi temeljnimi svoboščinami, udeležbo civilne družbe, političnim pluralizmom, nepristranskostjo pri organizaciji volitev, pravico voliti in biti voljen, registracijo volivcev, mediji in objavo volilnih izidov;
 2. poziva kazahstansko vlado, naj umakne politično motivirane obtožbe in odpravi vse oblike samovoljnih pridržanj, povračilnih ukrepov ter nadlegovanja aktivistov za človekove pravice, verskih organizacij, organizacij civilne družbe, sindikatov, novinarjev in gibanj politične opozicije, ljudem pa naj omogoči svobodno izražanje političnih, verskih in drugih stališč; poziva vlado, naj spremeni novi zakon o mirnem zbiranju, da bo ta svoboda res zagotovljena;

četrtek, 11. februar 2021

3. poziva kazahstansko vlado, naj nemudoma izpusti in v celoti oprosti vse politične zapornike, med katerimi so Almat Žumagulov, Aron Atabek, Nurgul Kaluova, Saltanat Kuzmankizi, Darin Hasenov, Ulazbek Ahmetov, Kenžebek Abišev, Jeržan Jelšibajev Aset Abišev, Igor Čuprina, Ruslan Ginatulin, Aškhat Žeksebajev, Kairat Klišev, Jerbol Jeshozin, Abaj Begimbetov, Asel Onlabekizi, Jerkin Sabanšijev, Žanat Žamalijev, Diana Bajmagambetova, Nojan Rahimžanov in Askar Kajrbek, poleg tega pa naj brez odlašanja odpravi ukrepe preiskovalnega in hišnega pripora ter omejitve svobode, ki jih nalaga civilni družbi in opozicijskim aktivistom, uporabnikom družbenih medijev in mirnim protestnikom; poziva kazahstansko vlado, naj pregleda primere nekdanjih političnih zapornikov in žrtev mučenja Iskanderja Jerimbetova, Maksa Bokajeva in Muhtarja Džakiševa ter jim zagotovi odškodnino v skladu s priporočili delovne skupine OZN za samovoljna pridržanja in odbora OZN za človekove pravice;

4. pozdravlja ukrepe, ki jih je kazahstanska vlada sprejela, da bi zaključila politično motivirane sodne postopke proti zagovornikom človekovih pravic Danijarju Hasenovu in Abajbeku Sultanovu, vendar je zaskrbljen zaradi vložitve nove vprašljive kazenske zadeve proti njima, ki ju obtožuje ekstremizma; poziva kazahstansko vlado, naj odpravi vse politično motivirane obtožbe proti človekoljubu Barliku Mendigazijevu ter konča politično motivirano preganjanje njegovih družinskih članov in nekdanjih sodelavcev;

5. obsoja, da se zakonodaja za boj proti ekstremizmu zlorablja proti podpornikom miroljubnih opozicijskih gibanj Demokratična izbira Kazahstana in Koše partijasi, ter oblasti poziva, naj dovolijo politični pluralizem in konkurenco; poziva kazahstansko vlado, naj sledi priporočilom Evropskega parlamenta, posebne poročevalke OZN za spodbujanje in varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu ter parlamentarne skupščine Sveta Evrope, ki obsojajo pristransko uporabo omenjene zakonodaje;

6. poziva Kazahstan, naj izvede reforme, s katerimi bo pospešila modernizacijo ter hitreje utrdila demokracijo in stabilnost države, poleg tega pa naj okrepi prizadevanja za reformo političnega sistema v državi, da se bosta razvila parlamentarizem in večstrankarski sistem, ter naj poskrbi za večjo državljansko udeležbo; je seznanjen z ustanovitvijo vrhovnega sveta za reforme in z napovedjo kazahstanskih oblasti o novi fazi reform, zlasti na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, pravosodnega sistema in prednostne obravnave človekovih pravic; poudarja, kako pomembno je ta proces nadaljevati, med drugim tudi s spremembami volilne zakonodaje in polnim izvajanjem priporočil Urada OVSE za demokratične institucije in človekove pravice;

7. poziva kazahstanske oblasti, naj kazenski zakonik prenehajo uporabljati proti aktivistom, blogerjem, novinarjem in drugim golj zaradi uveljavljanja njihove pravice do svobode izražanja;

8. pozdravlja odločitev kazahstanskih oblasti, da prekličejo naložene globe in nevladnim organizacijam omogočijo nadaljevanje dejavnosti, kot so napovedale 3. februarja 2021; poziva, naj se odpravi triletna prepoved aktivizma Maksu Bokajevu in naj se mu dovoli, da nadaljuje svoje osnovno delo; poziva kazahstanske oblasti, naj prenehajo zlorabljati sisteme finančnega poročanja za izvajanje pritiska na skupine za varstvo človekovih pravic, opustijo naj neutemeljene obtožbe proti skupinam zaradi domnevnih kaznivih dejanj v zvezi s tem poročanjem, zakonodajo in prakso na področju poročanja o dohodkih iz tujine pa naj uskladijo z mednarodnimi standardi, tudi z razveljavitvijo členov 460-1 in 460-2 zakonika o upravnih prekrških, ter naj namesto tega raje zaščitijo in olajšajo pomembno delo civilne družbe;

9. ponovno izraža trdno prepričanje, da preganjanje neodvisnih nevladnih organizacij z neupravičenimi davčnimi inšpekcijami ter nadlegovanje zagovornikov človekovih pravic in gibanj, kot so Bostandik Kz, Femina Virtute, Veritas, 405 in Elimaj, ter aktivistov civilne družbe z upravnimi zapornimi kaznimi, globami in kazenskim pregonom ne ovirata le sedanjih prizadevanj organov za reforme, temveč škodujeta tudi mednarodnemu ugledu Kazahstana;

10. obžaluje, da je stanje glede svobode medijev v državi zaskrbljujoče, in kazahstansko vlado poziva, naj neodvisnim novinarjem zagotovi svobodno in varno okolje;

11. poziva kazahstansko vlado, naj neodvisnim sindikatom dovoli registracijo in delovanje v skladu z mednarodnimi delovnimi standardi, ki jih je ratificiral tudi Kazahstan, ter naj se vzdrži vmešavanja in nadlegovanja; globoko obžaluje, da je specializirano medokrožno gospodarsko sodišče v Šimkentu 5. februarja 2021 začasno ustavilo delovanje sindikata

četrtek, 11. februar 2021

delavcev na področju goriv in energije ITUFEW, ker naj se ne bi registriral v skladu z zakonom o sindikatih; spodbuja kazahstansko vlado, naj smiselno izvaja zakon o sindikatih, kot je bil spremenjen maja 2020;

12. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da novi osnutek zakona o dobredelnih organizacijah nalaga organizacijam civilne družbe dodatne regulativne ukrepe in je v neposrednem nasprotju z načeli in dobro prakso dobredelnega dela, seznanjen pa je tudi z nedavno pobudo za ustanovitev združenja organizacij donatorjev pod okriljem vlade, ki bi se lahko zlorabilo za nadzor donatorskih organizacij ter dodatno omejilo njihovo neodvisnost in izvajanje dejavnosti;

13. ugotavlja, da je Kazahstan od leta 2008, ko je ratificiral Protokol OZN za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, znatno izboljšal svojo nacionalno zakonodajo o pregonu trgovine z ljudmi in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi; vendar poudarja, da se mora Kazahstan spoprijeti še s številnimi izzivi, če želi odpraviti trgovino z ljudmi, tako v smislu podpore žrtvam kot kazenskega pregona izkoriščevalcev;

14. poziva oblasti, naj se borijo proti vsem oblikam nasilja nad ženskami, in sicer tudi z zagotavljanjem učinkovitih in dostopnih kanalov za prijavo ter zaščitnih ukrepov, ki bodo upoštevali potrebe žrtev in zaupnost; poziva k odpravi prakse nekaznovanja in ukrepanju, da bi storilcem naložili ustrezne kazenske sankcije, med drugim tudi v primerih nasilja v družini; poziva kazahstanske oblasti, naj to nasilje opredelijo kot samostojno kaznivo dejanje in zagotovijo kazenske sankcije zoper storilce; poziva jih tudi, naj zatočišča in storitve za žrtve nasilja v družini obravnavajo kot bistvene storitve ter naj vsem ženskam in dekletom olajšajo dostop do njih, tudi med krizo zaradi koronavirusa; poziva Kazahstan, naj podpiše in ratificira Istanbulsko konvencijo;

15. vztraja, naj se pravice skupnosti LGBTI v celoti spoštujejo; poziva kazahstansko vlado, naj zagotovi načelo nediskriminacije v odnosu do skupnosti LGBTI, tudi z zakonsko prepovedjo diskriminacije na podlagi spolne identitete ali spolne usmerjenosti; poziva k ustreznemu usposabljanju pravosodnih in policijskih uslužbencev ter izvajalcev storitev, da bi lezbijkam, gejem, biseksualcem, transseksualcem in interseksualcem zagotovili ustrezno oskrbo in zaščito;

16. poziva kazahstansko vlado, naj zagotovi varnost etničnim Kazahom in pripadnikom drugih manjšinskih skupin, ki so pobegnili iz kitajskih koncentracijskih taborišč, med drugim naj dodeli stalni status begunca Muragerju Alimuliju in Kaiši Akankizi, poleg tega pa naj namenijo zadostno pozornost stalnim etničnim napetostim v južnih predelih države;

17. priporoča kazahstanskim oblastem, naj ne zlorablajo mehanizmov pravosodnega sodelovanja, kot so Interpolov sistem rdečih obvestil in zahteve za medsebojno pravno pomoč, da bi preganjale nasprotnike režima v tujini in pridobile dostop do zaupnih informacij;

18. pozdravlja, da je Kazahstan s tem, ko je 2. januarja 2021 ratificiral Drugi izbirni protokol k Mednarodnemu paktu o državljanskih in političnih pravicah, razveljavil smrtno kazen za vsa kazniva dejanja in je tako država postala 88. pogodbenica sporazuma; poziva kazahstansko vlado, naj izpolni svoje zaveze o ničelni strpnosti do mučenja in zagotovi, da se bodo vse obtožbe o mučenju v celoti preiskale in da bodo odgovorni privedeni pred sodišče;

19. poziva kazahstansko vlado, naj odpravi mučenje in slabo ravnanje v zaporih, spoštuje pravice zapornikov ter poskrbi za ustrezne življenjske razmere, higieno in varno okolje v zvezi s tveganji COVID-19;

20. poziva Kazahstan, naj uvede ustrezne ukrepe za zaščito osebnih podatkov in okrepi zakonodajo o varstvu podatkov, omeji naj uporabo invazivnih digitalnih nadzornih tehnologij in uvede regulativni okvir, ki bo jasno prepovedal samovoljen in nezakonit digitalni nadzor, vključno s prepoznavanjem obraza, v skladu z načeli spoštovanja človekovih pravic;

21. poziva EU in njene države članice, naj v večstranskih forumih – tudi na srečanjih na vrhu in drugih srečanjih na visoki ravni ter prek lokalnih predstavništev – odločno podprejo civilno družbo, poleg tega pa naj sprejmejo dodatne ukrepe, s katerimi bodo to podporo zagotovile prek Komisije, in sicer tudi tako, da v sheme finančnih subvencij vključijo tudi organizacije civilne družbe, ki se zavzemajo za človekove pravice, demokratične vrednote, pravno državo in temeljne svoboščine v Kazahstanu, zlasti zagovornike človekovih pravic, ter okrepijo medosebne stike z državljani Kazahstana; poudarja, da bi morala biti finančna pomoč Kazahstanu namenjena podpiranju civilne družbe in žrtev političnega preganjanja, ne pa avtoritarnega režima;

četrtek, 11. februar 2021

22. spodbuja delegacijo EU v Kazahstanu, naj okrepi sodelovanje z lokalnimi predstavniki civilne družbe, in sicer z organiziranjem rednih srečanj in posredovanjem njihovih priporočil na uradnih srečanjih s kazahstanskimi vladnimi uradniki;
 23. poziva delegacijo EU v Kazahstanu, naj spremlja sedanje kršitve človekovih pravic in glede njih zavzame javno stališče, zagotovi pomoč žrtvam političnega pregona in zaprtim aktivistom, tako da se udeležuje sojenj proti kritikom vlade in zagovornikom človekovih pravic ter zahteva obiske v zaporih, poleg tega pa naj se hitro in odločno odzove na vsa dejanja, ki so v nasprotju z načeli pravne države, demokracije in človekovih pravic;
 24. želi spomniti, da je bil nedavno odobreni globalni režim sankcij EU za človekove pravice, ki EU omogoča, da ukrepa proti storilcem hudih kršitev človekovih pravic po vsem svetu, v primeru Kazahstana pa bi ji omogočil ukrepanje proti posameznikom, subjektom in organom, posredno ali neposredno povezanim z vsesplošnimi in sistematičnimi kršitvami človekovih pravic; poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter države članice, naj razmislijo o naložitvi ciljno usmerjenih sankcij proti posameznikom, odgovornim za kršitve človekovih pravic;
 25. zahteva, da se človekove pravice uvrstijo med najpomembnejše naloge EU pri sodelovanju s Srednjo Azijo; poudarja, da morajo tesnejši politični in gospodarski odnosi z EU, predvideni v nedavno podpisanem sporazumu o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju, temeljiti na skupnih vrednotah in da jih mora spremljati aktivno in konkretno prizadevanje Kazahstana za demokratične reforme, ki izvirajo iz njegovih mednarodnih obveznosti in zavez;
 26. poziva Komisijo in podpredsednika/visokega predstavnika, naj ob upoštevanju nedavnih dogodkov in rezultatov pregleda trgovinske politike opravita celovit pregled sporazuma o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju;
 27. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, posebnemu predstavniku EU za Srednjo Azijo, vladam in parlamentom držav članic ter kazahstanskemu predsedniku, vladi in parlamentu.
-

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0057

Politične razmere v Ugandi

Rezolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o političnih razmerah v Ugandi (2021/2545(RSP))

(2021/C 465/16)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Ugandi,
- ob upoštevanju izjave podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko v imenu Evropske unije z dne 20. januarja 2021 o volitvah v Ugandi,
- ob upoštevanju izjave podpredsednika/visokega predstavnika z dne 12. januarja 2021 o bližajočih se volitvah v Ugandi,
- ob upoštevanju pripomb veleposlanika EU Attilia Pacificija z dne 12. januarja 2021 o zamrznitvi bančnih računov nevladnih organizacij,
- ob upoštevanju skupnih lokalnih izjav delegacij Evropske unije v Ugandi ter tamkajšnjih diplomatskih misij Avstrije, Belgije, Danske, Francije, Nemčije, Irske, Italije, Nizozemske, Švedske in Norveške z dne 26. novembra 2020 o nedavnem nasilju v Ugandi, povezanem z volitvami,
- ob upoštevanju izjave za medije o Ugandi, ki jo je 8. januarja 2021 dala uradna govorka visoke komisarke OZN za človekove pravice,
- ob upoštevanju izjave strokovnjakov OZN za človekove pravice z dne 29. decembra 2020, v kateri so izrazili zaskrbljenost zaradi represije ob volitvah v Ugandi,
- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah z dne 10. decembra 1948, katere podpisnica je Uganda,
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah z dne 16. decembra 1966, ki ga je Uganda ratificirala 21. junija 1995,
- ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev z dne 27. junija 1981,
- ob upoštevanju Afriške listine o demokraciji, volitvah in upravljanju z dne 30. januarja 2007,
- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov proti mučenju in drugemu okrutnemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju z dne 10. decembra 1984,
- ob upoštevanju ustave Republike Ugande, sprejete leta 1995 in spremenjene leta 2005,
- ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi (Sporazum iz Cotonouja) z dne 23. junija 2000 ⁽¹⁾, zlasti člena 8(4) o nediskriminaciji,
- ob upoštevanju skupne strategije EU in Afrike,
- ob upoštevanju končnega poročila misije EU za opazovanje volitev v Ugandi z dne 18. februarja 2016,
- ob upoštevanju skupne lokalne izjave skupine Partnerji za demokracijo in upravljanje (PDG) z dne 23. decembra 2020 o aretaciji zagovornikov človekovih pravic v Ugandi,

⁽¹⁾ UL L 317, 15.12.2000, str. 3.

četrtek, 11. februar 2021

- ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in ciljev trajnostnega razvoja,
 - ob upoštevanju državnega okvirnega programa za Ugando v okviru 11. evropskega razvojnega sklada,
 - ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker so se ugandski volivci 14. januarja 2021 kljub številnim poročilom o nepravilnostih podali na volišča, da bi izvolili predsednika in poslance, in ker je volilna komisija 16. januarja 2021 kot zmagovalca z 59 % glasov razglasila predsednika Yowerija Musevenija, ki je na oblasti že 35 let in naj bi tako začel še svoj šesti mandat, medtem ko je glavni opozicijski voditelj Robert Kyagulanyi Ssentamu, znan tudi kot Bobi Wine, prejel 35 % glasov; ker je bilo volilne izide težko potrditi, saj volilna komisija ni upoštevala pravil o štetju glasovnic;
- B. ker je predvolilno kampanjo za ugandskega predsednika v letu 2020 zaznamovalo nasilje, opozicijski kandidati, organizacije civilne družbe, zagovorniki človekovih pravic, volilni strokovnjaki in novinarji pa so pri uveljavljanju svojih legitimnih pravic doživljali sistematično represijo in ustrahovanje; ker so policija in varnostni organi uporabljali pretirano silo, kar je omajalo zaupanje v volilni proces;
- C. ker so oblasti pred volitvami, tj. od jeseni 2020, zaostrovale represivne ukrepe zoper politično opozicijo, varnostni organi pa so aretirali glavne opozicijske kandidate Bobija Wina, Patricka Oboija Amuriata in generalpodpolkovnika Henryja Tumukundeja, razgnali njihove shode in medijem onemogočali poročanje o volitvah;
- D. ker je bil Patrick Oboi Amuriat, predsedniški kandidat opozicijske stranke Forum za demokratične spremembe (FDC), pred volitvami večkrat aretiran, udeleženci njegove predvolilne kampanje so bili 9. novembra 2020 razgnani s solzivcem, policija pa je 6. januarja 2021 celo streljala na njegov sprevod;
- E. ker je vse večja militarizacija predvolilne kampanje postala še posebej očitna 18. in 19. novembra 2020, ko so varnostne sile razgnale protestnike, ki so zahtevali izpustitev tedaj pridržanega predsedniškega kandidata Bobija Wina, v spopadih v sedmih okrajih po državi je zatem umrlo najmanj 54 protestnikov, na stotine jih je bilo aretiranih, mnogi pa so pogrešani;
- F. ker je bil opozicijski kandidat Bobi Wine po volitvah dejansko v hišnem priporu, saj so varnostne sile obkrožile njegovo hišo in jo nadzorovale 11 dni;
- G. ker je 1. februarja 2021 pri ugandskem vrhovnem sodišču vložil zahtevo za razveljavitev volilnih rezultatov, češ da je prišlo do številnih goljufij, na primer da so vojaki polnili volilne skrinjice, glasovali v imenu drugih ljudi in volivcem preprečevali vstop na volišča; ker so predsedniku Museveniju po zadnjih štirih volitvah izpodbijali volilne rezultate na vrhovnem sodišču;
- H. ker je Bobi Wine 7. januarja 2021 vložil tožbo pri Mednarodnem kazenskem sodišču (ICC), v kateri predsednika Musevenija in devet drugih visokih uradnikov obtožuje številnih kršitev človekovih pravic;
- I. ker je bilo na voliščih zelo malo mednarodnih misij opazovalcev in volilnih strokovnjakov, saj jim ugandske oblasti niso izdale akreditacij in tudi niso upoštevale priporočil preteklih misij; ker se je EU ponudila, da bo poslala manjšo skupino opazovalcev volitev, vendar je bila njena ponudba zavrnjena; ker so ZDA odpovedale opazovalno misijo na ugandskih splošnih volitvah, saj je bila večina vlog za akreditacijo zavrnjenih; ker je misija EU za opazovanje volitev v končnem poročilu leta 2016 dala približno 30 priporočil, med drugim da mora biti volilna komisija bolj neodvisna in da je treba varnostnim silam preprečiti uporabo pretirane sile, vendar jih ugandske oblasti niso upoštevale;
- J. ker je vlada pred volitvami omejila internetne povezave in uvedla davek na družbene medije ob nakupu internetnih podatkov, po nekaterih navedbah pa naj bi omejila tudi uporabo spletnih sporočil in družbenih medijev; ker je uporaba nekaterih družbenih medijev še vedno omejena;

četrtek, 11. februar 2021

- K. ker so oblasti pandemijo COVID-19 izrabile kot izgovor za represijo ter nesorazmerno omejevanje opozicijskih shodov in dejavnosti; ker je Uganda poročala o približno 40 000 primerih COVID-19; ker je komisarka OZN za človekove pravice izrazila zaskrbljenost, da so bili ukrepi proti COVID-19 med volilnim procesom izrabljeni za omejevanje političnih svoboščin in političnega udejstvovanja; ker je Uganda 26. decembra 2020 pod pretvezo previdnostnih ukrepov proti COVID-19 prepovedala organizacijo predvolilnih kampanj na območjih, kjer je opozicija še posebej priljubljena, med drugim v Mbarari, Kabaroleju, Luweru, Kaseseju, Masaki, Wakisu, Jinji, Kalungu, Kazu, Kampali in Tororu;
- L. ker so bili ukrepi proti širjenju COVID-19 v več primerih izrecno usmerjeni proti določenim skupinam, kar je vodilo k pretiranemu nasilju in samovoljnim aretacijam brez možnosti posvetovanja z odvetnikom, o čemer na primer priča policijska racija 29. marca 2020 v Fundaciji otrok sonca (Children of the Sun Foundation, COSF), zavetišču za brezdomne mlade, ki se opredeljujejo kot lezbijke, geji ter biseksualne in transspolne osebe;
- M. ker je državni urad za nevladne organizacije novembra 2020 samovoljno prepovedal delovanje novoustanovljeni državljanski organizaciji za opazovanje volitev (National Election Watch Uganda, NEW-U); ker je uprava za finančni nadzor zamrznila bančne račune več organizacijam civilne družbe, med drugim državnemu forumu nevladnih organizacij (Uganda National NGO Forum) in mreži ugandskih žensk (Uganda Women's Network, UWONET), z neutemeljeno obtožbo, da financirajo terorizem;
- N. ker so se ugandske oblasti v zadnjih letih vse pogosteje znašale nad organizacijami civilne družbe, zlasti tistimi, ki se ukvarjajo s človekovimi pravicami in volitvami; ker je bil Nicholas Opiyo, ugledni odvetnik za človekove pravice in član mreže Saharova, 23. decembra 2020 aretiran skupaj s tremi drugimi odvetniki – Herbertom Dakasijem, Anthonyjem Odurjem in Esomujem Oburejem – ter članom stranke Platforma narodne enotnosti (NUP) Hamidom Tenywo in obtožen pranja denarja in kršitve ugandskih ustavnih jamstev; ker je bil Opiyo 30. decembra 2020 proti varščini izpuščen, vendar čaka na sojenje; ker odločno zanika vse obtožbe, češ da je bil denar zakonito uporabljen za podporo organizaciji za človekove pravice Chapter Four;
- O. ker so pripadniki varnostnih sil med predvolilno kampanjo ugrabili na stotine podpornikov stranke NUP, in neznano število jih je še vedno nasilno pridržanih ali so pogrešani;
- P. ker je predsednik Museveni v pismu ministrstvu za finance z dne 2. januarja 2020 naročil, naj prepove delovanje organizaciji za demokratično upravljanje Democratic Governance Facility (DGF); ker DGF financira večino nevladnih organizacij v Ugandi in jo podpirajo številne evropske države, med drugim Avstrija, Norveška, Nizozemska, Švedska, Danska in Irska, njen namen pa je utrditi demokracijo, zaščititi človekove pravice, izboljšati pravno varstvo in povečati odgovornost; ker je resno ovirano izvajanje pomembnih programov, ki jih financira EU;
- Q. ker je ugandska novinarska mreža Human Rights Network for Journalists (HNRJ) decembra 2020 opozorila na več kot sto primerov kršitev človekovih pravic zoper novinarje, med drugim o policijskem nasilju, zlasti ko so poročali o političnih kandidatih; ker je policija 30. decembra 2020 napovedala, da bodo lahko o volitvah poročali samo „potrjeni“ novinarji; ker so oblasti konec novembra 2020 izgnale tri kanadske novinarje; ker se je Uganda v indeksu svobode medijev za leto 2020, ki ga je pripravila organizacija Novinarji brez meja, med 180 državami uvrstila na 125. mesto;
- R. ker je vlada 12. decembra 2020 zamrznila premoženje štirih nevladnih organizacij, ki so med volilno kampanjo spodbujale volilno udeležbo žensk in mladih – to so UWONET, National NGO Forum, Women International Peace Centre in Alliance of Finance Election Monitoring (AFEM) – češ da financirajo terorizem;
- S. ker je komisarka OZN za človekove pravice 11. januarja 2021 obsodila vse slabše stanje človekovih pravic v Ugandi in opozorila na številne kršitve človekovih pravic, med drugim svobode izražanja, mirnega zborovanja in udeležbe, pa tudi na samovoljne usmrtitve, aretacije in pridržanje ter mučenje;

četrtek, 11. februar 2021

- T. ker je predvolilno kampanjo in izjave predsednika Musevenija zaznamovala močno protizahodno naperjena retorika;
- U. ker je Uganda ena od držav z najmlajšim in najhitreje rastočim prebivalstvom na svetu in ker so številni prebivalci na miren način uveljavljali svojo volilno pravico; ker ugandska državna volilna komisija ni registrirala približno milijona mladih volivcev, češ da ji primanjkuje materialnih virov;
- V. ker je Evropska unija Ugandi prek 11. evropskega razvojnega sklada namenila 578 milijonov EUR, in sicer za dobro upravljanje, infrastrukturne izboljšave, prehransko varnost in kmetijstvo; ker je Uganda prejela tudi 112,2 milijona EUR iz nujnega skrbniškega sklada EU za Afriko;
- W. ker v okviru mirovne misije OZN v Somaliji (v nadaljnjem besedilu: misija AMISOM) poteka varnostno in razvojno sodelovanje med Ugando ter EU, ZDA in drugimi državami;
- X. ker je Uganda na indeksu človekovega razvoja OZN na 159. mestu od 189 držav, na indeksu zaznave korupcije pa je po podatkih organizacije Transparency International med 180 državami na 137. mestu;
- Y. ker ima Uganda enega najstrožjih zakonov proti homoseksualnosti na svetu in ker še vedno vladata diskriminacija in nasilje nad osebami LGBTQ+;
- Z. ker je Mednarodno kazensko sodišče v prelomni sodbi z 4. februarja 2021 nekdanjega vodjo milice in otroka vojaka Dominica Ongwena iz Ugande spoznalo krivega vojnih hudodelstev in hudodelstev proti človečnosti ter ga obsodilo zaradi 61 posameznih obtožb zločinov umora, posilstev, spolnega suženjstva, ugrabitev in mučenja, ki jih je kot poveljnik nasilnega kulta Gospodove odporiške vojske (Lord's Resistance Army – LRA) zagrešil med krvavim nasilnim pohodom v Ugandi in sosednjih državah od sredine 80. let prejšnjega stoletja pa do nekaj let nazaj;
1. obžaluje, da volilni postopek ni bil demokratičen in pregleden; obsoja pretirano uporabo sile s strani policije in oboroženih sil med predsedniškimi volitvami ter njihovo vse večje vmešavanje v politični proces; obžaluje, da neodvisnim, lokalnim in mednarodnim opazovalcem volitev ni bilo dovoljeno, da bi spremljali volitve, zato jih ni mogoče oceniti glede na mednarodno priznane standarde; poudarja temeljni pomen svobodnih in poštenih volitev, ki so pogoj za trajnosten in dolgoročen razvoj; v tem duhu čestita ugandskemu ljudstvu, zlasti mladim, za pogum in navdušenje za demokracijo, ki so ga pokazali v tej volilni kampanji;
 2. obsoja nasilje, nenehno nadlegovanje in sistematično zatiranje voditeljev politične opozicije v Ugandi ter represijo civilne družbe, zagovornikov človekovih pravic in medijev, motenje platform družbenih medijev in prekinjanje delovanja interneta;
 3. zato poziva vlado, naj zaustavi vztrajno uporabo smrtonosne in pretirane sile s strani varnostnih sil, samovoljne aretacije in pridržanja ter napade na opozicijske politike in podpornike, protestnike, zagovornike človekovih pravic in novinarje;
 4. poziva ugandsko vlado, naj z nepristranskimi, temeljitimi in neodvisnimi preiskavami streljanja in nasilja, ki so ga zagrešile varnostne sile, vsem žrtvam zagotovi pravico in odgovornost ter poziva ugandsko sodstvo, naj objektivno in neodvisno uporablja veljavni zakonodajni okvir ter v celoti upošteva razpoložljiva dejstva in predložene dokaze; poziva ugandske oblasti, naj nemudoma začnejo neodvisno preiskavo tragičnih dogodkov 18. in 19. novembra 2020 po aretaciji Bobija Wina, v katerih je pod strelji policije življenje izgubilo 54 ljudi, več sto pa jih je bilo ranjenih, kar je priznal tudi predsednik Yoweri Museveni, odgovorne pa naj privedejo pred sodišče;
 5. poudarja, da so pritožbe na izid volitev in zahteve za preverjanje volilnih izidov temeljna značilnost verodostojnega volilnega procesa; pričakuje, da bodo vse zahteve za preverjanje izidov obravnavane na neodvisno in pregledno, z uporabo ustavnih in pravnih sredstev;
 6. poziva oblasti, naj nemudoma in brezpogojno izpustijo ali umaknejo vse obtožbe proti vsem, ki so jih aretirali ali pridržali izključno zato, ker so se udeležili mirnih političnih zborovanj ali zaradi uveljavljanja pravice do svobode izražanja in združevanja, med drugim štipendista Saharova Evropskega parlamenta za leta 2016 Nicholasa Opiya; ugandsko vlado

četrtek, 11. februar 2021

opominja, naj spoštuje svobodo izražanja in pravico do svobode gibanja za vse politične akterje in njihove podpornike, ter obsoja sedanje zatiranje civilne družbe; poziva vlado, naj zagotovi, da bo pravica Nicholasa Opiya do dolžnega pravnega postopanja in poštenega sojenja spoštovana po najvišjih standardih;

7. opominja ugandske oblasti, da so dolžne zagotoviti, varovati in spodbujati temeljne pravice, torej državljske in politične pravice svojih državljanov, pošteno zastopnost ne glede na etnično pripadnost, svobodo govora in svobodo zbiranja, ter potrditi ključno vlogo, ki jo imajo politična opozicija, akterji civilne družbe, novinarji in mediji; poziva oblasti, naj odpravijo vse morebitne omejitve pravice ljudi do svobode mirnega zbiranja, svobode izražanja in svobode združevanja;

8. spominja ugandsko vlado na pomen, ki ga imajo v demokratični družbi svoboda izražanja ter svobodni in pluralistični mediji; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so novinarji, ki poročajo o volitvah, redno žrtve ustrahovanja in nasilja; pričakuje, da bodo ugandske oblasti ustvarile okolje, v katerem bodo lahko novinarji neovirano opravljali svoje delo;

9. poziva ugandske oblasti, naj vsem zagotovijo varen in neomejen dostop do interneta, tudi do družbenih medijev in spletnih sporočilnih platform, ker če ne bodo, bo to pomenilo resno oviro za svobodo obveščanja, vključno s svobodo medijev;

10. poziva ugandske oblasti, naj prenehajo s samovoljnim onemogočanjem dejavnosti civilne družbe ter aretacijami aktivistov civilne družbe in blokiranjem njihovih finančnih sredstev; pri tem najostreje obsoja poskuse omejevanja financiranja civilne družbe, zlasti sklep predsednika Yowerija Museveniija, da se začasno ustavi izvajanje instrumenta za demokratično upravljanje, skupnega sklada v vrednosti več milijonov EUR, ki ga usklajujejo EU in nacionalni razvojni partnerji, da bi podprli skupine, ki si prizadevajo za spodbujanje človekovih pravic, poglobitev demokracije in izboljšanje odgovornosti v Ugandi;

11. pričakuje, da bo ugandska vlada nemudoma prenehala izkoriščati pandemijo COVID-19 kot izgovor za uvajanje zakonov in politik, ki kršijo mednarodno pravo, in za omejevanje jamstev na področju človekovih pravic, vključno z neupravičeno omejitvijo pravic do svobode mirnega zbiranja in svobode izražanja, katere glavna tarča so osebe LGBTQ+; poziva ugandske oblasti, naj spoštujejo pravice in dostojanstvo prebivalcev države ter strogo omejijo uporabo izrednih pooblastil na varovanje javnega zdravja;

12. ostro kritizira stroge ugandske zakone proti homoseksualnosti in poziva k njihovi takojšnji reviziji, skupaj s strategijo za boj proti diskriminaciji in nasilju nad osebami LGBTQ+;

13. poziva delegacijo EU v Ugandi, naj še naprej tesno spremlja položaj oseb LGBTQ+ ter dejavno podpira organizacije civilne družbe, zagovornike človekovih pravic in osebe LGBTQ+ na terenu;

14. poudarja zavezanost in pripravljenost EU, da sodeluje z ugandskimi oblastmi in pomaga pri prepotrebni demokratičnih reformah in reformah upravljanja; vendar poudarja, da je uspeh tega sodelovanja v veliki meri odvisen od pripravljenosti ugandske strani, da bo dejansko izpeljala te reforme; v zvezi s tem opozarja, da bi lahko sistematična uporaba državne represije in nasilja bistveno vplivala na prihodnje odnose EU z Ugando; poziva EU, naj izkoristi politične vzvode iz programov razvojne pomoči, zlasti programov proračunske podpore, za krepitev varstva in spodbujanja človekovih pravic v Ugandi;

15. vztraja, da morajo EU in drugi mednarodni akterji ohranjati in izboljšati svoj integrirani in usklajeni pristop do Ugande, ki zajema spodbujanje dobrega upravljanja, demokracije in človekovih pravic ter krepitev pravosodnega sistema in pravne države, EU in njene države članice pa poziva, naj te pomisleke izrazijo po javnih in diplomatskih poteh; ponovno poudarja, da je treba v okviru novega mehanizma sankcij EU za kršitve človekovih pravic, tako imenovanega zakona Magnickega, sprejeti sankcije na ravni EU proti posameznikom in organizacijam, odgovornim za kršitve človekovih pravic v Ugandi;

četrtek, 11. februar 2021

16. priporoča večji nadzor nad fiskalnim upravljanjem in preglednostjo v Ugandi; poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj še naprej sistematično pregledujeta programe proračunske podpore EU, pri katerih obstaja tveganje, da bodo ugandske oblasti sredstva preusmerile v dejavnosti, ki bi lahko pomagale kršiti človekove pravice in bi bile lahko uperjene proti aktivistom;
 17. pozdravlja sodbo v zadevi proti nekdanjemu poveljniku LRA Dominicu Ongwenu, ki ga je Mednarodno kazensko sodišče spoznalo krivega vojnih hudodelstev in hudodelstev proti človečnosti za grozodejstva, ki jih je zagrešila LRA;
 18. ostaja zaskrbljen zaradi splošnih varnostnih razmer v tej regiji in v zvezi s tem poudarja pomembno delo misije AMISOM; poudarja, da bodo njeni dolgoročni cilji doseženi le, če bodo vsi udeleženci za zgled pri spoštovanju pravne države, temeljnih pravic in demokratičnih načel;
 19. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, ugandskemu predsedniku, predsedniku ugandskega parlamenta ter Afriški uniji in njenim institucijam.
-

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0058

Prihodnji izzivi na področju pravic žensk: več kot 25 let po Pekinški deklaraciji in izhodiščih za ukrepanje

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o prihodnjih izzivih na področju pravic žensk v Evropi: več kot 25 let po Pekinški deklaraciji in izhodiščih za ukrepanje (2021/2509(RSP))

(2021/C 465/17)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje z dne 15. septembra 1995 ter rezultatov poznejših konferenc o pregledu,
- ob upoštevanju členov 21 in 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, zlasti načel 2, 3, 9 in 15,
- ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030, načela, da nihče ne sme biti zapostavljen, in zlasti cilja 1, katerega namen je odpraviti revščino, cilja 3, katerega namen je ljudem zagotoviti zdravo življenje, cilja 5, ki si prizadeva doseči enakost spolov in izboljšati življenjske razmere žensk, cilja 8 za doseganje trajnostne in gospodarske rasti ter cilja 13, ki si prizadeva prejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam,
- ob upoštevanju Konvencije OZN z dne 18. decembra 1979 o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk,
- ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija), ki je začela veljati 1. avgusta 2014,
- ob upoštevanju konvencije Mednarodne organizacije dela (ILO) o enakem nagrajevanju (št. 100) iz leta 1951, konvencije ILO o nasilju in nadlegovanju (št. 190) iz leta 2019 in konvencije ILO delavcih v gospodinjstvu (št. 189) iz leta 2013,
- ob upoštevanju poročila z naslovom „Pregled napredka po regijah: regionalna sinteza“ z dne 20. avgusta 2019, ki ga je pripravila Ekonomska komisija OZN za Evropo,
- ob upoštevanju poročila Agencije OZN za ženske z naslovom „Enakost med spoloma: pregled pravic žensk 25 let po Pekingu“, ki je bilo objavljeno 5. marca 2020,
- ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN komisiji za položaj žensk ob štiriinšestdesetem zasedanju z naslovom „Review and appraisal of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcomes of the twenty-third special session of the General Assembly“ (Pregled in ocena izvajanja pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje ter rezultatov triindvajsetega izrednega zasedanja generalne skupščine) z dne 13. decembra 2019,
- ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN komisiji za položaj žensk ob petinšestdesetem zasedanju z naslovom „Women’s full and effective participation in decision making in public life, as well as the elimination of violence, for achieving gender equality and the empowerment of women and girls“ (Polno in učinkovito sodelovanje žensk pri odločanju v javnem življenju ter odprava nasilja za doseganje enakosti spolov in krepitev vloge žensk in deklet) z dne 21. decembra 2020,
- ob upoštevanju političnega pregleda generalnega sekretarja OZN z naslovom „The Impact of COVID-19 on Women“ (Vpliv pandemije COVID-19 na ženske), objavljenega 9. aprila 2020,
- ob upoštevanju poročila Agencije OZN za ženske z naslovom „From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19“ (Od vpogledov do dejanj: enakost med spoloma po pandemiji COVID-19), objavljenega 2. septembra 2020,

četrtek, 11. februar 2021

- ob upoštevanju poročila Evropskega inštituta za enakost spolov (EIGE) z naslovom „Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States“ (Peking + 25: peti pregled uresničevanja Pekinških izhodišč za ukrepanje v državah članicah EU), objavljene 5. marca 2020,
- ob upoštevanju študije EPRS z naslovom „Beijing Platform for Action, 25-year review and future priorities“ (Pekinška izhodišča za ukrepanje, pregled po 25 letih in prednostne naloge za prihodnost) (Služba Evropskega parlamenta za raziskave, Evropski parlament, 2020),
- ob upoštevanju poročila Sklada OZN za prebivalstvo (UNFPA) z naslovom „Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage“ (Vpliv pandemije COVID-19 na načrtovanje družine in odpravo nasilja na podlagi spola, pohabljanje ženskih spolovil in poroke otrok), objavljenega 27. aprila 2020,
- ob upoštevanju izjave UNFPA z naslovom „Millions more cases of violence, child marriage, female genital mutilation, unintended pregnancy expected due to the COVID-19 pandemic“ (Pričakovanih na milijone več primerov nasilja, porok otrok, pohabljanja ženskih spolovil in nenamernih nosečnosti zaradi pandemije COVID-19), ki je bila objavljena 28. aprila 2020,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z 9. in 10. decembra 2019 z naslovom „Gospodarstva EU z zagotovljeno enakostjo spolov: nadaljnji koraki“,
- ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 25. novembra 2020 o akcijskem načrtu EU za enakost spolov (GAP III),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. februarja 2020 o prednostnih nalogah EU za 64. zasedanje Komisije OZN za položaj žensk⁽¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. januarja 2021 o strategiji EU za enakost spolov⁽²⁾ in strategije Evropske komisije za enakost spolov za obdobje 2020–2025,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. januarja 2021 o vidiku enakosti spolov v obdobju krize zaradi COVID-19 in obdobju po krizi⁽³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. novembra 2020 o dejanski prepovedi pravice do splava na Poljskem⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 30. januarja 2020 o razliki med plačami moških in žensk⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. oktobra 2020 o enakosti spolov v zunanji in varnostni politiki EU⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju resolucije z dne 17. decembra 2020 o potrebi po namenski sestavi Sveta za enakost spolov⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. februarja 2019 o nazadovanju na področju pravic žensk in enakosti spolov v EU⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. marca 2012 o ženskah pri sprejemanju političnih odločitev – kakovost in enakost⁽⁹⁾,
- ob upoštevanju večletnega finančnega okvira EU za obdobje 2021–2027 in njegove horizontalne prednostne naloge vključevanja vidika spola,
- ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0039.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0025.

⁽³⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0024.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0336.

⁽⁵⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0025.

⁽⁶⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0286.

⁽⁷⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0379.

⁽⁸⁾ UL C 449, 23.12.2020, str. 102.

⁽⁹⁾ UL C 251 E, 31.8.2013, str. 11.

četrtek, 11. februar 2021

- A. ker se je na četrti svetovni konferenci o ženskah v Pekingu leta 1995 189 vlad s celega sveta, tudi Evropska unija in njene države članice, zavezalo, da si bodo prizadevale za enakost spolov in krepitev vloge vseh žensk in deklet;
- B. ker so Pekinška deklaracija in izhodišča za ukrepanje, sprejeti na tej konferenci, najcelovitejši svetovni program za spodbujanje enakosti med spoloma in se šteje za mednarodno listino o pravicah žensk, ki pravice žensk opredeljuje kot človekove pravice in ponuja vizijo enakih pravic, svobode in priložnosti za vse ženske po svetu, ter so bili leta 2015 ponovno potrjeni z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, v kateri so določeni cilji in konkretni ukrepi za vrsto vprašanj, ki zadevajo ženske in dekleta;
- C. ker je bil od sprejetja pekinških izhodišč leta 1995 zlasti v Evropi dosežen določen napredek za ženske in dekleta, vendar je bil napredek v splošnem nesprejemljivo počasen, zdaj pa grozi, da bodo celo tiste redke koristi, ki so bile tako težko pridobljene, spet izginile;
- D. ker je bil zaradi pandemije COVID-19 Forum za generacijsko enakost odložen do prve polovice leta 2021;
- E. ker je preteklo 25 let od mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju v Kairu, kjer je 179 vlad sprejelo akcijski program, v katerem so razglasile svetovno zavezo k spolnemu in reproduktivnemu zdravju in pravicam v skladu s pekinškimi izhodišči za ukrepanje;
- F. ker je Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk začela veljati pred nekaj več kot 40 leti, vendar je po besedah Evropskega inštituta za enakost spolov napredek na področju enakosti med ženskami in moškimi počasen, čeprav so konvencijo ratificirale vse države članice EU;
- G. ker je Konvencijo Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija), najbolj celovit instrument za boj proti nasilju nad ženskami v Evropi, mogoče podpisati že deset let, vendar je še vedno niso ratificirale vse države članice EU, niti ni k njej pristopila sama EU;
- H. ker je leta 2021 preteklo deset let od Istanbulske konvencije Sveta Evrope;
- I. ker je treba odpraviti škodljive strukture in stereotipe, ki ohranjajo neenakost, da bi spodbudili enakost spolov; ker ne le, da spodbujanje enakosti spolov koristi družbi kot celoti, temveč je tudi cilj samo po sebi;
- J. ker neenakosti med spoloma zajemajo vse vidike trga dela, tudi razlike na področju zaposlovanja, plač, pokojnin in oskrbe, pomanjkljiv dostop do socialnih storitev in socialne zaščite, vse bolj negotova delovna mesta in večje tveganje revščine za ženske;
- K. ker se je izkazalo, da so finančna kriza in njene posledice škodovale ženskam, pravicam žensk in enakosti med spoloma ter imajo dolgoročne posledice; ker morajo gospodarski ukrepi v obdobju po pandemiji COVID-19 upoštevati razsežnost spola in socialno enakost;
- L. ker imajo kriza zaradi COVID-19 in njene posledice jasne povezave z enakostjo med spoloma, saj so različno vplivale na ženske in moške ter poglobile obstoječe neenakosti; ker je kriza nesorazmerno prizadela ženske, odziv na krizo zaradi COVID-19 pa v veliki meri ni upošteval razsežnosti spola; ker te posledice segajo od zaskrbljujočega povečanja nasilja in nadlegovanja na podlagi spola do neplačane in neenake odgovornosti za oskrbo in gospodinjne obveznosti, pa tudi omejenega dostopa do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter znatnih gospodarskih in delovnih učinkov za ženske, zlasti zdravstvene delavke in negovalke;
- M. ker je pandemija še posebej močno prizadela sektorje in poklice, v katerih prevladujejo ženske (mdr. zdravstvo, storitve oskrbe in nujne pomoči, socialno delo, izobraževanje, maloprodaja, blagajničarke, čistilke itd.) ter neformalno gospodarstvo; ker so ženske, ki delajo v zdravstvenem sektorju, potencialno bolj izpostavljene tveganju okužbe kot moški, saj predstavljajo 76 % zdravstvenih delavcev v EU ⁽¹⁰⁾;

⁽¹⁰⁾ Evropski inštitut za enakost spolov, zbirka statističnih podatkov po spolu, <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers>

četrtek, 11. februar 2021

- N. ker zaradi obstoječega steklenega stropa ženske niso vključene v postopek odločanja v enaki meri kot moški; ker večina držav članic EU še ni dosegla enake delitve moči med moškimi in ženskami v vladnih kabinetih, parlamentih, javni upravi, projektnih skupinah za boj proti COVID-19 in upravnih odborih podjetij;
- O. ker se ženske soočajo s prekrivajočimi se oblikami neenakosti in diskriminacije, med drugim povezanimi z njihovo raso, narodnostno ali socialno pripadnostjo, spolno usmerjenostjo, spolno identiteto in izražanjem, vero ali prepričanjem, statusom prebivališča in invalidnostjo, zato je treba obravnavati vse oblike diskriminacije, da bi dosegli enakost med spoloma za vse ženske; ker mora EU v svojih politikah okrepiti presečni pristop k obravnavanju institucionalne, strukturne in zgodovinske razsežnosti diskriminacije; ker presečna analiza omogoča razumevanje strukturnih ovir, hkrati pa zagotavlja dokaze, na podlagi katerih se določijo merila uspešnosti, in usmerja pot k strateškim in učinkovitim politikam v boju proti sistemski diskriminaciji, izključenosti in socialnih neenakosti;
- P. ker se ženske pogosteje soočajo z brezposelnostjo in imajo negotov zaposlitveni status (npr. prek pogodb o zaposlitvi), kar povzroča negotovost zaposlitve; ker v sektorju oskrbe delajo večinoma ženske (76 %) ⁽¹⁾ in imajo pogosto negotove plačilne in delovne pogoje; ker ženske predstavljajo večino uporabnikov in ponudnikov storitev socialnega sektorja, zato pomanjkanje ustreznih storitev ženskam preprečuje polno udeležbo v delovni sili, kar vodi v neupoštevanje spola pri načrtovanju, pripravi proračuna in zagotavljanju storitev socialnega sektorja;
- Q. ker razlika v plačilu med spoloma še vedno znaša 14 % v Evropi ⁽²⁾ in 20 % na vsem svetu ⁽³⁾ in ker je razlika v pokojninah med spoloma v nekaterih državah članicah EU celo 40 %; ker razlike v plačah med spoloma vodijo v razliko v pokojninah, ki sama po sebi povečuje tveganje revščine in izključenosti, zlasti med starejšimi ženskami, ki živijo same; ker tako razlike v plačah kot prekarnost neposredno vplivajo na prihodnje pokojnine;
- R. ker neenakomerna delitev neplačane oskrbe in gospodinjstkih opravil resno omejuje udeležbo žensk v gospodarstvu; ker je bilo neplačano delo žensk v oskrbi najpomembnejši del ohranjanja družbe pri življenju med krizo zaradi COVID-19, vendar je zaradi obveznosti oskrbe v Evropi 7,7 milijona žensk izključenih s trga dela v primerjavi s 450.000 moškimi ⁽⁴⁾; ker so značilnosti zaposlitve žensk, ki izhajajo iz neplačane oskrbe (tj. delo s krajšim delovnim časom) pomemben dejavnik razlike v plačilu med spoloma; ker več žensk kot moških prevzame obveznosti dolgotrajne neformalne oskrbe vsaj nekaj dni na teden ali vsak dan in ker ženske na splošno predstavljajo 62 % vseh ljudi, ki zagotavljajo dolgotrajno neformalno oskrbo v EU ⁽⁵⁾;
- S. ker je na svetovni ravni 35 % žensk izkusilo fizično in/ali spolno nasilje intimnega partnerja ali spolno nasilje nepartnerja; ker je med pandemijo COVID-19 prišlo do dramatičnega porasta nasilja intimnih partnerjev, kar OZN označuje kot „pandemijo v senci“, pri čemer se je število nujnih klicev žensk žrtev nasilja intimnega partnerja povečalo za 60 %, o čemer so poročale evropske države članice Svetovne zdravstvene organizacije ⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ Delavci Evropskega inštituta za enakost spolov v prvi bojni liniji <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers>

⁽²⁾ Evropski inštitut za enakost spolov, pregled Pekinga http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=sdg_05_20&lang=en

⁽³⁾ Razumevanje razlik v plačah med spoloma, MOD https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-ed_dialogue/-act_emp/documents/publication/wcms_735949.pdf

⁽⁴⁾ Študija Evropskega inštituta za enakost spolov „Gender inequalities in care and consequences for the labour market“ (Neenakosti med spoloma pri oskrbi in posledice za trg dela)

⁽⁵⁾ Indeks enakosti med spoloma za leto 2019 Evropskega inštituta za enakost spolov <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-report/informal-care-older-people-people-disabilities-and-long-term-care-services>

⁽⁶⁾ British Medical Journal, „Covid-19: EU states report 60 % rise in emergency calls about domestic violence“ (Covid-19: države EU poročajo o 60-odstotnem porastu nujnih klicev o družinskem nasilju), 11. maja 2020, dosegljivo: <https://www.bmj.com/content/369/bmj.m1872>. Poročilo generalnega sekretarja OZN z julija 2020 „Intensification of efforts to eliminate all forms of violence against women and girls“ (Večja prizadevanja za odpravo vseh oblik nasilja nad ženskami in dekletki): <https://undocs.org/en/A/75/274>

četrtek, 11. februar 2021

- T. ker so ženske bolj dovzetne za posledice sprememb podnebja ⁽¹⁷⁾; ker se po njihovem ravnanju sodeč zdi, da ženske bolj skrbijo za podnebje kot moški, vendar so ženske še vedno premalo zastopane na vodilnih položajih odločanja, ki se ukvarjajo z reševanjem podnebne krize, in predstavljajo na svetovni ravni le 32 % delovne sile na področju pridobivanja energije iz obnovljivih virov ⁽¹⁸⁾;
- U. ker obstaja razlika med spoloma na vseh področjih digitalne tehnologije, zlasti na področju inovativnih tehnologij, kot sta področji umetne inteligence in kibernetne varnosti; ker stereotipi o spolih, kulturno pogojeno odvrčanje ter premajhna ozaveščenost in spodbujanje vzornic ovirajo priložnosti deklet in žensk pri študiju in poklicni poti na področjih STEM;
- V. ker se v nekaterih državah članicah stanje očitno slabša in obstaja tveganje, da bi enakost med spoloma zdrsnila še nižje na seznamu prednostnih nalog držav članic;
1. obžaluje, da so svetovni voditelji iz 100 držav na srečanju na visoki ravni o pospeševanju doseganja enakosti spolov in opolnomočenju vseh žensk in deklet, ki je potekalo 1. oktobra 2020 med Generalno skupščino OZN, da bi obeležili pekinško konvencijo, priznali, da je splošni napredek na področju pravic žensk daleč pod ciljem, h kateremu so se zavezali v pekinški konvenciji leta 1995;
 2. poudarja, da je bilo v poročilu Agencije OZN za ženske z naslovom „*Gender Equality: Women's rights in review 25 years after Beijing*“ ⁽¹⁹⁾ (Enakost spolov: pregled pravic žensk 25 let po Pekingu) prikazano, kako pri doseganju enakosti spolov dejansko nazadujemo in kako dosednji težko izborjeni napredek na svetovni izgublja učinek;
 3. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Evropski inštitut za enakost spolov v petem pregledu pekinških izhodišč za ukrepanje, ki ga je objavil leta 2020, poudaril, da nobena evropska država članica ni izpolnila ciljev iz pekinške konvencije iz leta 1995; obžaluje, da je indeks enakosti spolov Evropskega inštituta za enakost spolov za leto 2020 pokazal, da je napredek pri doseganju enakosti med ženskami in moškimi zastal, in čeprav so prizadevanja za večjo enakost spolov prinesla nekatere rezultate, v EU še naprej ostajajo neenakosti in razlike med spoloma na vseh področjih, zajetih v Pekinških izhodiščih za ukrepanje;
 4. poudarja, da ženske in dekleta nesorazmerno bolj čutijo socialne in gospodarske posledice COVID-19, kar povečuje že obstoječe neenakosti med spoloma in grozi, da bo dosednji napredek izničen; v zvezi s tem poudarja, da bo pandemija na svetovni ravni po ocenah Agencije OZN za ženske ⁽²⁰⁾ čez prag revščine potisnila 47 milijonov žensk in deklet, se pravi da bo skupno število žensk pod pragom revščine naraslo na 435 milijonov, poleg tega se je zaradi pandemije skokovito povečalo nasilje na podlagi spola, ženske pa tudi hitreje izgubljajo delovna mesta in možnosti preživljanja, saj so bolj izpostavljene močno prizadetim gospodarskim sektorjem;
 5. priznava, da se je povečalo število žensk, izvoljenih in imenovanih na položaje odločanja, vendar obžaluje, da je napredek počasen in da je bila izenačitev deleža žensk in moških doslej dosežena le v peščici držav članic EU;
 6. znova poudarja svoje stališče z dne 17. decembra 2020 in poziva Svet, naj ustanovi namensko sestavo za enakost spolov, da bo lahko sprejemal konkretne skupne ukrepe za reševanje izzivov na področju pravic žensk in enakosti spolov ter zagotovil, da se bo o teh vprašanjih razpravljalo na najvišji politični ravni;

⁽¹⁷⁾ Evropski inštitut za enakost spolov, področje K – Ženske in okolje: spremembe podnebja so zaznamovane s spolom, 5. marca 2020, dosegljivo; <https://eige.europa.eu/publications/beijing-25-policy-brief-area-k-women-and-environment>

⁽¹⁸⁾ Poročilo EPRS „Beijing Platform for Action, 25 year review and future priorities“ (Pekinška izhodišča za ukrepanje, pregled po 25 letih in prednostne naloge za prihodnost), 27. februarja 2020, dosegljivo: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/sl/document.html?reference=EPRS_BRI\(2020\)646194](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/sl/document.html?reference=EPRS_BRI(2020)646194)

⁽¹⁹⁾ Poročilo Agencije OZN za ženske z naslovom „*Gender equality: Women's rights in review 25 years after Beijing*“ (Enakost spolov: pregled pravic žensk 25 let po Pekingu) <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/03/womens-rights-in-review>

⁽²⁰⁾ Poročilo Agencije OZN za ženske z naslovom *Gender equality in the wake of COVID-19* (Posledice pandemije COVID-19 za enakost spolov) <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/09/gender-equality-in-the-wake-of-covid-19>

četrtek, 11. februar 2021

7. poudarja, da se vključevanje vidika spola ne izvaja sistematično na vseh področjih politik in v vseh programih financiranja EU; pozdravlja uvedbo vključevanja vidika spola kot horizontalne prednostne naloge v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027; poziva Komisijo, naj zagotovi sistematično vključevanje vidika spola, saj je to ključna strategija za podporo uresničevanju načela enakosti spolov, ter naj v posvetovanju s strokovnjaki s tega področja vidik spola vključi v proračunsko načrtovanje, proračunske prakse in pripravo časovnih načrtov ter tako zagotovi, da bodo ženske in moški imeli enake koristi od javne porabe na vseh ravneh priprave proračuna in da bodo ženski vidiki vključeni v vsa področja, pri čemer naj se posebna sredstva namenijo za obravnavanje dejavnikov neenakosti, kot je nasilje nad ženskami in dekleti, tudi pri razdeljevanju sredstev za program za državljane, enakost, pravice in vrednote, ki je posebej namenjen za spodbujanje enakosti spolov;

8. poziva Komisijo in države članice, naj pripravijo in izvedejo konkretne načrte in niz ukrepov, ki bodo usklajeni z ustreznim namenskimi financiranjem, in sicer na podlagi dvanajstih področij, obravnavanih v pekinških izhodiščih za ukrepanje, zlasti glede žensk in revščine, žensk in gospodarstva, moči in odločanja, žensk in nasilja, žensk in okolja ter žensk in zdravja, da bi okrepili pravice žensk in agendo za enakost spolov ter se pripravili na Forum za generacijsko enakost;

9. obžaluje, da so se nazadujoče težnje v nekaterih državah, zlasti v zvezi z Istanbulsko konvencijo, spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami žensk ter telesno avtonomijo in nadzorom nad plodnostjo, v zadnjih letih še okrepile; odločno obsoja sodbo poljskega ustavnega sodišča, s katero se uvaja dejanska prepoved splava in ki pomeni nazadovanje na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic žensk ter neupravičeno pretirano omejitev dostopa do splava;

10. poudarja, da so pravice žensk človekove pravice ter neodtujljiv, sestavni in nedeljiv del splošnih človekovih pravic, kot je bilo poudarjeno na četrti svetovni konferenci o ženskah;

11. poziva Komisijo in države članice, naj spremljajo in izboljšajo zbiranje primerljivih podatkov o starosti, rasi in narodnosti ter podatkov, razčlenjenih po spolu, da bi izboljšali kvantitativno analizo ter oblikovali in izvajali politike EU, ki bi bolj vključevale presečni vidik spola; poudarja, kako pomemben je Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) kot ponudnik zanesljivih in ustreznih podatkov, razčlenjenih po spolu, ki so podlaga za zakonodajno analizo in odločanje, ter poudarja, kako pomembno je zagotoviti in razširiti financiranje in zmogljivosti inštituta; poleg tega poziva inštitut EIGE ter vse druge ustrezne institucije in agencije EU, naj si prizadevajo za uvedbo novih kazalnikov, kot so revščina zaposlenih, časovna revščina ali vrednost dela, povezanega z oskrbo;

12. želi spomniti, da v Evropski uniji živi 46 milijonov invalidnih žensk in deklet in da polovica vseh delovno zmožnih invalidk ni ekonomsko aktivna; poudarja, da se invalidne ženske soočajo s posebnimi težavami, in opozarja, da je stopnja materialne prikrajšanosti invalidk v vseh državah članicah visoka; zato ponovno poudarja, da je treba vidik spola še bolj vključiti v prihodnjo strategijo za enakost invalidov za leto 2021;

13. poziva Svet in države članice, naj odobrijo in izvajajo direktivo proti diskriminaciji ter zagotovijo izkoreninjenje večplastnih in presečnih oblik diskriminacije v vseh državah članicah EU;

Ženske in revščina

14. poudarja, da spol ostaja pomemben dejavnik v vzorcih revščine v EU ter da revščina ogroža 23,3 % žensk v primerjavi z 21,6 % moških⁽²¹⁾, čeprav se stopnje izključenosti in razlike v revščini med spoloma po državah precej razlikujejo; poudarja, da to tveganje znatno narašča s starostjo in še dodatno glede na sestavo gospodinjstva, rasno ali etnično pripadnost, invalidnost in zaposlitveni status; poudarja, da so razlike v plačah, pokojninah in negi med spoloma pomembni dejavniki feminizacije revščine;

15. poziva Komisijo in države članice, naj obravnavajo vse oblike feminizacije revščine, tudi v starosti, pri čemer naj vidik spola upoštevajo zlasti pri razpoložljivosti in dostopu do pokojninskih pravic, da bodo odpravile razlike v pokojninah med spoloma, ter naj izboljšajo delovne pogoje v t. i. ženskih sektorjih in poklicih; poudarja, da je treba odpraviti družbeno,

⁽²¹⁾ Leta 2014 je več kot 122 milijonov ljudi v EU živelo v gospodinjstvih, ki so se štela za revna, kar pomeni, da jim je grozila revščina ali socialna izključenost. Od teh 122 milijonov je bilo 53 % žensk in 47 % moških. Poročilo inštituta EIGE z naslovom „Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU“ (Revščina, spol in presečne neenakosti v EU), 2016. <https://eige.europa.eu/publications/poverty-gender-and-intersecting-inequalities-in-the-eu>

četrtek, 11. februar 2021

gospodarsko in kulturno podcenjevanje delovnih mest, na katerih prevladujejo ženske, ter se boriti proti stereotipom in preveliki zastopanosti žensk v nestandardnih oblikah dela;

16. poudarja, da je spričo prizadevanj za odpravo razlik v pokojninah ter v splošnem za zaščito in povečanje pokojnin izjemno pomembno, da sistemi socialne varnosti še naprej delujejo v javni sferi ter vključujejo načeli solidarnosti in prerazporeditve, pa tudi da si vztrajno prizadevamo za boj proti prekarnemu in nereguliranemu delu;

17. poziva Komisijo, naj predstavi strategijo za boj proti feminizaciji revščine s posebnim poudarkom na enostarševskih gospodinjstvih, ki jih vodijo ženske; prav tako poziva države članice, naj izvajajo posebne socialne ukrepe za boj proti tveganju socialne izključenosti in revščine v zvezi z dostopom do cenovno dostopnih stanovanj, prevoza in energije;

18. države članice poziva, naj sprejmejo posebne ukrepe za boj proti tveganju revščine v starosti, Komisijo pa, naj vidik spola pri revščini vključi v okvir gospodarske rasti in socialne politike; pozdravlja uporabo kazalnikov, ločenih po spolu, v mehanizmu za spremljanje izvajanja evropskega stebra socialnih pravic; poudarja, da je treba vidik spola vključiti s presečnim pristopom v skladu z načeli 2 in 3 stebra, ter poziva k boljšemu usklajevanju med evropskim stebrom socialnih pravic in evropskim semestrom; poziva Komisijo, naj razvije indeks enakosti spolov in ga vključi v evropski semester, da bomo lahko spremljali, kako makroekonomske politike ter zeleni in digitalni prehod vplivajo na enakost spolov;

19. poziva Komisijo in države članice, naj ženske postavijo v središče okrevanja po pandemiji, da ne bi zaradi krize COVID-19 nazadovali pri odpravljanju razlik v revščini med spoloma;

Ženske in okolje

20. pozdravlja dejstvo, da je bil tako v akcijskem načrtu za enakost spolov III kot v evropski strategiji za enakost spolov za obdobje 2020–2025 priznan vidik spola pri podnebnih spremembah; poudarja, da je enakost spolov bistvena za obvladovanje podnebne krize;

21. poudarja, da so ženske močne nosilke sprememb; poziva EU in države članice, naj na vseh ravneh družbe obravnavajo razlike med spoloma na položajih odločanja, povezanih s podnebnimi ukrepi;

22. poziva Komisijo in države članice, naj pri načrtovanju, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju politik, programov in projektov v zvezi s podnebnimi spremembami oblikujejo in spodbujajo cilje in kazalnike, ki upoštevajo vidik spolov, in zbirajo podatke, razčlenjene po spolu, ter naj v vseh vladnih institucijah vzpostavijo kontaktne točke za enakost spolov in podnebne spremembe;

Ženske in gospodarstvo, ženske in moč ter odločanje

23. poudarja, kako pomembno je polno vključevanje žensk pod enakimi pogoji kot moških na vseh področjih družbe in gospodarstva ter dejavno spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov na vseh ravneh odločanja; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj v Evropskem svetu odpravi blokado direktive o zastopanosti žensk v upravnih odborih;

24. poziva EU, naj določi cilje, akcijske načrte, časovne okvire inčasne posebne ukrepe, da bi dosegli enako zastopnost spolov in bolj uravnoteženo zastopnost na vseh izvršnih, zakonodajnih in upravnih položajih;

25. poudarja, da sta polno vključevanje žensk na trg dela in spodbujanje ženskega podjetništva ključna dejavnika za dolgoročno vključujočo gospodarsko rast, boj proti neenakosti in spodbujanje ekonomske neodvisnosti žensk;

26. poziva EU, naj si bolj prizadeva za odpravo razlik v plačilu med spoloma in uveljavi načelo enakega plačila s sprejetjem zakonodaje za večjo preglednost plač, vključno z obveznimi ukrepi za vsa podjetja; obžaluje, da Komisija še ni pripravila predloga o zavezujočih ukrepih za preglednost plač v skladu z načrti;

četrtek, 11. februar 2021

27. pozdravlja zavezo Komisije, da bo spremljala prenos direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja v nacionalno zakonodajo do leta 2022 in zagotovila, da jo bodo države članice v celoti izvajale v posvetovanju z organizacijami za pravice žensk in organizacijami civilne družbe; ob tem poziva države članice, naj presežejo minimalne standarde, ki jih določa ta direktiva; ugotavlja, da je razširitev starševskih določb na dolgotrajno oskrbo invalidnih družinskih članov in starejših oseb dobro izhodišče, in poziva Komisijo, naj razmisli o dodatni razširitvi, da bi preprečili izgubo delovne sile, zlasti žensk;

28. poudarja, da lahko spremembe delovnih razmer, kot je delo na daljavo, prispevajo k temu, da se je težje odklopiti od dela, in k povečevanju delovne obremenitve, kar ženske zaradi njihove prevladujoče ali še vedno tradicionalne vloge, kar zadeva skrb za dom in družino, veliko bolj obremeni kot moške;

29. poziva Komisijo, naj pripravi predlog, ki bo vseboval celosten in vseživljenjski pristop k oskrbi in bo upošteval potrebe tako oskrbovalcev kot oskrbovancev ter določal minimalne standarde in smernice o kakovosti oskrbe v celotnem življenju, tudi za otroke, starejše in osebe z dolgotrajnimi potrebami;

30. poziva Komisijo, naj preuči udeležbo žensk na trgu dela in zagotovi dejansko udeležbo žensk v najpomembnejših organih odločanja ter pri oblikovanju svežnjev za oživitev gospodarstva in svežnjev gospodarskih spodbud v okviru večletnega finančnega okvira in načrta za oživitev Next Generation EU ob upoštevanju vidika spolov; ugotavlja, da kriza zaradi COVID-19 še posebej prizadene ženske na trgih dela, saj se je stopnja brezposelnosti žensk povečala; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj sprejme posebne ukrepe za odpravo vrzeli v zaposlenosti žensk z usmerjeno porazdelitvijo v okviru instrumenta za okrevanje in odpornost, v katerem naj države članice EU predstavijo konkretne ukrepe, s katerimi bodo brezposelnost žensk, revščino žensk in naraščanje števila primerov nasilja nad ženskami in dekleti obravnavale kot ovire, ki ženskam preprečujejo polno udeležbo na vseh področjih življenja, vključno z zaposlovanjem;

31. poudarja, da je treba delavkam v gospodinjstvu zagotoviti pravico do dostojnih delovnih pogojev in enake socialne zaščite, in sicer z ratifikacijo in izvajanjem Konvencije Mednarodne organizacije dela št. 189 o dostojnem delu za delavce v gospodinjstvu;

32. z zaskrbljenostjo ugotavlja, med 8 milijoni strokovnjakov za IKT v EU le 18 % žensk⁽²²⁾ in da jim grozi nadaljnja izključenost iz digitalne agende EU; poziva Komisijo, naj okrepi politike za spodbujanje večje udeležbe žensk pri študiju in poklicni poti na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM), ter poudarja potrebo po vključevanju in zastopnosti žensk na gospodarskih področjih v vzponu, ki so pomembna za trajnostni razvoj, vključno s sektorjem IKT, digitalno tehnologijo in umetno inteligenco;

33. poziva evropske institucije, naj uvedejo zavezujoče ukrepe, kot so kvote, da bi zagotovile enako zastopnost spolov v izvoljenih organih, države članice pa poziva, naj zagotovijo uravnoteženo zastopnost žensk in moških v Evropskem parlamentu in nacionalnih parlamentih; poziva k sprejetju strategij za zagotavljanje dejanske zastopnosti žensk iz različnih okolij na vodstvenih položajih v evropskih institucijah;

Ženske in nasilje: odprava nasilja na podlagi spola

34. pozdravlja zavezo Komisije v evropski strategiji za enakost spolov glede boja proti nasilju na podlagi spola in ponovno poziva EU, naj dokonča ratifikacijo Istanbulske konvencije na podlagi širokega pristopa ter se zavzema za njeno ratifikacijo in izvajanje v vseh državah članicah; poziva države članice, naj upoštevajo priporočila Skupine strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini (GREVIO) in izboljšajo zakonodajo, da bo bolj usklajena z določbami Istanbulske konvencije, da se zagotovita ustrezno izvajanje in izvrševanje;

35. pozdravlja pobudo za razširitev področij kriminala, tako da bi bile zajete posebne oblike nasilja na podlagi spola v skladu s členom 83(1) PDEU, in poziva Komisijo, naj na tej podlagi pripravi predlog za celovito direktivo EU, osredotočeno na žrtve, za preprečevanje vseh oblik nasilja na podlagi spola in boj proti njim; želi spomniti, da bi bilo treba nove zakonodajne ukrepe na tem področju v vsakem primeru dopolniti z ratifikacijo Istanbulske konvencije;

36. poziva EU, naj nujno obravnava porast nasilja na podlagi spola med pandemijo COVID-19; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj pripravi protokol Evropske unije o nasilju na podlagi spola v času krize in naj med „osnovne storitve“

⁽²²⁾ Preglednica Komisije o ženskah na digitalnem področju v letu 2020.

četrtek, 11. februar 2021

v državah članicah vključi storitve za zaščito žrtev, kot so telefonske linije za pomoč, varne nastanitve in zdravstvene storitve, da bi preprečili nasilje na podlagi spola in podprli žrtve nasilja v družini med krizami, kakršna je pandemija COVID-19; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da ni na voljo dovolj podatkov o nasilju nad ženskami in dekleti in zato nimamo prave slike o povečanju števila primerov med pandemijo COVID-19;

37. poudarja vlogo izobraževanja in poziva k boju proti spolnim stereotipom, ki utirajo pot nasilju na podlagi spola; poziva EU, naj zagotovi, da bodo vse javne institucije EU vzpostavile in spoštovale kodekse ravnanja, ki določajo ničelno toleranco do nasilja, diskriminacije in zlorab, ter mehanizme za notranje prijave in pritožbe;

38. poudarja, da je treba zbirati in organizirati podatke, razčlenjene po spolu in starosti, o vseh oblikah nasilja na podlagi spola v državah članicah; pozdravlja napoved Agencije za temeljne pravice, da bo izvedla novo raziskavo na ravni EU o razširjenosti in dinamiki vseh oblik nasilja nad ženskami;

39. poziva države članice in Komisijo, naj sprejmejo posebne ukrepe za izkoreninjenje kibernetkega nasilja, vključno s spletnim nadlegovanjem, ustrahovanjem na spletu in do žensk sovražnim govorom, ki nesorazmerno bolj prizadene ženske in dekleta, ter naj posebej obravnavajo porast teh oblik nasilja na podlagi spola med pandemijo COVID-19; poziva Komisijo, naj predloži ustrezne zakonodajne in vse druge možne ukrepe za izkoreninjenje sovražnega govora in spletnega nadlegovanja;

40. poziva države članice, naj nemudoma ratificirajo in začnejo izvajati nedavno sprejeto konvencijo št. 190 Mednarodne organizacije dela o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela;

41. poziva države članice, naj učinkovito izvajajo Direktivo 2011/36/EU⁽²³⁾ o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščititi njenih žrtev in naj sprejmejo posebne ukrepe proti nasilju nad ženskami in neenakosti spolov, ki sta temeljna vzroka za trgovino z ljudmi; poziva Komisijo, naj po temeljiti oceni učinka revidira direktivo, da bi izboljšala ukrepe za preprečevanje in pregon vseh oblik trgovine z ljudmi, zlasti spolnega izkoriščanja, ki je najbolj razširjeno področje trgovine z ljudmi in se o njem tudi največ poroča, saj zadeva 92 % žensk in deklet, ki so žrtve trgovine z ljudmi v Evropi; poleg tega poziva Komisijo, naj s spremembo direktive zagotovi, da bodo države članice izrecno inkriminirale uporabo vseh storitev, ki jih nudijo žrtve trgovine z ljudmi;

Ženske in zdravje

42. poudarja, da je univerzalni dostop do zdravstvenega varstva človekova pravica, ki jo je mogoče zagotoviti le s sistemom, ki je univerzalen in dostopen vsem, ne glede na socialno in ekonomsko ozadje; poziva EU in njene države članice, naj zagotovijo ustrezno zdravstveno varstvo in enak dostop;

43. poziva države članice, naj vlagajo v trdne in odporne sisteme javnega zdravstva ter zagotovijo, da bo zdravstveno osebje, ki je večinoma žensko in običajno opravlja slabše plačane funkcije, prejelo pravično nadomestilo in imelo dostojne delovne pogoje;

44. poziva k splošnemu spoštovanju in dostopu do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, kot je bilo dogovorjeno v akcijskem programu Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju ter pekinških izhodiščih za ukrepanje;

45. poudarja, da so možnosti načrtovanja družine in dostop do storitev za zdravje mater ter storitev varnega in zakonitega splava pomemben del zagotavljanja pravic žensk in reševanja življenj;

46. poziva države članice, naj mladim zagotovijo celovito vzgojo o spolnosti in odnosih ter dostop do spolnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva, vključno s kontracepcijo, načrtovanjem družine ter varnim in zakonitim splavom;

47. ugotavlja, da je treba pri diagnosticiranju in načrtovanju zdravljenja bolj upoštevati vidik spola, da se zagotovi ustrezno kakovostno zdravljenje za vse ljudi; poudarja, da so bolezni in zdravstvene težave žensk še vedno nezadostno diagnosticirane, zdravljene in preučene;

⁽²³⁾ Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ (UL L 101, 15.4.2011, str. 1).

četrtek, 11. februar 2021

Forumu za generacijsko enakost naproti

48. poziva Komisijo in države članice, naj si bolj prizadevajo za izvajanje Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja, zlasti cilja trajnostnega razvoja št. 3 in 5, ter zagotovijo, da nobena ženska ali dekle ne bo doživljala diskriminacije, nasilja ali izključevanja ter da bodo imele dostop do zdravstvenega varstva, prehrane, izobrazbe in zaposlitve;
49. poudarja, kako pomembna je zavezanost EU pekinškimi izhodiščem za ukrepanje in preglednim konferencam, ter poziva Komisijo in države članice, naj spoštujejo svoje splošne zaveze glede enakosti spolov in krepitev vloge žensk;
50. pozdravlja udeležbo in skupno vodenje držav članic in Komisije v koalicijah za ukrepanje;
51. poudarja, kako pomembno je doseči ambiciozen izid prihodnjega Forumu za generacijsko enakost, zlasti da Komisija in države članice, med drugim v koalicijah za ukrepanje, sprejmejo vrsto v prihodnost usmerjenih ambicioznih zavez in ukrepov in zanje namenijo ustrezna sredstva;
52. poziva države članice in Komisijo, naj dokončajo letno spremljanje in poročanje po državah članicah v okviru poročila o napredku koalicije za ukrepanje;
53. poziva EU, naj zagotovi popolno vključenost Parlamenta in njegovega Odbora za pravice žensk in enakost spolov v postopek odločanja o stališču EU na Forumu za generacijsko enakost;

o

o o

54. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.
-

torek, 9. februar 2021

II

(Sporočila)

SKUPNE IZJAVE

EVROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2021)0030

Zahteva za odvzem imunitete Álvaru Amaru

Sklep Evropskega parlamenta z dne 9. februarja 2021 o zahtevi za odvzem imunitete Álvaru Amaru (2019/2150(IMM))

(2021/C 465/18)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju zahteve za odvzem imunitete Álvaru Amaru, ki jo je 17. oktobra 2019 vložilo okrajno kazensko sodišče v Guardi okrajnega sodišča v Guardi – sodnik 2 (*Tribunal Judicial da Comarca da Guarda, Juízo Local Criminal da Guarda – Juiz 2*) in je bila razglašena na plenarnem zasedanju 13. novembra 2019,
 - po zagovoru Álvara Amara v skladu s členom 9(6) Poslovnika,
 - ob upoštevanju členov 8 in 9 Protokola št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije ter člena 6(2) Akta o volitvah poslancev Evropskega parlamenta s splošnimi neposrednimi volitvami z dne 20. septembra 1976,
 - ob upoštevanju sodb Sodišča Evropske unije z dne 21. oktobra 2008, 19. marca 2010, 6. septembra 2011, 17. januarja 2013 in 19. decembra 2019⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju člena 157, odstavkov 2 in 3 portugalske ustave in člena 11 zakona št. 7/93 z dne 1. marca 1993, ki ureja status portugalskih poslancev,
 - ob upoštevanju člena 5(2), člena 6(1) in člena 9 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za pravne zadeve (A9-0009/2021),
- A. ker je pristojni sodnik okrajnega sodišča v Guardi vložil zahtevo za odvzem poslanske imunitete Álvaru Amaru v zvezi z obtožbo zaradi kaznivega dejanja neprimerne ravnanja, ki je določeno in kaznivo po členu 11 zakona št. 34/87 z dne 16. julija 1987, kakor je bil spremenjen z zakonom št. 41/2010 z dne 3. septembra 2010 (v idealnem steku s kaznivim dejanjem zlorabe položaja, ki je določeno in kaznivo po členu 23(1), in kaznivim dejanjem odtujitve sredstev, ki je določeno in kaznivo po členu 20(1) istega zakonodajnega akta), ter v realnem steku s kaznivim dejanjem goljufije pri pridobitvi nepovratnih sredstev ali subvencije, ki je določeno in kaznivo po členih 36(1)(a) in (c), 36(2), 36(5)(a) in (b) ter 36(8)(b) zakonske uredbe št. 28/84 z dne 20. januarja 1984;

⁽¹⁾ Sodba Sodišča z dne 21. oktobra 2008 v združenih zadevah Marra proti De Gregorio in Clemente, C-200/07 in C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; sodba Splošnega sodišča z dne 19. marca 2010 v zadevi Gollnisch proti Parlamentu, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; sodba Sodišča z dne 6. septembra 2011 v zadevi Patriciello, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543; sodba Splošnega sodišča z dne 17. januarja 2013 v zadevi Gollnisch proti Parlamentu, T-346/11 in T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23. sodba Sodišča z dne 19. decembra 2019 v zadevi Junqueras Vies, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

torek, 9. februar 2021

- B. ker je bil Álvaro Amaro od leta 2013 župan Guardie ter je bil leta 2017 ponovno izvoljen, funkcijo pa je opravljal do 11. aprila 2019; ker je bil pri opravljanju teh nalog odgovoren za politično in upravno vodenje mestne občine Guarda; ker je predmet preiskave ugodna obravnava v postopku javnega razpisa, na katerem je občina Guarda v začetku leta 2014 domnevno odobrila zadrugi in gledališki skupini, da tisto leto organizirata vsakoletno karnevalsko slavlje;
- C. ker je bil Álvaro Amaro maja 2019 izvoljen v Evropski parlament;
- D. ker se domnevno kaznivo dejanje ne nanaša na mnenje ali glasove, ki jih je Álvaro Amaro oddal pri opravljanju svojih dolžnosti v skladu s členom 8 Protokola št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije;
- E. ker v skladu s členom 9 Protokola št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije poslanci Evropskega parlamenta uživajo na ozemlju svoje države imunitete, priznane članom parlamenta te države;
- F. ker lahko samo Evropski parlament odloča o tem, ali se bo imuniteta v posameznem primeru odvzela; ker lahko Evropski parlament pri odločanju o odvzemu imunitete razumno upošteva stališče poslanca ⁽²⁾; ker je Álvaro Amaro med zaslišanjem izrazil podporo odvzemu poslanske imunitete;
- G. ker je namen poslanske imunitete zaščititi Parlament in njegove poslance pred sodnimi postopki v zvezi z dejavnostmi poslancev med opravljanjem parlamentarnih dolžnosti, ki jih od teh dolžnosti ni mogoče ločiti;
- H. ker so bila kazniva dejanja, ki se očitajo Álvaro Amaru, storjena pred njegovo izvolitvijo v Evropski parlament;
- I. ker tem primeru Parlament ni našel dokaza, da gre za *fumus persecutionis*, torej dovolj utemeljen sum, da je bil postopek začel z namenom, da bi se škodovalo politični dejavnosti poslanca in s tem Evropskega parlamenta;
- J. ker po eni strani Parlamenta ni mogoče enačiti s sodiščem, po drugi strani pa poslanec v okviru postopka za odvzem imunitete ne more šteti za „obdolženca“ ⁽³⁾;
1. se odloči, da odvzame imuniteto Álvaro Amaru;
 2. naroči svojemu predsedniku, naj ta sklep in poročilo pristojnega odbora nemudoma posreduje portugalskim organom in Álvaro Amaru.

⁽²⁾ Sodba Splošnega sodišča z dne 15. oktobra 2008 v zadevi Mote proti Parlamentu, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440, točka 28.

⁽³⁾ Sodba Splošnega sodišča z dne 30. aprila 2019 v zadevi Briois proti Parlamentu, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

torek, 9. februar 2021

III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKI PARLAMENT

P9_TA(2021)0031

Imenovanje podpredsednika v nadzornem odboru Evropske centralne banke

Sklep Evropskega parlamenta z dne 9. februarja 2021 o predlogu Evropske centralne banke za imenovanje podpredsednika nadzornega odbora Evropske centralne banke (N9-0080/2020 – C9-0425/2020 – 2020/0910(NLE))

(Odobritev)

(2021/C 465/19)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Evropske centralne banke z dne 18. decembra 2020 o imenovanju podpredsednika nadzornega odbora Evropske centralne banke (C9-0425/2020),
 - ob upoštevanju člena 26(3) Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma med Evropskim parlamentom in Evropsko centralno banko o praktičnih podrobnostih uresničevanja demokratične odgovornosti in nadzora nad opravljanjem nalog, prenesenih na Evropsko centralno banko v okviru enotnega mehanizma nadzora ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2019 o uravnoteženi zastopanosti spolov pri imenovanjih na področju ekonomskih in monetarnih zadev EU ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju svojih sklepov z dne 24. novembra 2020 o priporočilu Sveta o imenovanju člana izvršilnega odbora Evropske centralne banke ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju člena 131 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A9-0007/2021),
- A. ker člen 26(3) Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013 določa, da Evropska centralna banka (ECB) Parlamentu predloži v odobritev predlog o imenovanju podpredsednika svojega nadzornega odbora;
- B. ker mora biti Podpredsednik nadzornega odbora izbran izmed članov izvršilnega odbora ECB;
- C. ker člen 26(2) Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013 določa, da se pri imenovanju članov nadzornega odbora v skladu s to uredbo spoštujejo načela uravnotežene zastopanosti spolov, izkušnost in kvalifikacije;

⁽¹⁾ UL L 287, 29.10.2013, str. 63.

⁽²⁾ UL L 320, 30.11.2013, str. 1.

⁽³⁾ UL C 23, 21.1.2021, str. 105.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0311.

torek, 9. februar 2021

- D. ker je Evropski svet 10. decembra 2020 ⁽⁵⁾ Franka Eldersona imenoval za člana izvršilnega odbora ECB za osemletni mandat z veljavnostjo od 15. decembra 2020 v skladu s členom 283(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije;
- E. ker je ECB v pismu z dne 18. decembra 2020 Parlamentu predložila predlog o imenovanju Franka Eldersona za podpredsednika nadzornega odbora ECB za obdobje petih let;
- F. ker je Odbor Parlamenta za ekonomske in monetarne zadeve nato ocenil kandidatova priporočila, zlasti glede na zahteve iz člena 26(2) in (3) Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013;
- G. ker je imel predlagani kandidat 25. januarja 2021 predstavitev v odboru, ki jo je začel z uvodnim nagovorom, nato pa je odgovarjal na vprašanja članov odbora;
- H. ker bi morale vse institucije in organi na ravni EU in nacionalni ravni izvajati konkretne ukrepe za zagotavljanje uravnotežene zastopanosti spolov;
- I. ker izvršilni odbor ECB trenutno sestavljajo štirje moški in dve ženski, ena od njiju pa je tudi predsednica odbora;
1. odobri imenovanje Franka Eldersona za podpredsednika nadzornega odbora Evropske centralne banke;
 2. naroči svojemu predsedniku, naj ta sklep posreduje Svetu, Komisiji, Evropski centralni banki in vladam držav članic.

⁽⁵⁾ UL L 420, 14.12.2020, str. 22.

torek, 9. februar 2021

P9_TA(2021)0032

Nadzor nabave in posedovanja orožja ***I

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. februarja 2021 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nadzoru nabave in posedovanja orožja (kodificirano besedilo) (COM(2020)0048 – C9-0017/2020 – 2020/0029(COD))

(Redni zakonodajni postopek – kodifikacija)

(2021/C 465/20)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2020)0048),
 - ob upoštevanju člena 294(2) in člena 114(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C9-0017/2020),
 - ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 10. junija 2020 ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 20. decembra 1994 – Pospešen način dela za uradno kodifikacijo zakonodajnih besedil ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju členov 109 in 59 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za pravne zadeve (A9-0010/2021),
- A. ker je po mnenju posvetovalne skupine pravnih služb Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije zadevni predlog le kodifikacija obstoječih besedil brez vsebinskih sprememb;
1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju;
 2. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu, Komisiji in nacionalnim parlamentom.

P9_TC1-COD(2020)0029

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 9. februarja 2021 z namenom sprejetja Direktive (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o nadzoru nabave in posedovanja orožja (kodificirano besedilo)

(Ker je bil dosežen sporazum med Parlamentom in Svetom, je stališče Parlamenta enako končnemu zakonodajnemu aktu, Direktivi (EU) 2021/555.)

⁽¹⁾ UL C 311, 18.9.2020, str. 52.

⁽²⁾ UL C 102, 4.4.1996, str. 2.

torek, 9. februar 2021

P9_TA(2021)0034

Nenasprotovanje delegiranemu aktu: podpora Unije za razvoj podeželja v letu 2021**Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje delegirani uredbi Komisije z dne 19. januarja 2021 o spremembi Priloge I k Uredbi (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede zneskov podpore Unije za razvoj podeželja v letu 2021 (C(2021)00188 – 2021/2517(DEA))**

(2021/C 465/21)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju delegirane uredbe Komisije (C(2021)00188),
 - ob upoštevanju pisma Komisije z dne 22. januarja 2021, v katerem poziva Parlament, naj izjavi, da ne bo nasprotoval delegirani uredbi,
 - ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja predsedniku konference predsednikov odborov z dne 2. februarja 2021,
 - ob upoštevanju člena 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in zlasti členov 58(7) in 83(5),
 - ob upoštevanju člena 111(6) Poslovnika,
 - ob upoštevanju priporočila za sklep Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,
 - ob upoštevanju, da ni bilo izraženo nobeno nasprotovanje v roku iz tretje in četrte alineje člena 111(6) Poslovnika, ki se je iztekel 9. februarja 2021,
- A. ker je Uredba (EU) 2020/2220 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: prehodna uredba), ki z vključitvijo nacionalnih sredstev za leti 2021 in 2022 spreminja Uredbo (EU) št. 1305/2013, začela veljati šele 29. decembra 2020;
- B. ker je treba dodeljena sredstva prilagoditi, ko bodo države članice Komisijo obvestile o zneskih zmanjšanja plačil, ki presegajo 150 000 EUR, in o izvajanju prožnosti med stebroma;
- C. ker je Komisija v prejšnjih letih ta (uradna) obvestila prejela v avgustu in nato jeseni sprejela delegirani akt o spremembi dodeljenih sredstev, vendar to leta 2020 ni bilo mogoče zaradi poznega sprejetja prehodne uredbe;
- D. ker je nadvse pomembno, da začne delegirana uredba veljati čim prej, da bi države članice in Komisija lahko začele izvajati programe razvoja podeželja za leto 2021;
1. izjavlja, da ne nasprotuje delegirani uredbi;
 2. naroči svojemu predsedniku, naj ta sklep posreduje Svetu in Komisiji.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L 347, 20.12.2013, str. 487).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2020/2220 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. decembra 2020 o določitvi nekaterih prehodnih določb za podporo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) v letih 2021 in 2022 ter o spremembi uredb (EU) št. 1305/2013, (EU) št. 1306/2013 in (EU) št. 1307/2013 glede sredstev in uporabe v letih 2021 in 2022 ter Uredbe (EU) št. 1308/2013 glede sredstev in razdelitve take podpore v letih 2021 in 2022 (UL L 437, 28.12.2020, str. 1).

torek, 9. februar 2021

P9_TA(2021)0035

Nenasprotovanje delegiranemu aktu: sektor sadja in zelenjave ter vinski sektor

Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje delegirani uredbi Komisije z dne 27. januarja 2021 o spremembi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/884 o odstopanju od Delegirane uredbe (EU) 2017/891 glede sektorja sadja in zelenjave in Delegirane uredbe (EU) 2016/1149 glede vinskega sektorja za leto 2020 v zvezi s pandemijo COVID-19 ter spremembi Delegirane uredbe (EU) 2016/1149 (C(2021)00371 – 2021/2530(DEA))

(2021/C 465/22)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju delegirane uredbe Komisije (C(2021)00371),
 - ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja predsedniku konference predsednikov odborov z dne 2. februarja 2021,
 - ob upoštevanju člena 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in zlasti členov 62(1), 64(6) in 115(5),
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ in zlasti člena 53(b) in (h) ter člena 227(5),
 - ob upoštevanju člena 111(6) Poslovnika,
 - ob upoštevanju priporočila za sklep Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,
 - ob upoštevanju, da ni bilo izraženo nobeno nasprotovanje v roku iz tretje in četrte alineje člena 111(6) Poslovnika, ki se je iztekel 9. februarja 2021,
- A. ker se vse države članice in kmetje v državah članicah zaradi izjemno hudih motenj na trgu in vse težjih razmer v vinskem sektorju, ki so posledica uvedbe uvoznih dajatev v ZDA leta 2019 za vino iz Unije, ter zaradi omejevalnih ukrepov, ki jih države po vsem svetu sprejemajo v odgovor na pandemijo COVID-19, srečujejo s težavami pri načrtovanju, izvajanju in izvrševanju dejavnosti v okviru podpornih programov v vinskem sektorju iz členov 39 do 54 Uredbe (EU) št. 1308/2013;
- B. ker je Komisija glede na edinstven splet okoliščin 4. maja 2020 v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2020/884 ⁽³⁾ sprejela določbe, ki omogočajo prožnost in odstopanje od delegiranih uredb, ki se uporabljajo za vinski sektor;
- C. ker kljub koristnosti teh ukrepov v vinskem sektorju ni bilo mogoče ponovno vzpostaviti ravnovesja med ponudbo in povpraševanjem ter se zaradi sedanje pandemije tudi ne pričakuje, da bo to na kratki do srednji rok mogoče;

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 352/78, (ES) št. 165/94, (ES) št. 2799/98, (ES) št. 814/2000, (ES) št. 1290/2005 in (ES) št. 485/2008 (UL L 347, 20.12.2013, str. 549).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671).

⁽³⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/884 z dne 4. maja 2020 o odstopanju od Delegirane uredbe (EU) 2017/891 glede sektorja sadja in zelenjave in Delegirane uredbe (EU) 2016/1149 glede vinskega sektorja za leto 2020 v zvezi s pandemijo COVID-19 (UL L 205, 29.6.2020, str. 1).

torek, 9. februar 2021

- D. ker je Komisija predlagala, da se veljavnost ukrepov iz Delegirane uredbe (EU) 2020/884 podaljša še za proračunsko leto 2021, saj naj bi se pandemija nadaljevala večji del finančnega leta 2021;
- E. ker je hitra uveljavitev nadaljnje prožnosti in odstopanj bistvena, da bi lahko učinkovito in uspešno reševali težave pri izvajanju programov pomoči v vinskem sektorju, preprečili nadaljnje gospodarske izgube, uredili razmere na trgu in odpravili motnje v delovanju dobavnih verig v omenjenem sektorju;
1. izjavlja, da ne nasprotuje delegirani uredbi;
 2. naroči svojemu predsedniku, naj ta sklep posreduje Svetu in Komisiji.
-

torek, 9. februar 2021

P9_TA(2021)0036

Nenasprotovanje delegiranemu aktu: sprememba tehničnih standardov v zvezi s časovnim okvirom začetka uporabe nekaterih postopkov obvladovanja tveganja za namen izmenjave zavarovanja s premoženjem

Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje delegirani uredbi Komisije z dne 21. decembra 2020 o spremembi tehničnih standardov iz Delegirane uredbe (EU) 2016/2251 v zvezi s časovnim okvirom začetka uporabe nekaterih postopkov obvladovanja tveganja za namen izmenjave zavarovanja s premoženjem (C(2020)9147 – 2020/2942(DEA))

(2021/C 465/23)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju delegirane uredbe Komisije (C(2020)9147),
 - ob upoštevanju pisma Komisije z dne 21. decembra 2020, v katerem poziva Parlament, naj izjavi, da ne bo nasprotoval delegirani uredbi,
 - ob upoštevanju pisma Odbora za ekonomske in monetarne zadeve predsedniku konference predsednikov odborov z dne 26. januarja 2021,
 - ob upoštevanju člena 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov⁽¹⁾ (EMIR) in zlasti člena 11(15),
 - ob upoštevanju člena 111(6) Poslovnika,
 - ob upoštevanju priporočila za sklep Odbora za ekonomske in monetarne zadeve,
 - ob upoštevanju, da ni bilo izraženo nobeno nasprotovanje v roku iz tretje in četrte alineje člena 111(6) Poslovnika, ki se je iztekel 9. februarja 2021,
- A. ker je bila s členom 11(3) uredbe EMIR uvedena obveznost, da se vzpostavijo postopki obvladovanja tveganja, za katere je potrebna pravočasna, natančna in ustrezno ločena izmenjava zavarovanja (zahteve po kritju) za finančne nasprotne stranke, ki sklepajo pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih (OTC), za katere ni bil opravljen kliring prek centralne nasprotne stranke (CNS), ter za nefinančne nasprotne stranke v smislu člena 10(2) uredbe EMIR; ker so ti postopki podrobneje določeni v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2016/2251⁽²⁾, v kateri je določeno tudi, da se datum začetka uporabe dvostranskih zahtev po kritju za pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih OTC brez opravljenega centralnega kliringa, sklenjene med nekaterimi nasprotnimi strankami, odloži, da se zagotovi, da zahteve za te pogodbe začasno ne veljajo;
- B. ker bi bilo zato treba uporabo teh dvostranskih zahtev po kritju za pogodbe znotraj skupine o izvedenih finančnih instrumentih OTC brez opravljenega centralnega kliringa dodatno odložiti, da se prepreči nenamern škodljiv gospodarski vpliv, ki bi ga imel iztek navedenega izvzetja na nasprotne stranke s sedežem v Uniji; ker je položaj nasprotnih strank s sedežem v Uniji s spremembami iz delegirane uredbe tako bistveno olajšan; ker so spremembe Delegirane uredbe (EU) 2016/2251 omejene prilagoditve obstoječega regulativnega okvira;

⁽¹⁾ UL L 201, 27.7.2012, str. 1.

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/2251 z dne 4. oktobra 2016 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi o tehnikah zmanjševanja tveganj za pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih OTC brez kliringa prek centralne nasprotne stranke (UL L 340, 15.12.2016, str. 9).

torek, 9. februar 2021

- C. ker bi morala delegirana uredba začeti veljati čim prej, da bi zagotovili pripravljenost Unije in bolje upoštevali interese nasprotnih strank s sedežem v Uniji, saj se pravo Unije po tem, ko se je 31. decembra 2020 izteklo prehodno obdobje, v Združenem kraljestvu ne uporablja več;
1. izjavlja, da ne nasprotuje delegirani uredbi;
 2. naroči svojemu predsedniku, naj ta sklep posreduje Svetu in Komisiji.
-

torek, 9. februar 2021

P9_TA(2021)0037

Nenasprotovanje delegiranemu aktu: sprememba regulativnih tehničnih standardov v zvezi z datumom, na katerega za določene vrste pogodb začne veljati obveznost kliringa

Sklep Evropskega parlamenta, da ne nasprotuje delegirani uredbi Komisije z dne 21. decembra 2020 o spremembi regulativnih tehničnih standardov iz delegiranih uredb (EU) 2015/2205, (EU) 2016/592 in (EU) 2016/1178 v zvezi z datumom, na katerega za določene vrste pogodb začne veljati obveznost kliringa (C(2020)9148 – 2020/2943(DEA))

(2021/C 465/24)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju delegirane uredbe Komisije (C(2020)9148),
 - ob upoštevanju pisma Komisije z dne 21. decembra 2020, v katerem poziva Parlament, naj izjavi, da ne bo nasprotoval delegirani uredbi,
 - ob upoštevanju pisma Odbora za ekonomske in monetarne zadeve predsedniku konference predsednikov odborov z dne 26. januarja 2021,
 - ob upoštevanju člena 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (EMIR) ⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2),
 - ob upoštevanju člena 111(6) Poslovnika,
 - ob upoštevanju priporočila za sklep Odbora za ekonomske in monetarne zadeve,
 - ob upoštevanju, da ni bilo izraženo nobeno nasprotovanje v roku iz tretje in četrte alinee člena 111(6) Poslovnika, ki se je iztekel 9. februarja 2021,
- A. ker uredba EMIR določa obveznost kliringa; ker delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2205 ⁽²⁾, (EU) 2016/592 ⁽³⁾ in (EU) 2016/1178 ⁽⁴⁾ med drugim določajo datume uveljavitve obveznosti kliringa za pogodbe, ki se nanašajo na razrede izvedenih finančnih instrumentov OTC iz prilog k navedenim uredbam;
- B. ker je s spremembami iz delegirane uredbe bistveno olajšan položaj nasprotnih strank s sedežem v Uniji, ki se odločijo prenoviti pogodbo z zamenjavo nasprotne stranke s sedežem v Združenem kraljestvu z nasprotno stranko in dovoljenjem v državi članici, saj preprečujejo, da bi za nove pogodbe, ki izhajajo iz take prenovitve pogodbe, veljala obveznost kliringa ali zahteve po izmenjavi zavarovanja s premoženjem, ki niso veljale v času sklenitve prvotnih pogodb; ker bo ta cilj dosežen, tako da se sedanje izjeme, določene v delegiranih uredbah (EU) 2015/2205, (EU) 2016/592 in (EU) 2016/1178, podaljšajo za obdobje 12 mesecev od datuma začetka veljavnosti delegirane uredbe; ker so spremembe delegiranih uredb (EU) 2015/2205, (EU) 2016/592 in (EU) 2016/1178 omejene prilagoditve obstoječega regulativnega okvira;

⁽¹⁾ UL L 201, 27.7.2012, str. 1.

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2205 z dne 6. avgusta 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za obveznost kliringa (UL L 314, 1.12.2015, str. 13).

⁽³⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/592 z dne 1. marca 2016 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za obveznost kliringa (UL L 103, 19.4.2016, str. 5).

⁽⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1178 z dne 10. junija 2016 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za obveznost kliringa (UL L 195, 20.7.2016, str. 3).

torek, 9. februar 2021

- C. ker bi morala delegirana uredba začeti veljati čim prej, da bi zagotovili pripravljenost Unije in bolje upoštevali interese nasprotnih strank s sedežem v Uniji, saj se pravo Unije po tem, ko se je 31. decembra 2020 izteklo prehodno obdobje, v Združenem kraljestvu ne uporablja več;
1. izjavlja, da ne nasprotuje delegirani uredbi;
 2. naroči svojemu predsedniku, naj ta sklep posreduje Svetu in Komisiji.
-

sreda, 10. februar 2021

P9_TA(2021)0038

Vzpostavitev Mehanizma za okrevalje in odpornost ***I

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi mehanizma za okrevalje in odpornost (COM(2020)0408 – C9-0150/2020 – 2020/0104(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

(2021/C 465/25)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2020)0408),
 - ob upoštevanju člena 294(2) in tretjega odstavka člena 175 Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C9-0150/2020),
 - ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 16. julija 2020 ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 14. oktobra 2020 ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju začasnega dogovora, ki sta ga odobrila pristojna odbora v skladu s členom 74(4) Poslovnika, in zaveze predstavnika Sveta v pismu z dne 22. decembra 2020, da bo odobril stališče Evropskega parlamenta v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju člena 59 Poslovnika,
 - ob upoštevanju skupnih razprav Odbora za proračun ter Odbora za ekonomske in monetarne zadeve v skladu s členom 58 Poslovnika,
 - ob upoštevanju mnenj Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane, Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Odbora za promet in turizem, Odbora za proračunski nadzor in Odbora za regionalni razvoj,
 - ob upoštevanju stališča v obliki predlogov sprememb Odbora za pravice žensk in enakost spolov,
 - ob upoštevanju pisma Odbora za ustavne zadeve,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za proračun in Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A9-0214/2020),
1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju;
 2. odobri skupno izjavo Parlamenta, Sveta in Komisije, priloženo tej resoluciji;
 3. odobri skupno izjavo Parlamenta in Komisije, priloženo tej resoluciji;
 4. se seznanja z izjavama Komisije, priloženima tej resoluciji;
 5. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
 6. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter nacionalnim parlamentom.

⁽¹⁾ UL C 364, 28.10.2020, str. 132.

⁽²⁾ UL C 440, 18.12.2020, str. 160.

sreda, 10. februar 2021

P9_TC1-COD(2020)0104

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 10. februarja 2021 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost

(Ker je bil dosežen sporazum med Parlamentom in Svetom, je stališče Parlamenta enako končnemu zakonodajnemu aktu, Uredbi (EU) 2021/241.)

sreda, 10. februar 2021

PRILOGA K ZAKONODAJNI RESOLUCIJI

SKUPNA IZJAVA EVROPSKEGA PARLAMENTA, SVETA IN KOMISIJE O OPREDELITVI OBVEZNOSTI GLEDE POROČANJA, DA BO MOGOČE IZDATI OBVEZNICE, KI BODO PRISPEVALE K DOSEGANJU OKOLJSKIH CILJEV ZA PROGRAM NEXTGENERATIONEU

Komisija opozarja na skupne politične ambicije evropskega zelenega dogovora. V tem okviru poudarja svojo ambicijo, da bi prek izdaje obveznic, ki bodo prispevale k doseganju okoljskih ciljev, pridobila vsaj 30 % sredstev, ki si jih je treba izposoditi na kapitalskih trgih za potrebe programa NextGenerationEU.

Tri institucije se strinjajo, da bodo resno preučile možnost uvedbe pravil o obveznostih poročanja za države članice, da bi zagotovile dostopnost informacij za namene ocenjevanja, koliko sredstva, izposojena na kapitalskih trgih, prispevajo k doseganju okoljskih ciljev. V ta namen si bo Komisija prizadevala pripraviti zakonodajni predlog v prvem četrtletju leta 2021.

SKUPNA IZJAVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN KOMISIJE O ZBIRANJU PODATKOV ZA UČINKOVITE KONTROLE IN REVIZIJE

Evropski parlament in Komisija opozarjata, da je treba zagotoviti učinkovite kontrole in revizije za preprečevanje dvojnega financiranja ter preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje goljufij, korupcije in nasprotja interesov v zvezi z ukrepi, ki jih podpira Mehanizem za okrevanje in odpornost. Instituciji menita, da je bistveno, da države članice zbirajo in beležijo podatke o končnih prejemnikih in upravičencih do sredstev Unije v elektronski standardizirani in interoperabilni obliki ter uporabljajo enotno orodje za podatkovno rudarjenje, ki ga zagotovi Komisija.

DODATNA IZJAVA KOMISIJE O ZBIRANJU PODATKOV ZA UČINKOVITE KONTROLE IN REVIZIJE

Evropska komisija opozarja na svojo enostransko izjavo o tej zadevi v skladu z uredbo o skupnih določbah, ki se smiselno uporablja za člen 22 uredbe o Mehanizmu za okrevanje in odpornost.

IZJAVA KOMISIJE O METODOLOGIJI ZA SPREMLJANJE PODNEBNIH UKREPOV

Komisija meni, da bi bilo treba za zagotovitev doslednosti metodologijo iz Priloge VI k Uredbi o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost vključiti v uredbo o skupnih določbah.

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0046

Trgi finančnih instrumentov *I**

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2014/65/EU glede zahtev po informacijah, upravljanja produktov in omejitev pozicij za podporo okrevanju po pandemiji COVID-19 (COM(2020)0280 – C9-0210/2020 – 2020/0152(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

(2021/C 465/26)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2020)0280),
 - ob upoštevanju člena 294(2) in člena 53(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C9-0210/2020)),
 - ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 29. oktobra 2020 ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju začasnega dogovora, ki ga je odobril pristojni odbor v skladu s členom 74(4) Poslovnika, in zaveze predstavnika Sveta v pismu z dne 16. decembra 2020, da bo odobril stališče Evropskega parlamenta v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju člena 59 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A9-0208/2020),
1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju;
 2. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
 3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu, Komisiji in nacionalnim parlamentom.

P9_TC1-COD(2020)0152

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 11. februarja 2021 z namenom sprejetja Direktive (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2014/65/EU glede zahtev po informacijah, upravljanja produktov in omejitev pozicij ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/878 glede njune uporabe za investicijska podjetja, za podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19

(Ker je bil dosežen sporazum med Parlamentom in Svetom, je stališče Parlamenta enako končnemu zakonodajnemu aktu, Direktivi (EU) 2021/338.)

⁽¹⁾ UL C 10, 11.1.2021, str. 30.

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0047

Prospekt EU za okrevanje in ciljno usmerjene prilagoditve za finančne posrednike, da bi se podprlo okrevanje po pandemiji COVID-19 *I**

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2017/1129 v zvezi s prospektom EU za okrevanje in ciljno usmerjenimi prilagoditvami za finančne posrednike, da bi se podprlo okrevanje po pandemiji COVID-19 (COM(2020)0281 – C9-0206/2020 – 2020/0155(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

(2021/C 465/27)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2020)0281),
 - ob upoštevanju člena 294(2) in člena 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C9-0206/2020),
 - ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 29. oktobra 2020 ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju začasnega dogovora, ki ga je odobril pristojni odbor v skladu s členom 74(4) Poslovnika, in zaveze predstavnika Sveta v pismu z dne 16. decembra 2020, da bo odobril stališče Evropskega parlamenta v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju člena 59 Poslovnika,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A9-0228/2020),
1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju;
 2. se seznanja z izjavo Komisije, priloženo tej resoluciji;
 3. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
 4. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu, Komisiji in nacionalnim parlamentom.

P9_TC1-COD(2020)0155

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 11. februarja 2021 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2017/1129 glede prospekta EU za okrevanje in ciljno usmerjenih prilagoditev za finančne posrednike in Direktive 2004/109/ES glede uporabe enotne elektronske oblike poročanja pri pripravi letnih računovodskih poročil, da bi se podprlo okrevanje po krizi zaradi COVID-19

(Ker je bil dosežen sporazum med Parlamentom in Svetom, je stališče Parlamenta enako končnemu zakonodajnemu aktu, Uredbi (EU) 2021/337.)

⁽¹⁾ UL C 10, 11.1.2021, str. 30.

četrtek, 11. februar 2021

PRILOGA K ZAKONODAJNI RESOLUCIJI

Izjava Komisije

Komisija je seznanjena, da politični dogovor o njenem predlogu spremembe uredbe o prospektu, s katerim želi uvesti prospekt EU za okrevanje, vključuje spremembo direktive o preglednosti, s katero se odloži začetek veljave zahteve, da se računovodski izkazi pripravijo v enotni elektronski obliki poročanja. Ta odlog ni bil vključen v prvotni predlog Komisije. Po mnenju Komisije odlog začetka uporabe enotne elektronske oblike poročanja ni v skladu z načeli Unije za boljšo pripravo zakonodaje in pravico Komisije do zakonodajne pobude. Zato to ne bi smelo predstavljati precedensa. Ker pa odlog začetka uporabe enotne elektronske oblike poročanja ne pomeni bistvene spremembe politike, temveč so razlog zanjo težki pogoji, s katerimi se podjetja zaradi pandemije COVID-19 soočajo, Komisija sprejetja tega odloga ne bo ovirala.

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0048

Pravila uporabe slotov na letališčih Unije: začasna razbremenitev *I**

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93 glede začasne razbremenitve od pravil uporabe slotov na letališčih Skupnosti zaradi pandemije COVID-19 (COM(2020)0818 – C9-0420/2020 – 2020/0358(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

(2021/C 465/28)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2020)0818),
- ob upoštevanju člena 294(2) in člena 100(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C9-0420/2020),
- ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 27. januarja 2021 ⁽¹⁾,
- po posvetovanju z Odborom regij,
- ob upoštevanju zaveze predstavnika Sveta v pismu z dne 27. januarja 2021, da bo odobril stališče Evropskega parlamenta v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju členov 59 in 163 Poslovnika,
 1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju;
 2. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
 3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter nacionalnim parlamentom.

P9_TC1-COD(2020)0358

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 11. februarja 2021 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 95/93 glede začasne razbremenitve od pravil uporabe slotov na letališčih Unije zaradi krize zaradi COVID-19

(Ker je bil dosežen sporazum med Parlamentom in Svetom, je stališče Parlamenta enako končnemu zakonodajnemu aktu, Uredbi (EU) 2021/250.)

⁽¹⁾ Še ni objavljeno v Uradnem listu.

četrtek, 11. februar 2021

P9_TA(2021)0049

Začasni ukrepi glede veljavnosti potrdil in licenc (Omnibus II) *I**

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. februarja 2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih in začasnih ukrepih zaradi izbruha COVID-19 glede obnove ali podaljšanja nekaterih potrdil, spričeval, licenc, dovoljenj in pooblastil ter odloga nekaterih rednih preverjanj in rednih usposabljanj na nekaterih področjih prometne zakonodaje za referenčna obdobja po tistih iz Uredbe (EU) 2020/698 (COM(2021)0025 – C9-0004/2021 – 2021/0012(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

(2021/C 465/29)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2021)0025),
- ob upoštevanju člena 294(2) ter členov 91 in 100(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C9-0004/2021),
- ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 27. januarja 2021 ⁽¹⁾,
- po posvetovanju z Odborom regij,
- ob upoštevanju zaveze predstavnika Sveta v pismu z dne 3. februarja 2021, da bo odobril stališče Evropskega parlamenta v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju členov 59 in 163 Poslovnika,
 1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju;
 2. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
 3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu, Komisiji in nacionalnim parlamentom.

P9_TC1-COD(2021)0012

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 11. februarja 2021 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2021/... Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih in začasnih ukrepih zaradi nadaljevanja krize zaradi COVID-19 glede obnove ali podaljšanja nekaterih potrdil, spričeval, licenc, dovoljenj in pooblastil, odloga nekaterih rednih preverjanj in rednih usposabljanj na nekaterih področjih prometne zakonodaje in podaljšanja nekaterih obdobj iz Uredbe (EU) 2020/698

(Ker je bil dosežen sporazum med Parlamentom in Svetom, je stališče Parlamenta enako končnemu zakonodajnemu aktu, Uredbi (EU) 2021/267.)

⁽¹⁾ UL C 123, 9.4.2021, str. 37.

ISSN 1977-1045 (elektronska različica)
ISSN 1725-5244 (tiskana različica)

Urad za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL